

T.C.
TOKAT GAZIOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKÇENİN İKİ DİLLİLEŞTİRİLMİŞ SÖZLÜĞÜ:
A2 SEVİYESİNDE BİR MODEL ÖNERİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Uğur Can AKMAN

TOKAT
Haziran, 2019

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKÇENİN İKİ DİLLİLEŞTİRİLMİŞ SÖZLÜĞÜ:
A2 SEVİYESİNDE BİR MODEL ÖNERİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Uğur Can AKMAN

Danışman: Doç. Dr. Sami BASKIN

TOKAT
Haziran, 2019

JÜRİ İMZA SAYFASI

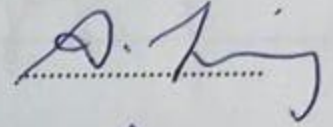
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Uğur Can Akman'ın Türkçenin İki Dillileştirilmiş Sözlüğü: A2 Seviyesinde Bir Model Önerisi adlı çalışması 21.06.2019 tarihinde jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Programında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: Prof. Dr. Adem İşcan

Üye (Tez Danışmanı): Doç. Dr. Sami Baskın

Üye : Doç. Dr. Sezgin Demir

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

2019
Doç. Dr. Kerem Kılıç
Enstitü Müdürü
1923
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ETİK SÖZLEŞME

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgi toplama ve raporlaştırma sürecinin Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna, genel akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak gerçekleştirildiğini; bu tez çalışmasını “intihali engelleme” programı ile taradığımı, bana ait olmayan tüm bilgi, düşünce ve bulgulara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan eder, sorumluluğun tarafıma ait olduğunu kabul ederim.

Tarih: 16.07.2019

Uğur Can AKMAN

İmza

ÖN SÖZ

Günümüz teknoloji çağı artık neredeyse ülke kavramını ortadan kaldıracak nitelikte gelişmektedir. Teknolojinin bu derece ilerde olması insanların sadece ana dilleriyle yetinebilecekleri bir dünyada eskisi kadar aktif ya da günceli takip edebilecek seviyede olamayacağını zaman içerisinde herkese göstermiştir. Dünyanın bir ucundan bir ucuna sadece birkaç saatte gidilebildiği için dünyanın her yerindeki insanlarla iletişim kurma ihtiyacı da böylece ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaç da tabii ki dil öğrenme ile giderilebildiği için, tüm dünyada insanların yabancı dile olan ilgi ve ihtiyaçları son birkaç yılda kat be kat artmıştır.

Mevzu yabancı dil olduğu zaman sözlüklerin ne kadar önemli olduğu inkar edilemeyecek bir gerçekliktir. İnsanlar hangi dili öğrenirse öğrensin ellerinde bulunduracağı temel kaynak sözlüktür. Bir dilin bütün kelime dağarcığını içeren ve hatta ana dili konuşurlarından dahi daha fazla bilgi olan bu varlıklar dil öğrenimini başlatan, kolaylaştıran ve geliştiren temel kaynaklardır. Her öğrenim seviyesine göre revize edilebilen bu kaynaklar aynı zamanda bu çalışmanın da konusu olan iki dillileştirilmiş sözlük formatında da son zamanlarda insanlığın karşısına çıkmaya başlamıştır. Henüz 1986 yılında çalışılmaya başlanmış olan iki dillileştirilmiş sözlük kavramı öğrenci ve öğrenciler üzerinde bulunan faydaları ile son zamanların en iyi sözlüksel buluşu hâline gelmiştir. Diğer sözlüklerden en önemli farkı hem tanımlamayı hem de tanıklamayı hem kaynak dil hem de hedef dilde barındırmak olan bu sözlükler insanların dil öğrenimi üzerinde oldukça faydalı etkilere sahip olmaktadır. 1986'dan bu yana birçok ülkede çalışılan bu sözlükler maalesef daha önce Türkiye'de yeterince çalışılmamıştır. Ülkemizde yapılan çalışmalar genellikle bu sözlüklerin faydaları, dünya çapında hazırlanan sözlükler ve bu sözlüklerin teorik bilgileri üzerine olmuştur. Bu çalışma ise teorik bilgileri baz alıp diğer ülkelerde hazırlanmış olan iki dillileştirilmiş sözlük formatlarına uygun olacak şekilde iki dillileştirilmiş Türkçe-İngilizce sözlük modeli ortaya koymak amacıyla yürütülmüştür. Ayrıca tüm dünyada kapsamlı bir şekilde çalışılmaya başlanmış olan iki dillileştirilmiş sözlük ürünlerine bir yenisinin daha eklenmesi ve bu şekilde, ülkemizin gerisinde kaldığı bu konuda dünya ile aramızda olan mesafenin bir nebze azaltılması hedeflenmiştir.

Bu çalışma altı bölüm içermektedir. Birinci bölümde bu çalışmanın amacı, sayıtları, sınırlılıkları gibi temel hususlar üzerinde durulmuştur.

İkinci bölümde yabancı dil öğrenimi üzerine genel bilgiler, sözlük kavramının genel bir açıklaması, sözlük türleri ve geçmişten günümüze Türkçe öğretiminin tarihçesi ve bu öğretimde kullanılan temel sözlükler analiz edilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümü olan yöntem bölümünde bu çalışmada hazırlanmış olan iki dillileştirilmiş sözlüğün nasıl, hangi metotlarla hazırlandığı ve toplanan verilerin nasıl çözümlendiği üzerine bilgiler bulunmaktadır.

Çalışmada dördüncü bölümü olan bulgular bölümünde madde başları TDK'nin sözlüğünde olduğu gibi tanımlanmıştır ve daha sonra bu tanımlar İngilizceye çevrilmiştir. Hemen ardından mümkünse madde başı ile ilgili TDK'nin önerdiği tanımlama ifadeleri kullanılmış olup sonrasında yine kullanılan bu tanımlama ifadeleri de İngilizceye çevrilmiştir.

Beşinci bölüm yorumlardan oluşmaktadır. Burada dördüncü bölüm üzerine genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Çalışmadaki son bölüm olan sonuç ve öneriler bölümünde çözümlenmiş olan verilerin ve yapılmış olan yorumların sonuçları analiz edilmiş, ileride yapılacak olan çalışmalara bazı önerilerde bulunulmuştur.

TEŞEKKÜR

Kendisiyle tanıştıktan sonraki eğitim hayatımda, gerekse bu çalışmayı gerçekleştirirken bana gösterdiği sabrı, ilgisi ve destekleri; gerekse hayatımda ve gelecek planlarımda bana açtığı ufuklar vesilesiyle hocam sayın Doç. Dr. Sami BASKIN'a, bu noktalara gelebilmem için doğumumdan bu yana ve özellikle eğitim hayatım süresince hiçbir desteği benden esirgemeyen, her daim yanımda olduğunu hissettiren annem ve babama, bu çalışmayı yaparken yardım ve anlayışına minnettar kaldığım eşime, kendisiyle ilgilenme vaktinden çaldığım oğluma içten ve kalbî sevgilerimi, muhabbetimi ve dualarımı sunuyorum. Hayat serüveninde Mutlak Yaratıcı'nın karşıma hep sizin gibi insanları çıkarması dileğiyle...

Uğur Can AKMAN
Tokat, Haziran, 2019

ÖZET

TÜRKÇENİN İKİ DİLLİLEŞTİRİLMİŞ SÖZLÜĞÜ: A2 SEVİYESİNDE BİR MODEL ÖNERİSİ

Akman, Uğur Can

Yüksek Lisans Tezi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Sami Baskın

Haziran 2019, xiii + 288 sayfa

Küreselleşen dünyada yabancı dil öğrenimi artık bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Bu ihtiyacı giderebilmek amacıyla kullanılan en önemli kaynak ise sözlüktür. Kimi durumlarda bir öğretmen kadar, kimi durumlarda da öğretmenden daha fazla ihtiyaç duyulan bu kaynak dil öğreniminin vazgeçilmez bir unsurudur. Bu yüzden de yıllar içerisinde kullanıcıların ihtiyaçlarına cevap verebilmek için oldukça fazla türde karşımıza çıkmaktadır. Bu türlerden biri olan iki dillileştirilmiş sözlük kavramı literatürdeki yerini 1986 yılında almıştır ve bu zamana kadar yirmiden fazla dile uyarlanmıştır.

Ülkemizde iki dillileştirilmiş sözlük kavramı oldukça yeni olmakla beraber hâlihazırda iki dillileştirilmiş bir Türkçe sözlük bulunmamaktadır. Yukarıda bahsedilen yirmiden fazla sözlük yirmiden fazla ülke tarafından çalışılmıştır, fakat ülkemizde maalesef bu alanda herhangi bir çalışma ortaya konulmamıştır. İki dillileştirilmiş sözlükler üzerinde yapılan çalışmalar ise teoride kalmıştır, uygulama noktasına herhangi bir adım atılmamıştır. Bu çalışmanın amacı teoride kalan bu iki dillileştirilmiş sözlük kavramını uygulamaya geçirmek, iki dillileştirilmiş Türkçe bir sözlük ortaya çıkarmak ve dünya ile kıyaslandığında eksik kalınan bu noktayı gidermeye çalışmaktır.

Bilindiği gibi iki dillileştirilmiş sözlükler bir sözlüğün referans olarak alınıp iki dillileştirilmiş formata uyarlanması ile hazırlanmaktadır. Bu çalışmada da Yunus Emre Enstitüsü tarafından yayımlanmış olan Yedi İklim Türkçe isimli kitapta bulunan A2 seviyesindeki kelimelerin listesi ve aynı zamanda Türk Dil Kurumu tarafından bu kelimelere verilen tanımlar referans olarak alınmıştır ve bu listedeki madde başları ve bu madde başlarının TDK tarafından verilmiş olan tanımları İngilizceye çevrilmiştir. Tanımlara ek olarak aynı zamanda çoğunlukla TDK tarafından verilen örnek cümleler

de çalışmaya dahil edilmiştir ve sonrasında bu örnek cmler veya harici olarak yazılan örnek cmler de İngilizceye evrilmiştir.

Model nerisi yöntemine göre hazırlanmış olan bu çalışma iki dillileştirilmif sözlüklerin Türkçeyi esas alan ilk çalışmasıdır. Bu model hem tanımlama ve tanıklama ifadelerini hem de bu ikisinin İngilizce tercümelerini içermektedir. Bu vesile ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen yabancılar için hem okuduğunu anlayabilme hem de örnek cmler ile bahsedilen kelimenin A2 seviyesinde nasıl bir bağlam içerisinde kullanıldığını görebilme fırsatı oluşturulmuştur. Bu yüzden üretilen bu yeni szlğin yabancılar Türkçe ğretimi hususunda oldukça yaygın bir şekilde kullanılacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe ğretimi, iki dillileştirilmif sözlük, A2 seviyesi, yabancı dil ğretimi.

ABSTRACT

BILINGUALIZED DICTIONARY OF TURKISH: A MODEL SUGGESTION FOR A2 LEVEL

Akman, Ugur Can

Master's Thesis, Department of Turkish and Social Sciences

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Sami Baskin

June 2019, xiii + 288 pages

Learning a foreign language has turned into a necessity in the globalizing world. The most important resource used for the purpose of being able to meet this need is dictionary. This resource which is needed as much as a teacher in some conditions and more than a teacher in some other conditions is an indispensable element of language learning. For this reason, it confronts with us in many different types to be able to meet the needs of the users within years. The concept of bilingualized dictionary being one of these types took its place in literature in 1986 and has been adapted to more than twenty languages up to now.

The concept of bilingualized dictionary is very novel in our country and currently there is no bilingualized Turkish dictionary. The aforementioned more than twenty dictionaries have been studied by more than twenty countries, but unfortunately the studies conducted in our country on bilingualized dictionaries remain as theories, no step has been taken at the point of application. The aim of this study is to put into practice this concept of bilingualized dictionary remaining a theory, produce a bilingualized Turkish dictionary and try to compensate for a point deficient when compared to the world.

As it is known, the bilingualized dictionaries are prepared by taking a dictionary as a reference and adapting it to the bilingualized format. In this study, the list of the words in A2 level taking place in the book called Yedi İklim Türkçe published by Yunus Emre Institute and also the definitions given for these words by Turkish Language Association have been taken as references and the lexical entries and the definitions of these lexical entries given by TLA have been translated into English. In

addition to the definitions, the sample sentences given mostly by TLA have also been included in the study and afterwards, these sample sentences or the externally added sample sentences have been translated into English.

This study prepared according to the model suggestion method is the first study taking Turkish as the basis for the bilingualized dictionaries. This model includes both the definition and exemplification expressions and the English translations of these two. In this way, an opportunity of both being able to understand what they read and see in which context the mentioned word is used in A2 level with the sample sentences has been formed for the foreigners wishing to learn Turkish as a foreign language. Therefore; this newly produced dictionary is foreseen to be widely used in the issue of teaching Turkish as a foreign language.

Keywords: Teaching Turkish to the foreigners, bilingualized dictionary, A2 level, foreign language education.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖN SÖZ	ii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	xii
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem Durumu	3
Araştırmanın Amacı	4
Araştırmanın Önemi	4
Sayıtlar	5
Sınırlılıklar	5
BÖLÜM II	6
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	6
Yabancı Dil Öğrenirken Başvurulan Kaynaklar	7
Dil Bilgisi Merkezli Dil Öğretimi	7
Kelime Merkezli Dil Öğretimi	8
Dinleme Dosyaları Merkezli Dil Öğretimi.....	8
Online Eğitim	9
Partner Aracılığıyla Eğitim	9
Yurtdışı Dil Kursları.....	9
Telefon Uygulamaları.....	10
Özel Ders	10
Bireysel Öğrenme	10
Değişim Programları	11
Çalış ve Öğren	11
Çalışmak İçin Yurtdışına Çıkma	11
Filmler	12
Formal Eğitim.....	12
Sözlükler.....	13
Tek Dilli Sözlükler	14

İki Dilli Sözlükler	15
Çok Dilli Sözlükler.....	16
İki Dillileştirilmiş Sözlükler	17
Öğrenici Sözlükleri ve Öğrenci Sözlükleri	18
Öğrenici Sözlükleri.....	19
Okul Sözlükleri.....	20
Yabancılara Türkçe Öğretiminin Tarihsel Gelişimi.....	21
Göktürk Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi	22
Uygur Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi	23
Karahanlı Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi	24
Divan-ü Lugat'it Türk (1068-1072).....	24
Harezm ve Kıpçaklar Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi	25
Codex Comanicus (1303-1362)	25
Kitâbü'l-İdrak Li Lisanü'l Etrak	26
Et-Tuhfetü'z-Zekiyye Fi'l-Lugati't-Türkiyye	26
Bülgatü'l-Müştâk fi-Lûgati't-Türk ve'l-Kıfçak	26
Kitâb-ı Mecmû-ı Tercümân-ı Türkî ve Acemî ve Mugalî	27
El Kavani'l Külliye Li-Zabiti'l Lugati't-Türkiye	27
Selçuklular Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi	27
Hilyetü'l-İnsan ve Heybetü'l-Lisan	28
Çağatay Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi	29
Muhâkemetü'l-Lugateyn.....	29
Kitâb-ı Zebân-ı Türkî	29
Senglâo Lugati	29
El-Tamğa-yı Nâsırî	30
Feth-Ali Kacar Lûgati	30
Lugat-i Çağatay ve Türkî-i Osmanî	30
Anadolu Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi	30
Hilyetü'l-İnsan ve Heybetü'l-Lisan	31
Osmanlı Türkçesi	31
Modern Zamanda Türkçenin Yabancılara Öğretimi	32
BÖLÜM III	35
YÖNTEM	35
Araştırma Modeli	35
Evren ve Örneklem.....	35

Veri Toplama Süreci	36
Verilerin Çözümlemesi	36
BÖLÜM IV	37
BULGULAR.....	37
BÖLÜM V	271
TARTIŞMA.....	271
BÖLÜM VI.....	275
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	275
KAYNAKÇA.....	286
ÖZ GEÇMİŞ	288

KISALTMALAR LİSTESİ

A: Ad

Adj: Adjective

Adv: Adverb

DLT: Divan-ü Lugat'it Türk

f: Fiil

LECDCE: Longman English-Chinese Dictionary of Contemporary English

LF: Lingua Franca

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

N: Noun

OALECD: Oxford Advanced Learner's English-Chinese Dictionary

Örn: Örneğin

Pron: Pronoun

s: Sayfa

S: Sayı

TDK: Türk Dil Kurumu

TLA: Turkish Language Association

V: verb

Zf: Zarf

Zm: Zamir

TABLULAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Cambridge Dictionary ile kıyasla A1 seviyesinde olan kelimeler	275
Tablo 2. Cambridge Dictionary ile kıyasla B1 seviyesinde olan kelimeler	278
Tablo 3. Cambridge Dictionary ile kıyasla B2 seviyesinde olan kelimeler	281
Tablo 4. Cambridge Dictionary ile kıyasla C1 seviyesinde olan kelimeler	283
Tablo 5. Cambridge Dictionary ile kıyasla C2 seviyesinde olan kelimeler	284

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bir milletin varlık ve devamını sağlayan, onu ayakta tutan, bir millete ait olma hazzını veren, millî bilinci besleyen ve insanlar arasında birliği sağlayan bir unsur olarak dil, insanların geçmişle ilgili bilgileri öğrenmelerinde, bugünlerini yaşamalarında, geleceklerine yön vermelerinde, kişiliklerini kazanmalarında, başka insanlarla iletişim kurabilmelerinde ve kendilerini ifade edebilmelerinde hayati öneme sahiptir. Bu yönüyle dil, insana ve insanlığa hizmet eden büyük bir araçtır. Bu hizmetin rolünün bilincinde olan dünya için dil, “gerçek manada dolu bir silahtır” (Bolinger, s.1993). Hatta sadece bir silah değil, “ordusu ve donanması olan bir güçtür” (Weinreich, 1980). Bu yüzden son yıllarda herkes bu gücü kullanmak istemektedir. Özellikle İngilizce (tüm dünyada), Fransızca (ağırlıklı olarak Orta Doğu ve Kuzey Afrika), Almanca (ağırlıklı olarak Orta ve Doğu Avrupa) gibi diller kendi milletlerine kültürel ve stratejik pek çok üstünlük sağlayacak şekilde yabancılara öğretilmektedir. Peki, bu kazanımlara elde etme aracı olan dil, hangi özellikleriyle bunları sağlayabilmektedir? Bunun cevabını verebilmek için dilin tanımına bakmak gerekir. Dil farklı bilim insanları tarafından farklı biçimlerde tanımlanmıştır. Örneğin Muharrem Ergin’e göre dil insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta; kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir. Zeynep Korkmaz’a göre dil, bir toplumu oluşturan kişilerin düşünce ve duygularının o toplumda ses ve anlam bakımından ortak öğeler ve kurallardan yararlanarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü ve gelişmiş bir sistemdir. Edward Sapir’e göre dil, yalnızca insana özgü olan; düşüncelerin, duyguların ve isteklerin, iradeyle üretilmiş semboller kullanarak iletilmesini sağlayan ve içgüdüsel olmayan bir yöntemdir. Çoğunluğuna göre ise dil “bir insandan diğerine düşüncenin aktarıldığı rastlantısal ses sembolleri sistemidir” (Bloch ve Trager, 1942; Mario Pei ve Frank Gaynor, 1954; Hall, 1964; Hughes, 1967; Wahyu, 2001; Harimurti, 2011; Fatchul, 2017). Ancak dile daha büyük önem atfedenlerden Doğan Aksan’a göre dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren kimi sırlarını bugün de çözemediğimiz büyüklü bir varlıktır. Dil dediğimiz düzen; insanın gözüdür, beynidir, düşüncesi ruhudur. Aristoteles’e göre ise dil, düşüncenin elbisesidir. Bu son iki tanım,

dilin son zamanlarda stratejik, kültürel, sosyal, ekonomik getiriler için kullanılmasının nedenlerini gösterir niteliktedir. Zira insanlar öğrendikleri dilin sadece sembollerini öğrenmezler, aynı zamanda kültürünü de edinirler ki İngilizceyi öğrenen birey İngiliz kültürünü, Türkçeyi öğrenen birey de Türk kültürünü edinir. Böylece İngiliz olmasa da İngilizlere karşı bir sempatisi hatta meyli ve hizmeti ortaya çıkar. İşte son yıllarda yabancı dil öğretiminde milletlerin rakabetinin temel nedenlerinin başında dilin bu etkileme gücü yatmaktadır. Özellikle kitle iletişim araçlarının gelişmesi, bilgi teknolojilerinin ilerlemesi ve ulaşım araçlarının mesafeleri minimize etmesi ile birlikte küresel bir köye dönüşen dünyada milletlerin rekabeti büyük bir ivme kazanmıştır. Bu millî hareketlerin yanında bir de kişisel ihtiyaçlar, insanların diğer milletlerden birileri ile iletişim kurmasını çoğu zaman kaçınılmaz kılmaktadır. Kendisini ifade etmek, alanıyla ilgili araştırmalar yapmak, ekonomik ilişkiler gerçekleştirmek ve hemen hemen her alanda karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmak için insanlar artık en az bir yabancı dile ihtiyaç duyar hâle gelmiştir.

Yabancı dil öğrenme noktasında başvurulmuş ilk dil şüphesiz İngilizcedir. Günümüzde İngilizceyi ana dili olarak konuşan insanların sayısı 380 milyon, ikinci veya üçüncü dil olarak kullananların sayısı ise yaklaşık bir milyardır (Crystal, 2008). İngilizcenin bu derecede dünya çapında konuşuluyor olmasının birçok sebebi bulunmaktadır. Bunlara zaman içerisinde Lingua Franca hâline gelmesi, sömürgecilik, dil ve kültür aktarımına verdikleri önem ve köklü ve eskiye dayanan bir geçmişe sahip olmaları örnek olarak gösterilebilir. İngilizce öğretimi noktasında birçok çalışma yapılmış, birçok kaynak hazırlanmıştır. Bunlara hem tek dilli kaynaklar hem de ana dilli kaynaklar örnek gösterilebilir. BBC tek dilli kaynaklar için verilebilecek en etkili örneklerden biridir. İngilizcenin her seviyeye uygun olarak öğretilbildiği ve tüm dünyaca kullanılan en yaygın kaynaklardandır. Ana dili içeren kaynaklar için ise İngilizce öğrenen kişilerin ana dilleriyle hazırlanmış olan binlerce kitap örnek olarak verilebilir. Buna ek olarak, Cambridge ve Oxford gibi yayınların da ülkelere göre hazırlanmış olduğu kaynaklar bunlara örnek teşkil etmektedir. Bu kitaplardan bazıları Tracy Traynoy tarafından yazılan “Starting English for Turkish Speakers”, Kevin Lee and Matthew Preston tarafından yazılan “Beginner English for Turkish Speakers” ve Milet tarafından yazılan “English Handbook for Turkish Speakers” isimli kitaplardır. Dolayısıyla bugün İngilizce hem ana dili konuşurları tarafından hazırlanmış hem de bizzat İngilizce konuşurlar tarafından ana dili konuşurlara özel olarak hazırlanmış

birçok kitapla öğrenilebilmektedir. Kitaplara ek olarak aynı zamanda birçok internet sitesi, dinleme kayıtları, çevrimiçi sohbet siteleri, telefon uygulamaları, dil kursları, canlı ders sistemleri ve elektronik kitaplar gibi birçok kaynak da bulunmaktadır. İngilizce için tüm bu kaynakların oldukça yaygın bir şekilde aktif olarak kullanıldığını söylemek mümkündür.

Günümüzde insanlar artık tek bir dil ile yetinmemektedir. Küreselleşmenin etkisiyle tüm dünyayla iletişim kurmak mümkün olduğu için bu noktada ihtiyaçlar da artmıştır. Dolayısıyla sadece İngilizce bilmek bazı durumlarda yeterli olmamaktadır. İngilizceye ek olarak insanlar çoğunlukla Çince, İspanyolca, Rusça ve Fransızca gibi yaygın olarak kullanılan ve birçok şekilde ihtiyaç duyulan dillere de yönelmektedir. İngilizcenin öğretim şekilleri dikkate alındığında tüm bu diller için de hemen hemen aynı öğretim metotlarının kullanıldığı söylenebilir. Yukarıda bahsedilen tüm kaynaklar diğer diller için de geçerlidir. Dolayısıyla İngilizce, Fransızca gibi yaygın olarak kullanılan dillerin hem ülke içinde hem ülke dışında hem de internet üzerinden birçok metot ve kaynakla öğretildiği görülmektedir.

Türkçe son zamanlarda hem Türkiye içinde hem de Türkiye dışında açılan kurumlar ve kurslarla yabancılara öğretimi konusunda ilerleme gösteren dillerden birisidir. Ancak bu çetin bir rekabet söz konusudur. Türkçenin bu rekabette öne geçebilmesi için yaygın öğretime sahip dillerin kaynakları gibi kaynaklar üretmelidir. En azından aynı silahlara sahip olmalıdır ki başarıya ulaşabilsin.

Problem Durumu

Araştırmalar, öğrencilerin dil dersleri için hatırı sayılır düzeyde sözlüklere başvurduğunu göstermektedir. Örneğin Yaman'ın (2010: 741) araştırmasında “ortaokul öğrencilerin % 81'inin (330 kişi) kendisine ait bir sözlüğü bulunmaktadır. Bu öğrencilerin %56'sı (227 kişi) bilinmeyen kelimelerin anlamının belirlenmesinde sözlüklerden yararlanmaktadır”. Yine aynı “araştırmaya katılan öğrencilerin %72'si (291 kişi) metinlerde karşılaştığı ve anlamını bilmediği kelimeler için hemen sözlüğe bakmaktadır”. Bu rakamlar, sözlüklerin öğrencilerin aklına gelen ilk başvuru kaynaklarından biri olduğunu açıkça göstermektedir. Bu durum aslında modern zaman dahil tüm dil öğretim süreçlerinde benzerdir. Zira modern zamana gelene kadar dil öğrenme metinleri genellikle sözlük biçiminde düzenlendiği bilinmektedir. Buradan hareketle sözlüklerin tarih boyunca dil öğrencilerinin temel kaynaklarından biri olduğu

söylenebilir. Yine yapılan bir araştırmaya göre, öğrenciler anlamını bilmedikleri bir kelime ile karşılaştıklarında önce metinden hareketle onu anlamlandırmaya çalışmaktadır. Sonra bu akıl yürütmenin doğruluğunu kontrol etmek için sözlüklere başvurmaktadır. Sözlüklerde bulunmayan bilgi için de internet, öğretmen, aile büyükleri veya arkadaş gibi diğer bilgi kaynaklarına yönelmektedirler (Melanlıoğlu, 2013). Bu yüzden sözlüklerin öğrencilerin beklenti ve ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olması öğrenmeye çalıştıkları dil açısından oldukça önemlidir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi söz konusu olduğunda bu eserlerin (sözlüklerin) oldukça yetersiz olduğu ve modern uygulamaların uzağında kaldığı görülmüştür. Hâlihazırda bulunan kaynakların hazırlama, içerik, kullanıcıya hitap ve geliştirme noktalarında ciddi problemleri bulunmaktadır. Günümüzde Türkçe öğrenmek isteyen yabancılar sınırlı sayıda sözlüğe erişebilmektedir. İngilizce gibi yaygın öğretim faaliyetlerinin yürütüldüğü dillere benzer sözlüklere ise erişimleri yoktur. Bu çalışmada modern yabancı dil öğretiminde kullanılan sözlükler (iki dillileştirilmiş sözlükler) dikkate alınarak bir model önerisi sunulmuştur. Bunun için çalışma, “İki dillileştirilmiş sözlük nedir?”, “Türkçenin A2 seviyesinde bir iki dillileştirilmiş sözlük çalışması nasıl yapılabilir?” soruları üzerine inşa edilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, dünyada yabancı dil öğretiminde başarısı kanıtlanmış iki dillileştirilmiş sözlüklerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine katkı sunacak biçimlerinin üretilmesidir. Bunun için A2 seviyesinde bir model önerisi hazırlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

İki dillileştirilmiş sözlük kavramı dünya çapında 1986 yılından bu yana kullanılmaktadır. Bu türün ilk örneği Oxford Student Dictionary for Hebrew Speakers'dır ve son yirmi yılda yirmiden fazla iki dillileştirilmiş sözlük yazılmıştır (Laufer, 1994). Yalnız, Türkiye bu hususta dünyanın gerisinde kalmıştır. Literatürde bu alanda hazırlanmış herhangi bir iki dillileştirilmiş Türkçe sözlük bulunmamaktadır. İki dillileştirilmiş sözlüklerin Türkiye'de sadece son birkaç yıldır araştırılıyor olduğu gerçeği ise literatürde daha önce bu konuyla ilgili herhangi bir araştırmanın bulunmadığı hususunu desteklemektedir. Bu çalışma ile iki dillileştirilmiş sözlük hususunda ülkemizde bir altyapı oluşturulacak, bu çalışma ise gelecekte bu hususta

yapılacak olan araştırmalara ışık tutacak, bu çalışmalara yön gösterecek ve gerekli olan n bilgileri temin edecektir. Aynı zamanda Türkçe öğrenmek isteyen yabancılar için ise oldukça faydalı bir kaynak sözlük olacaktır.

Sayıtlar

Bu alışmada A2 seviyesindeki Türkçe kelimelerin listesi Yunus Emre Enstitüsü'nün Yedi İklim Türkçe isimli kaynağı referans gösterilerek alınmıştır. Dolayısıyla bu kelime listesinin doğru kelimeleri yansıttığı varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu alışma Yunus Emre Enstitüsü'nün Yedi İklim Türkçe isimli kaynağında bulunan A2 seviyesindeki kelimelerle sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bugün insanlar iletişim araçları vasıtasıyla yaşadıkları yerden dünyanın öbür ucunda nelerin olduğuna anlık olarak erişebilme fırsatına sahiptir. Artık dünya küresel bir köy olarak tanımlanmaktadır. Hemen herkes bu küresel köyde daha fazla alan kaplamaya, daha çok bilgi üretmeye, daha çok kişiye ulaşmaya, daha fazla yere hükmetmeye çalışmaktadır. Bu kendiliğinden büyük bir rekabeti doğurmuştur. Hükümetler birbiriyle siyasi, sosyal, kültürel, ticari, askeri vb. rekabetlerini bir üst seviyeye taşımak için hemen her türlü argümanı kullanmaya çalışmaktadır. Bu argümanlardan biri de dildir. Amerika Birleşik Devletleri kendi nüfusunu genişletmek için İngilizcenin kullanımını yaygınlaştırmaktadır. Hatta İngiltere kendisinden binlerce kilometre uzaktaki topraklarda (Örneğin Falkland Adaları) kendi dilini sömürgeleştirme aracı olarak kullanmakta ve sonrasında İngilizce konuşuyorlar diye oralarda hak iddia etmektedir. Dilin gücünü fark eden bütün milletler, kendi dillerini başkalarına öğretmeye, bunun sayesinde kültürel, ticari ve sosyal ilişkilerini de bir ileri aşamaya taşımanın çarelerine bakmaktadır.

İletişim ağları, imkânlar ve ülkeler arasındaki rekabetin meydana getirdiği rekabet ortamı yabancı dil öğretme ve öğrenme rekabetini doğurmuştur. Bugün yabancı dil öğreniminin nedenlerine bakıldığında bu rekabetin izlerini görmek mümkündür. İnsanlar genellikle eğitim, iş, ticaret gibi sebeplere yabancı dil öğrenmektedir. Az miktarda kişi de güzel vakit geçirme veya hobi olsun diye yabancı bir dil öğrenmektedir. Ülkemizde de bu sebeplerden dolayı yabancı dil kavramı gün geçtikçe daha da önemli hâle gelmektedir. Bu olguya dünya çapında gelişen ilişkilerin ve ülkemizin dışı açılmasının vesile olduğu açıktır.

Bugün “LF” (Lingua Franca) olarak adlandırılan dünya dilleri arasında en yaygın olan dil İngilizcedir. Bu yüzden ülkemizde yabancı dil anlamında ağırlıklı olarak İngilizce öğretimi yapılmaktadır ve hem bireysel hem de bakanlık olarak bu hususun üzerinde özellikle durulmaktadır. Globalleşen dünyada İngilizce öğretimi gerek çağı yakalamak gerekse ülkeler arası iletişim kurmak için bir zorunluluk hâline gelmiştir. “Bilgi Çağı” olarak adlandırılan günümüzde bilgiye erişim oldukça büyük öneme sahiptir. Bilgi ise hem görsel hem de yazılı olarak özellikle bilgisayar vasıtasıyla erişilebilmektedir. Bahsedilen bu erişimin ortak dili ise İngilizcedir.

Yabancı Dil Öğrenirken Başvurulan Kaynaklar

Günümüzde ikinci dil bilmek eskisi kadar ayırt edici özelliğe sahip değildir. Küreselleşen dünyada artık en az üçüncü dil bilmek gittikçe ihtiyaç hâline dönüşen bir olgu hâline gelmiştir. Bu tarz sebeplerden ötürü artık ülkeler eğitim programlarına küçük yaştan itibaren yabancı dil eğitimi eklemişlerdir.

Dil öğrenme süreci oldukça çetrefilli, büyük emek gerektiren ve yorucu bir süreçtir. Bu süreçte hedef dili öğrenmek isteyen bireyler bu dili tam anlamıyla gerek kültür gerekse düşünce sistemi bakımından benimsemek durumunda kalmaktadır. Dolayısıyla dil öğrenirken öğrencilerin hangi kaynaklara başvurduğu, hangi süreçlerden geçtiği ve hangi metotları kullandığı oldukça önem kazanmaktadır. Aynı şekilde, dil alanındaki araştırmacılar da genel manada aşağıdaki soruların cevaplarını bulmaya çalışmaktadır:

- Hedef dil öğrencilere en iyi şekilde nasıl öğretilir?
- Dil becerileri (okuma, yazma, dinleme, konuşma) en etkin şekilde nasıl kullanılabilir?
- Ana diline hâkimiyet ve yabancı dil öğrenmek arasındaki bağlantı çok önemli midir?

Yukarıda bahsedilen soruların haricinde de birçok soruya cevap aranmaktadır. Yalnız tüm bu sorular arasındaki en etkili soru, dilin en iyi nasıl ve hangi araçlarla öğretileceği ile ilgilidir. Bu çalışma yabancı bir dilin hangi araçlarla öğretilmesi gerektiği ile ilgilidir.

Yapılan araştırmalarda yabancı dil öğretiminde gramer kitabı, sözlük, kelime listesi ve dinleme dosyaları gibi kaynakların çok sık kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca bu kaynaklara ek olarak online eğitim, partner aracılığıyla eğitim, yurtdışı dil kursları, telefon uygulamaları, özel ders, bireysel öğrenme, değişim programları, çalış ve öğren, çalışmak için yurtdışına çıkma, filmler gibi yabancı dili öğretme araçlarının kullanıldığı görülmüştür.

Dil Bilgisi Merkezli Dil Öğretimi

Dil bilgisi merkezli yabancı dil öğrenimi bilinen en eski yöntemlerden biridir. Bu yöntem 1800'lü yıllardan beri kullanılmaktadır. Yüzyıllardır dil öğreniminde yaşanan gelişmeler hem gramer kitaplarıyla dil öğrenimine ek olarak farklı metotların ortaya

çıkmasını sağlamış, hem de bu kitaplardan dil öğrenimini de kolaylaştırmıştır. Gramer kitapları daha önceki içeriklerine kıyasla daha da sadeleştirilmiştir. Günümüzde gramer kitaplarıyla dil öğrenen kişilerin sayısı eskiye nazaran azalsa da yine de azımsanmayacak kadar fazladır. Bu kitaplarda öğrenilen dilin dil bilgisi kuralları ayrıntılı bir şekilde verilmekte, bu kurallar örnek cümleler ve test sorularıyla desteklenmektedir. English Grammar in Use, Fundamentals of English Grammar, Longman Grammar of Spoken and Written English, Cambridge Grammar of English ve Oxford Modern English Grammar bu kaynaklara örnek olarak verilebilir.

Kelime Merkezli Dil Öğretimi

Dil öğreniminde en önemli husus şüphesiz kelime öğrenmektir. Bir dilin kelimelerini bilmeyen bir kişi dil bilgisi yönünden kendisini ne kadar geliştirmiş de olsa tam manasıyla dil öğrenemez. Dolayısıyla günümüzde her seviyeye uygun kelime listeleri hazırlanmıştır. Bu yöntem de dil bilgisi merkezli dil öğrenimi kadar eski bir yöntemdir. Bu yöntemde öğrenciler seviyelerine uygun ve seviyelerinin üzerinde kelime listeleri hazırlayıp bu kelimeleri ezberlemektedir. Her ne kadar dil öğreniminde etkililiği sorgulansa da doğru yöntemler kullanıldığında kelime eksikliklerini ciddi derecede giderdiği bilinmektedir. Öğrenciler temel seviye kullanıcıları olarak A1 ve A2, orta seviye kullanıcıları olarak B1 ve B2, ileri seviye kullanıcıları olarak C1 ve C2 gibi sınıflandırmalara ayrılmıştır ve her seviye için kuruluşlar tarafından hazırlanmış kelime listeleri bulunmaktadır. A1 kelime listesi, A2 kelime listesi, durumlara göre hazırlanan kelime listeleri (örn. havaalanı, mutfak, spor gibi alanlar için özel olarak hazırlanmış listeler), konuşma İngilizcesi için gerekli kelime listeleri ve akademik kelime listeleri bu hususa örnek olarak verilebilir.

Dinleme Dosyaları Merkezli Dil Öğrenimi

Dil öğreniminde en önemli yöntemlerden birisi de dinleme dosyaları merkezli dil öğrenimidir. Bu dosyalar çoğunlukla ana dili konuşurları tarafından hazırlanmış ses kayıtları içermektedir. Dinleme dosyaları öğrencilerin dili hissetmesini ve dile dokunabilmesini sağlayan en etkili kaynaklardan birisidir. Öğrencilerde kalıcı öğrenme gerçekleştirebilen bu kaynaklar da zaman içerisinde ciddi değişimlere uğramış, öğrencilerin ihtiyaçları ve kullanımları bakımından ileri derecede revize edilmiştir. Örnek vermek gerekirse; eskiden alıştırma biçiminde olup belli bir sürelik dinleme

kısından sonra sorularla anlamayı kontrol eden bu dosyalar günümüzde podcast, haber okumaları, yabancı dil kitapları okumaları gibi çeşitli eğlenceli ve etkili türlerde karşımıza çıkmaktadır. Her seviye ve duruma göre hazırlanmış olan bu dosyalar dil öğreniminde ciddi bir öneme sahiptir. BBC tarafından hazırlanmış dinleme dosyaları, podcast'ler, elektronik kitap dinlemeleri, haber okuma uygulamaları, siteleri ve yayınevleri tarafından hazırlanmış olan dinleme dosyaları bu konuya örnek olarak verilebilir.

Online Eğitim

Online eğitim günümüzde en yaygın dil öğrenme metotlarından birisidir. Genellikle yoğun iş temposu veya meşguliyeti olan insanlar tarafından çokça tercih edilmektedir. Bu eğitim sisteminde öğrenci ve öğretmen internet üzerinden bir araya gelmektedir. Bu sistem iki şekilde yürütülmektedir. Birincisi video kayıt şeklindedir. Bu durumda öğrenci anlayamadığı noktaları öğretmene soramamaktadır, ama dersi istediği şekilde ileri veya geri alabilmektedir. Diğerinde ise öğrenci ve öğretmen çevrimiçi durumdadır ve öğrenci anlamadığı bir nokta olduğunda istediği zaman sorularını öğretmene sorabilmektedir. BBC Learning, WEXT, TEOL, MOOC ve eLLC online dil eğitimi veren kuruluşlara örnek olarak verilebilir.

Partner Aracılığıyla Eğitim

Bu eğitim hem internet üzerinde hem de günlük hayatta canlı olarak kullanılabilir. İnternet üzerinde dil öğrenme bazlı sohbet programları bulunmaktadır. Öğrenci kendisini online bir partner bulmakta ve karşılıklı olarak sohbet etme ve konuşma şeklinde İngilizce öğrenebilmekte ve dil seviyesini artırabilmektedir. Dilin kullanımı açısından oldukça faydalı bir yöntemdir. Ülkemize eğitim amaçlı gelen yabancı öğrenciler ile kurulan ilişkiler, ülkemizde yaşayan yabancılar ile kurulan ilişkiler, kalem arkadaşı denilen uygulamalar, yabancılarla görüntülü konuşmaya olanak veren iletişim araçları ve ülkemizden yurtdışına çıkan kişilerin gittikleri yerde kurduğu bireysel ilişkiler buna örnek olarak verilebilir.

Yurtdışı Dil Kursları

Birçok firma ve dil kursu buldukları ülkelerdeki çalışmalarına ek olarak aynı zamanda yurtdışındaki kurslarla da anlaşma yaparak öğrencilerini yurtdışına belli bir

süre ile genellikle ücret karşılığında gönderebilmektedir. Bu durumda öğrenciler hem yurt dışına çıkabilmekte hem kurs alarak hem de günlük hayatta hedef dillerini kullanarak kısa süre içerisinde dillerini geliştirebilmektedir. Kaplan International, Bilim Evi, ELT Yurtdışı Dil Okulları, Real Eğitimve Atlas Edu bu kurslara örnek olarak verilebilir.

Telefon Uygulamaları

Dil öğrenimini oldukça kolay hâle getiren diğer bir yöntem de akıllı telefonlara indirilebilen dil öğrenme uygulamalarıdır. Bu uygulamalar kendi bünyelerinde birçok yöntemle dil öğrenimini ciddi derecede kolay ve eğlenceli hâle getirmektedir. Hem kelime hem de dil bilgisi öğrenimi noktasında oldukça dolu ve faydalı uygulamalar da bulunmaktadır. Bu uygulamaların dezavantajı olarak bazılarının paralı olması maliyet bakımından örnek gösterilebilir. Busuu, Duolingo, Memrise, Mondly ve Babbel bu uygulamalara örnek teşkil etmektedir.

Özel Ders

Bu yöntem de günümüzde çok yaygın olarak kullanılmaktadır. Özellikle birinci yabancı dil öğretimi noktasında duyulan rehber ihtiyacı bu yöntemle çoğunlukla giderilmektedir. Bu yöntem maliyet bakımından yüksek olsa da diğer yöntemler arasında en faydalı olanlardandır, çünkü öğrencinin ihtiyaçları üzerinde direk olarak durulur. Özel ders öğrencinin ihtiyacına göre verilebilmektedir. Konuşmak isteyen öğrenci için dersler öğretmen tarafından ona göre revize edilir, sınav kazanmak isteyenler için de aynı şekilde revize edilmektedir. Dolayısıyla öğrenci neye ihtiyaç duyuyor ise dersler ona göre planlanır ve hızlı sonuç alınır.

Bireysel Öğrenme

Bu yöntem en düşük maliyetli yöntemlerden biridir. Bu yöntemde öğrenci kullanacağı kitapları ve öğrenme biçimini kendisi belirler. Genellikle ikinci yabancı dil öğreniminde kullanılır. Öğrencinin anlayamadığı bir noktada ne yapması gerektiğini bilmemesi en önemli dezavantajlardan birisidir.

Değişim Programları

Bu programlar öğrencilere dil öğrenimlerine bir süreliğine yurtdışında devam etme avantajı sağlamaktadır. Öğrenciler üç, altı on iki ve daha fazla aylık bir süre boyunca yurtdışına gönderilmektedir. Öğrenciler bu süre boyunca hem kurslarına devam etmektedir hem de hedef dilde günlük hayatlarını idame ettirme durumundadır. Aynı zamanda eğitimlerine de bazı programlarda devam edebilmektedirler. Bu programların bazılarında öğrencilerin kalacağı yerler ve duruma göre çalışacakları işler önceden belirlenmektedir. Bazılarında ise öğrenciler bu süreler boyunca kendilerinden tamamen de sorumlu olabilmektedir. YFU Türkiye, ICES Turkey, Mevlâna, Erasmus+ ve Comenius gibi programlar bu değişim programlarına örnek olarak verilebilir.

Çalış ve Öğren

Bu tarz programlar öğrencilere hem yurtdışında çalışma hem de gittikleri yerde dil kursları veya doğal öğrenme yoluyla yabancı dil öğrenme avantajı sunmaktadır. Bu programlarda kişiler gittikleri ülkelerde çalışmakta, para kazanmakta, birçok yeri gezme imkânı bulmakta ve aynı zamanda dil öğrenmektedir. Dil öğreniminde oldukça faydalı bir yöntemdir, fakat yüksek maliyetlidir. Work and Holiday, Linguaviva, Work and Study, Work and Travel ve Truva gibi organizasyonlar bu programa örnek olarak verilebilir.

Çalışmak İçin Yurtdışına Çıkma

Bu durum sadece öğrenciler için değil, aynı zamanda yetişkinler için geçerli olmaktadır. Yurtdışında çalışmak isteyen bireyler bu koşullarda gittikleri ülkenin dilini dolaylı olarak da öğrenebilmektedir. Özellikle Almanya, Hollanda ve İsveç gibi ülkelere ülkemizden çalışma amaçlı giden insanlar gittikleri yerde daha rahat yaşayabilmek için kullanılan dili öğrenmek durumunda kalmıştır. Son yıllarda Avrupa ülkeleri kendi kültürlerini ve dillerini korumak, öğretmek için de çeşitli yasalar çıkarmış ve sınırlandırmalar getirmişlerdir. Örneğin Almanya'ya giden bir işçi eğer Almanca bilmiyorsa uyum programlarına dâhil edilmekte, Almanca ve Alman kültürü öğretilmektedir. Belli bir süre sonra yapılan sınavlardan yeterli dil puanlarını alamayanlar sınır dışı edilmektedir. Bazı insanlar da gittikleri yerde dil kurslarına giderek bu süreci hızlandırmaktadır. Bazıları ise dolaylı yollardan öğrenmektedir. Buna

örnek olarak Almanya'ya çalışmak için giden Türkler, aynı şekilde İsveç'e, Fransa'ya Kanada'ya ve Avusturya'ya giden Türkler verilebilir.

Filmler

Filmler dil öğrenimi noktasında oldukça faydalı unsurlardır. Film izlemek bireyleri hedef dile maruz bırakmakta ve bu şekilde onlara dile dokunma ve dili hissetme şansı tanımaktadır. Dillerin ritmine, vurgulamalarına, telaffuzlarına ve seslendirmelerine hâkim olmak dile hakimiyet sağlar. Filmler de bireylerin seviyelerine uygun olarak sınıflandırılabilir. Anlama seviyesi düşük ve yüksek bakımdan birçok film skalalara bölünebilmektedir. 1. Seviye öğrenenler için The 100, Under the Dome, Teen Wolf, The Walking Dead; 2. Seviye öğrenenler için Vikings, Friends, Supernatural, The Vampire Diaries ve Continuum; 3. Seviye öğrenenler için Big Bang Theory, How I Met Your Mother, New Girl, Gossip Girl ve Lost; 4. Seviye öğrenenler için True Blood, The Simpsons, Spartacus, Game of Thrones ve South Park; 5. Seviye öğrenenler için ise Suits, Doctor Who, Sherlock, Entourage ve Person of Interest örnek olarak verilebilir.

Formal Eğitim

Şüphesiz en bilinen ve en yaygın olarak kullanılan dil öğrenme aracı formal eğitimidir. Günümüzde yabancı dil eğitimi vermeyen eğitim sistemi bulmak neredeyse imkânsızdır. Çağın ihtiyaçlarına uygun olarak tüm ülkeler okullarında ve eğitim kurumlarında dil eğitimi vermektedir. Bu dil eğitimi genellikle yukarıda bahsettiğimiz hususlara da doğru orantılı olarak İngilizce olmaktadır. Ülkemizde de yabancı dil olarak İngilizce öğretimi ilkokulda başlamaktadır ve zorunlu eğitimin çoğu kurumda tamamına kadar bu eğitim devam etmektedir. Ülkemizde olduğu gibi birçok ülkede de İngilizce eğitimine ek olarak ikinci yabancı dil eğitimi verilmektedir. Bu ikinci yabancı dil bazı durumlarda seçmeli hâldedir. Öğrenciler hangi yabancı dili öğrenmek isterse o dili seçebilme özgürlüğüne sahiptir. Ama imkânlar doğrultusunda çoğunlukla ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretilmektedir. Okullarda verilen İngilizce dersleri, Almanca dersleri, üniversitelerde verilen seçmeli yabancı dil dersleri ve Halk Eğitim Merkezlerinde verilen yabancı dil eğitimleri buna örnektir.

Tüm bu yöntemleri kullanırken yardımcı olarak hazır bulunan kaçınılmaz kaynak sözlüktür. Sözlükler hedef dile ilgili kesin ve ayrıntılı bilgileri veren en önemli unsurdur. Dolayısıyla sözlük olmadan tüm bu yöntemler eksik ve faydasız kalmaktadır.

Bundan dolayı dil öğretimi gerçekleştiren kurumlar sözlüklere de büyük önem vermiştir. Kendi dillerini yabancı dil olarak öğreten ülkelerin tamamına yakını kullanıcılara en faydalı olacak sözlükler hazırlamıştır. Bu sözlüklerden bazıları ise dünya çapında kullanılmaktadır. İngilizce bazında Oxford Advanced Dictionary, Cambridge Dictionaries, Merriam-Webster Dictionary, Longman English Dictionary, Collins Dictionaries ve Macmillan Dictionary bu noktada verilebilecek en önemli sözlük kaynaklarıdır.

Sözlükler

Sözlük, kelimelerle ilgili ayrıntılı bilgi içeren kaynaktır. Bu sebepten dolayı dil öğrenimi ve öğretiminde önemli bir konumdadır. Sözlükler sıklıkla kelimelerin manalarına bakmak veya doğru seslendirimini öğrenmek için kullanılmaktadır. İleri düzeyde ise kelimelerin eş anlamlılarını veya farklı bağlamlardaki kullanımlarını öğrenmek için kullanılır. Dolayısıyla dille alakalı olan herkesin ihtiyaç duyduğu temel kaynaktır. Sözlük, Türk Dil Kurumu tarafından “bir dilin bütün veya belli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre alarak tanımlarını yapan, açıklayan, başka dillerdeki karşılıklarını veren eser, lügat” olarak tanımlanmıştır (erişim tarihi: 22.02.2019). Doğan Aksan sözlüğü bir dilin (ya da birden çok dilin) sözvarlığını, söyleyiş biçimleriyle, yazımlarıyla veren, bağımsız biçimbirimleri temel alarak bunların, başka öğelerle kurdukları söz öğeleriyle birlikte anlamlarını, değişik kullanımlarını gösteren bir sözvarlığı kitabı..." olarak ifade etmiştir. Bu tanımlar daha da artırılabilir.

Piyasada birçok sözlük mevcuttur. Bu sözlüklere resimli sözlükler, çalışma sözlükleri, çocuk sözlükleri, alıntı sözlükleri, eşanlamlılar sözlükleri, teknik sözlükler, CD’li sözlükler, elektronik sözlükler ve çevrimiçi sözlükler örnek olarak gösterilebilir. Sayıları o kadar fazladır ki listelenmesi imkânsızdır (Sterkenburg, 2003: 3). Araştırmalara göre kullanıcıların bütün bu sözlük grupları arasında kendilerine uygun sözlükleri seçemedikleri görülmektedir.

Var olan sözlükleri içerdikleri dil sayısı göz önünde bulundurarak *tek dilli sözlükler*, *iki dilli sözlükler*, *çok dilli sözlükler* biçiminde üç gruba ayırmak mümkündür. Son zamanlarda bu sözlüklere bir de *iki dillileştirilmiş sözlükler* de eklenmiştir.

Tek Dilli Sözlükler

Bu sözlüklerde hedef dil ile konu dil aynı olup sözlük maddeleri de aynı dille açıklanmaktadır. Bu sözlükler tanımlayan ve tanımlanan için tek bir dil barındırmaktadır. Çok popülerdir ve oldukça yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Buna rağmen yetmiş aşkın türü bulunmaktadır. Deyimler sözlüğü, atasözleri sözlüğü, yeni sözcükler sözlüğü, alıntı sözcükler sözlüğü, verinti sözcükler sözlüğü, eş anlamlılar sözlüğü, karşıt anlamlılar sözlüğü, benzer yazılışlı sözcükler sözlüğü vb. yapıtlar genellikle tek dilli sözlüklerdir (Kirkness, 2004: 61- 62). Yalnız, bu sözlükler arasında en bilineni genel sözlüklerdir. Tek dilli genel sözlükler, her ailenin sahip olduğu, sözlük kelimesinin bahsi geçtiğinde herkesin aklına ilk gelen, en çok satın alınan, en çok yardımına başvuru, onu üreten toplumda en önemli rolü oynayan (Bejoint, 2000: 40) sözlük çeşididir. Bu sözlükler genel söz varlığına ait olan açıklamaları içermektedir, ayrıntı içeren veya çeşitlilik gösteren manalara fazla yer vermemektedir.

Tek dilli sözlükler Türkçenin sözlüklerinin geçmişine kıyasla Batı’da daha erken çalışılmıştır. Örnek vermek gerekirse, Türkçe ilk tek dilli sözlük 19. yüzyılda yazılmışken, ilk tek dilli İngilizce sözlük 1604’te yayımlanmıştır. Ölmez’e göre, “Özellikle 19. yüzyılın ikinci yarısından sonra Osmanlıda Türkçenin keşfi ile birlikte Türkiye sınırları içinde de tek yönlü, açıklamalı Türkçe sözlüklerin yazıldığını görüyoruz. Bunun en iyi örneği de bugün bile hâlâ kullandığımız Kamus-ı Türki'dir. Ayrıca Muallim Naci'nin lugati de bu konuda önemli sözlüklerdendir. İlk baskısı 19. yüzyılın sonunda yapılan Redhouse'un sözlüğü de (Osmanlıca) Türkçenin sağlam ve önemli sözlüklerindendir” (Ölmez, 1994: 91). Bugün en önemli Türkçe kaynak sözlük TDK tarafından ilk olarak 1945’te basılan ve bu zamana kadar da sürekli olarak güncellenen *Türkçe Sözlük*’tür.

Kullanıcılar bakımından analizi yapılırsa; El-Sayed’e göre, tek dilli sözlükler öğrencilerin hedef dilde muhakeme kurmalarını ve çeviriye olan meyillerini azalmalarını sağlamaktadır (Underhill, 1984). Bu ise bu öğrencilerin dil ile istedikleri gibi oynayabilmelerine ve bu sayede özgüvenlerini artırmalarına yardımcı olur. Sarıgül’e göre ise tek dilli sözlük kullanımının faydalarını Underhill ile doğru orantılı olacak şekilde aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

- Öğrenciler İngilizce düşünmek zorundadır.
- Bilinmeyen kelimenin manası yine başka kelimelerle anlaşılmaya çalışılır.
- Öğrenciler ilk başta anlayamadıkları tanımlarla baş ediyor gibi görünse de,

anlamın belirlenebilmesi, açıklanması ve örnek cümleler kurulması hususlarında net düşüncelere sahip olabilirler.

- Verilen örnek cümleler anlamlara erişim sağlamaktadır.

- Bu sözlükleri kullanabilme yeteneği öğrencilere keşfetme mutluluğu verir, özgüven ve özyeterlik duygularını artırır. Bu şekilde öğrenciler kendilerini daha iyi bir şekilde ifade edebilmektedir (Sarıgül, 2009:156).

Bu sözlüklerin faydalı özelliklerine rağmen aynı zamanda olumsuz özellikleri de vardır. Bunlar da aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Kelimeyi kavramak isteyen öğrenciler verilen bilgilerin çoğunu doğrudan kullanamayabilir.

- Öğrenciler tanımları anlarken zorluk yaşayabilir.

- Öğrenciler verilen söz varlığını bilmiyorsa bu sözlük öğrenciler için kullanışlı olmayacaktır.

- Öğrenciler, maddelerin açıklamalarını tam olarak anlayabilmek için kendilerini uzun süren bir araştırma süreci içerisinde bulabilmektedir (Thumb, 2002: 35).

İki Dilli Sözlükler

Bu sözlüklerde liste hazırlanırken iki dil kullanılmaktadır. Bu sözlüklerdeki madde başlarının dili “kaynak dil”, diğeri ise “hedef dil” diye adlandırılır (Burkhanov, 1998: 29). İki dilli sözlüklerde giriş dilindeki kelimelerin anlamları ve sözcük birleşimleri diğeri dillerdeki eş değer anlamlar tarafından nitelendirilir (Svensen, 2009: 7).

Bu sözlük kavramı genel olarak çeviri kelimeleriyle eşanımlıdır ve zaten çoğunlukla çeviri yapma amacıyla kullanılmaktadır. Bu sözlükler yabancı veya ikinci dil öğreniminin tüm seviyelerinde en sık kullanılmakta olan kitaplardır. Bundan dolayı bu sözlük türünün de çok fazla çeşidi vardır. İki dilli sözlük dendiğinde kullanıcıların ilk aklına gelen kaynak, kaynak dildeki madde başı sözcüklerin hedef dildeki çeviri denkliliğiyle oluşturulmuş sözlüklerdir (Kirkness, 2004: 56). Bu sözlükler “word to word (kelimesi kelimesine)” yöntemine dayanmaktadır. Bu yöntem ise günümüzde en yaygın olarak kullanılan sözlük hazırlama yöntemidir. Bu tip sözlüklerin kelime listelerinde iki bölüm bulunmaktadır. Örneğin, İspanyolca-Türkçe ve Türkçe-İspanyolca şeklinde ayarlanmış olan iki listeleri bulunmaktadır.

Atkins (2002)’e göre kullanıcılar bu tip sözlükleri aşağıdaki sebeplerden dolayı kullanmaktadır:

- Yabancı dili anlayabilmek (sözlü ve yazılı olarak)
- Yabancı dilden ana diline tercüme yapmak
- Ana dilinden yabancı dile tercüme yapmak
- Düşünceleri yabancı dilde ifade edebilmek (sözlü ve yazılı olarak)
- Yabancı dille ilgili daha fazla şey öğrenmek
- Ana dili ve yabancı dilin benzerlikleri ve farklılıkları ile ilgili daha fazla şey öğrenmek (Atkins, 2002: 10).

Bu sözlükler iki dilin kelime varlığı arasında bağlantı sağlayan çalışmalardır. Bu durum başlangıçta faydalı olarak görülse de aslında kendi içerisinde oldukça fazla olumsuzluklara sahiptir. Farklı kültürlere sahip olan diller arasında kelimelerin tamamen aynı karşılığını bulmak oldukça zor hâle gelmektedir. En temel olumsuzluk olarak bu durum gösterilebilir. Bunun haricinde karşılaşılabilecek olan diğer olumsuzluklar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Kullanıcılar yabancı dilde düşünmeye teşvik edilmez ve zorlanmazlar.
- Bu sözlüklerle öğrenciler çeviri eğilimlerini artırır.
- İkinci dil tam manasıyla içselleştirilemez.
- Öğrencileri araştırmaya sevk etmez.
- Kelimelerin sözlükte bulunan karşılıkları anlam bütünlüğünü tamamen karşılamayabilir (Thumb, 2002: 35).

Çok Dilli Sözlükler

Son yıllarda konuşma teknolojilerinde görülen önemli gelişmeler birçok başarılı demonstrasyon sisteminin ve ticari ürünün ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Bu başarılı ürünlerden biri de çok dilli sözlüklerdir. Bünyesinde en az 3 dil barındıran bu sözlükler tüm dünya genelindeki dillere genel bir bakışla bakabilmeyi mümkün kılmıştır. Ayrıca bu sözlükler iki farklı dilin tek dilli sözlüklerinin birer kesişimi hâline gelmişlerdir. Bu sözlükler bilinmeyen bir kelimeyi araştırırken o kelimenin istenen dilin dışında başka bir dildeki karşılığını da verdiği için kelime hakkında genel bir fikir sahibi olma durumunu ileri derecede desteklemektedir. Aynı zamanda kelimelerin diğer dünya dillerindeki karşılıklarının da genellikle birbirine benzer olduğunu göstermektedir. Bu durum da dillerin birbirinden etkilendiğinin en önemli göstergelerinden biri olmaktadır. Bu sözlükler yapı bakımından diğer sözlüklerden fazla bir farkı olmasa da içerik bakımından oldukça zengindir. Uluslararası bağlamda farklı dilleri konuşabilen

potansiyel dil kullanıcıları için çoklu dillerle başa çıkabilmek hususunda oldukça faydalı hâle gelebilmektedir.

İki Dillileştirilmiş Sözlükler

Bu sözlük türü ülkemizde pek fazla bilinmeyen ve çalışılmamış sözlük türüdür. Genel olarak İngilizcenin yabancı dil olarak öğretildiği ülkelerde ve Avrupa’da 1980’lerden sonra ortaya çıkmıştır. Bu tür için kaynaklarda üç farklı ifade kullanılmaktadır, bunlar yarı çift-dilli, melez ve iki dillileştirilmiş sözlüklerdir. *English-English-Hebrew Oxford Student's Dictionary for Hebrew Speakers* Kernerman ve Kahn tarafından 1986’da yayımlanmıştır ve bu sözlük türünün dünya çapındaki ilk eseri olarak kabul edilmiştir (Lew, 2004: 12). Tanıtım yazısında bu eserin Oxford Student’s Dictionary baz alınarak hazırlanmış olduğu, madde başlarının basit ifadelerle açıklanıp sonrasında İbraniceye aktarıldığı ve bu başlarının örnek cümlelerle desteklenmiş olduğu ifade edilmiştir. Bu durum da iki dillileştirilmiş sözlüklerin nasıl ve neye dayalı olarak hazırlandığını ve içeriğinin neler olduğunu göstermektedir. Bu sözlükler öncelikle öğrenci değil, öğrenci sözlüğünü esas almaktadır. Daha sonra ise madde girişleri hedef dile aktarılmaktadır. Başka bir deyişle, bu sözlüklerin bir öğrenci sözlüğü ve iki dilli bir sözlüğün karışımı olduğu söylenebilir. Madde başları öğrenci sözlüğü gibi tanımlanır ve bu tanımlar çevirilerle tamamlanır. Bazen de örnek cümleler çevrilmez, sadece tanım ifadesi tercüme edilir.

Bu sözlük türü bugün tek ve iki dilli sözlükleri tek bir sözlükte barındıran ve bu iki türün en olumlu özelliklerini de bünyesinde barındıran özel bir yapıttır. Bundan dolayı da yabancı dil öğretiminde oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır. Örneğin Oxford Advanced Learner’s English-Chinese Dictionary (OALECD) ve Longman English-Chinese Dictionary of Contemporary English (LECDCE) iki dillileştirilmiş sözlükleri Hong Kong’da İngilizce öğrenen Çinli öğrenciler tarafından olumlu tepkiler almış ve yüksek satış rakamlarına ulaşmıştır (Thumb, 2002: 1).

Bu sözlük türünün avantajları aşağıdaki şekilde ifade edilebilir:

- Öğrenci manadan emin olmadığında kendi ana dilindeki çeviri karşılığı yabancı dildeki tanımı tamamlar.
- Çeviri karşılığı öğrenci yabancı dildeki tanımı yanlış anladığında yanlış anlamayı düzeltir.
- Çeviri karşılığı, öğrencinin yabancı dildeki sözcük öbeğini anlamasını daha

kolay hâle getirir ve doğru anlamın aktarılmasını sağlar.

•Öğrencilerin yabancı dil ve ana dili arasındaki denklemini aynen eşitlemesi engellenmektedir.

Eğer öğrenciler ikinci ve birinci dil arasında ileri ve geri hareket stratejisini benimserlerse, çift dillileştirilmiş öğrenci sözlüklerinden faydalanacaklardır. Eğer onlar çift dillileştirilmiş bir sözlüğü, çift dilli sözlük gibi kullanılırsa, o zaman problemler olabilir. Çünkü bu eserler, iyi bir çift dilli sözlüğün gücüne sahip olmak için tasarlanmazlar (Thumb, 2002: 38).

Öğrenici Sözlükleri ve Öğrenci Sözlükleri

Son zamanlarda ülkemizde yeni karşılaşılan kavramlardan biri de öğrenci sözlükleridir. Bu sözlükler içerik ve hitap ettiği kesim bakımından öğrenci (okul) sözlüklerinden farklıdır. Bu iki kavram arasındaki farkı açıklamadan önce öğrenci ve öğrenci arasındaki farklılığa değinmek yerinde olacaktır. Aşağıda öğrenci ve öğrenci kelimelerinin sözlükte yazan açıklamaları verilmiştir.

Öğrenici	Öğrenci
<p><i>İsim</i></p> <p>☐ Öğrenen kişi</p> <p><i>O hâlâ bir öğrenci, bu yüzden hata yapmaya meyilli.</i></p>	<p><i>İsim</i></p> <p>☐ Spesifik bir akademik konuyu çalışan kişi</p> <p><i>Felsefe öğrencisi</i></p> <p>☐ Akademik olsun veya olmasın bazı konulara ciddi derecede kendisini adanmış olan bir kişi</p> <p><i>O bir hayat öğrencisi.</i></p>

Öğrenci ile öğrenci arasında ciddi farklılıklar bulunmaktadır. Öğrenci genelde okulda veya bir eğitim kurumunda belli bir müfredat veya plan dahilinde eğitim gören kişi iken, öğrenci ise öğrenme süreçlerini hâlâ devam ettiren, öğrenciye kıyasla öğrenme noktasında daha istekli ve otokontrollü bir şekilde hareket eden kişi olmaktadır. Dolayısıyla her insanın bir öğrenci olduğu söylenebilir. Bu iki terim arasındaki fark “öğrenmek” ve “ders çalışmak” arasındaki farkla neredeyse aynıdır.

Yukarıdaki tabloya göre bu iki terim arasında aşağıdaki gibi farklılıkların olduğu söylenebilir:

- Öğrenci genellikle genç bir kişidir. Öğrencilik ise öğrenci mezun olana kadar devam etmektedir. Öğrenci ise hiçbir zaman mezun olmamaktadır ve yetişkinliğe kadar meraklılığını ve ilgisini kaybetmeden devam edebilmektedir.
- İnsanlar bir sınıfın içerisinde öğrenci olurlar. Ama bir öğrenci her zaman ve her yerde analiz gerçekleştirir, yeni şeyler üretir ve tartışır.
- Öğrenciler özel konu alanlarına ilgilidir. Öğrenci ise büyük çeşitlilikte fikirler arasında bağlantılar kurarak daha geniş bir yaklaşıma sahip olur.
- Öğrenci, kendisine temin edilen materyalleri kullanır. Öğrenci ise alışılmadık olanlar dahil olmak üzere birçok kaynaktan yeni materyaller bulma arayışındadır.
- Öğrenciler yerine öğrenciler açısından düşünmek onları eğiten kişilere olan bakış açımızı oldukça olumlu bir derecede değiştirmektedir. Eğitim bilgilerin aktarılmasından çok eğitim sürecini kolaylaştırma hâline gelir ve kişilerin kendi başlarına öğrenmeleri hususunda iş birliği ve sahiplik duygularını geliştirir.
- Öğrenci ve öğrencilerin değerlendirme noktasında da ciddi farklılıkları oluşur. Öğrenciler karnelerindeki sayı ve harflere göre değerlendirilirken, öğrenciler bu rakam ve harflerin çok daha ötesine gitmektedir ve çalıştıkları derslerden uzun dönemde fayda görmektedir.
- Öğrenci ders çalışan kişidir. Genellikle bir eğitim kurumunda öğretmen rehberliği altında bir konuyu çalışmak ve bilgiyi edinmek için analitik metotlar kullanır. Ama öğrenci bir şeyi öğrenen kişidir. Öğrenmek genellikle bilgi edinmek yerine bir yetenek edinmek olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden her öğrenci bir manada öğrencidir, ama her öğrenci öğrenci değildir.

Öğrenci Sözlükleri

Son zamanlarda karşımıza çıkan yeni bir alt tür de öğrenci sözlükleridir. Bu sözlükler çoğunlukla yabancı dil kullanıcılarına özel olarak hazırlanmaktadır. Yukarıda da bahsedildiği gibi bu sözlükler hemen hemen her kesimden öğrenciye hitap edebilmektedir. Aşağıda öğrenci sözlüklerinin temel kavramları ve ilkeleri verilmektedir:

- Bu sözlükler öğrenenlerin yaşlarına, öğrenim aşamalarına ve bilgi seviyelerine uygundur. Bu sözlükleri kullanacak olan kişilerin kesinlikle sözlüğün seviyelerine uygun olduğu belirlenmiş kişiler olması gerekir.

- Bu sözlüklerde materyaller basitten karmaşığa ve basitten zora doğru bir sıralama izler.

- Tanımlamalar mümkün olduğunda basit bir şekilde yazılmaktadır.

- Sözcük ve deyimler açıklanırken tipoloji, ideografi ve analogiden yararlanılmaktadır.

- Bu sözlüklerdeki maddeler fazlaca dilsel ve dil dışı bilgi içermektedir.

- Bu sözlüklerdeki her kelime belli bir bağlam dahilinde verilmektedir ve kullanımlar cümlelerle desteklenmektedir.

- Bu sözlüklerde bulunan örnekler kültürel bakımdan zengindir.

- Bu sözlüklere görsellerin eklenmesi kullanım olanaklarını artırmaktadır.

- Bu sözlükler kullanıcıların üretimsel ve algısal ihtiyaçları göz önünde bulundurularak hazırlanmaktadır.

- Bu sözlüklerdeki kelimeler kullanım sıklığı ve öğrenici ihtiyaçlarına göre belirlenmektedir.

Okul Sözlükleri

Okul sözlükleri adından da anlaşılacağı üzere okul öğrencilerinin kullanımına uygun olarak hazırlanmış olan sözlüklerdir. Gerek madde başları, gerek tanımlamaları, gerekse içeriği öğrencilerin seviyesine uygun olacak şekilde düzenlenmiştir. Bu sözlüklerin genel özellikleri aşağıdaki şekilde açıklanabilir:

- Okul sözlükleri amaçladıkları kitlelere göre hazırlanmaktadır. Bunların hazırlanmasında ilköğretim ve ortaöğretim gibi basamaklar ve yaş grupları ölçüt olarak alınır.

- Sözlüğün hitap edeceği kesim belirlendikten sonra kaynak taraması yoluyla bu kesimin ihtiyacı olan kelime listesi hazırlanmaktadır.

- Öğrenciler dille ilgili becerilerini ve bilgilerini artırmak ve derslerde anlamlarını bilmedikleri kelimelerin manalarını öğrenmek amacıyla bu sözlükleri kullanmaktadır.

- Bu sözlüklerin asıl amacı okuldaki öğrencilerin öğrenmelerine yardım etmek ve karşılaştıkları problemlere karşı çözüm bulmalarını hızlandırmaktır.

- Bu sözlüklerde yazım ve sesletim hususlarına özellikle dikkat edilir. Kelimelerin yazım ve sesletim özellikleri bu sözlüklerde ilgili birimlerde açıklanmaktadır.

- Kelimelerin yapı özellikleri genellikle kısaltmalarla verilmektedir (t=türemiş, b=bileşik, i=isim).

- Madde başlarının tanımları açık, doğru ve anlaşılır olacak şekilde yazılmaktadır. Sade olacağı için uzun tanımlamalar genellikle bulunmamaktadır.

- Bu sözlüklerde verilen örnek cümleler doğal kullanıma uygundur.

Öğrenci ve öğrenci sözlükleri arasındaki benzerlikler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Her iki sözlük de belli bir kesime hitap edecek şekilde düzenlenmektedir.

- Her iki sözlükte de sade ve açık bir anlatım elzemdir.

- Her iki sözlük de görsel kullanmayı desteklemektedir.

- Her iki sözlük de kullanıcıların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak hazırlanmaktadır.

Bu iki sözlük türü arasındaki farklılıklar aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Öğrenciler için hazırlanan sözlükler dile ait olan bütün sözcüklüğü, nitelik ve farklılıkları dahil etme amacındadır, ama okul sözlükleri bu kadar kapsamlı değildir.

- Öğrenci sözlüklerinde amaç kelimelerin anlamını en iyi bir şekilde vermektir ve bu yüzden tanımlamalarda sözcük sınırlaması bulunmaz, ama okul sözlüklerinin tanımlarında bulunan kelimeler sınırlıdır ve öğrenciler tarafından bilindiği düşünülen kelimeler kullanılmaktadır.

- Öğrenci sözlüklerinde verilen örnek cümleler edebi ürün alıntıları içermektedir, ama öğrenci sözlüklerinde bağlam daha geniş tutulmaktadır.

- Okul sözlüklerinde kelimelerin dil bilimsel özellikleri ile ilgili kullanım notları ve bilgiler vardır.

- Yine okul sözlüklerinde sesletim ile ilgili bilgiler de bulunmaktadır.

Yabancılarla Türkçe Öğretiminin Tarihsel Gelişimi

Bilginin hızla yenilendiği çağımızda, bireyin ve toplumun bilgiye ulaşması, bilgiyi kullanması ve yeniden üretmesi öncelikle bireylerde temel dil becerilerinin gelişmiş olmasıyla olanaklıdır (Girmen, vd., 2010: 133). Dil insan hayatını belli bir düzene sokan, insanları bir arada tutup millet olma noktasına getiren, düşünüp anlam vermeyi ve bu anlamları aktarabilmeyi sağlayan beceridir. Bu kapsamda, dil bireysel ve

toplumsal hayatı oluşturan ve yansıtan varlıktır. Diller evreni kendilerine göre algılar ve kendine has bir şekilde yorumlar. Dünyayı anlama ve anlatma hususu dilden dile değişiklik göstermektedir. İnsan zihninde dünya ana diline göre şekil alır. Bundan dolayı, dilin taşıdığı büyük önem ve işlev Türkçe öğretimine ne kadar önem verilmesi gerektiğini göstermektedir (Özbay, 2002: 116).

Bugün yabancı veya ikinci dil öğrenmek son derece önemli hâle gelmiştir. Nerede çalışılırsa çalışılsın, yabancı bir dil edinme ihtiyacı hemen hemen herkes için elzem hâle gelmektedir. Hatta bir yabancı dil kimi durumlarda yeterli olmamakta, ikinci ve üçüncü yabancı dil bilme ihtiyacı giderek artmaktadır. Küreselleşme sonucu dünya çapında etkin olan milletlerin dilleri de giderek önem kazanmaktadır. Dolayısıyla Türkiye'nin ve Türkçenin giderek önem kazanması Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinin ne kadar önemli olduğu gerçekliğini ortaya koymaktadır.

Yabancılara Türkçe öğretimi aynı zamanda kültürümüzün de öğretimi demektir. Dil öğrenmek o dilin kültürünü de öğrenmek demektir. Bu konuda yazılmış olan ilk kitap Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan *Divan ü Lugati't- Türk'tür*. Bu kitap Araplara Türkçe öğretmek için 1072'de yazılmıştır. Kitapta aynı zamanda Türklerin ne kadar büyük bir millet olduğu ve Türkçe bilmenin kendilerine çok fayda sağlayacağı da belirtilmektedir. Bu eser Türkçenin durumu ve tarihi gelişimi açısından büyük öneme haizdir.

Göktürk Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi

Çin kaynakları Hunların yazıya geçmiş olduğu bilgisini vermektedir. Hun liderler yazıtlar diktirmiştir. Bu liderlerden bazıları çeşitli kitaplar da yazdırmışlardır. Bu kitaplara *Baş Kumandanın Günlüğü* ve *Üç Devlet Dönemi Genel Tarihi* örnek olarak verilebilir. O vakitlerde Hunların yazılı dilleri bulunmadığı için bu kaynaklar Çince kullanılarak yazılmıştır. *Çin Şu* isimli kaynakta geçen aşağıdaki olay Türkçenin yabancılara öğretimi ile ilgili bilgiler içermektedir:

Hükümdar Şi Lo, Hsiung-nulara mensup Ho kabilesinden geliyordu. Başka bir Hsiung-nu lideri Liu Yao da Şi Lo'nun rakibi idi. Liu Yao, Kuangçu'nun on birinci yılında (329) ordusu ile geldi ve Lo-yang'ı kuşattı. Şi Lo hemen Liu Yao ile savaşmak istiyordu. Fakat buyruğu altındaki kumandanların hiçbiri bu fikri uygun bulmadı. Şi Lo,

bunun üzerine çok sevdiği ve saydığı Hintli rahip Fo-t'u-teng'e danıştı. Fo-t'u-teng daire biçimindeki bir çanı salladı ve çıkan ses göre Ho dilince şu kehanette bulundu:

siu-k'i t'i-li-kang puh-koh kü-t'u-tang

(Ordu savaşmak için çıkacak ve Liu Yao'yu yakalayacak) (Tekin, 1993: 37).

Bu olay Hint bir rahibin Hun dilini bildiğine ve kullandığına işaret etmektedir. Çince ve Türkçe anlamın beraber verilmesi de bu yazıyı yazan kişinin aynı zamanda Türkçe bildiğini de göstermektedir. Bu belge o dönemde Türkçe bilen yabancıların varlığına işaret etmektedir.

Orhun yazıtları da Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği ile ilgili bilgiler vermektedir. Türklerin o dönemde ilişki içerisinde bulunduğu Çinler, Bizanslar gibi milletler arasında Türkçe bilenlerin olduğu açık bir gerçekliktir. Aynı şekilde yazıtlarda bulunan bilgilere göre Çinli elçilerin sıklıkla Göktürlere gelmesi ve kurulan ilişkiler Çin'de Türkçe bilenlerin de olduğunu göstermektedir.

Uygur Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi

Çin'de çıkan bir isyanı bastırmak için Çin'e giden Böğü Kağan tanıştığı Mani rahiplerinin dördünü Uygur başkentine getirmiş ve Manihaizm dinini kabul etmiştir (Mert, 2009: 89). Bu dinin yayılması için Mani rahipleri Türkçe öğrenmiştir. Bu olay Türkçenin öğretimiyle ilgili Uygurlara ait ilk örneği teşkil etmektedir.

Uygurlar hem kültürel hem de bilimsel manada kendilerini oldukça geliştirmişlerdir. Bundan dolayı da aktif bir alfabe kullanımı, tercüme faaliyetleri ve telif hakları gibi hususlar Uygurların ne kadar ilerlediğini göstermektedir. Aynı zamanda Cengiz Han döneminde Uygur yazıcıların görev aldığı ve yazışmalar hususunda oldukça etkin oldukları bilinmektedir. Moğolların kendilerine ait bir alfabesi olmadığı için Türkçe öğrendikleri tahmin edilmektedir. Moğol devletinde dil ve kültür anlamında baskın unsur olmalarından dolayı Moğolların Türkçeye ilgi duyup Türkçeyi öğrenmiş olmaları gerekir (Caferoğlu, 1984; Onan, 2003). Aşığ Tämür'ün Türkçeyi Moğollara öğrettiğiyle ilgili olarak T'u Chi'de yazılı bir metin de bulunmaktadır (Ögel, 2002: 95). Aynı şekilde Qubilai Han da şehzade olduğu zamanlarda Uygur Türkçesini öğrenmiştir (Ögel, 2002: 172). Qubilai Han bunlara ek olarak Chia-lu Na-ta-ssu'dan Tibetçe ve Hintçe kutsal kitapları Türkçeye çevirmesini talep etmiştir. Bu tercümelemler de prenlere dağıtılmıştır. Bu belge Moğollarda kültür dilinin Türkçe olduğunu göstermektedir. Dahası; Kaşgarlı Mahmud Kaşgar'dan Yukarı Çin'e kadar bütün

Türklerin Uygur Türkçesi kullandığını ve Uygurcanın uluslararası düzeyde resmi dil olduğunu belirtmektedir.

Karahanlı Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi

Karahanlı döneminde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi hususunda hazırlanmış olan ilk eser Divan-ü Lügat'it Türk'tür. Bu dönemde Türkçe Araplara öğretilmeye çalışılmıştır. Karahanlı döneminde Türklerin hem siyasi hem de askeri gücü oldukça arttığı için Arapların Türkçe öğrenme ihtiyacı zuhur etmiştir. Bu dönemde de öncelikle Türkçenin köklü ve büyük bir dil olduğu gösterilmiş, sonrasında da Arapça kadar değerli bir dil olduğu ortaya konulmuştur. Bu amacın gerçekleştirilmesindeki en önemli eser de DLT'dir.

Divan-ü Lügat'it Türk (1068-1072). Tarihin bilinen ilk dönemlerinden beri gelişmiş, işlenmiş ve zenginleşmiş bir dil olarak karşımıza çıkan Türkçenin hem ana dili olarak hem yabancı dil olarak öğretimi konusunda yapılmış somut örnekler vardır (Karakuş 2006: 12). Bu hususta verilecek ilk örnek ise herkes tarafından açıkça kabul edilecek olan Divanü Lügati't-Türk'tür.

Divanü Lügati't-Türk'ün yazılma amacı Araplara Türkçe öğretmektir. Sözlüğün iki dilli sözlük biçiminde yazılması bunu göstermektedir. Türkçenin dil bilgisi kurallarının belirlendiği ve öğretim amaçlı yazılmış olan bu eser ilk olarak kabul edilmektedir. Sözlük Arap alfabesiyle yazılmıştır ve 8624 kelime içermektedir. Türkçenin ne kadar zengin ve üstün bir dil olduğunu kanıtlayan bu eser dil şuuru ve dil öğretimi bakımından oldukça büyük bir öneme sahiptir.

Yabancılara Türkçenin öğretimi için yazılan eserlerden ilki Kaşgarlı Mahmut'un Divanü Lügati't-Türk adlı eseridir (Barın, 2009: 122). Bu eserdeki dil öğretim yöntemi aşağıdaki şekilde analiz edilebilir:

a. Önce kuralları vermekten ziyade bolca örnek verip kurala varma yöntemi izlenmiştir ve bu yöntem da günümüzde yaygın bir şekilde kabul edilmektedir.

b. Verilen örnekler günlük hayattan ve edebi metinlerden verilmiştir, sözlükte örneklerin önemi iyi fark edilmiştir.

c. Sadece dil kurallarını vermek yerine aynı zamanda Türk kültürü de tanıtılmaktadır. Bu hususta özel bir önem vardır.

d. Kurallar başta olduğu gibi karşılaşıldığında yine ayrıntılı bir şekilde tekrar edilmiştir. Bu da tekrar etmenin dil öğrenimindeki yerini göstermektedir.

Köprülü, bu eserdeki temel özellikleri şu şekilde ifade etmektedir: “Bu sadece bir lügat değil, Türk lehçeleri ve lehçelerin ses özellikleri, şekil bilgisi, kelimeler hakkında uzun uzun incelemeler yapılacak bir bilgi kaynağıdır. Tarihi coğrafya, tarih, mitoloji folklor bakımından emsalsiz bir vesikalar hazinesidir”.

Harezmi ve Kıpçaklar Döneminde Yabancılar Türkçe Öğretimi

Bu dönemde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi hususunda ileri derecede gelişmeler kat edilmiştir. Bu dönemde belli bir sistem dahilinde tasarlanmış olan kaliteli Türkçe öğretim kitapları hazırlanmıştır. Memlük devletindeki asker ve yönetici grubu Türk olduğundan dolayı bu dönemde Türkçeye çok daha fazla önem ve ilgi gösterilmiştir. Bu ilgi sonrasında Arapların da Türkçeye ilgi duymasına vesile olmuş ve onların da Türkçe öğrenmeye başlamalarını sağlamıştır. Bu dönemde askeri gücünü artırmak isteyen Abbasiler ordularına Türkleri dahil etmişlerdir. Zaman içerisinde Mısır’da nüfuzunu artıran Türkler bölgede birçok Türk devleti kurmuştur ve resmi dil olarak Türkçeyi kullanmıştır. Dolayısıyla Araplarda Türklerle iletişim kurabilmek amacıyla Türkçe öğrenme ihtiyacı doğmuştur. Bu dönemde hazırlanan sözlükler aşağıda ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Codex Comanicus (1303-1362). Bu kitap Kumancanın en geniş kaynaklarından biridir. Kitap Kıpçak Türk şivesinin toparlanmış tek ürünüdür. Günümüzde nüshası Venedik’teki Saint-Marcus kütüphanesinde bulunmaktadır. Codex Cumanicus, bugün isimleri dahi kaybolmuş ve büyük Türk tarihinin unutulmuş sayfalarına katılmış Kumanların biricik büyük dil abidesidir (Çağatay 1944: 759-760; Karamanlıoğlu 1994: XXI).

Codex Comanicus iki bölümden oluşan bir eserdir ve derlemesi İtalyan ve Alman misyonerlerce yapılmıştır. Eser, Kıpçakların konuşma dilini esas almıştır. İki bölümden oluşmaktadır, bunlar İtalyan bölümü ve Alman bölümüdür. Comes Geza Kuun’a göre eser başlangıçta iki kısım gibi gözükse de sonradan tek cilt hâline getirilmiştir (Caferoğlu 2000: 161). Bu eser Petrarque’ın olduğu için aynı zamanda “Codex de Petrarque” ismiyle de anılmaktadır. Sonraları tek bir ciltte toplanmıştır ve birbirinden farklı iki defterden oluşur. İlk defter tek elle kaleme alınmıştır, ama ikinci defter farklı kişiler tarafından yazılmıştır. Bu iki kısım da birbirinden birçok yön bakımından farklılık göstermektedir.

Bu eserin yazılma amacı Türkçenin yabancılara öğretimini sağlamak ve aynı zamanda Hristiyanlığı Kıpçaklara benimsetmektir. Ceneviz ve Venedikli Katolik rahiplerin din yayma eylemlerini daha kolay hâle getirmek amacıyla en sık kullanılan 2500 ifadeyi içeren bir sözlük düzenlemesiyle hazırlanmıştır. Sözlük içerik bakımından Latince-Farsça-Kumanca bir sözlüktür. Latince yazılmıştır. Aynı zamanda bu esere İncil çevirileri, dil kuralları ve bazı Türkçe atasözleri dahil edilmiştir.

Kitâbü'l-İdrak Li Lisanü'l Etrak. Bu sözlük Ebu Hayyan Muhammed bin Yusuf tarafından yazılmıştır. 1312 yılında yazılmış olan bu sözlük aynı zamanda bir gramer kitabı özelliğine sahiptir. Arapça-Kıpçakça olarak hazırlanmıştır ve Mısır Kıpçak alanındaki en önemli eserlerden biridir. Yazılış amacı Dîvânu Lugâtit Türk ile aynı olup Kahire'de yazılmıştır. İsim ve fiiller karışık olarak verilmiştir ve Arap alfabesine göre sıralanmıştır. Madde başları bazı durumlarda örnek cümlelerle desteklenmiştir (Özyetgin, 2001: 46-49).

Et-Tuhfetü'z-Zekiyye Fi'l-Lugati't-Türkiyye. Bu Arapça-Türkçe sözlük XV. yüzyılın ilk yarısında Mısır'da yazılmıştır ve aynı zamanda gramer kitabıdır. İçerisinde yaklaşık 3000 Türkçe kelime bulunmaktadır. Bu kelimeler de günlük hayattan seçilmiştir. Dil bilgisi olarak da sentaks ve morfoloji içermektedir. Eser gramer açısından incelendiğinde başlangıç düzeyinde olmayıp ileri düzey ve akademik amaçlı Türkçe öğretimine yönelik olarak yazılmıştır (İşcan, 2012: 15). Eserde eş anlamlı kelimelere yer verilmiştir. Eserin yazarı bilinmemektedir.

Bülgatü'l-Müşâk fî-Lûgati't-Türk ve'l-Kıfçak. Bu Arapça-Türkçe sözlük iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm isimleri, ikinci bölüm ise fiilleri içermektedir. Bu eserde 1500 kelime Türkmençe ve Kıpçakça olarak ele alınmış ve bu kelimelerle ilgili örnek cümleler verilmiştir. Tümevarım metoduyla hazırlanmış olan gündelik hayatta kullanılan Türkçenin kullanımını öğretme amacı taşımaktadır. Dil bilgisi bakımından içerdiği metotlar dil bilgisi çeviri, karşılaştırmalı dil bilimi ve kısmen de yapısalcı yaklaşımdır. Bu eser Cemaleddin Ebu Muhammed Abdullah ed-Türki tarafından kaleme alınmıştır. Bu sözlükte sözcükler normal sayfa düzenine göre olmayıp baklava dilimi şeklinde sıralanmıştır. Baklavanın dört kenarı iki Türkçe ve iki Arapça sözlükle tamamlanmıştır. Bu yöntemle sözlük estetik bir hâl almıştır. Ayrıca kitaptaki Türkçe sözcükler kırmızı ile, Arapça sözcükler ise siyahla yazılmıştır (Ercilasun, 2004: 392).

Kitâb-ı Mecmû-ı Tercümân-ı Türkî ve Acemî ve Mugalî. Eser “Türkçe, Farsça ve Moğolcanın Bütün Çevirmenlerinin Kitabı” anlamına gelmektedir (Barın, 2010: 123; Ercilasun, 2004: 389). Bu sözlüğün 14. yüzyılın ilk yarısında ismi bilinmeyen Arap bir dilci tarafından yazıldığı tahmin edilmektedir. Bu sözlükte bulunan yaklaşık 2000 kelime çeşitli ana başlıklar altında verilmiştir. Aynı zamanda iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısım Arapça-Türkçe, ikinci kısım ise Moğolca-Farsça olarak düzenlenmiştir. Türkçe ifadeler kırmızı renk ile verilmiştir. Eserde gramer dil bilgisi çeviri metoduyla verilmeye çalışılmıştır ve tümevarım yöntemi kullanılmıştır. Gündelik konuşma Türkçesine ek olarak aynı zamanda birçok ticari kelime içermektedir. Bundan dolayı da özel amaçlı Türkçe öğretimi gerçekleştirmeye çalıştığı da ifade edilebilir.

El Kavani’l Külliye Li-Zabiti’l Lugati’t-Türkiye. Bu eser XV. yüzyılın başlarında kaleme alınmış olup yazılma tarihi ve yazarı hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Bu kitap Araplara Türkçe öğretmeyi amaçlamaktadır. Bu kitabın diğerlerinden farkı sözlük bölümü içermemesi ve sadece dil bilgisi içermesidir. Fakat bu dil bilgisini verirken kısmen kelime listeleri de barındırmaktadır. Eser; fiil, isim ve ekler olmak üzere üç kısma ayrılmıştır. Sonuç kısmında da fiillerin teklik 2. şahıs emir biçimleri liste hâlinde verilmiştir (Ercilasun, 2004: 393). Eser 500’e yakın sözcük içermekte olup içerisinde tümevarım metodu kullanılmıştır. Yazılış amacı Araplara Kıpçak Türkçesini öğretmektir. Her ne kadar gündelik hayata uygun Türkçe kullanımını içerse de kısmen ileri düzey sayılabilecek bilgiler de muhteva etmektedir.

Selçuklular Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi

Bu dönemde Türkçe öğretimi ile ilgili olarak yazılmış herhangi bir esere rastlanılmamıştır. Bunun sebebi de Türkçenin bilim dili ve edebi dil olarak kullanılmamasıdır. Bunun sonucu olarak Türkçeye verilmesi gereken önemin verilmediği ve hatta ihtiyacın dahi bulunmadığı ifade edilebilir. Bu dönemde resmi dil olarak Arapça, edebi dil olarak da Farsça kullanılmıştır. Türkçe sadece ordu ve saray içerisinde konuşma dili olarak kullanılmıştır. Hem Büyük hem de Anadolu Selçuklu döneminde dünya devleti olma amacı bulunduğundan Türkçeye verilmesi gereken değer verilmemiş ve Türkçe arka planda kalmıştır. Halk, medreselerde Arapça ve Farsça tahsil görmüş ve yine bu dillerle ilim ve edebiyat yapılan muhitlerde bulunmuşlardır (Ercilasun, 2007: 433). Türklerden gelen tebaanın muhtaç olduğu, bize kadar gelemeyen dinî ve kahramanlık eserlerinin dışında Farsça ve Arapça yine saray tarafından üstün

tutulmuştur” (Yavuz, 1983: 10). Her ne kadar Arapça ve Farsçaya önem verilmişse de Türk yönetiminde kalan yerlerde ve Türk hizmetine girenler arasında Türk dilini konuşanların sayısı artmıştır (Karal, 2001: 25). Arap ve Fars asıllı kişiler günlük yarar sağlamak için birtakım gramer kitapları ve sözlükler yazmışlardır (Türk, 2012: 36). Bu çalışmalar ile Türkçe öğrenmek isteyen kişilerin bu isteği bir nebze yerine getirilmeye çalışılmıştır.

Bu dönemde dil yönünden en önemli olayın “*Bugünden sonra, divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste, meydanda Türkçeden başka dil konuşulmaya!*” emri olduğu söylenebilir. Bunun amacı ise Farsça ve Arapçanın üstünlüğüne karşı Türkçeyi korumaktır. Türkçenin korunması üzerine bu dönemde en çok çalışmayı yapan kişi olarak Âşık Paşa gösterilebilir. Âşık Paşa hem dünya dilleri hem de Türkçe üzerinde ciddi araştırmalar yapmış ve dilin ses ile alakalı olduğu, ciğerlerden başlayarak sesin oluşumu hususlarında ilk çalışmaları yapan kişidir. Ek olarak, eserlerini Arapça veya Farsça yerine Türkçe yazmış olması kendisinin Türkçeye verdiği değer ve önemi de ayrıca göstermektedir.

Bu dönemde medreselerde Türkçe öğretimi ile ilgili olarak yazılmış bazı eserler bulunmaktadır. Bu eserlerden yabancılara Türkçe öğretimi hususunda en önemlisi *Hilyetü'l-İnsân ve Heybetü'l-Lisân*'dır. Bu kitap Cemâlü'd-dîn İbn-i Mühennâ tarafından kaleme alınmıştır.

Hilyetü'l-İnsân ve Heybetü'l-Lisan. Bu eser bu dönemde yazılmış Türk kültürünü aydınlatan tek eserdir. Eserin 73. sayfasında asıl yerli şivenin karakteri şu şekilde ifade edilmiştir: *Bilmiş ol ki, Türk dilinin kökeni, Arapçanın Hicaz olduğu gibi Türkmenistan'dır* (Caferoğlu, 1984: 147). Bu kitap üç bölümden oluşmaktadır ve bu bölümler Türkçe, Farsça ve Moğolca içermektedir. Kitapta Azeri Türkçesi “bizim Türkçe” olarak belirtilmiştir ve yüzden fazla Azeri sözcük dahil edilmiştir. Sözlük aynı zamanda hem gündelik hayatla ilgili olan kelimeleri hem de dil bilgisi kurallarını içermektedir. Tümevarım yönteminin kullanıldığı kitapta sanat terimlerinin varlığından ötürü edebi bir Türkçe öğretimini de amaçladığı anlaşılabilir. Eserde yabancı dil öğretim yöntemlerinden dil bilgisi - çeviri yöntemi ağırlıklı olarak kullanılmıştır (Bayraktar, 2002: 68).

Çağatay Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi

Çağatay dönemi Türkçe ile Farsçanın etkileşim içerisinde olduğu bir dönemdir. Bu dönemde Farslara öğretilen Türkçe aynı zamanda hazırlanan kaynaklarla Arapçadan da destek almıştır. Timur döneminde gösterilen millî bilinç Türkçenin Farsça ile karşılaştırıldığında çok daha iyi bir dil olduğunu kanıtlayan en önemli öğelerden biridir. Bu dönemde Türkçeyi edebi bir dil yapmak için harcanan çabalar Türkçeyi, dil ve edebiyatı tekrar canlandırmış ve daha sağlam bir dile dönüştürmüştür. Bu dönemde birçok sözlük ve dil bilgisi kitabı yazılmıştır. Bu eserlerin çoğunda sistem aynıken Ali Şir Nevai tarafından yazılan Muhakemetü'l-Lügateyn diğerlerinden farklı bir amaca sahiptir. Bu eser Türkçenin Farsçadan daha düşük bir dil olmadığını ve bu iki dilin eşit olduğunu gösteren eşsiz eserlerdendir. Bu sözlük Türkçenin anlam bakımından daha üstün olduğunu da göstermektedir. Ayrıca bu dönemde hazırlanan sözlüklerin bir kısmında sözlüklerin dil bilgisi-çeviri yöntemiyle hazırlandığı görülür. Bu da Türkçenin bu dönemde sistematik bir şekilde öğretilmesinin de amaçlandığını göstermektedir.

Muhâkemetü'l-Lugateyn. Ali Şir Nevâî tarafından yazılmıştır. Bu eser Türkçenin Farsçadan üstün ve daha zengin olduğunu kanıtlamaya çalışan önemli eserlerden biridir. Yazar bu sözlükte Türkçenin özgün, ince ve derin noktalarını dışa vurmaya çalışmış, bugüne kadar da kimsenin bunu yapmaya çalışmadığını, bu özelliklerin ise hep üstü kapalı kaldığını belirtmiştir. Farsça ona göre derin konuların anlatımını tam manasıyla karşılayamamaktadır. Türkçede ufacık farklılıklar için dahi birçok kelime bulunmaktadır. Bu incelik ve derinliklerin de bilgili kişiler tarafından izah edilmesi gerekmektedir, yoksa anlaşılmaz.

Kitâb-ı Zebân-ı Türkî. Bu kitap Çağatayca-Farsça bir sözlüktür. 1658-1707 yıllarında kaleme alınan eser hem sözlük hem de gramer kitabıdır (Caferoğlu, 2000: 226). Muhammed Yakub Çingi tarafından Hint padişah Evrengzip zamanında kaleme alınmıştır. Bu eser ön dört kısımdan oluşmaktadır ve bundan dolayı da oldukça kalın bir sözlüktür. Bu sözlüğün günümüze ulaşmış olan tek nüshası İngiltere'de British Museum'da bulunmaktadır. Çağatayca-Farsça bir sözlük olduğu için de anlaşılması zor bir lügattir, kendine özgü bir içeriği bulunmaktadır.

Senglâo Lugati. “Mirza Mehdî Han tarafından 1758-1760 yılları arasında yazılmış Çağatayca-Farsça bir sözlüktür. Sözlükteki kelime sayısı 6000 civarındadır.”

(Ercilasun, 2004: 428). Eserin yazarının giriş bölümünde verdiği bilgilere göre Ali Şir Nevai'nin çalışmalarından etkilendiği söylenebilir. Aynı zamanda yazar bu sözlüğü hazırlarken başka çalışmalardan da faydalanmıştır. Bu sözlükte aynı zamanda Fuzuli dilinden örnekler de alınmıştır, bu ifadeden de Azeri Türkçesinin de bu çalışmaya dahil edildiği anlaşılmaktadır. Doğu ve batı yönlü çalışmalarda uzun bir süre kaynak kitap olarak kullanılmış olan bu sözlük birçok dil bilimci tarafından kullanılmıştır.

El-Tamğa-yı Nâsırî. Şeyh Muhammed Salih tarafından yazılmış Farsça-Türkçe bir sözlüktür (Caferoğlu, 2000: 227). Eser 1849-1896 yılları arasında kaleme alınmıştır ve hazırlanışı sırasında Senglao'dan faydalanılmıştır. Eserin giriş kısmı Mebainü'l-Lügat ile benzerlik göstermektedir. İsminden dolayı bir dönem yazarı konusunda anlaşmazlığa varılmıştır, ama sonrasında bu durum zaman içerisinde düzeltilmiştir.

Feth-Ali Kacar Lûgati. İran coğrafyasında yazılmış Çağatay sözlüklerinin en hacimlidir. 19. yüzyılda yazılmıştır (Caferoğlu, 2000: 227). Bu sözlük Feth-Ali bin Kelbali bin Mürşid-Kulı bin Feth-Ali Kacar Kazvini tarafından yazılmıştır. Aynı Senglao Lûgatinde olduğu gibi bu eserde de yazar Ali Şir Nevai'nin çalışmalarından etkilenmiştir ve eserini onun çalışmalarına göre düzenlemiştir. Sözlük Farsça-Türkçe olarak yazılmıştır. Bu eserde Azeri Türkçesi ile Çağatay Türkçesi arasında karşılaştırmalar da yapılmıştır. Sözlüğün en önemli özelliklerinden biri de örneklere çok fazla yer verilmesidir. Sadece Ali Şir Nevai'den değil, aynı zamanda Fuzuli'den, Molla Safi'den ve Mir Haydar'dan da örneklere bu çalışmada yer verilmiştir.

Lugat-i Çağatay ve Türkî-i Osmanî. Bu sözlüğün yazarı Şeyh Süleyman Efendi'dir ve sözlük 1882'de basılmıştır. Bu sözlükte hem Çağatayca hem de Özbekçeden örnekler bulunmaktadır. Ignaz Kunos bu çalışmayı kısaltmış ve Almancaya tercüme etmiştir. 201 sayfadan oluşmaktadır ve Latin alfabesine göre bir sıralama benimsenmiştir. Bu eserde sözcüklerin hem Türkçe hem de Almanca karşılıkları verilmiştir.

Anadolu Döneminde Yabancılar Türkçe Öğretimi

Türklerin Anadolu'ya gelişi ve Osmanlı Devleti'nin kuruluşu sonrasında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine yapılan çalışmalar ciddi derecede artış göstermiştir. Bu dönemde yapılan çalışmalar devşirme sistemiyle alınan yabancı çocukların Türkçe öğrenmesi ile başlamaktadır. Bu çocuklar hem Müslümanlığı kabul

etmişler hem de Türkçeyi öğrenmişlerdir. Sonrasında Avrupa'yla kurulan siyasi ilişkiler ve anlaşmalar da Türkçe öğretim çalışmalarında ciddi artışlara vesile olmuştur. Türkçe hem yabancılarca hem de devlet bünyesindeki azınlıklarca öğrenilmeye başlanmıştır. Bu dönemde görülen en önemli özelliklerden biri de resmi dil olarak Türkçenin kullanılıyor olmasıdır. Bunun sonucunda da devlet bünyesinde çalışmakta olan azınlıkların da iyi düzeyde Türkçe öğrenmeleri sağlanmıştır.

Hilyetü'l-İnsan ve Heybetü'l-Lisan. Sözlük “İnsanın Güzel Sıfatları ve Dilin Büyüklüğü” manasına gelir. Sözcükleri gündelik hayattan seçilmiştir. “Eski Anadolu Türkçesi kapsamına girebilecek ‘yabancılarca Türkçe öğretimiyle ilgili tek eser *İbn Mühennâ Lügati* olarak da bilinen ‘*Hilyetü'l-insan ve Heybetü'l-lisân*’dır.” (Güzel, 2012: 120).

Osmanlı Türkçesi. Bu dönemde yapılan yabancılarca Türkçe öğretimi çalışmalarının devşirme ile alınan Hristiyan çocuklarla başladığı söylenebilir. Savaşta esir olarak alınan Hristiyanların bir kısmı kendi kendilerine Müslüman olmaya karar vermişlerdir ve bu vesileyle de Türkçe öğrenmişlerdir. Balkanlarda yaşayan yerli halktan Türkçe öğrenenlerin sayısı da az değildir (Karal, 2001: 31).

Yabancılarca Türkçe öğretimi aktiviteleri Avrupa ile olan ilişkilerin artmasıyla hızlanmıştır. Türkçe hem yabancılar hem de azınlıklar tarafından öğrenilmeye başlanmıştır. Türkçenin zaten bürokrasi dili olarak kullanıldığı bilinmektedir, dolayısıyla bürokraside olan azınlıkların Türkçe öğrenmiş olmaları kuvvetle muhtemeldir. Aynı zamanda Osmanlının dünyanın çeşitli coğrafyalarında savaşlardan dolayı kaldığı süreler göz önünde bulundurulursa halkın Türkçe öğrenmiş olması da kuvvetle muhtemeldir. Bundan dolayı da zaman içerisinde Osmanlı Devleti'nin hâkim olduğu coğrafya dâhilinde “Lingua Franca” olarak Türkçe daha cazip hâle gelmiştir.

Üç kıtaya yayılmış imparatorluk ile dünya devletlerinin kurduğu ilişkiler sonucu Türkçenin dünya çapında öğrenilmesi zaman içerisinde neredeyse zorunlu hâle gelmiştir. Osmanlı Devleti ile ticari ilişkilerini geliştirmek isteyen Avrupa devletleri de Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesine önem vermişlerdir.

Her ne kadar Türkçe öğretimi ile ilgili olarak yabancı devletlerde çalışmalar artsa da Türk dilcilerinin Türkçeye yeterli önemi vermemiş olduğu, eski zamanlarda Farsça ve Arapçayı, özellikle Tanzimat'tan sonra da İngilizce, Almanca ve Fransızca gibi dilleri öğrenmeye çalıştıkları görülmektedir. Ancak bu Türkçenin Türk dilcileri

tarafından tamamen ihmal edildiği anlamına gelmez (Hengirmen, 1993: 7). Osmanlı Devleti içerisinde yabancılara Türkçe okuma-yazma öğretimi çalışmalarına rastlanmaktadır (Barın, 2010: 124). Bu hususta siyasi ve bilimsel amaçlarla Türkçe öğretimi ile alakalı hem yerli hem de yabancı çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalara J. P. Sinan tarafından yazılan “*Alphabet turc suivie d’une méthode*” isimli kitap ve Jean Deny tarafından kaleme alınan “*Grammaire de Langue turque*” isimli kitap gösterilebilir. Jean Deny Türkçe dil bilgisi hususunda önemli çalışmalar gerçekleştirmiştir. Bu bakımdan Jean Deny Türkçeye emek veren ünlü dil bilginleri arasında önemli bir yere sahiptir.” (Hengirmen, 1993: 6, 8).

Modern Zamanda Türkçenin Yabancılara Öğretimi

Bugün Türkiye her geçen gün dış ticaret hacmini artıran, her yıl binlerce turiste ev sahipliği yapan ve dünyaya açılan bir ülkedir. Her ne kadar ülkemizde yabancı dil öğrenme noktasında oldukça gelişmiş bir noktada olsak da, ülkemiz Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi hususunda oldukça geri bir noktadadır. Çalışmalara oldukça geç başlanmıştır. Türkçe, üniversitelerde Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi yerine tarihi çalışmalara ve eski edebiyat eserleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Bundan dolayı da Türk Dilinin standart bir gramer yapısının belirlenmesinde geç kalınmıştır (Ungan, 2006: 223).

Her ne kadar geç kalınsa da, günümüzde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi hususunda önemli çalışmalar yapılmaktadır. Bu görevi alan birçok kuruluş ve merkez de vardır. Ülkemizde bu konudaki çalışmalar ve projeler 1950’lerden sonra ciddiyet kazanmıştır. Örnek vermek gerekirse 1991’den itibaren Türk Dünyası Öğrenci Projesi dâhilinde bakanlık tarafından birçok öğrenci lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimi için Türkiye’ye gelmektedir. Bu projenin en temel amacı Türk Cumhuriyetlerindeki gençlerin Türkçe öğrenmelerini sağlamak ve onlara eğitim sistemini ve ülkemizin kültürünü tanıtmaktır. Bu şekilde bu ülke ve topluluklarla İsmail Gaspıralı’nın hedeflediği *dilde, fikirde, işte birlik* ilkesinin dilde birlik kısmıyla ilgili ilk adımlar atılmış olmaktadır (Açık, 2008: 2).

Yabancılara Türkçe öğretimi Cumhuriyet döneminde üniversiteler aracılığıyla ileri derecede geliştirilmiştir. Gerçekleştirilen aktiviteler bakımından Ankara ve Boğaziçi Üniversitelerinin önde olduğu ifade edilebilir. Yabancılara Türkçe öğretimi hususunda ilk kaynaklar bu kurumlar önderliğinde hazırlanmıştır. Boğaziçi

Üniversitesinden Hikmet Sebüktekin ve Ankara Üniversitesinden Kenan Akyüz bu işi başlatan araştırmacılarıdır (Erdem, 2009: 890).

Yabancılara Türkçe öğretimi hususunu kurumsallaştırmak amacıyla Türkçe Öğrenim Merkezi (TÖMER) 1984 yılında Ankara Üniversitesi bünyesinde açılmıştır. TÖMER zaman içerisinde diğer üniversitelerde de kurulmuştur ve bu konuda oldukça iyi gelişmelere vesile olmuştur. O zamandan bu zamana kadar da Türkçe öğretimi çağın şartlarına uygun hâle getirilmiş ve çalışmalarını bu şekilde geliştirerek sürdürmektedir.

Günümüzde yabancılar için Türkçe eğitimi lisansüstü eğitim seviyesinde birçok üniversite dahilinde verilmektedir. Ankara Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi gibi üniversiteler dahilinde kurulan TÖMER bu amaçla kitap setleri hazırlamıştır. TİKA'nın (Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı) yabancılar için Türkçe öğretiminde kullanılmak üzere hazırladığı ve temel, orta, yüksek ve ileri düzeyde sekiz kitaptan oluşan *Güneş-Türkçe Öğreniyoruz* adlı dil öğretim seti Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan önemli çalışmalar arasındadır (Göçer, 2009_a: 1301).

Tüm bu çalışmalara ek olarak Yunus Emre Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen çalışmalar da dikkate alınmalıdır. Bu enstitü açtığı yaz okulları sayesinde hem yurtiçinde hem de yurtdışında yabancılar için Türkçe öğretimi kapsamında önemli çalışmalar yürütmüştür.

2001 Avrupa Diller Yılı münasebetiyle Ankara'da bakanlıkça hazırlanan uluslararası "Avrupa'da Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitimi" sempozyumunda yapılan açıklama şu şekildedir: Uzun yıllardan beri Avrupa'da Türkçe konuşan toplumların, özellikle Avrupa demokratikleşme süreci çerçevesinde dil, edebiyat ve kültür mirasını genç kuşaklara aktardığı belirtilerek genç Avrupalı kuşaklar tarafından Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesi Avrupa'nın kültür dokusuna yeni bir boyut katacaktır (Bölükbaş, 2004: 20). Tüm bu etkinlikler sonucunda da Türkçe ciddi bir değer kazanma yolundadır. Türkiye'nin coğrafi konumu dolayısıyla edindiği avantajlar ve ev sahipliği yaptığı medeniyetler sayesinde Türkiye ve Türkçe tüm dünyada oldukça değerli görülmektedir. Bunun bir sonucu da Türkiye'nin sahip olduğu turist ve yabancıların sayısıdır. Tüm bu insanlar Türkiye'de bulunma sebepleri ne olursa olsun Türkçe bilmedikleri sürece ciddi zorluklar yaşamaktadır. Bu durum özellikle Türkiye'de kalıcı olanlar için Türk dilini öğrenmeyi zorunlu kılmıştır (Özyürek, 2009:3).

Tüm bu çalışmalara ek olarak üniversiteler bünyesinde aynı zamanda birçok lisansüstü çalışma yürütülmektedir. Günümüzde de bu amaç için ilgili anabilim dalları açılmış ve ciddi sayıda hem yüksek lisans hem de doktora tezleri ve çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma modeli, bir araştırmancının amacına uygun hareket ederek sistemli bir şekilde verilerin toplanması ve bunların çözümlenebilmesi için gerekli koşulları düzenlemektir (Karasar, 1984). Koşulların düzenlenmesi iki şekilde meydana gelmektedir; bunlar deneme ve tarama modelidir. Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modeli, araştırılan konu ile ilgili olarak hazırlanmış bütün belgeleri veya kayıtları inceleyerek konuyu açığa kavuşturmak, gerekli değerlendirmeleri yapmak ve olaylar arasındaki muhtemel bağlantıları açığa vurmak amaçlı yapılmaktadır. Bu şekilde, araştırılan durum ayrıntılı bir şekilde tanımlanabilmektedir ve açıklanabilmektedir. Bu çalışmada A2 seviyesinde kelimelerin listesinin bulunduğu belgeler analiz edilmiştir, en kapsamlı ve en güvenilir olduğu sonuçlandırılan kaynaklar seçilmiştir, elde edilen bilgiler sistematik olarak birleştirilmiştir ve A2 seviyesinde iki dillileştirilmiş sözlük hazırlanmıştır. Bu hazırlık bir model önerisine dayanmaktadır. Model önerisi, referans bir çalışmanın amaca göre uyarlanması yoluyla ortaya yeni bir ürün çıkarma çalışmasıdır. Bu çalışmada da iki dillileştirilmiş sözlüklerin genel yapısı referans olarak alınarak Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe kitabında bulunan A2 seviyesindeki kelime listesi Cambridge Dictionary ile kıyaslama yoluyla iki dillileştirilmiş sözlük hâline getirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmancının kuramsal kısmı için iki dillileştirilmiş sözlüklerle alakalı olarak hazırlanmış olan her türlü kitap, belge, çalışma veya tez bu çalışmanın temel elemanı olarak kabul edilmiştir. Sözlük önerisi için kullanılan söz varlığı listesi içinse Türkçenin yabancı dil öğretimi için kullanılan kitaplar arasından (Yedi İklim Türkçe, Yabancılar İçin Türkçe (TÖMER), Türkçe Okuyalım Yazalım, Etkinliklerle Türkçe Öğretimi, ODTÜ Etkinliklerle Türkçe Öğreniyorum, İzmir Yabancılar İçin Türkçe, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe vb.) tesadüfi seçkisiz örneklem seçimi yoluyla Yunus Emre Enstitüsü'nün Yedi İklim Türkçe isimli kitabı (A2) belirlenmiştir. Bu kitapta var olan

kelimeler ve anlam demetleri, önerilen sözlüğün evrenidir. Bu söz varlığı ve anlam demetleri arasından örneklem seçimine ise gidilmemiştir.

Veri Toplama Süreci

Çalışmanın kuramsal kısmı için geniş bir literatür taraması yapılmıştır. Yabancı dil öğretimi için kullanılan sözlükler ve bu sözlüklerin faydaları araştırılmıştır. En uygun sözlük modelinin iki dillileştirilmiş sözlükler olduğu tespit edildikten sonra bu sözlüklerin nasıl hazırlandığı araştırılmıştır. Sonra Türkçe için uygun bir model üretmek için A2 seviyesindeki öğrencilerin hedef sözcük listeleri Yunus Emre Enstitüsü'nün Yedi İklim Türkçe isimli kitabından tarama yoluyla hazırlanmıştır. Daha sonra iki dilleştirilmiş sözlüklerin özellikleri dikkate alınarak bir model önerisi hazırlanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Bu çalışmada daha önce bahsedildiği gibi, Yunus Emre Enstitüsü'nün Yedi İklim Türkçe kitabındaki kelime listesi kaynak olarak alınmıştır. Bu kaynaktan toplanan veriler Cambridge English sözlüğünde bulunan A2 seviyesindeki kelime verileri ile karşılaştırılmış olup her iki sözlükte bulunan farklar analiz edilmiştir ve çözümlenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Abartmak f./v. Bir şeyi olduğundan büyük veya çok göstererek anlatmak, mübalağa etmek. (TDK) To describe something in a way that makes it seem larger or more than it really is, *to exaggerate*.

Tüm ağrı ve acıları abartmaya meyilliydi.

He was apt to exaggerate any ache and pain.

Abla a./n. Bir kimsenin kendisinden büyük olan kız kardeşi. (TDK) Someone's older sister, *big sister*.

Onun iki erkek kardeşi ve bir ablası var.

He has two brothers and a big sister.

Acaba zf./adv. Merak, kararsızlık veya kuşku anlatan bir söz, acep.(TDK) A term to tell curiosity, indecision or doubt, wonder.

Acaba bize kızarlar mı?

I wonder if they get angry with us.

Acele sf./adj. Hızlı yapılan, çabuk, tez, ivedi. (TDK) The one which is done quickly, fast, *hurry*.

Adam, acele adımlarla tekrar geri dönüyor, süratle merdivenlerden iniyor.

The man comes back and goes down the stairs in a hurry.

Acele etmek f./v. Telaş içerisinde olmak, sabırsızlanmak. (TDK) To be in a rush, to lose patience, *to hurry*.

Acele etmeliyiz yoksa geç kalacağız.

We must hurry or we'll be late.

Acı a./n. Bazı maddelerin dilde bıraktığı yakıcı duyu, tatlı karşıtı (TDK). A burning feeling in mouth caused by some food, opposite of sweet, *hot*.

Kimileri acıyı sever.

Some people like hot food.

Acil sf./adj. Hemen yapılması gereken, ivedi, ivedili, evgin, müstacel (TDK).

Something that should be done immediately, *urgent, emergency*.

Aç sf./ adj. Yemek yemesi gereken, tok karşıtı (TDK). Someone that should eat something, opposite of full, *hungry*.

Aç insan ne bulsa yer.

Hungry people eat whatever they find.

Aç kalmak f./v. karnını doyuramamak (TDK). Not being able eat something, *be hungry*.

Yemekte çoğu kişi aç kaldı.

Most people was hungry at the dinner.

Açık sf./adj. Herhangi bir engel olmadan, serbest (TDK). Accessible, free, *open*.

Kar yağmıştı ama yolların açık olduğu bildirildi.

It snowed but the roads were reported to be open.

Açmak f./v. Bir kuruluşu, bir iş yerini işler duruma getirmek (TDK). Making a new business, building or institution become available for people, *to open*.

İlk sergisini haftasonu açtı.

He opened his first exhibition last weekend.

Ad a./ n. Bir kimseyi, bir şeyi anlatmaya, tanımlamaya, açıklamaya, bildirmeye yarayan söz, isim, nam (TDK). a word or compound that is used for defining, explaining or informing a person, thing or place, *name*.

Görmediniz mi, adını söyleyince herkes put kesiliyor.

Don't you see that everybody becomes stil when they hear his name?

Ada a./n. Deniz veya göl suları ile çevrilmiş küçük kara parçası, cezire (TDK). a piece of land that is completely surrounded by water, *island*.

Adadaki en iyi otel budur.

The hotel is the best on the island.

Adam a./n. Genel anlamda erkek kişi (TDK). Human being in general meaning, *man*.

Arabada bir adamla iki çocuk vardı.

There were a man and two kids in the car.

Aday a./n. Bir görev, bir iş için kendini ileri süren veya başkaları tarafından ileri sürülen kimse (TDK). A person who applies or is recommended for a job or a task, *candidate*.

Babası da beni damat adayı olarak görüyordu.

Her father considered me as a candidate for groom.

Adeta zf./ adv. Her zaman olduğu üzere, sanki (TDK). As always, nearly, *almost*.

Söylediklerine herkes adeta inandı.

Almost everybody believed what he said.

Adlı sf./ adj. Adını taşıyan, isimli (TDK). Having the name, called.

Geçen gün 'Kayıp Mektup' adlı oyunu ikinci kez gördüm.

The other day, I saw the play called 'The Lost Letter' for the second time.

Affetmek f./v. Suç, ceza vb. bir şeyi bağışlamak (TDK). To forgive something such as crime, punishment etc.

Eğer ona yalan söylersen seni asla affetmez.

If you lie to her, she will never forgive you.

Afiyet a./n. Hasta olmama durumu, sağlık, esenlik (TDK). not being ill, health and well-being, *welfare*.

Allah daha ziyade afiyet versin.

May God give you health and welfare.

Ağabey a./n. Yaşça büyük olan erkek kardeş, ağa, aka, ede, efe (TDK). Brother that is older, *big brother*.

Ağabeyimiz övünmeyi çok seviyordu.

Our big brother liked bragging about himself very much.

Ağaç olmak f./v. bir yerde ayakta durarak çokça beklemek (TDK). waiting for a long time by standing somewhere, *kick your heels*.

Yaklaşık bir saat boyunca beklemekten ağaç oldular.

They kicked their heels for nearly an hour.

Ağaçlık a./n. Ağacı bol olan yer (TDK). an area of land filled with trees, *woodland*.

Yine beni unuttu, ağaçlıklar arasına yürüdü.

He forgot me again and walked into the woodland.

Ağırlamak f./v. Konuğa saygı göstererek onun her türlü rahatını, gereksinimini sağlamak, ikram etmek, izaz etmek (TDK). meeting the needs and comfort of guests by respecting them, *to host*.

Beni karşıladılar ve ağırladılar.

They met me and hosted me.

Ağırlaşmak f./v. Ağır duruma gelmek (TDK). to become heavier, *get heavy*.

Çanta beklediğimden de fazla ağırlaştı.

The bag got heavier than I expected.

Ağırlık a./n. Ağır olma durumu (TDK). the condition of being heavy, *weight*.

Sirt çantasının ağırlığı çocuğun düşmesine sebep oldu.

The weight of the backpack made the child fall over.

Ağız a./n. Yüzde, avurtlarla iki çene arasında bulunan, ses çıkarmaya, soluk alıp vermeye yarayan ve besinlerin sindirilmeye başlandığı organ (TDK). the part of the face between two chins and cheeks that is used for speaking and breathing and the start point of digesting the nutrients, *mouth*.

Ağzımda garip bir tat var.

I have got a weird taste in my mouth.

Ağlamak f./v. Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb.nin etkisiyle gözyaşı dökmek (TDK). to shed tears because of sadness, pain, happiness, regret etc., *to cry*.

Annemi ölmüş gördüm rüyamda / Ağlayarak uyanmışım.

I had a dream of my mother dying/ I woke up crying.

Ağrı a./n. Vücudun herhangi bir yerinde duyulan şiddetli acı (TDK). a severe pain in a part of body, *ache*.

Anlaşılan kollarındaki ağrı biraz daha sürecek.

It seems that ache in your arms will last longer.

Ağrımak f./v. Vücudun bir yeri ağrılı durumda olmak (TDK). to feel pain somewhere in the body, *to hurt*.

Bütün gün kayak yaptıktan sonra Ali 'nin dizleri ağrıdı.

Ali 's knees hurt after skiing all day.

Aile a./n. Evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik (TDK). the smallest unit of the society formed by the relations among husband, wife, children and siblings which is based on marriage and kindredship, *family*.

Yan tarafta iki çocuklu bir aile yaşıyor.

A family with two children live next door.

Ailece zf./ adv. Bütün aile ile, ailecek (TDK). with whole family, *as a family*.

Evimizi, evimizde ailece birlikte yapılan çok şeyi özledim.

I missed our home and many things done as a family in our home.

Ait sf./ adj. İlgilendiren, ilişkin, ilişik, ilgili (TDK). regarding, in respect of, concerning, *belong to*.

Araba yandaki kadına ait.

The car belongs to the woman next door.

Ak a./n. Kar, süt vb.nin rengi, beyaz, kara ve siyah karşıtı (TDK). the color of snow, milk etc., opposite of black, *white*.

Tepeler beyaz karla kaplıydı.

The hills were white with snow.

Akıl a./n. Düşünme, anlama ve kavrama gücü, us (TDK). the ability of thinking, understanding and comprehending, *mind*.

Aklı o gün gördükleriyle doluydu.

His mind was full of the things he had seen that day.

Akıllı sf./ adj. Gerçeği iyi gören ve ona göre davranan, akil (TDK). seeing the truth and behaving reasonable, *smart*.

İkisi de zeki adamdı, akıllı adamdı, yapıcı adamdı.

Both of them were clever, smart and constructive men.

Akıllı olmak f./v. Gerçeklere uygun davranmak (TDK). to behave reasonable and realistic, *be smart*.

Akıllı olduğu gözlerinden okunuyordu.

It was obvious looking at his eyes that he is smart.

Akıllica sf./adj. Akla yakın, doğru, makul (TDK). reasonable, realistic, sensible, *wisely*.

Parayı akıllica harcamamız gerektiğini söyledi.

He said that we should spend the money wisely.

Akıntı a./n. Hastalık sebebiyle vücudun herhangi bir yerinden sulu madde akması (TDK). flowing of liquid material from a part of the body because of illness, *discharge*.

Ertesi sabah sol kulağımda ağrı ile beraber akıntı başladı.

The next morning, I had an ache and discharge in my left ear.

Akıp gitmek f./v. Çabuk geçmek (TDK). fly, *slip by*.

İş değiştirme şansım vardı ama akıp gitmesine izin verdim.

I had the chance to switch jobs, but I let it slip by.

Aksamak f./v. Bir iş gereği gibi yürümek, geri kalmak (TDK). going wrong of a work, to fall behind, *go wrong*.

İşler aksarsa zor durumda kalırız.

We would have difficulty if things go wrong.

Aksi hâlde zf./ adv. Öyle olmazsa, yoksa, aksi takdirde (TDK). Or else, if not, *otherwise*.

Umarım hava düzeler, yoksa pikniği iptal etmek zorunda kalacağız.

I hope the weather gets better; otherwise, we'll have to cancel the picnic.

Akşam a./n. Güneşin batmasına yakın zamandan gecenin başlamasına kadar olan vakit, akşam vakti, akşamleyin (TDK). the part of the day between the setting of the sun and the start of the night, *evening*.

Perşembe akıamları genelde tiyatroya gideriz.

We usually go to the theatre on Thursday evenings

Aktarmak f./v. Bir şeyin yolunu, yönünü değiştirmek, iletmek, bildirmek (TDK). To change the way or direction of something, transmit, convey, *report*.

Söylediklerinizi ona aktarmak isterim.

I would like to report what you said to her.

Alan a./n. Bir çalışma çevresi (TDK). A study area, *domain*.

Sanat kapalı bir alan değildir; sanat eseri herkes için, bütün toplum için yaratılır.

Art is not a secret domain; a work of art is created for everyone, for the whole society.

Alarm vermek f./v. Beliren bir tehlikeyi bildirmek (TDK). to report an emergent danger, *alert*.

Komşular arabanın çalındığını duyunca polise alarm verdi.

Neighbours heard the car being broken into and alerted the police.

Alerji a./n. Birtakım yiyecek, ilaç, toz, koku vb.ne hastalık derecesinde gösterilen aşırı tepki (TDK). an extreme reaction to some kind of food, medicine, dust, smell etc. sickly, *allergy*.

Çilek kokusu, alerjisi olanlar dışında herkesin hoşuna gider.

Everybody likes the smell of strawberry except for the ones who are allergic to it.

Alet a./n. Bir el işini veya mekanik bir işi gerçekleştirmek için özel olarak yapılmış nesne (TDK). an equipment which is especially done to realize a kind of handwork or mechanical work, *device*.

Bu basit kilitleme aletiyle bisikletini güvenceye alabilirsin.

You can secure your bike with this simple locking device.

Alınan sf./adj. Çabuk gücenen, kırılan (TDK). easily offended, *touchy*.

Alınan olduğu için arkadaşları onunla sık sık bozuşur.

His friends fall out with him very often because he is touchy.

Alış fiyatı a./n. Bir mal için alım karşılığı ödenen para ve üretim gereçleri fiyatı (TDK). the price that is paid for buying goods and production materials, *purchase price*.

Alışkanlık a./n. Bir şeye alışmış olma durumu, alışkınlık, alışmışlık, alışkı, itiyat, huy, meleke, ünsiyet, yordam (TDK). the state of getting used to something, *habit*.

Okulda bazı kötü alışkanlıklar edindi.

He had acquired some rather bad habits at college.

Alışmak f./v. Bir işi tekrarlayarak kolaylıkla yapabilmek (TDK). Doing something easily by repeating it, *get used to*.

Muhtaç değiliz ama ben çalışmaya alıştım.

We don't need it but I got used to working.

Alışveriş a./n. Satın alma ve satma işi, alım satım, iş, muamele, ahzüita, aksata, Pazar (TDK). the process of buying and selling, commerce, *shopping*.

Henüz alışverişe çıkma şansım olmadı.

I haven't had the chance to go shopping yet.

Alışveriş merkezi a./n. büyük kentlerde, genellikle ulaşımın kolay ve yapılaşmanın az olduğu yerlerde kurulmuş, geniş otoparkı vb. bulunan büyük çarşı (google sözlük). A big shopping center usually established in places having easy access and less housing in big cities, including large parking areas etc., *mall*.

Alışveriş merkezinde arkadaşlarıyla sinemaya gitti.

She went to the cinema with her frineds in the mall.

Alışverişe çıkmak f./v. Alım satım işi için çarşıya gitmek (TDK). to go the shops to buy and sell things, *shop*.

Yerel marketlerde alışverişe çıkmaktan hoşlanırım.

I like to shop at the local supermarket.

Allah'a ısmarladık ünl./ exc. Ayrılanın kalan veya kalanlara söylediği bir iyi dilek sözü (turkcesozluk.org). a kind of exclamation used by someone leaving to the ones staying, *goodbye*.

Allah'a ısmarladık! Ben yola çıkıyorum.

Goodbye! I am leaving.

Almak f./v. Para vb. karşılığında satın almak (TDK). to buy in return for money etc., *purchase*.

Şirketten pay satın aldı.

She purchased shares in the company.

Alt a./n. Bir şeyin yere bakan yanı, zir, üst karşıtı (TDK). the lowest part of something, opposite of top, *bottom*.

Dolabın alt kısımları kirlenmişti.

The bottom parts of the wardrobe were dirty.

Altı a./n. Beşten sonra gelen sayının adı (TDK). the number after 5, *six*.

Arabada altı kişi olduğu için yolculukta pek rahat edemedik.

We were uncomfortable during the journey because there were six people in the car.

Altıncı sf./adj. Altı sayısının sıra sıfatı, sırada beşinciden sonra gelen (TDK). ordinal number of six, after five in a row, *sixth*.

Yarışmayı altıncı sırada tamamladı.

She finished the competition ranking sixth.

Altmış a./n. Elli dokuzdan sonra gelen sayının adı (TDK). the number after fifty nine, *sixty*.

Yazılıdan altmış aldığı için çok ağladı.

She cried because she got sixty in the exam.

Ameliyat olmak f./v. hastaya ameliyat işlemleri yapılmak (TDK). conducting the processes of surgery operations to the patient, *have an operation*.

Ameliyat olmak için deneyimli bir cerrahla görüştü.

He consulted an experienced surgeon to have an operation.

An a./n. Zamanın bölünemeyecek kadar kısa olan parçası, lahza, dakika (TDK). the part of time too short to be divided into, minute, *moment*.

Zira göçebelerin hayatı her an yardımlaşmalarını gerektirir.

The life of migrants requires them to cooperate every moment.

Ana bilim dalı a./n. Üniversitelerde bölümlerin alt bilim veya uzmanlık dalları (TDK). sub- science or specialization of the departments in universities, *department*.

Ana bilim dalı başkanı bugün konferans verecek.

The head of the department is going to give a lecture today.

Anahtar a./n. Bir sorunu çözmeye, bir düşüncüyü açıklamaya yardım eden araç. (google sözlük). A means of helping to solve a problem or explain an opinion, *key*.

Başarının anahtarı çalışmaktır.

The key to success is to study.

Ancak zf./adv. "Lakin, ama, fakat, yalnız" sözleri gibi bir düşünceye karşıt ikinci bir düşünceyi anlatan bir söz (TDK). an adverb to report an opposite opinion such as "but, yet", *however*.

Bugün burada olduğum için mutluyum. Ancak, buraya kendimle ilgili konuşmaya gelmedim.

I'm delighted I could be here today. However, I didn't come here to talk about myself.

Anılmak f./v. Anma işine konu olmak, hatırlanmak (TDK). to be mentioned, to be remembered.

Bu yardım derneğine yaptıkları katkılarla anılacaklar.

They will be remembered for their dedication to the charity.

Anıt a./n. Önemli bir olayın veya büyük bir kişinin gelecek kuşaklarca tarih boyunca anılması için yapılan, göze çarpacak büyüklükte, sembol niteliğinde yapı, abide (TDK). a symbolic structure built to be remembered an important person or event by next generations throughout the history in remarkable size, *monument*.

Duydum ve okudum ki Sinan'a bir anıt yapılacaktı.

I heard and read that a monument would be built for Sinan.

Ani sf./adj. Ansızın yapılan (TDK). something being done abruptly, *sudden*.

Belinde ani bir ağrı hissetti.

She felt a sudden pain in her back.

Anlamak f./v. Bir şeyin ne demek olduğunu, neye işaret ettiğini kavramak (TDK). to comprehend what something means and refers, *to understand*.

Anlamıyorsanız elini kaldırın.

If you don't understand, just put your hand up.

Anlaşmak f./v. Düşünce, duygu, amaç bakımından birleşmek, antant kalmak (TDK). to compromise on a thought, an emotion or a purpose, *to agree*.

Bakın böylesine bir dilimiz olmasaydı, nasıl anlaşacaktık şimdi?

How could we agree if we didn't have a language like that?

Anlatmak f./v. Bilgi vermek, izah etmek (TDK). to give information, explain, *to tell*.

Gece sabaha kadar düşündüğü şeyleri babasına da anlatmak isterdi.

He would like to tell what he thought till morning to his father.

Anma a./n. Ölmüş bir insanı hatırlamak için yapılan tören, ihtifal (TDK). a ceremony to remember a dead person, *commemoration*.

Ünlü yazar için anma töreni düzenlendi.

They arranged a commemoration ceremony for the famous author.

Aptal sf./adj. Zekâsı pek gelişmemiş, zekâ yoksunu, alık, ahmak, alık salık (TDK).

someone who is not intelligent, fool, silly, *stupid*.

Aptal bir gülüşle yüzüne bakıyorum.

I am looking at your face with a stupid smile.

Aptal kutusu a./n. Televizyonun diğer adı (google sözlük). The other name for television, *stupid box*

Televizyon aptal kutusu olarak nitelendirilse de her evin vazgeçilmezidir.

Although television is described as stupid box, it is indispensable at houses.

Ara a./n. İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, aralık, boşluk, mesafe (TDK). the space distinguishing two things from each other, space, *distance*.

Kampa giden kısa arayı yürümeye başladılar.

They started to walk the short distance to the camp.

Ara sıra zf./adv. Seyrek olarak, arada bir, arada sırada, bazen, bazı bazı, kimi vakit, kimi zaman, zaman zaman, anbean (TDK). rarely, sometimes, *occasionally*

Ara sıra daha eski dil hususiyetlerine rastlanması tabiidir.

It is natural to occasionally encounter older language specialties.

Araba a./n. Tekerlekli, motorlu veya motorsuz her türlü kara taşıtı (TDK). any type of land vehicles such as wheeled, motorized or unmotorized, *car*.

Sarhoşların araba sürmeleri sakıncalıdır.

It is undesirable that drunk people drive a car.

Aracı a./n. Arabulma işini yapan kimse (Google Sözlük). The person conducting the negotiation act, negotiator, *mediator*.

İşi aracıya bıraktık.

We gave it to the mediator.

Arama a./n. Aramak işi, taharri (TDK). The act of searching, to look for something, *search*.

Polis, arazide kapsamlı bir arama çalışması yaptı.

The police have conducted an extensive search of the area.

Aramak f./v. Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak (TDK). to try to find someone or something, to search.

Dükânın içinde gözleriyle bir şeyler aradı.

He searched for something in the shop.

Araştırma görevlisi a./n. Yükseköğretim kurumlarında yapılan araştırma, inceleme ve deneylerde yardımcı olan ve yetkili organlarca verilen görevleri yapan öğretim yardımcısı, asistan (TDK). someone who provides assistance to research, examination

and experiments at higher education institutions and performs the duties given by authorized bodies, *research assistant*.

Üniversitede araştırma görevlisi kadrosunda görev yapıyor.

He works as a research assistant in the university.

Araştırmacı a./n. Araştırma yapan, inceleyen kimse, araştırmacı, araştırmacı, mütetebbi (TDK). someone conducting research and doing examination, explorer, *researcher*.

Bütün uzay araştırmacıları için yepyeni bir milattı bugün.

Today is a milestone for all space researchers.

Arazi a./n. Yeryüzü parçası, yerey, toprak (TDK). terrain, soil, *land*.

Burdaki arazi gayet düz.

The land around here is quite flat.

Arı a./n. Zar kanatlılardan, bal ve bal mumu yapan, iğnesiyle sokan böcek (TDK). an insect that can sting and makes honey and beeswax, *bee*.

Arı bal yapan bir hayvandır.

Bee is an animal which makes honey.

Arka a./n. Bir şeyin temel tutulan yüzünün tam ters yanı, ön karşıtı (TDK). exact opposite side of something, opposite of front, *back*.

Arkana bakma ama adamın biri bizi takip ediyor.

Don't look back, but there's a man following us.

Arkadaş a./n. Birbirlerine karşı sevgi ve anlayış gösteren kimselerden her biri, bacanak, eş, yâren, yoldaş (TDK). people showing love and understanding to each other, fellow, *friend*.

Eski bir arkadaşım ile yemek yiyorum.

I am having lunch with an old friend.

Armut a./n. Gülgillerden, çiçekleri beyaz, Türkiye'nin her yerinde yetişen bir ağaç (TDK). a kind of tree grow everywhere in Turkey which has white flowers and a member of rosaceae family, *pear*.

Bahçesinde elmalar, armutlar, ayvalar yetiştirirdi.

He grew apples, pears, quinces in his garden.

Arpa a./n. Buğdaygillerden bir bitki (TDK). a plant among poaceae family, *barley*.

Buğdayla arpadan başka ne biter bu topraklarda?

What else does it grow in these lands except barley and wheat?

Artı a./n. Sıfırdan büyük, önünde artı işareti bulunan (sayı), eksi karşısı, pozitif (TDK). bigger than zero, having plus sign before it (number), opposite of minus, positive, *plus*.
Hava biraz düzeldi ve sıcaklıklar artı 5 derece yükseldi.

The weather improved a little and temperatures rose to plus 5 degrees.

Artık zf./ adv. Bundan böyle, bundan sonra (TDK). From now on, hereafter, *no longer*.
O artık orkestrada çalmıyor.

He no longer plays in an orchestra.

Artmak f./v. Sayıca çoğalmak (TDK). To increase in number, to rise, *to increase*.

O zaman bedava binme olasılığı artardı.

Then, the possibility of free travelling would increase.

Asgari ücret a./n. İşçilere bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım, kültür vb. gereksinimlerini günün fiyatları üzerinden en az düzeyde karşılamaya yetecek ücret (TDK). the amount of money paid to workers in exchange for a work day and that is adequate to meet at least the needs of the worker such as nourishment, housing, clothing, health, transportation, culture etc. at the rate of the day's, *minimum wage*.

Asgari ücretin tespitinde ülkenin ekonomik ve sosyal durumu göz önünde bulundurulur.
The economic and social conditions of the country are considered in determining the minimum wage.

Asıl sf./adj. Bir şeyin örneği ya da kopyası olmayan, gerçek, esas (TDK). The one that is not the sample or copy of something, main, real, *actual*.

Ama benim asıl niyetim eski sevgilisinin adını öğrenmek.

Yet, my actual intention is to learn the name of her ex-boyfriend.

Asker a./n. Orduda görev yapan erden generale kadar herkes (TDK). all members of the army from soldier to general, *soldier*.

Adına ve şimdi gördüğüm şahsiyetine zaten hayran olduğum büyük askerin bu alakası beni heyecana düşürmüştü.

I was excited by the great soldier's interest whose name and personality I had already admired.

Askerlik durumu a./n. Birinin orduda, donanmada ya da hava kuvvetlerinde geçirdiği zaman aralığı. The period of time that someone spends in an army, navy, or air force, *military service* (Macmillan).

İyi bir işe girmek için askerlik durumu çok önemli.

Military service is important to get a good job.

Askılık a./n. Giyecek asmaya yarayan yer, vestiyer (TDK). The place for hanging the clothes, cloakroom, *coat hanger*.

Montunu askılığa bırakıp içeri geçti.

He walked in after leaving his coat on the coat hanger.

Asla zf./adv. Hiçbir zaman, hiçbir şekilde, katiyen (TDK). ever, no way, by no means, *never*.

Kimseye faydası olmayıp da yalnız kendi nefesine ayırdığın servet, asla makbul değildir.

It is never acceptable to have a fortune that is no use to anyone but yourself.

Aslan a./n. Kedigillerden, Afrika'da ve Asya'da yaşayan, erkekleri yelesi, yırtıcı, uzunluğu 160, kuyruğu 70 santimetre ve ucu püsküllü, çok koyu sarı renkli güçlü bir tür memeli, arslan (TDK). a strong kind of predatory mammalian which has a dark yellow color, a length of 160cm and a tail of 70cm with tassel at the end, maned in male kind and lives in Africa and Asia among felidae family, *lion*.

Hayvanat bahçesinde en çok aslanlar ilgisini çekti.

He interested in lions in the zoo the most.

Aslında zf./adv. Asıl olarak, esasen, esasta, haddizatında (TDK). actually, basically, as a matter of fact, *indeed*.

Aslında temizliğe kalkışmak gibi bir düşünce dahi olmayabilir ilk anda kafalarında.

Indeed, they might not even have an idea of attempting to cleaning in the first place.

Asma a./n. Asmagillerden, dalları çardak üzerine yayılan üzüm vb. bitkiler (TDK). plants such as grape of which branches spread over arbour among the oriolidae, *grapevine*.

Komşularla asmanın altında piknik yapacağız.

We are going to have a picnic with the neighbors under the grapevine.

Aşağı a./n. Bir şeyin alt bölümü, zir, yukarı karşıtı (TDK). the down side of something, opposite up, *below*.

Aşağıdan gelen sesler duyabiliyorduk.

We could hear noises coming from down below.

Aşı a./n. Birtakım hastalıklara karşı bağışıklık sağlamak için vücuda verilen, o hastalığın mikrobuyla hazırlanmış eriyik (TDK). a solution given to the body to develop immunity against some illnesses and prepared by using the germs of that illness, *vaccine*.

Aşıdan korktuğu için okuldan kaçmış.

She skipped the school because she was afraid vaccines.

Aşırı sf./adj. Alışılan veya dayanılabilen dereceden çok daha fazla, taşkın (TDK). much more than is usual or endurable, *excessive*.

Ticaret az gelişmiş toplumlarda aşırı bir gelişme gösterir.

Trade shows an excessive improvement in less developed societies.

Aşk a./n. Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevi, seveda, amor (TDK). excessive love and commitment, passion, *love*.

Filmin konusu aşk ve sadakatti.

The plot of the film was love and loyalty.

Aşmak f./v. Bir engeli vb. geçmek (Google Sözlük). to pass an obstacle etc., *to overcome*.

Üstelik çekingenliğin de kaybolmuş hatta sokulganlığı aşarak girişkenlik derecesini bulmuştu.

He was also lost in his shyness; he even got the level of initiative by overcoming affability.

At a./n. Atgillerden, binme, yük çekme, taşıma vb. hizmetlerde kullanılan, tek tırnaklı hayvan, beygir, düldül (TDK). a single shank animal used in services such as riding, dragging, carrying etc. among equidae, *horse*.

At binmekten çok hoşlanırım.

I like riding horse a lot.

Ata a./n. Kişinin geçmişte yaşamış olan büyükleri (TDK). the elders that lived in the past, *ancestor*.

Onun ataları hacılarla birlikte Amerika'ya gitmiş.

Her ancestors went to America with the Pilgrims.

Atasözü a./n. Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikte söz, deme, mesel, sav, darbimesel (TDK). a statement said based on long experiences and observations which is anonymous and gives advice, *proverb*.

Her atasözünün arkasında bir hikaye vardır.

There is a story behind every proverb.

Ateş a./n. Isıtmak, pişirmek için kullanılan yer veya araç (TDK). a place or a tool used for cooking or heating, *fire*.

Yemeği ateşten indirdim.

I took the meal from the fire.

Atılmak f./v. Atma işine konu olmak (TDK). being subject to the act of throwing, *to be removed.*

O romanlarda kırpılan, atılan yerler var mıdır?

Are there some parts that have been removed in the novel?

Atkı a./n. Soğuğa karşı omuzlara, başa, sırtta veya boyna alınan örtü, bürgü (TDK). a piece of cloth that is covered around shoulders, head, back or neck to protect from cold, *veil, scarf.*

Belinde ince bir ceylan postu, sırtında ağaç liflerinden örülmüş kaba bir atkı vardı.

She has got a thick antelope hide around her waist and a rough scarf knitted from wood fiber on her back.

Atlamak f./v. Bir engeli sıçrayarak veya fırlatarak aşmak (TDK). to overcome an obstacle by swinging or hurling, *jumping.*

Kedi kucağıma atlayıverdi.

The cat jumped up onto my lap.

Atlı a./n. Atı olan (TDK). someone having a horse, *horseman.*

Atlı araba ormanın içinden geçen ince bir yolda çingirak sesleriyle uzaklaşıyor.

The vehicle with horse is going away with bell noises in a small road.

Atmak f./v. Bir cismi bir yöne doğru fırlatmak (TDK). throwing something towards a way, *to throw.*

Ben topu atacağım sen de tutmaya çalış.

I will throw the ball and you try to catch it.

Avuç içi a./n. Elin parmak dipleri ile bilek arasındaki iç bölümü (TDK). the inside part of the hand between wrist and the bottom of fingers, *palm.*

Çenesinin avcunun içine aldı ve oturarak bekledi.

She sat waiting, resting her chin in the palm of her hand.

Ay a./n. Yılın on iki bölümünden her biri (TDK). each one of the twelve parts of the year, *month.*

Bu ayın maaşını çoktan harcadım.

I have already spent this month's salary.

Ayağa kalkmak f./v. Ayakları üzerinde durmak, dikilmek (TDK). to stand on foot, *to stand up.*

Arkadaki adam soru sormak için ayağa kalktı.

The man at the back stood up to ask a question.

Ayak a./n. Bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü (TDK). parts of the legs at the end of ankles that makes us stand up, *foot*.

Ayakları üzerinde durmayı öğrenecek.

He will learn to stand up on his feet.

Ayakkabı a./n. Genellikle sokakta giyilen ve altı kösele, lastik vb. dayanıklı maddelerden yapılan giyecek, başmak, pabuç (TDK). something that people usually wear in streets and is made from durable materials such as leather, elastic etc., *shoe*.

Elbiselerini bizzat yamıyorlar, ayakkabılarını tamir ediyorlar, hayvanlarını öz elleriyle sağlıyorlar.

They piece the clothes themselves, repair their shoes and milk the animals with their own hands.

Aydınlatma f./v. Aydınlatmak işi, ışıklandırma (TDK). the act of illuminating, lighting, *illumination*.

Tek aydınlatma odanın uzak köşesindeki küçük bir mumdu.

The only illumination was a small candle in the far corner of the room.

Aydınlatmak f./v. Karanlığı giderip görünür duruma getirmek, ışıklandırmak (TDK). to remove dark and make it visible, to lighten, *to illuminate*.

Işık yüzüne tam tepeden düşüyor ve onu iyice aydınlatıyordu.

The light comes from the top to his face and illuminates him well.

Aydınlık a./n. Bir yeri aydınlatan güç, ışık (TDK). the power that illuminates somewhere, *the light*.

Azar azar büyüyen aydınlığa doğru var gücümle koşuyordum.

I was running towards the slowly growing light with all my power.

Ayırmak f./v. Bir şey veya yeri, bir şey veya kimse için kullanmayı belirlemek, tahsis etmek (TDK). to determine something or somewhere to use it for somebody or something, to reserve, *to allocate*.

Ne kadar para ayrılması gerektiği hususunda bir anlaşmaya varılmadı.

No agreement was reached on how much money should be allocated.

Aykırı sf./adj. Alışılmışı, doğru olarak kabul edilmiş uygun olmayan, karşıt, ters, mugayir, muhalif (TDK). contrary to what is accepted as true and usual, opponent, *contradictory*.

Gene de anlamın ne olduğunu çepeçevre bilmiyoruz dersem gerçeğe aykırı bir şey demiş olmam.

I wouldn't say something contradictory to facts if I say that we don't know what meaning is exactly.

Aylarca zf./adv. Çok uzun bir süre (TDK). lots of time, *for months*.

Başlanmış bir şiir, bazen aylarca bekler cebimde.

A poem which I've started to write sometimes waits in my pocket for months.

Aylık sf./adj. Belirli aydan beri var olan (TDK). existing since a certain month, *month old*.

9 aylıkken konuşmaya başladı.

He was a 9 month old baby when he first spoke.

Aynı sf./adj. Birbirinden değişik ya da ayrı olmayan, benzer (TDK). Those not different or separate from one another, similar, *the same*.

Aynı hatayı senin de yapmana yol açmak istemiyorum.

I don't want to cause you to make the same mistake.

Ayrıca zf./adv. Bundan başka (TDK). other than that, *besides*.

Ayrıca yeni atlattığı zatürre onu iyice güçten düşürmüştü.

Besides, he became weak after recovering from pneumonia.

Ayrılmak f./v. Bir yerden, bir kimseden, bir şeyden uzaklaşmak (TDK). to go away from a place, person or thing, *to leave*.

Arkadaşlarından ayrıldığını, tam ters yola düştüğünü sezinlemedi bile.

He didn't even feel that he left his friends and took the wrong direction.

Ayva a./n. Ayva ağacının büyük, sarı renkte, tüylü, mayhoş, dokusu sertçe, ufak çekirdekli meyvesi (TDK). a big hard sourish pilous fruit of the quince tree having little seeds, *quince*.

Kış için saklamak üzere tavan arasına ayvalar yerleştirmiş.

She put quinces in the attic to store for winter.

Az sf./adj. Nicelik, nitelik, güç, süre, sayı bakımından eksik, çok karşıtı (TDK). lacking in quality, quantity, power, time, number, opposite of many, *a few*.

Heykel konularının parmakla sayılacak kadar az olduğunu ileri sürüyordu.

He claimed that sculpture subjects were very few in number.

Azalmak f./v. Az denecek bir miktara inmek (TDK). to decline to less amount, *to decrease*.

Parkı ziyaret eden insan sayısı önemli ölçüde düştü.

The number of people visiting the park has decreased significantly

Azim a./n. Bir işteki engelleri yenme kararlılığı (TDK). determination to overcome the difficulties in a job, *resolution*.

Bu engin ruh, bu tükenmez azim, Türk milletinin varlık sebebidir.

This depth soul and endless resolution is the reason for being for the Turkish nation.

Bacak a./n. Vücudun kasıktan tabana kadar olan bölümü (TDK). the part of the body from crutch and foot, *leg*.

Yorgun vücudunu zahmetle taşıyan ince bacakları üstünde doğruldu.

He straightened up on his thin legs carrying his tired body laboriously.

Bacı a./n. Büyük ya da küçük kız kardeş (TDK). Sister that is older or younger.

Bacısına her zaman sahip çıkardı.

He always looked after his sister.

Badem a./n. Badem ağacının yaş veya kuru yenilen yemişi (TDK). dried or fresh fruit of almond tree, *almond*.

Kuruyemişler içerisinde en çok bademi severim.

I like almond the most among the dried nuts.

Bademcik a./n. Boğazın iki yanında birer tane bulunan, badem biçimindeki organ (TDK). one of the two small pieces of flesh on each side of throat in the shape of almond, *tonsil*.

Çocukken bademciklerini aldırdığı için hemen hasta oluyor.

She gets easily sick because she had her tonsil's out in childhood.

Bağımsız sf./ adj. Bir şeye ya da kimseye bağlı olmayan, müstakil (TDK). The one that is not dependent on something or someone, separate, *independent*.

Ekipmanın kendi bağımsız güç kaynağı var.

The equipment has its own independent power supply.

Bağır a./n. Vücudun üst kısmı, göğüs (TDK). The upper side of the body, bosom, *chest*.

Bağrı açık gezme, üşüteceksin!

Don't open your chest, you'll get cold!

Bağışıklık a./n. Bazı mikroplara karşı aşı veya doğal yolla kazanılmış direnç durumu (TDK). the resistance gained via vaccines or natural ways against some germs, *immunity*.

Çoğu hastalığa karşı bağışıklık geliştirmek mümkündür.

It is possible to develop an immunity to many illnesses.

Bağlamak f./v. Bir şeyi bir yere veya bir şeye tutturmak (TDK). to attach something to a place or thing, *to tie*.

Yemek yaparken her zaman saçlarımı bağlarım.

I always tie my hair back when I'm cooking.

Bağlantı a./n. İki şey arasında ilişki sağlayan bağ (TDK). the link enabling the relation between two things, *connection*.

Bütün ulaştırma bağlantıları tahrip edilmiştir.

All transportation connections have been destroyed.

Bahçe a./n. Sebze, meyve, çiçek veya ağaç yetiştirilen yer (TDK). the place where you can grow vegetables, fruits, flowers or trees, *garden*.

Alevi ve bağışmaları gören kadın erkek herkes evimizin bahçesine doldu.

All men and women seeing the fire and cries crowded around our garden.

Bahsetmek f./v. Bir konu üzerinde söz söylemek, konuşmak (TDK). to talk about or comment on a subject, *to mention*.

Annesine eziyet ettiğine inandığı babasından fazla bahsetmek istemediğini sezdim.

I felt that she didn't want to mention his father whom she believed to torture her mother.

Bakanlık a./n. Bakanın yönetimi altındaki kuruluşların bütünü, nezaret, vekâlet, nazırlık (TDK). all institutions under the management of the minister, *ministry*.

Sağlık Bakanlığı'nın uyarısı üzerine bu ilaçlar toplatıldı.

These medicines have been withdrawn upon the warning of the Health Ministry.

Bakım f./v. Bakma işi (TDK). the act of looking after, *care*.

Yaralıların bazılarının hastane bakımına ihtiyacı vardı.

Some of the injured were in need of hospital care.

Bakımından zf./adv. Bakış veya görüş açısı yönünden, değerlendirme açısından (TDK). in terms of viewpoint, evaluation, *in respect of*.

İki grup yaş bakımından birbirine çok benzer.

The two groups are very similar with respect to age.

Baklagil a./n. Bakla, fasulye, akasya, keçiboynuzu vb. badıçlı pek çok sebze ve ağacı içine alan, iki çenekli ayrı taç yapraklılardan büyük bir bitki familyası (TDK). a big plant family from different petals with two valves involving many vegetable and trees with bean pod such as bean, broadbean, acaccia, locust etc., *legume*.

Haftada iki kez baklagil yemek sağlığa faydalıdır.

It is healthy to eat legume twice a week.

Bakliyat a./n. Baklagillerden elde edilen ürün (TDK). the crop produced from legume, legume.

Evde hiç bakliyat kalmamış.

We ran out of legume at home.

Bakmak f./v. Bakışı bir şey üzerine çevirmek (TDK). to direct eyes towards something, to look.

Hırsız tüm dolaplara ve çekmecelere bakmış.

The burglar had looked through all the cupboards and drawers.

Bal a./n. Bal arılarının bitki ve çiçeklerden topladıkları bal özünden yapıp kovanlarındaki petek gözlerine doldurdukları, rengi beyazdan esmere kadar değişen tatlı, koyu, sıvı madde (TDK). a sweet consistent liquid food made by honeybees gathering honey essence from plants and flowers and filling them in honeycombs inside hives, of which color ranges from white to dark, honey.

Dağların yüksek tepelerinde yetişen çiçeklerden yapılan balın tadı farklı oluyor.

The taste of the honey made from flowers growing in the high hills of the mountain is different.

Balık a./n. Omurgalılarından, suda yaşayan, solungaçla nefes alan ve yumurtadan üreyen hayvanların genel adı (TDK). the name of the animal among vertebrates living in water, breathing with gills and breeding with eggs, fish.

Balıklara yem attık, suyun içi birbirine karıştı.

We fed the fish, the water got jumbled.

Balık tutmak f./v. Balığı avlamak (türkçesözlük.org). to catch fish, to fish.

Geminin Kanada sularında balık tutmaya izni yoktu.

The ship was not permitted to fish in Canadian waters.

Bankacı a./n. Bankacılık işlemleri ile uğraşan veya bankada görevli kimse (TDK). someone dealing with banking transactions and an employee in a bank, banker.

Bankacı olmak için çok emek harcadı.

He put great effort to be a banker.

Barınmak f./v. Doğa etkilerinden korunmak için kapalı bir yere sığınmak (TDK). to take shelter in a place to protect from the nature, to shelter.

Kuşların barınması için balkonunda küçük bir yuva yaptı.

She made a small nest for birds to take shelter.

Barış a./n. Uyum, karşılıklı anlayış ve hoşgörü ile oluşturulan ortam (TDK). an environment established with harmony, mutual understanding and tolerance, *peace*.
İnsanlar bu topraklarda yıllarca barış içinde yaşadılar.

People have lived in peace for years in these lands.

Bariyer a./n. Yolda araçların yoldan çıkmasını engelleyen koruma (Google Sözlük). The protection preventing the cars to get out of the way on the road, obstacle, *barrier*.
Araba öyle hızlı gidiyordu ki ancak bariyerlere çarparak durabildi.

The car was going so fast that it could hardly stop crashing the barriers.

Basamak a./n. Bir yere çıkarken veya bir yerden inerken basılan ve art arda gelen, birbirine belirli aralıkları olan düz yüzeylerden her biri (TDK). each one of the flat surfaces which stepped on while going up or going down and which follow each other and have certain spaces between them, stair.

Koşarak basamaklara yürüdü, merdivenleri bir solukta çıktı.

He walked to stairs running and climbed up the ladders in one breath.

Basmak f./v. Bir şeyi, üzerine kuvvet vererek itmek (TDK). to push something by exerting power on it, to press.

Üçüncü kat için düğmeye basar mısınız lütfen?

Could you press the button for the third floor, please?

Baston a./n. Yürürken dayanmaya yarayan, ağaç veya metalden yapılan araç (TDK). a piece of wood or metal helping people to stand up to while walking, *stick*.

İsmet teyzemin topal babası bastonunu yere vurdu.

Lame father of aunt İsmet stamped his stick.

Baş a./n. İnsan ve hayvanlarda beyin, göz, kulak, burun, ağız vb. organları kapsayan, vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser (TDK). the upper or front part of the body involving brain, eyes, ears, nose, mouth etc. in humans and animals, *head*.

Sağ elinin çevik bir hareketiyle başındaki tülbendi çekip aldı.

He took out the muslin on her head with a quick hand movement.

Baş ağrısı a./n. Başın ağrması, başta oluşan rahatsızlık (TDK). having a headache, discomfort in head, *headache*.

Gürültü onda baş ağrus yapıyordu.

The noise was giving her a headache.

Başak a./n. Arpa, buğday, yulaf vb. ekinlerin tanelerini taşıyan kılçıklı başı (TDK). the stringy top part of crops such as barley, wheat, oat etc. carrying their grains, *anther*.

Toprak üstünde ne tütün fidanı ne buğday başağı bırakmışlar.

They cleaned up all tobacco seedling and barley anthers on the land.

Başarı a./n. Başarma işi, muvaffakiyet (TDK). the act of accomplishing, *success*.

Bu başarı, onu garip bir yolda boşluk ve yalnızlık içinde bırakmıştı.

This success has left him alone in a weird way.

Başarılı sf./adj. Başarı gösteren, muvaffakiyetli (TDK). someone who has accomplished something, *successful*.

Oldukça başarılı bir öğrenciymiş, notları ortalamanın üstünde.

He is a very successful student; his grades are above the average.

Başarılı olmak f./v. Planladığın ya da çaba gösterdiğin bir şeyi başarmak.

to achieve something that you planned to do or attempted to do (macmillandictionary), *to succeed*.

Bariş sürecinin başarılı olmasını hepimiz çok istiyoruz.

We all want to make the peace process succeed.

Başarmak f./v. Bir işi istenilen bir biçimde bitirmek, muvaffak olmak (TDK). to finish a work as expected, to manage to do something, to achieve.

Birçok şeyi unutabilmeyi istediğim çok zamanlarım oldu ama bunu bir türlü başaramadım.

There were many times that I wanted to forget lots of things but I have never achieved it.

Başkan a./n. Bir topluluğun, bir toplantının veya bir derneğin başında bulunan kimse, reis, reis bey (TDK). someone who is at the top of a meeting, a group or an association, warden, president, *head*.

Yeni müsteşar, yarın daire başkanlarını olağanüstü toplantıya çağırmış.

The new undersecretary has called the heads of department to the extraordinary meeting tomorrow.

Başlamak f./v. Bir işe girişmek, harekete geçmek (TDK). to attempt to do something, to take action, *to start*.

Şairliğe on sekiz yaşında gazel ve rubailerle başlamıştı.

He started being a poet with odes and rubaies at the age of eighteen.

Başlık a./n. Genellikle başı korumak için giyilen şapka, serpuş (TDK). a hat to wear with the purpose of protecting the head, *hood*.

İyi ki güneş açmış, sıcak basmış da başlığını sıyrınca yüzünü görmüş, tanımışlardı.
Fortunately, it became sunny and felt hot so he opened her hood and everyone saw her face and knew her.

Başrol a./n. Tiyatro veya sinemada en önemli rol (TDK). the most important role in theatre or cinema, *leading role*.

Bu filmin başrolünde en sevdiğim aktör oynuyor.
My favorite actor has the leading role in this movie.

Başvurmak f./v. Bir işe girmek, bir sınava katılmak vb. konularda müracaatta bulunmak (TDK). to make an application for subjects such as getting a job, attending an exam, etc., *to apply*.

Günlük gazetelerde her gün başvuran öğrencilerin adları yayımlanıyordu.
The names of the students applying were being published in daily newspaper everyday.

Başvuru a./n. Başvurma işi, müracaat (TDK). the act of applying, *application*.

O günlerde her fakülteye ayrı başvuru yapmak gerekiyordu.
You needed to make an application to each faculty separately those days.

Batı a./n. Yeryüzündeki başlıca dört yönden güneşin battığı yön, gün batısı, günindi, garp, mağrip, doğu karşıtı (TDK). the direction that the sun sets among the main four directions in the earth, sunset, opposite of east, *west*.

En batıda sarı, iki yüksek tepeli bir dağ.
There is a yellow mountain with two high hills in the west.

Batık a./n. Herhangi bir nedenle su altında kalmış yerleşim birimi, gemi vb (TDK). a unit of settlement, a ship etc. submerged in the water due to a reason, *sunken*.

Okyanusta batık gemiler bulundu.
There were found sunken ships in the ocean.

Bayan a./n. Kadınlar için ad yerine kullanılan unvan (TDK). The title used for women as a name, a woman, *lady*.

Bir bayan geldi.
A lady came in.

Bayılmak f./v. Baygın duruma girmek, uyur gibi olmak, kendinden geçmek, kendini kaybetmek (TDK). to become unconscious, to be asleep, to pass out, to lose

consciousness, *to faint*.

Anasının bayıldığıını gören çocuk avaz avaz ağlamaya başlamıştı.

The little kid seeing his mother faint began to cry.

Bazen zf./adv. Kimi kez (TDK). occasionally, *sometimes*.

Bazen bir kelimenin, bir ses tonunun sevdiğimiz bir insanı kırdığını görürüz.

Sometimes we see that a word or tone of voice hurt someone we love.

Bazı sf./adj. Kimi kez, birtakım (TDK). certain, *some*.

Biraz sonra yine bazı sesler işittim / Merak ile merdivenin başına gittim.

I heard some noises after a while/ I went to the stairs curiously.

Beddua a./n. Birinin kötü duruma düşmesini gönülden isteme, ilenme, ilenç, kargış (TDK). to want someone to have hard times sincerely, imprecation, *curse*.

Onun bedduasını almak istemem.

I don't want her to curse on me.

Begonya a./n. Begonyagillerden, dekoratif yaprakları ve renkli çiçekleri olan, pek çok çeşidi bulunan sıcak ülke bitkisi (TDK). a plant growing in hot countries that has many kinds, decorative leaves and colorful flowers, *begonia*.

Evinde çiçek yetiştirmekten özellikle begonyalardan hoşlanırdı.

She liked growing flowers at home especially begonia.

Beğenmek f./v. İyi veya güzel bulmak (TDK). to find something beautiful or good, to like.

Biz çocuklar evimizi çok beğendik.

We, kids, like our house a lot.

Bekar a./n. Evlenmemiş kimse (TDK). someone who is not married, *single*.

Bekârdı, evlenmeye vakit bulamamıştı.

He was single, he didn't have time to get married.

Bekleme a./n. Beklemek işi (TDK). the act of waiting, *wait*.

2 saatlik endişeli bir beklemeden sonra doktoru gördüm.

After an anxious two-hour wait, I saw the doctor.

Bekleme salonu a./n. Doktor, avukat vb. ile görüşme öncesinde oturulan yer, bekleme odası (TDK). the place where people sit and wait before an appointment with a doctor, lawyer etc., waiting room, *lounge*.

Bir keresinde bekleme salonunda sırasını bekliyor, içeriden şişe patlar gibi kahkaha!

Once, he was waiting for his turn in the lounge and laughter came from inside as if a bottle were blowing out.

Beklemek f./v. Bir iş oluncaya, biri gelinceye değin bir yerde kalmak, durmak (TDK). to stay or stand somewhere until someone comes or something happens, *to wait*.

Ben de seni bekliyordum zaten.

I was waiting for you.

Bel a./n. İnsan bedeninde göğüsle karın, sırtla kalçalar arasında daralmış bölüm (TDK). the part of human body narrowed between chest and stomach, back and hips, *waist*.

Kolum, boynundan beline doğru kayıyor.

My arm slips from her neck to her waist.

Belgesel a./n. Belge niteliği taşıyan film veya televizyon programı (TDK). a movie or a television programme having documental value, documentary.

Kosova savaşı hakkında iki kısımdan oluşan bir belgesel hazırladı.

She made a two-part documentary about the war in Kosovo.

Belirleyici sf./adj. bir olguda etkili olan, olguyu belirli kılan, kesinleştiren, sınırlayan (TDK). having an effect on an event, determining it, confirming and limiting it, *determinant*.

Ben, dilin belirleyici olduğu bir anlatımı yeğlerim.

I prefer the narration where the language is determinant.

Belki zf./adv. Olabilir ki, muhtemel olarak (TDK). possibly, perhaps, *maybe*.

İşte en basit bir sebep. Belki sadeliğinden tuhaf geliyor insana.

There is the simplest reason. Maybe it seems weird because of its plainness.

Belli sf./adj. Gizli olmayan, ortada olan, anlaşılabilir, bedihi, zahir, aşikâr (TDK). not being secret, clear, apparent, *obvious*.

Bu azade insanlarda her türlü adiliklerden uzak bir efendilik olduğu ne kadar da bellidir.

It is obvious that these people have politeness far from any kind of meanness.

Belli etmek f./v. açıklamak, iyice görünür ve anlaşılır bir duruma getirmek (TDK). to explain, to make something more obvious and comprehensible, *to reveal*.

İki taraf da toplantıda ne tartışıldığını belli etmedi.

Neither side revealed what was discussed in the meeting.

Bembeyaz sf./adj. Çok beyaz, apak (TDK). pure white, extremely white, *snow-white*.
Kendisini son kez gördüğümde babamın saçları nasıl beyazsa ilk kez gördüğümde de bembeyazdı.

My father's hair was as snow-white the first time I saw him as the last time I saw him.

Bence zf./afv. Bana göre, benim düşüncemce (TDK). to me, in my opinion, *I think*.

Bence büyük bir hizmet görmüş oldu.

I think he was given a great service.

Benek a./n. Herhangi bir şey üzerindeki ufak leke, nokta, puan (TDK). little mark on something, *spot*.

Burunlar koyu renkte beneklerle kaplıdır.

Noses are covered with dark spots.

Benzemek f./v. Sanısını uyandırmak, gibi görünmek (TDK). to arouse the assumption of, to appear like, *to seem*.

Bu zavallı çokça içmişe benziyor, gözleri buğulanmış, biraz da kaymış.

This miserable man seems drunk, his eyes are fogged and crossed.

Benzinli sf./adj. Benzinle çalışan (motor, makine vb.) (TDK). working with gasoline (motor, machine etc.), *gasoline powered*.

Yeni aldığın araç benzinli mi?

Is your new car gasoline powered?

Beraber zf./adv. Bir arada, birlikte (TDK). combined, joined, *together*.

Bu konuda bütün tarafların birlikte çalışması gereklidir.

All the parties must work together on this issue.

Berber a./n. Saç ve sakalın kesilmesi, taranması ve yapılması işiyle uğraşan veya bunu meslek edinen kimse, erkek berberi, perukar (TDK). someone whose job is to cut, comb and do hair and beard, men's hairdresser, *barber*.

Çarşıdaki en iyi berber onun arkadaşıydı.

The best barber in the downtown was his friend.

Beslemek f./v. Yetiştirerek büyütme (TDK). to raise, *to feed*.

Herkes kanarya, kedi, köpek beslemez ya!

Not everyone feeds a bird, dog or cat!

Beslenmek f./v. Kendini beslemek (TDK). to feed oneself, *to feed*.

Kuşlar akşamüstü beslenmek için buraya dönerler.

The birds return here to feed at dusk.

Besleyici sf./adj. Besleyen, beslemeye yarayan, besin değeri yüksek, mugaddi (TDK). nourisher, being used to feed, nutrient, *nutritious*.

Besleyici gıdalar yemesi çabuk iyileşmesini sağlar.

If he eat nutritious food, he will recover quickly.

Beşer sf./ adj. Beş sayısının üleştirme sayı sıfatı (TDK). the distributive numeral adjective of the number five, *five*.

Her birinden beşer kilo alacağım.

I will take five kilograms from each one.

Beşinci sf./adj. Beş sayısının sıra sıfatı, sırada dördüncüden sonra gelen (TDK). ordinal adjective of number five, ranking after fourth, fifth.

Beşinci kattaki komşusunu yemeğe davet etti.

She invited the neighbour on the fifth floor for dinner.

Beyaz eşya a./n. Buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi vb. ev aletlerine verilen genel ad (TDK). the general name of home appliances such as fridge, washing machine, dishwasher, etc., *white goods*.

Beyaz eşyalarının hepsini toplu alınca indirimden faydalandılar.

They took the advantage of discount because they bought all white goods from one place.

Beyefendi a./n. Saygı belirtmek için erkek adlarının sonuna getirilen veya bu adların yerine kullanılan san (TDK). used before a man's name or instead of it to show respect, *gentleman*.

Bak beyefendi, seni tanımak istiyorlar.

Look, gentleman, they want to get to know you.

Bırakmak f./v. Bir alışkanlıktan veya bir işten vazgeçmek (TDK). to give up a habit or a job, *to quit*.

Gerçekten sigarayı bıraktı, bıraktı ama huzuru da sükûnu da kalmadı.

He really quit smoking but he didn't have peace and tranquility.

Biçim a./n. Yakışık alan şekil, uygun şekil (TDK). the suitable way, *style*.

Söylediklerimden çok, söyleyiş biçimi etkili oluyor kalabalığın üstünde.

The style of speaking rather than what I say is more effective on the crowd.

Bile zf./adv. Aynı zamanda, üstelik (TDK). At the same time, also, *even*.

Türkü çağırarak şöyle dursun, konuşamıyorduk bile.

Let alone singing a song, we couldn't even talk.

Bilgi a./n. Öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek, malumat, vukuf (TDK). the truth obtained by learning, searching or observing, knowledge, information.

Babası önce ona Mazlume ve ailesi hakkında birçok bilgi vermişti.

His father gave him information about Mazlume and her family.

Bilgisayar a./n. Çok sayıda aritmetiksel veya mantıksal işlemlerden oluşan bir işi, önceden verilmiş bir programa göre yapıp sonuçlandıran elektronik araç, elektronik beyin (TDK). an electronic tool, electronic brain that does a work including many arithmetical and logical operations according to a programme given beforehand and results it, computer.

Bilgisayarındaki disketi çıkarıyor, resimlerle birlikte büyükçe bir sarı zarfa koyuyor.

He takes out the disk in the computer and puts it inside a big yellow envelope with the pictures.

Bilim a./n. Evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgi, ilim (TDK). organized knowledge that chooses a part of the universe or events as the subject and attempts to make a deduction by making use of empirical methods and reality, science.

Benim sizden istediğim Türkçe yardım, bazı eski yazılı bilim ve tarih gibi ciddi eserleri bana okumanızdır.

I want you to help me in Turkish, to read serious works like some old written science and history works for me.

Bilim adamı a./n. Bilimsel çalışmalarla uğraşan kimse, bilim kadını, bilim insanı, bilgin, âlim (TDK). someone dealing with scientific studies, scholar, scientist.

Aralarında yurt çapında ün yapmış bilim adamları vardı.

There were nationwide famous scientists among them.

Bilim insanı a./n. Bilim adamı yerine kullanılan diğer ifade (TDK). Other expression used instead of scientist, Scientist.

Nobel ödüllü bilim adamı Türkiye'yi ziyarete geliyor.

The Nobel prized scientist is coming to visit Turkey.

Bilimsel sf./adj. Bilimle ilgili, bilime dayanan, ilmî (TDK). related to science, based on science, scientific.

Sosyal ve bilimsel konuda araştırmalar, makaleler yayımlar.

He publishes social and scientific studies and articles.

Bilinmek f./v. Bilme işine konu olmak, anlaşılmak, öğrenilmek (TDK). being subject to be known, to be understood, to be learned, *to be known*.

Bir haftadır civarda dolaştığı biliniyor, yakalanamıyordu.

He had been known to be around for a week but they couldn't catch him.

Bilmek f./v. Bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunmak (TDK). to have understood or learned something, *to know*.

Bunu bilmek içimi kederle dolduruyordu.

Knowing this made me sorrow.

Bin sf./adj. Pek çok, çok sayıda (TDK). many, a lot, *thousand*.

Hâlâ yapacak bin tane işim var.

I still have a thousand things to do.

Bina a./n. Genellikle betondan yapılan yapı (TDK). Structure generally constructed with concrete, *building*.

Yalı, çok pencereli, iki katlı, yayvan bir binadır.

A mansion is a broad building with many windows and two floors.

Binmek f./v. Bir yere gitmek için tren, vapur, uçak, otomobil vb. bir taşıtta yer almak (TDK). to be in a vehicle such as train, boat, plane, car etc. to go somewhere, *to get on*.

Vapurlara, trenlere ihtiyarları itip çocukları ezip biniyoruz.

We get on trains, boats by pushing old people and crushing children.

Bir sf./adj. Herhangi bir varlığı belirsiz olarak gösteren (sayı) (TDK). indicating something indefinitely (number), one, *a/an*.

Aydınlık bir odada, iki duvarın kesiştiği köşede zayıf, yaşlı bir adam yatıyordu.

There was a thin old man lying in the corner of two walls in a bright room.

Biraz zf./adv. Kısa bir süre için (TDK). for a short time, *awhile*.

Uzun etme iki gözüm biraz da bize uğra.

Do not insist, my dear friend! Come over to us awhile.

Birbiri zm./pr. Karşılıklı olarak bir diğeri (TDK). mutually one another, *each other*.

O zaman on dört paşa büyük, hudutsuz bir hayret içinde İzzet Paşa'nın sonra da birbirlerinin yüzüne baktılar.

Then, fourteen generals looked İzzet Paşa's face then each otherin an enormous astonishment.

Birçok sf./adj. Oldukça çok, sayısı belirsiz, bir hayli, müteaddit (TDK). lots of, indefinite in number, several, *many*.

Bir insan için güzel olanın, daha birçok insan için de güzel olması pek muhtemeldir.

It is likely that something good is for a person is also good for many people.

Birey a./n. Topluları oluşturan ve düşünsel, duygusal, iradeyle ilgili nitelikleri toplum içinde belirlenen insanların her biri, fert (TDK). each person constituting a society whose qualities related to intellectual, emotional, willpower are determined in the society, *individual*.

Çalışanlarına ayrı bir birey olarak muamele etmelisin.

You need to treat your employees as individuals.

Bireyci sf./ adj. Kişi haklarını savunan (kimse), individualist (TDK). someone defending the rights of human, *individualistic*.

Bu konuda bireyci bir yaklaşım sergileyecektir.

He would show an individualistic approach about this topic.

Biri zm./ pr. Bilinmeyen bir kimse (TDK). someone unknown, *somebody*.

İhtimal, hırsız Eşref'in hayranlarından biriydi.

The possibility is somebody among fans of the thief Eşref.

Birinci a./n. Sırada, önem sırasında en üstün olan kimse (TDK). someone who is the superior in the order of importance, the *first*.

Bu ziyaret benim için bir ilkti.

That visit was a first for me.

Birkaç sf./adj. Çok olmayan, az sayıda, az (TDK). a few in number, not many, little, *several*.

Kıyıda kapıları, kepenkleri kapalı, birkaç ev ve depo sıralanıyordu.

Several houses with closed shutters and doors on shore stand in line.

Birlikte zf./adv. Bir arada, beraberce, hep beraber (TDK). altogether, along with, *together*.

Ben çıktığımda onlar hâlâ birlikteydi.

They were still together when I left.

Bitirmek f./v. Bitmesini sağlamak, sona erdirmek, tüketmek, tamamlamak, sonuçlandırmak (TDK). to make something end, to consume, to finalize, to conclude, to complete, *to finish*.

Bu işi sonuna kadar bitirmek lazım.

We need to finish it to the end.

Bitiş çizgisi a./n. Bir yarışın nerede bittiğini göstermek için sporlarda kullanılan yerdeki çizgi. a line on the ground used in sports for showing where a race finishes (macmillandictionary), *finish line*.

Bitiş çizgisine ilk kim ulaşırsa birinci olacak.

The one who first reaches the finish line will rank the first.

Bitmek f./v. Sona ermek (TDK). to end, *to finish*.

Dersin kaçta bitecek?

When will your class finish?

Biz zm./pr. Çokluk birinci kişiyi gösteren söz (TDK). a statement indicating the first person plural, *we*.

Biz, Türkler, bütün tarihî hayatımızca hürriyet ve istiklale timsal olmuş bir milletiz!

We, as Turks, are a nation established a precedent to independence and freedom throughout our history!

Bizce zf./adv. Bize göre, bizim düşüncemizce (TDK). according to us, *in our opinion*.

Yalnız eserdeki konunun daha önce yazılmış olması bizce bir engel ve kusur sayılmamıştır.

In our opinion, it is not considered as an obstacle and flaw that the topic in the work has been already written.

Boğa a./n. Damızlık erkek sığır (TDK). breeding male cattle, *bull*.

İspanyolların festivalde boğalarla bu şekilde eğlenmeleri bana saçma geliyor.

I think it is ridiculous that Spanish people have fun with bulls at festivals that way.

Boğaz a./n. Boynun ön bölümü ve bu bölümü oluşturan organlar, imik, kursak (TDK). the front part of the neck and organs consisting that part, *throat*.

Boğazındaki şalı gevşetti.

She loosened the scarf around her throat.

Boğulmak f./v. Boğma işine konu olmak (TDK). being subject to the act of drowning, *drown*.

Gemiden denize düştü ve neredeyse boğuluyordu.

He fell overboard and nearly drowned.

Bol sf./adj. Nicelik bakımından olağandan veya alışıldandan çok, kıt karşıtı (TDK). more than usual in terms of quantity, opposite of scarce, *abundant*.

Demek ki zeytinin bol ve ucuz olduğu bir yerdeymiş.

It means that he was in a place where olive is abundant and cheap.

Borcu kapatmak f./v. Birinden ödünç alınan paranın tamamının geri ödenmesi. to give someone all the money that you have borrowed from them to buy something (macmillandictionary), *to pay off*.

Yalnızca altı ay sonra evin borcu kapanmış olacak.

Only another six months and the house will be paid off.

Borç a./n. Geri verilmek üzere alınan veya ödenmesi gerekli para veya başka bir şey (TDK). money or something else taken to be given or paid back, *debt*.

Vaktim yok, bana para bul, şu borcu ödeyeyim, söz verdim.

I don't have time, find me some money and I will pay me debt as I promised to do.

Borçlanma a./n. Borçlanmak işi, istikraz (TDK). the practice of owing, *borrowing*.

Borçlanma masrafı tekrar yükseldi.

The cost of borrowing has risen again.

Borçlu sf./ adj. Manevi bir yükümlülük altında bulunan (TDK). the one under a spiritual liability, *debted, in debt*.

Sana borçlu kalmayı istemem.

I don't want to be in debt to you.

Boşaltmak f./v. Boş duruma getirmek (TDK). to make something empty, *empty*.

Bu durum, ister istemez evi doldurup boşaltanlarda da kısıntı yapmamızı gerektiriyordu.

This situation necessarily required us to cut down on the things that fill and empty the house.

Boşuna zf./adv. Boş yere, yararsız yere, sebepsiz yere, gereksiz, boşu boşuna, beyhude, beyhude yere, nafile, tevekkeli (TDK). without a reason, without use, for no reason, unnecessary, redundant, futile, *in vain*.

Sağdan soldan rica etmişler, taşeronlar aramışlardı boşuna.

They asked people around; they looked for subcontractors in vain.

Boy a./n. Bir şeyin tabanı ile en yüksek noktası arasındaki uzaklık (TDK). the distance between the base and the highest point of something, *height*.

Karıyla neredeyse aynı boydaydı.

He was about the same height as his wife.

Boyamak f./v. Boya sürerek veya boyaya batırarak renk vermek (TDK). to color something by applying paint or thrusting into paint, *to color*.

Rastıkla, yanağındaki beni boyamayı da unutmadı.

She didn't forget to color the mole on her cheek with kohl.

Boyun a./n. Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi (TDK). the part of the body between head and shoulders, *neck*.

Ellerini bu defa boynuna sıkıştırdığı beyaz peçeteye sildi.

He cleaned his hands with the white napkin that he put on his neck this time.

Boyunca zf./adv. Süresi dahilinde (TDK). throughout, *during*.

Bu üç gün boyunca onu kaybetmekten öyle korkmuştu ki bir daha bu eve kızımız sokmamaya karar vermişti.

He was so scared of losing her during those three days that he decided not to bring any girls at home.

Bozdurmak f./v. Bozma işini yaptırmak (TDK). making change, *to change*.

Dün akşam, İstanbul'dan gelirken cebimdeki son mecidiyeyi bozdurup iki okka çavuş üzümü aldım.

Biraz dolar bozdurup peso almam gerekiyor.

I need to change some dollars into pesos.

Bozuk sf./adj. Bozulmuş olan (TDK). to be out of order, *broken*.

O bozuk saati tamir etti.

He's mended that broken clock.

Bozulmak f./v. Yiyecek kokmak, yenilemeyecek duruma gelmek, ekşimek (TDK). if the food smells bad, becomes too bad to be eaten and goes bad, *to spoil*.

Et bozulmuş.

The meat has spoiled.

Bölge a./n. Sınırları idari, ekonomik birliğe, toprak, iklim ve bitki özelliklerinin benzerliğine veya üzerinde yaşayan insanların aynı soydan gelmiş olmalarına göre belirlenen toprak parçası, mıntıka (TDK). a piece of land of which borders are determined according to the similarity of administration, economic unity, land, climate and plant cover characteristics or whether the people living on it are descended from the same ancestry, *region*.

Maaşlar bölgeden bölgeye göre değişti

Wages varied from region to region.

Börek a./n. Açılmış hamurun veya yufkanın arasına, peynir, kıyma, ıspanak vb. konularak çeşitli biçimlerde pişirilen hamur işi (TDK). a kind of pastry cooked in several ways by adding cheese, mince, spinach etc. in dough, *pie*.

Şerafettin'in hanımı böreği fırına yeni sürmüştü, daha bir yarım saati varmış pişmeye.
Şerafettin's wife has just put the pie in the oven; it needs half an hour to be ready.

Böyle sf./adj. Bunun gibi, buna benzer (TDK). like this, likewise, *such*.

Böyle bir teklifi kabul edeceğini sanmıyorum.

I don't think he will accept such an offer.

Böylece zf./adv. En sonunda, böylelikle (TDK). at last, thus, *so*.

Böylece şiiri anlamak için evvel onu ayırt etmesini bilmelidir.

So he needs to know how to distinguish a poem before he understands poetry.

Bu nedenle zf./adv. Bahsedilen sebebi bir sonucu olarak. as a result of the reason that has just been mentioned (macmillandictionary), *therefore*.

Bu bağlayıcı bir anlaşma. Bu nedenle, size anlaşmayı bir avukatla birlikte gözden geçirmenizi öneririz.

This is a binding contract. Therefore, we recommend that you review it with a lawyer.

Bu yüzden Bundan dolayı (TDK). for this reason, *so*.

Yeterince yatak yoktu, bu yüzden yerde uyumak zorunda kaldım.

There weren't enough beds, so I had to sleep on the floor.

Bugün a./n. İçinde bulunulan gün (TDK). the present day, *today*.

Yarın bugünden o kadar da farklı olmayacak.

Tomorrow will not be different from today.

Buğday a./n. Buğdaygillerin örnek bitkisi (TDK). the sample plant of poaceae, *wheat*.

Doğu Asyalı çiftçiler geçen yıl 30 milyon ton buğday yetiştirdi.

East Asian farmers grew 30 million tons of wheat last year.

Bulaşık a./n. Yiyecek veya içeceklerle kirletilmiş mutfak eşyası veya kap kacak (TDK). kitchenwares or utensils which are dirty with food or drinks, dishes.

Gemide bulaşık yıkamak kolay iş değildi.

Washing the dishes in the ship was not an easy job.

Bulgur a./n. Kaynatılıp kurutulduktan ve kabuğu çıkarıldıktan sonra kırılan buğday (TDK). the wheat which is cracked after boiled, dried and hulled, *bulgur*.

Bulgur, pirinçten daha faydalı olduğu için son zamanlarda tercih ediliyor.

Bulgur is preferred to rice nowadays because it is more nutritious.

Bulmak f./v. Arayarak veya aramadan bir şeyle, bir kimse ile karşılaşmak (TDK). to encounter someone or something by searching for it or without searching, *to find*.

Kafam her an bir konu bulmak için binbir çeşit şeye müracaat ediyor.

My mind consults various things to find a subject any moment.

Bulunmak f./v. Bulma işine konu olmak (TDK). being subject to the act of finding, *be found*.

Yerde para bulundu.

Some money has been found on the floor.

Buluş a./n. İlk defa yeni bir şey oluşturma, icat (TDK). to form something for the first time, invention, *discovery*.

Ülkemiz bilimsel buluşlarda dünyaya yön vermeye devam ediyor.

Our country continues to lead the world in scientific discoveries.

Buluşmak F./V. Bir araya gelmek (TDK). to come together, *to meet*.

Arada sırada da olsa böyle buluşup konuşmak çok güzel oluyor, insanın çevresi genişliyor.

It is nice to meet and talk like that even if we do it occasionally, we become sociable.

Bulut a./n. Herhangi bir şeyden oluşan yoğun yığın (TDK). a massive pile consisting of something, *cloud*.

Ortalık sarı bir toz bulutu içinde.

Everywhere was in a cloud of dust.

Bura a./n. Bu yer (TDK). Over here, *this place*.

En solda yarım ay biçiminde soyunma odaları ve duşlar bulunurdu ve burayı erkek çocuklar kullanırdı.

There were changing rooms and showers in semilunar shape at the far left and boys used this place.

Burun a./n. Alınla üst dudak arasında bulunan, çıkıntılı, iki delikli koklama ve solunum organı (TDK). a respiratory and olfactory organ with two holes that is protruding and between forehead and upper lip, *nose*.

Onun burnu kanıyor.

Her nose is bleeding.

Buruşukluk a./n. Buruşuk olma durumu (TDK). being wrinkled, *wrinkle*.

Yüzündeki buruşukluklar yaşını ele veriyordu.

Wrinkles on her face revealed her age.

Buyurmak f./v. İçeri gelmek, gitmek, geçmek, girmek (TDK). to come in, to go, to pass, to enter.

Salona buyurmaz mısınız?

Won't you enter the living room?

Buzdolabı a./n. Yiyecek, içecek vb.ni soğuk olarak saklamaya yarayan, motorla çalışan dolap, soğutucu, frijider (TDK). an equipment working with power engine and used for storing food and drinks etc., cooler, fridge, refrigerator.

Turgut buzdolabından biraları çıkardı.

Turgut got the beers from the refrigerator.

Bürümek f./v. Etrafını sarmak, kaplamak, örtmek, basmak, istila etmek (TDK). to cover, to wrap, to invade, to infest, to be strewn

Tarlayı otlar bürümüştü.

The field was strewn with weeds.

Bütün sf./adj. Çok sayıdaki varlık ve nesnelerin hepsi (TDK). all of the entities and objects in many number, whole.

Bütün civar köylerde onu sevmeyen yoktu.

There was no one who doesn't like him in the whole surrounding villages.

Bütünlük a./n. Bütün olma durumu, tamamiyet (TDK). the state of being entire, completeness, entirety.

Ulusal birlik adına dış politikadaki bütünlük tam olmalıydı.

The entirety in foreign policy should have been complete for national unity.

Büyük sf./adj. Boyutları, benzerlerinden daha fazla olan (somut nesne), makro, küçük karşıtı (TDK). having bigger sizes than its kind (concrete object), macro, opposite of small, big.

Büyük ağaçların altında, gazinoya doğru gidiyoruz.

We are heading towards the casino under big trees.

Büyükanne a./n. Bir kimsenin babasının veya annesinin annesi, nine (TDK). The mother of the father or mother of someone, granny, grandmother.

Büyükannem yeni dansları eski kabakçı Arapların oyunu kadar bile güzel bulmuyor.

My grandmother doesn't find new dances as beautiful as the old Arabian dances.

Büyükbaba a./n. Bir kimsenin babasının veya annesinin annesi, dede (TDK). The father of the father or mother of someone grandpa, grandfather.

Büyükbabanın zamanında bergüzarmış, ne yapayım, kıramadım.

It was a trophy in in your grandfather's day so I couldn't hurt him.

Büyükçe sf./adj. Biraz büyük (TDK). fairly big, largish.

Aynı kamarayı paylaşacaksınız, büyükçedir, ikinize de yeter.

You will share the same chamber; it is largish and enough for you two.

Büyümek f./v. Geniş hal almak (TDK). to enlarge, to expand.

Barbarosların ülkesi büyüdükçe büyüyordu.

The country of Barbaros was keeping expanding.

Cam a./n. Sert, saydam ve kırılğan cisim (TDK). The hard, transparent and fragile object, glass, window.

Camın önündeki masaların hemen arkasındaki yere oturup kalıyorum.

I sit and stay behind the tables in front of the window.

Cam güzeli a./n. Pembe, kırmızı, turuncu veya beyaz çiçekleri olan küçük bir bitki. a small plant with pink, red, orange, or white flowers (TDK), *busy lizzie*

Evinde cam güzeli de dahil birçok bitki yetiştirir.

She grows many plants in her house including busy lizzie.

Can a./n. Yaşama durumu, hayat (TDK). survival, existence, *life*.

Bir kedi yavrusunu kurtarmak için ipe sarılıp kuyuya iner, canımı tehlikeye koyardım.

I would risk my life by going down the well with a rope to save a kitten.

Can vermek f.v. hayata gözlerini yummak, ölmek (TDK). to die, to pass away.

54 yaşında uykusunda can verdi.

He passed away in his sleep at the age of eighty-four.

Canavar sf./ adj. Acımasız, kötü ruhlu, zalim (kimse) (TDK). someone who is cruel, wicked and daemon, *evil*.

İçimizde yaşayan bu canavarlara artık müdahale edilmeli!

These evils among us should be intervened!

Canlanmak f./v. Geçmişte yaşanan bir olay veya durum yeniden hatırlanmak (TDK). an event or a situation happened in the past being remembered again, to flood back.

Necati'nin o gün bir kere bile aklından geçmeyen bir isim, uzaklaşmış hatıraları arasından canlandı.

A name that didn't occur to Necati once came flooding back that day.

Canlı sf./adj. Canlı olan, diri, yaşayan (TDK). having life, alive, living, *living creatures*.

Bütün canlıların kendilerini yarı baygın, uykulu, hareketsiz bir tembelliğe bıraktıkları saatler başlamıştı.

The time when all living creatures let themselves to a half-stunned, asleep, still laziness started.

Cehennem a./n. Dinî inanışlara göre, dünyada günah işleyenlerin öldükten sonra ceza görecekları yer, tamu (TDK). a place where transgressors in the world will be punished after dying according to the religious beliefs, *hell*.

Cennet, cehennem, ahiret, ebedî hayat hayallerine bir daha dönmesine imkân yoktu. There was no way for him to return to his dreams of heaven, hell, afterlife, eternal life.

Ceket a./n. Erkeklerin ve kadınların giydiği, genellikle önden düğmeli, kalçayı örten, kollu üst giysisi (TDK). a top clothing with sleeves which is button-up and covers the hips being worn by men and women, *jacket*.

Ceketin arkasındaki potlar, bugün mutlaka her zamandan çok ensesine binmişti. Wrinkles behind his jacket are down on his neck today more than ever.

Cennet a./n. Dinî inanışlara göre imanlı, dünyada iyi işler yapmış kimselerin öldükten sonra sonsuz bir mutluluğa kavuşacakları yer, uçmak, behişt (TDK). a place where faithful people doing good things in the world will attain an eternal happiness after dying according to religious beliefs, to fly, paradise, *heaven*.

Hristiyanlar Hz.İsa'nın cennete yükseldiğine inanırlar. Christians believe that Jesus ascended into Heaven.

Cesur sf./adj. Yürekli olan (TDK). The one that is courageous, *brave*.

Bu, yeterince cesur olmadığımın bir göstergesi olabilir. It might be an indicator that I am not brave enough.

Cevap a./n. Bir soruya, bir isteğe, bir söz, bir davranış veya yazıya verilen karşılık, yanıt (TDK). a response to a question, a demand, a word, a behaviour or a writing, *answer*.

Çocuklara verecek cevabı her zaman vardı. He always had an answer to children.

Cevap vermek f./v. Gereksinimi karşılamak (TDK). to meet the needs, *to satisfy*.

Bütün ormanlar ahşap mobilya talebine cevap vermek için yok ediliyor. Entire forests are being destroyed to satisfy the demand for wooden furniture.

Ceviz a./n. Ceviz ağacının dışı kabuklu, içi yağlı ve nişastalı yemişi, koz (TDK). the fruit of the walnut tree having shells and oily and starchy inside, *walnut*.

Cebimdeki paranın yarısını ayırıp avuç avuç ceviz alıyorum, sevinçle dolduruyorum ceplerimi.

I buy a handful of walnut with the half of the money on my pocket and I fill my pockets with happiness.

Ceylan a./n. Çift parmaklılardan, boynuzlugiller familyasından, çöllerde yaşayan, çok hızlı koşan, gözlerinin güzelliği ile tanınan, ince bacaklı, zarif, memeli hayvan, ahu, gazal (TDK). an elegant mammal with thin legs which is known to have beautiful eyes, runs fast and lives in deserts among the artiodactyla and bovidae family, *gazelle*.

Ceylan gibi gözleri vardı.

She had eyes like a gazelle.

Cılız sf./adj. Çok zayıf ve güçsüz, eneze, nahif (TDK). very thin and weak, fragile, *scrawny*.

Hanın sahibi cılız bir adamdı.

The owner of the inn was a scrawny man.

Cıvıl cıvıl sf./adj. Canlı ve neşeli olan (TDK). The one that is lively, happy, *chirpy*. *O oyunlar, o cıvıl cıvıl söyleyişler... Mezar derinliklerinden geliyordu onlar.*

Those plays and chirpy sayings... they were coming from the depth of graves.

Cirit a./n. At koşturup birbirine değnek atarak takım hâlinde oynanan oyun, cirit oyunu (TDK). a game played in teams by riding horses and throwing sticks to each other, *javelin*.

Cirit yarışmasında yine birinci oldu.

He won the javelin competition again.

Cumartesi a./n. Cuma ile pazar arasındaki gün (TDK). the day between Friday and Sunday, *Saturday*.

Cumartesi günleri genellikle yürüyüşe çıkarım.

I usually go for a walk on Saturdays.

Cumhuriyet a./n. Millet, egemenliği kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler için seçtiği milletvekilleri aracılığıyla kullandığı yönetim biçimi (TDK). a system of government that people have the sovereignty and use it via representatives they choose for a certain amount of time, *republic*.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk'tür.

The founder of Turkish Republic is Atatürk.

Çabucak zf./adv. Vakit geçirmeden, kısa sürede, acelelen, acilen, alalecele, anında, bir anda, bir çırpıda, birden, bir hamlede, bir koşu, bir lahza, bir solukta, çabucacık, çabuk, çabukça, çarçabuk, dakikasında, derakap, derhâl, hemen, hemencecik,

hemencek, hızla, hızlı, hızlı hızlı, ivedilikle, lahzada, müstacelen, palas pandiras, serian, süratle, şipşak, takkadak, tez beri, tezce, tezelden, yellim yelalim (TDK). without spending time, in a short time, hastily, abruptly, suddenly, in a minute, instantly, sharpish, in no time, rapidly, swiftly, urgently, *quickly*.

Yatakta çabucak doğruldu.

He straightened up quickly on the bed.

Çağ a./n. Kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası, dönem, devir (TDK). a period of time having a unique quality, era, period, *age*.

Dünya atom çağında, biz hâlâ medeniyet kavgası içindeyiz.

The world is in the atomic age and we are still in a struggle for civilization.

Çağlayan a./n. Küçük bir akarsuyun, çok yüksek olmayan bir yerden dökülüp aktığı yer, küçük şelale, çağlar (TDK). a place where a small stream flows over a not-very-high place, small cascade, *waterfall*.

Yüksekten karşıda çağlayanın şırıltısı duyuluyordu.

You could hear the gurgle of the waterfall from height.

Çalılık a./n. Çalısı çok olan yer (TDK). a place having many bushes, *shrubbery*.

Bir koyağa girip küçük bir çalılığa saklandılar.

They entered in a valley and hid behind a small shrubbery.

Çalışkan sf./adj. Gayretli, çalışmayı seven, faal (TDK). someone who is diligent, likes to study, active, *hardworking*.

Bundan başka saygılı, temiz ve çalışkan bir kızdı.

Besides, she was a respectful, tidy and hardworking girl.

Çalışma a./n. Çalışmak işi, emek, say (TDK). the act of working, labor, *work*.

Sonradan kapının kaldırılıp yerine takılması için yetmiş kişinin çalışması icap etti.

The work of seventy people was needed to raise the door and install it.

Çalışmak f./v. Bir şeyi oluşturmak veya ortaya çıkarmak için emek harcamak (TDK). to endeavour to make or find out something, *to work*.

Aldırma sen hemen çalış ki biraz / Çalışan ilerler, yerinde kalmaz.

Never mind! You work a little/ workers proceed, do not mark time.

Çalıştırmak f./v. Çalışmasını sağlamak (TDK). to make someone or something work, *to activate*.

Tuşlarla ya da ses tanımayla sistemi çalıştırabilirsiniz.

You can activate the system by buttons or voice recognition.

Çalmak f./v. Bir müziği dinlemeyi sağlayan aleti çalıştırmak (TDK). to make a musical instrument that helps listening to a music work, *play*.

Fevkalade zekidir, iyi dans eder, piyano çalar, tenis oynar, ata biner, avcıdır, kayakçıdır.

He is magnificently smart, good at dancing, plays piano, plays tennis, rides a horse, good hunter and skier.

Çam a./n. Çamgillerin örnek bitkisi olan, dört mevsim yeşil kalabilen, iğne yapraklı, yurdumuzda birçok türü yetişen bir orman ağacı (Pinus) (TDK). a tree of forest many kinds of which grow in our country, which is a sample plant of pinaceae, conifeorus and stays green for four seasons, *pine*.

Orada çamlar mis gibi kokarak rüzgârla fısıldaşırlardı.

Pines smell excellent there and whisper to the wind.

Çamaşır a./n. İç giysisi (TDK). underwear, *clothes*.

Çamaşırılığa çamaşır yıkamaya gitmişim.

I went to laundry room to wash the clothes.

Çamaşır makinesi a./n. Çamaşır yıkamaya yarayan araç (TDK). a machine for washing clothes, *washing machine*.

O gün bugündür çamaşır makinesi durmaksızın çalışıyor.

The washing machine is working continuously since then.

Çarpmak f./v. Hızla değmek, vurmak (TDK). to touch quickly, to hit, *to crash*.

Eşiği aştım, içeri girdim, ortada duran uzun bir masaya çarptım.

I walked through the threshold, came in and crashed a long table in the middle.

Çarşaf a./n. Yatağın üstüne serilen veya yorgan kaplanan bez örtü (TDK). a fabric cloth covering the bed or quilt, *sheet*.

Adam, üstü beyaz bir çarşafla örtülü sedyeyi dışarı doğru çekiyor.

The man is pulling out the stretcher covered with a white sheet.

Çarşı a./n. Dükkânların bulunduğu alışveriş yeri (TDK). a shopping place consisting of shops, *downtown*.

Elbet çarşıda bir kahve, bir çaycı dükkânı bulurum.

I will surely find a coffee or tea house downtown.

Çatı a./n. Bir yapının, bir evin damını kuran parçaların bütünü (TDK). whole parts of the roof of a structure or a house, *roof*.

Islak duvarların, rüzgâr vurdukça çatırdayan çatuların altında insanların içi geçti.

People drifted off under wet walls and roofs cracking with the wind blowing.

Çaydanlık a./n. Çay hazırlamak için kullanılan mutfak eşyası (TDK). a kitchenware used for preparing tea, *teapot*.

Aşağı indim, çaydanlık, bakır mangalın kenarında, küle gömülmüş, demleniyor.

I went down; the teapot was steeping buried in the ash near the copper brazier.

Çayır a./n. Üzerinde gür ot biten düz ve nemli yer (TDK). a flat and humid place vegetating grass on it, *meadow*.

O zaman güneşe bakan bu güzelim çayırlara oturup kurumayı bekliyorduk.

We would sit on these beautiful meadow looking at the sun and wait for drying then.

Çekilmek f./v. Çekme işi yapılmak (TDK). the act of pulling, *be drawn*.

Ağlar çekiliyor dalyanlarda.

Nets were being drawn in fisheries.

Çekim a./n. Alıcının sürekli olarak çalıştırılmasıyla elde edilen film parçası, plan (TDK). part of the movie made by running the receiver continuously, plan, *filming*.

Bu filmin çekimleri geçen sene tamamlandı.

The filming of the movie were finished last year.

Çekirdek aile a./n. Anne, baba ve henüz evlenmemiş çocuklardan oluşan aile (TDK). a family unit consisting of mother, father and their children who are not married yet, *nuclear family*.

Oğlunun evlenmesiyle artık çekirdek aile olmaktan çıktılar.

They were no longer a nuclear family with the marriage of their son.

Çeşit a./n. Aynı türden olan şeylerin bazı özelliklerle ayrılan öbeklerinden her biri, tür, nev (TDK). each one of the classes of the same kinds of things differing by some features, sort, *kind*.

Güçlüğü hiçbir çeşidinden yılmamak, dil ariticısı olmanın vazgeçilmez bir koşuludur.

Not giving up from any kind of difficulty is an essential requirement of being a language clarifier.

Çeşitli sf./adj. Çeşidi çok olan, türlü, mütenevvi (TDK). having many kinds, several, *various*.

Duvar, çeşitli küçük kâğıtlara basılmış resimlerle kaplıydı.

The wall was full of pictures on various small pictures.

Çevirme a./n. Çevirmek işi, tedvir (TDK). the act of turning, *spin*.

Kırmızı balıklar birdenbire canlanırlar ve kavanozun içinde birbiri ardınca keyifli keyifli çark çevirmeye başlarlar.

Red fish suddenly awakens and starts to spin the wheel inside the jar with joyone after the other.

Çevirmek f./v. Bir şeyin yönünü değiştirmek (TDK). to change the way of something, *to turn*.

Nefes nefese koşan anneme, başını çevirmeden cevap verdi.

She answered my mother running out of breath without turning her head.

Çevre a./n. Bir şeyin yakını, dolayı, etraf, periferi (TDK). near of something, surrounding, periphery, *environment*.

Büyük kentlerin çevreleri gecekondularla sarılmıştır.

The environment of big cities is encircled by slums.

Çevre kirliliği a./n. Doğal kaynakların aşırı ve yanlış kullanılması, tahrip edilmesi sonucunda çevrede dengenin olumsuz yönde bozulması ve birtakım sorunların ortaya çıkması (TDK). disruption of balance negatively in the environment and emergence of many problems as a result of excessive and misuse of natural sources or destroying them, *environmental pollution*.

Çevre kirliliğini önlemek için hepimizin yapabileceği bir şeyler var.

Everyone might do something to prevent environmental pollution.

Çıkarmak f./v. Birinin veya bir şeyin çıkmasını sağlamak, çıkmasına sebep olmak (TDK). to enable someone or something go out, to cause them to get out, *to take out*.

Memur defterini çıkarmaya başladı.

The officer started to take her notebook out.

Çıkartmak f./v. Çıkartma işini yapmak (TDK). doing the act of taking out, to remove.

Lekeyi çıkartmak için saatlerce uğraştım.

I struggled for hours to remove the stain.

Çıkış a./n. Çıkma işi (TDK). the practice of getting out, *exit*.

Pencerelerden odaya giriş çıkış kolaydı.

Entrance and exit to the room from the window was easy.

Çıkmak f./v. İçeriden dışarıya varmak, gitmek (TDK). to arrive from inside to outside, to go, *to get out*.

Ortalık ağarırken bir arkadaşımınla yorgun adımlarla konaktan çıktık.

We got out from the mansion with a friend of mine while she was breaking.

Çıplak sf./adj. Üstünde bulunması gereken giysi, örtü vb. bulunmayan, üryan, nü, cıvıl, cıvıldak (TDK). not having necessary clothes or cover on, *naked*.

Kız, çıplak tabanlarını bozuk yolda şaplata şaplata köyün içerisine doğru uzaklaştı.
The girl moved away through the village by smacking her naked feet on the rough road.

Çırpamak f./v. İki şeyi birbirine çarpmak (TDK). to hit two things together, *clap*.

Ali Bey ellerini çırptı, Elif Hanım, hepimize kahve diye seslendi.

Mr. Ali clapped his hands and said "Mrs. Elif, coffee for us".

Çiçek a./n. Çiçek açan kır veya bahçe bitkisi (TDK). a wild or garden plant that blooms, *flower*.

Bahçemin en güzel çiçeğini size takdim ediyorum.

I present you the most beautiful flower in my garden.

Çiçekli sf./adj. Çiçeği veya çiçek resimleri olan (TDK). having flowers or flower pattern, *flowering*.

Bütün pencereler eskisi gibi çiçekli ve tül perdeliydi.

All the windows were flowering and had muslin curtains as before.

Çiğ sf./adj. Pişmemiş veya az pişmiş (TDK). uncooked or half-baked, *raw*.

Tavuk hâlen çiğ.

The chicken is still raw.

Çikolatalı sf./adj. Çikolatası olan (TDK). having chocolate, *chocolate*.

Çikolatalı kek pişirmek için mutfağa gitti.

She went to the kitchen to bake chocolate cake.

Çilek a./n. Gülgillerden, sapsarı sürüngen, çiçekleri beyaz bir bitki (TDK). a plant with white flowers and creeping stem among rosaceae, *strawberry*.

Bahçeden çilek toplamaya bayılırlar.

They love picking strawberries in the garden.

Çizgili sf./adj. Üzerinde çizgi bulunan (TDK). having lines on something, *striped*.

Mavi çizgili elbisesiyle güzel görünüyordu.

She was looking beautiful in her blue-striped dress.

Çizmek f./v. Resmini yapmak, resmetmek (TDK). to picture, to illustrate, *to draw*.

Ben sizi yazar olarak değil, insan olarak çizmek istiyorum.

I would like to draw you as a person not as a writer.

Çocuk a./n. Küçük yaştaki erkek veya kız (TDK). a boy or a girl at a small age, *kid*.

Çocuğun bir sütünesi vardı.

The kid had a nurse.

Çoğalmak f./v . Azken çok olmak, çok duruma gelmek, artmak, fazlalaşmak, ziyadeleşmek (TDK). to become many, rise, multiply, *increase*.

Ansızın aşağıda ayak sesleri, uğultular çoğaldı.

Suddenly patters and gabbles increased downstairs.

Çöp a./n. Yararsız, pis veya zararlı olduğu için atılan ufak tefek şeylerin hepsi, gübür (TDK). all of the small things thrown out because they are useless, dirty or harmful, *rubbish*.

Meclis, insanları evdeki çöpleri geri dönüştürmeleri için teşvik ediyor.

The council is encouraging people to recycle their household rubbish.

Çöp kutusu a./n. Dışarı koyulan ve çöp atmak için kullanılan bir kap. a container that you keep outside and use for putting rubbish in (macmillandictionary), *dustbin*.

Sokaklarda birçok çöp kutusu olmasına rağmen her yer çöple kaplı.

Although there are many dustbins in streets, everywhere is full of rubbish.

Çörek a./n. Az yağlı, bazen şekerli ve yumurtalı, gevrekçe bir hamur işi (TDK). a type of pastry which crispy and low-fat sometimes sugary and with eggs, *teacake*.

Kahve ile çörek yiyerek çok iştahlı bir kahvaltı yapmıştır.

He had an appetent breakfast by eating teacake with coffee.

Çözmek f./v. Bir problemde aranan sonucu, belli öğeler yardımıyla ortaya çıkarmak, halletmek (TDK). to find out the desired result in a problem with the help of certain elements, *to solve*.

Matematik sorularını çözmene yardımcı olabilirim.

I can help you solve the mathematics problems.

Çünkü bağ./conj. Şundan dolayı, şu sebeple, zira (TDK). since, for this reason, inasmuch as, *because*.

Ben şimdi sizin fikrinizi tenkit etmeyeceğim çünkü faydasızdır.

I am not going to criticize your ideas because it is useless.

Dağ a./n. Yer kabuğunun çıkıntılı, yüksek, eğimli yamaçlarıyla çevresine hâkim ve oldukça geniş bir alana yayılan bölümü (TDK). the part of the earth which rules its surroundings with prominent, high and sloping sides and spreads over a large area, *mountain*.

Dağda yürüyüşe ve tırmanmaya gittiler.

They went walking and climbing in the mountains.

Dağcılık a./n. Dağa tırmanma sporu, alpinizm (TDK). a sport of climbing the mountains, alpinism, *mountaineering*.

Dağcılık kulübüne üyeliği olduğu için devamlı tırmanmaya gider.

He often goes climbing since he has a member of mountaineering club.

Dağınık sf./adj. Düzeni bozuk, düzensiz, karışık (TDK). in disorder, untidy, complicated, *messy*.

Kadın yatağın içinde saçları dağınık, dimdik oturuyordu.

The woman was sitting straight on the bed with her messy hair.

Dağıtmak f./v. Herhangi bir şeyi ayrı ayrı kimselere vermek (TDK). to give something to people separately, *to distribute*.

Selamlar dağıtarak telaşsız ve yorgun bana doğru yürüyordu.

He was walking towards me calm and tired by distributing greetings.

Daha zf./adv. Kendisinden sonra üçüncü kişi iyelik eki alan bir sıfatla birlikte sözü edilen konuda en önemli durumu belirtmek için kullanılan bir söz (TDK). a word used for indicating the most important situation in the mentioned subject together with an adjective with third person possessive suffix after itself, *more*.

Ailesiyle daha çok vakit geçirmek istiyor.

He wants to spend more time with his family.

Dahil a./n. Bir işe karışmış olma, karışma (TDK). to be involved in something, interference, *including*.

İyi haberler ben dahil herkesi memnun etti.

The good news delighted everyone, including me.

Daire a./n. Konut olarak kullanılan bir yapının bölümlerinden her biri, kat (TDK). each part of a structure used as a residence, floor, *flat*.

Bu koskoca binanın, pasajın arka tarafında bir kısım daireleri ayrıca kiraya verilmiş.

Certain flats behind the passage in this huge building were rented.

Dakika a./n. Bir saatlik zamanın altmışta biri (TDK). one sixth of an hour, minute.

Burada, kırk beş dakika kadar, elleri daima kelepçeli, bir koltukta bekleyiş veya bekletiliş.

Waiting or awaiting in a seat here with always having handcuffs for forty five minutes.

Dakikalarca zf./adv. Uzun süre (TDK). for a long time, *for minutes*.

Evin önünde dakikalarca seni bekledim ama sen gelmedin.

I waited for you for minutes in front of the house but you didn't appear.

Dakikalık sf./adj. Belli bir dakika süresince yapılan veya olan (TDK). something being done or happening for certain minutes, *minute's*.

Apartmanın gazetesini, ekmeğini yirmi beş dakikalık bir gecikmeyle dağıtacaktı bundan böyle.

He would distribute the newspapers and bread to the apartment with twenty five minute's delay hereafter.

Dalış a./n. Dalma işi (TDK). the activity of diving, *diving*.

Ülkemizde dalış yapabileceğin birçok yer mevcut.

There are many places that you can go diving.

Dalmak f./v. Bir yerin içine girmek (TDK). to enter somewhere, *to barge in*.

Hızla içeri dalıp mumun başında duran adama doğru iki adım attı.

He barged in quickly and took two steps towards the man standing over the candle.

Damat a./n. Bir kızın ailesinden olan büyüklere göre kızın kocası, güveyi (TDK). the husband of the girl in a family to the elders, son-in-law.

Babası da beni damat adayı olarak görüyordu.

Her father considered me as future son-in-law.

Damlacık a./n. Küçük damla (TDK). a small drop, *droplet*.

Su damlacıklarının pırıl pırıl ışıldayışı büyüleyici ama kitaplar da ıslanmakta.

The sparkling shining of water droplets is fascinating but the books are getting wet.

Daraltma a./n. Daraltmak işi (TDK). the act of making something narrower, *taking in*.

Bu pantolona daraltma yapmamız mümkün değil.

It is not possible to do taking in for these pants.

Davet a./n. Bir şeye veya yere çağrı, çağırma (TDK). Calling for something or somewhere, call, *invitation*.

Ofisteki kimseye parti daveti gelmedi.

Nobody in the office had received an invitation to the party.

Davet etmek f./v. Bir şeye veya yere çağırmak (TDK). to call for something or somewhere, *to invite*.

Tüm komşuları barbeküye davet ettik.

We've invited all the neighbours to a barbecue.

Davranmak f./v. Bir kimseye veya bir şeye karşı belli tavır takınmak (TDK). to behave someone or something in a certain way, *to act*.

Hiç gerekmezken dönüyor ve onu yeni görmüş gibi davranıyor.

She turns unnecessarily and acts like she has just seen him.

Davul a./n. Büyük ve enlice bir kasnağın iki yanına deri geçirilerek yapılan, tokmak ve değneklerle çalınan çalgı (TDK). an instrument being made by getting leathers on two sides of a big and large pulley and played with beetle and sticks, *drum*.

Davul çalmayı babasından öğrenmiş.

He learned how to play drums from his father.

Dede a./n. Torunu olan erkek, büyükbaba, büyükpeder (TDK). a man having grandchildren, granddad, *grandfather*.

Dedenin kabri yanında bir çukur kazılmış.

A hole was sigged near the tomb of your grandfather.

Değer a./n. Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, bedel, kıymet, paha, valör (TDK). the price of something that can be measured with money, worth, *value*.

Bildiği bütün Fransızca'yı toparlayarak vitrindeki kravatın değerini sordu.

He asked the value of the tie on the window by composing all French he knew.

Değerlendirme a./n. Değerlendirmek işi, kıymetlendirme (TDK). the practice of evaluating, assessment, *evaluation*.

Hiçbir eleştirel müfredat değerlendirmesi, sınıfta ne öğretildiğini araştırmadan tam değildir.

No critical curriculum evaluation is complete without investigating what is taught in the classroom.

Değerli sf./adj. Değeri olan veya değeri yüksek olan, kıymetli, kıymetli (TDK). having high value, precious, worthy, *valuable*.

Bu defaki gidişimizde, eşyamızın arasında taç gibi değerli bir parça da vardı.

There was a valuable piece like a stone among our belongings while we were going that time.

Değirmen a./n. Kahve, buğday, nohut vb. taneleri öğüten araç veya alet (TDK). a machine that grinds coffee, wheat, chichpea etc. grains, *mill*.

Değirmende biraz kahve çekti.

He grinded some coffee in mill.

Değişiklik a./n. Değişik olma durumu (TDK). difference, *change*.

O zaman Ateşoğlu'nun yüzüne bakan tayfası, yüzündeki büyük bir değişikliğin farkına vardılar.

The crew lookint at Ateşoğlu's face became aware of the big change on his face then.

Değişim a./n. Para aracılığı olmaksızın, bir nesnenin dolaysız olarak bir başka nesne ile değiştirilmesi, değiş, değişme, değiş tokuş, takas, mübadele, trampa, trok (TDK). to change an object with something else directly without using money, change, interchange, permutation, excambium, *exchange*.

Paradan başka değişim aracı olarak kullanılan fişler vardı önceden.

There were tokens used for exchange other than money in the past.

Değişmek f./v. Başka bir biçim veya duruma girmek, tahavvül etmek (TDK). to get into another situation or shape, to turn into, *to change*.

Beş yılda her şey ne kadar çabuk değişmişti.

Everything have changed very rapidly in five years.

Değiştirmek f./v. Başka bir biçime sokmak, değişikliğe uğratmak (TDK). to give something another shape, to make it undergo a change, *to alter*.

Rüzgâr gibi çarçabuk esiş istikametlerini değiştiriyorlar, ağaç kurdu gibi renkten renge giriyorlar.

They alter their direction quickly like a wind and change colour like a woodworm.

Delice sf./adj. Davranışları aşırı, deli gibi olan (TDK). showing excessive behaviours, like crazy, *insane*.

Bu defterin içine ne delice saadetler yazmıştı.

He wrote many insane felicities on this notebook.

Delik a./n. Dar, küçük açıklık (TDK). a small, narrow gap, *hole*.

Anahtar deliği karanlıktı, içeriden belli belirsiz sesler geliyordu.

The key hole was dark and there were vague noises coming from inside.

Delikanlı a./n. Çocukluk çağından çıkmış genç erkek (TDK). a young man getting over the childhood, *lad*.

Sam gerçekten iyi bir delikanlıdır.

Sam's a really nice lad.

Demek f./v. Söylemek, söz söylemek (TDK). to utter, to tell, *to say*.

Eskilerin dediği gibi beşer, şaşar.

As our ancestors says err is human.

Demin zf./adv. Az önce, demincek, deminden (TDK). shortly before, this very moment, just.

Demin aynanın arkasına baktım, bulamadım.

I have just looked behind the mirror but I can't find it.

Denemek f./v. Bir işe, başarmak amacıyla başlamak, girişimde bulunmak, teşebbüs etmek (TDK). to start a job with the purpose of achieving it, to attempt, to try.

Ayağa kalkarak üç adım ötedeki musluğa kadar gitmeyi denedi.

He stood up and tried to go to the tap three moves ahead.

Dengeli sf./adj. Kurallara uygun, sıkıntı yaratmayan (TDK). legitimate, not giving problems, balanced.

Hiç kimse Türkiye'de normal, sürekli ve dengeli bir basın rejimi yaşamış olduğunu iddia edemez.

No one can claim that there has been a normal, continuous and balanced media regime in Turkey.

Deniz a./n. Yer kabuğunun çukur bölümlerini kaplayan, birbiriyle bağlantılı, tuzlu su kütleleri (TDK). salt water mass covering the hollow parts of the earth and connected to each other, sea.

Denize bakan bir odası vardı.

He had a room overlooking the sea.

Derece a./n. Bir süreç içindeki durumlardan her biri, basamak, aşama, rütbe, mertebe (TDK). each one of the situations in a process, step, stage, grade, position, degree.

Hukuk tahsilini Paris'te bitirmiş, birinci derece diploma almıştı.

He studied law in Paris and got the first degree diploma.

Dergi a./n. Siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayın, bülten, mecmua (TDK). a periodical published at certain intervals and examining topics such as politics, literature, technic, economy etc., bulletin, magazine, journal.

Derhâl zf./adv Çabuk bir şekilde (TDK). at once, immediately.

Beklenen cevap gelince derhâl yazılacağı tabiidir.

It is certain that it will be written immediately when the expected answer comes.

Derken zf./adv. Tam o sırada (TDK). just at that moment, just then.

Derken yağmur iyice bastırmış, gök gürlmeye, şimşekler çakmaya başlamıştı.

Just then, it rained heavily and it started to thunder and lightning flash.

Dernek a./n. Belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek için kurulan yasal topluluk, cemiyet (TDK). a legal group established to realize a certain and common goal, community, *association*.

Edebiyat Derneğinde şiir dünyamızın eski, yeni, birçok şöhretleriyle tanıştım.

I met many old and new celebrities of our poetry world in the Literature Association.

Ders a./n. Öğretmenin öğrenciye belirli bir sürede verdiği bilgi (TDK). information given by the teacher to the student in a certain amount of time, *lesson*.

Mektepten kaçmıyor, bazı derslerden zevk alıp saatlerce çalıştığım oluyordu.

I didn't skip school and I would enjoy and study some lessons for hours.

Ders vermek f./v. Bir kimseye öğretmek, yetiştirmek (turkcesozluk.org). to teach somebody, to train, *give a lesson*.

İyi konuşurdu, ders vermek sanatını bilirdi.

He would speak well; he would know the art of giving a lesson.

Desen a./n. Görsel bir etki yaratmak amacıyla yapılmış çizgi resimlerin hepsi (TDK). all drawings made for creating a visual effect, *pattern*.

Halının üzerindeki garip desenler ilgimi çekti.

I interested in the strange patterns on the carpet.

Destek a./n. Maddi ve manevi yardımcı, dayanak (TDK). moral and material assistant, *support*.

Kızardı, söylenirdi ama gene de tek desteği oydu hayatta.

She would get angry and grumble at him but he was the only support for her in the world.

Destek olmak f./v. Güç sağlamak, yardımcı olmak (TDK). to help, to give support, *to stand by*.

Ne yaparsak yapalım bize destek olacaklarını biliyorduk.

We knew they would stand by us no matter what we'd done.

Dev a./n. Korkunç, çok iri ve olağanüstü güçlü masal yaratığı (TDK). a creature in tales which is scary, enormous and extraordinary, *giant*.

Dev gibi bu adam nasıl da ağlıyordu.

How come this giant man was crying?

Devam a./n. Sürüp gitme, sürme, kesilmeme, bitmeme (TDK). endurance, maintenance, lasting, *continuation*.

Önümüzdeki hafta konuşmaların devamını dört gözle bekliyoruz.

We look forward to a continuation of the talks next week.

Devam etmek f./v. Başlanmış bir iş sürmek (TDK). to keep a job started before, to continue.

Doktorlar, tedavisine bir altı ay daha devam etmesini önerdiler.

Doctors advised him to continue the treatment for another six weeks.

Devamlı zf./adv. Sürekli, bitmeyen, kesintiye uğramayan bir biçimde (TDK). enduring, constant, non-stop, continuously.

Sırtımdaki kırmızı yün hırkam devamlı su çekiyordu.

My red woolly sweater I was wearing was drawing water continuously.

Devekuşu a./n. Kısa kanatları uçmaya elverişli olmayan fakat uzun bacaklarıyla çok hızlı koşabilen iri bir kuş (Struthio camelus) (TDK). a huge bird having short wings not suitable for flying but long legs enabling it to run very fast, ostrich.

Deve kuşunun boyunu bosunu, biçimini, ne mene bir hayvan olduğunu bilirsiniz.

You know the height and shape of ostrich and what kind of an animal it is.

Devir a./n. Kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası (TDK). a period of time having unique qualities, period.

Bana sorarsanız devrimiz nasihat devri olmaktan çıktı.

If you ask me, we are no longer in a period of advice.

Devlet a./n. Toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasal bakımdan örgütlenmiş millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel varlık (TDK). a corporate entity comprised of a community of nation or nations organized in terms of politics depending on the territorial integrity, state.

Devlet, endüstride daha büyük bir rol almalı mı?

Should the state play a bigger role in industry?

Dışa dönük sf./adj. Çevresiyle iletişim kurmada güçlük çekmeyen, bulunduğu ortama kolayca uyum sağlayabilen, sosyal ilişkileri güçlü (kimse) (TDK). someone who doesn't have difficulty in communicating with people, fits into the environment easily and has strong social relations, outgoing.

Mizaç ve karakterleri dışa dönük olanlar kendilerini tatmin eden çevrelere ihtiyaç duyarlar.

The ones whose temperament and characters are outgoing need an environment satisfying them.

Dışarı a./n. Kişinin konutundan ayrı olan yer (TDK). the place which is separate from the house of the person, *outside*.

Dışarıda, çocuklar birdirbir oynamaya dalmışlardı.

Children were involved in playing leapfrog outside.

Dikdörtgen a./n. Açıları dik olan paralel kenar, mustatil (TDK). paralel edge with right angles, *rectangle*.

Evin şekli dikdörtgen olduğu için çok uzun görünüyordu.

The house seemed very long because its shape was rectangle.

Dikiş makinesi a./n. Dikiş dikme işlerinde kullanılan, kol veya elektrik gücüyle çalıştırılan alet (TDK). a machine used in sewing clothes and working with man handling or electric power, *sewing machine*.

Dikiş makinesini kullanarak çok güzel kıyafetler dikerdi.

She would sew pretty clothes by using the sewing machine.

Dikkat a./n. Duygularla düşünceyi bir şey üzerinde toplama, uyanıklık (TDK). to focus emotions and thoughts on one thing, awareness, *attention*.

Şimdi dikkatimizi komitenin tavsiyelerine çevirme zamanıdır.

It's time now to turn our attention to the committee's recommendations.

Dikkat etmek f./v. Özen göstermek (TDK). to be careful, *to pay attention*.

Umarım dikkat ediyorsundur çünkü daha sonra test edileceksin.

I hope you're paying attention, because you'll be tested later.

Dikkatlice zf./adv. Dikkatli bir biçimde (TDK). attentively, *carefully*.

Çerçeveler son derece küçük olduğundan, her bir fotoğrafı, geriye sadece ufacık bir kafa kalacak biçimde dikkatlice kesmek gerekmişti.

Since the frames were too small, we needed to cut each photograph carefully so that there were only a tiny head remaining.

Dilim a./n. Bir bütünden kesilmiş veya ayrılmış ince, yassı parça (TDK). a slim and flat piece of a whole which has been cut or separated.

Ekmek satan yer yokmuş, bir dilim kek alabilmek üzere bir pastacıya giriyorum.

There is no one to buy bread; I am going in a pastry shop to get a slice of cake.

Dilimlemek f./v. Dilimlere ayırmak, dilim dilim etmek (TDK). to cut into slices, to slice it up, *slice*.

Biraz ekmek dilimleyeceğim.

I'll slice some bread.

Dindirmek f./v. Dinmesini sağlamak (TDK). to help to cease, *to mollify*.

En büyük bahtiyarlık yasını dindiremez / Baba, benim kalbime sensiz kimse giremez.

The biggest happiness cannot mollify your mourning/ Dad, no one can enter my heart without you.

Dinlenme tesisi a./n. Ana yol üzerinde kırsal bölgede bir otel veya bar. hotel or bar on a main road in the countryside (Macmillan Dictionary), *roadhouse*.

Otobüsümüz 2 saat sonra dinlenme tesisinde mola verecektir.

The bus will stop over the roadhouse 2 hours later.

Dinlenmek f./v. Güç kazanmak için çalışmaya ara vermek, yorgunluğunu gidermek, soluklanmak, istirahat etmek (TDK). to have a break from working to gather strength, to unwind, to catch one's breath, to relax, *to rest*.

Pervin biraz dinlendikten sonra ayağa kalktı.

Pervin stood up after resting for a while.

Dip a./n. Oyuk veya çukur bir şeyin en alt bölümü (TDK). the lowest part of something hollow, *bottom*.

Denizin dibinde oltanın ucu, etrafında izmaritler oynaşıyor.

The barb at the bottom of the sea and butts around it are playing.

Direnç a./n. Dayanma, karşı koyma gücü, mukavemet (TDK). the power of endurance or opposition, strength, *resistance*.

Başarısızlık benim bilmediğim bir virüs, buna karşı direncim yok.

Failure is a virus that I don't know, I don't have resistance to it.

Diş a./n. Çene kemiklerinin üstüne dizili, ısırıp koparmaya ve çiğnemeye yarayan sert, beyaz organlardan her biri (TDK). one of the hard white objects strung on jawbones used for biting and chewing, *tooth*.

Her gün düzenli olarak dişlerini fırçalar.

He brushes his teeth regularly every day.

Dişçi a./n. Diş hekimi (TDK). doctor for teeth, *dentist*.

Dişçiye gitmekten nefret ederim.

I hate going to the dentist's.

Dizi a./n. Dizi film (TDK). soap opera, *series*.

Son zamanlarda televizyon programları diziler kadar ilgi çekici oldu.

Television programmes have become as interesting as series recently.

Doçent a./n. Üniversitelerde profesörden önceki basamakta bulunan öğretim üyesi (TDK). academic member in university who is below the level of a professor, *assistant professor*.

Bu niyetle asistanların, doçent ve profesörlerle ilişkilerini gözlemliyordu.

He was observing the relations between assistants and professors or assistant professors for his purpose.

Doğa a./n. Kendi kuralları çerçevesinde sürekli gelişen, değişen canlı ve cansız varlıkların hepsi, tabiat, natür (TDK). all the living and non-living things changing and developing continuously within the scope of its own rules, *nature*.

En çok yurdumdan söz ettim / Doğayla, insanla içli dışlı.

I mentioned my hometown the most/ intimate with the nature and human.

Doğal sf./adj. Doğada olan, doğada bulunan (TDK). existing in the nature, present in the nature, *natural*.

Doğal güzellikler artık eskisi gibi turist çekmiyor.

Natural beauties no longer attract tourists.

Doğal kaynak a./n. orman, su, kömür, madenler gibi doğada bulunan değerli nesnelere (googlesözlük). Valuable sources in nature such as forests, water, coal and minerals.

Doğal kaynaklarımızı hızla tüketiyoruz.

We are wasting natural resources rapidly.

Doğmak f./v. Dünyaya gelmek (TDK). to come into the world, *to be born*.

She was born in Ankara.

O, Ankara'da doğdu.

Doğu a./n. Bulunulan yere göre güneşin doğduğu yönde kalan bölge (TDK). the region in the direction of where sun rises, *east*.

Şehrin doğusunda yaşıyorlar.

They live in the east of the city.

Doğum tarihi a./n. Bir kimsenin doğduğu tarih (TDK). the date when someone was born, *date of birth*.

Onun doğum tarihini kimse hatırlamıyor.

No one remembers her date of birth.

Doğurmak f./v. Yavru dünyaya getirmek, doğum yapmak (TDK). to bring a baby into the world, to bear a child, *to give birth*.

Bir kadın tarlada doğuruyor, bir kadın hastanede doğuramıyor.

A woman gives birth in a field, another woman cannot give birth in the hospital.

Doğuş a./n. Doğma işi (TDK). the act of rising, *rise*.

Gün batışını gördün ya, öyleyse doğuşu da seyret.

You have seen the sunset, then you watch the sunrise.

Doksan a./n. Seksen dokuzdan sonra gelen sayının adı (TDK). the number after eighty nine, *ninety*.

Doksan yaşında vefat etti.

He died at the age of ninety.

Dokuma a./n. Dokumak işi, tekstil (TDK). the practice of weaving, textile, *weaving*.

Halı dokuma sanatı. Dokuma sanayisi.

The art of carpet weaving. Weaving industry.

Dokumak f./v. Tezgâhta ipliği, çözgü ve atkı durumunda kullanarak kumaş yapmak (TDK). to make cloth by using threads as warp and scarf on the counter, *to weave*.

Orada kilim dokuyan kadınların arasında yaşam savaşı veriyordu.

She was struggling to survive there among the women who were weaving rugs.

Dokuz a./n. Sekizden sonra gelen sayının adı (TDK). the number after eight, *nine*.

Dokuz yaşımdayken bisiklete binmeyi öğrendim.

I learnt how to ride a bike when I was nine.

Dolar a./n. Amerika Birleşik Devletleri, Kanada vb. devletlerin para birimi (TDK). the unit of money of the countries like the Uniter States and Canada etc., *dollar*.

Dolara yatırım yapmak kulağa mantıklı geliyor.

It sounds reasonable to invest in dollar.

Dolaşmak f./v. Bir yeri gezmek, gezinmek (TDK). to travel, to walk about, *to wander*.

Büsbütün gece kapanmadan şehri biraz dolaşmak istedik.

We wanted to wander around the city before it got dark.

Dolayısıyla zf./adv. Dolaylı olarak, doğrudan ilgili olmayarak (TDK). hence, indirectly, *accordingly*.

Dolayısıyla onun da ne düşündüğünü anlamış olduk.

Accordingly, we understood what he thought.

Doldurmak f./v. Dolmasını sağlamak, dolu duruma getirmek (TDK). to make it get full, *to fill*.

Bunu bilmek içimi kederle dolduruyordu.

Knowing this were making me filled with sorrow.

Dolma a./n. Tavuk, kuzu gibi hayvanların veya biber, domates vb. sebzelerin içine pirinç ve başka şeyler doldurularak pişirilen yemek (TDK). a kind of meal by filling animals such as chicken, lamb or vegetables like tomatoes etc. with rice or something else, *stuffed*.

Perihan nine evde kalacak, baklava açacak, dolma yapacaktı.

Grandma Perihan was going to stay home and make baklava and cook stuffed.

Dolmuş a./n. Yolcu taşımaya yarayan kayak, motor, otomobil, minibüs vb. küçük taşıt (TDK). a small vehicle such as boat, motor, car, minibus etc. to help transport passengers, *jitney*.

En iyisi, ben buradan bir dolmuşa binip eve gideyim.

I had better to get on a jitney and go home.

Dondurucu a./n Yiyecekleri dondurmaya yarayan büyük bir elektrikli alet. A large piece of electrical equipment used for freezing food (macmillandictionary), *freezer*.

Yazın hazırlayıp dondurucuda sakladığımız yiyecekleri kışın tüketiyoruz.

We eat the food that we prepare in summers and keep in the freezer in the winter.

Donmak f./v. Sıvı, soğğun etkisiyle katı duruma gelmek, buz tutmak (TDK). to become solid of a liquid with the cold, ice up, *to freeze*.

Göl, kış aylarında donar.

The lake freezes in winter.

Dost a./n. Sevilen, güvenilen, yakın arkadaş, gönüldaş, iyi anlaşılan kimse, düşman karşıtı (TDK). a close friend that you love and trust, fellow, someone you get along well with, opposite of enemy, *friend*.

Eski bir arkadaşımle öğle yemeği yiyorum.

I am having lunch with an old friend.

Dostça zf./adv. Dosta yakışır bir biçimde, dostane (TDK). in a way that is proper to a friend, affably, *friendly*.

Herkes içten görünüyor, hatta yıldızımın hiç barışmadığı insanlar bile dostça elimi sıkıyor, hatırımı soruyorlar.

Everybody seems sincere, even the ones whom I never get along well with shake my hand friendly and ask how I am.

Dosya a./n. Aynı konu, aynı kimse, aynı işle ilgili belgeler bütünü (TDK). a set of documents related to the same subject, same person and same job, *file*.

Şirket, bütün çalışanlarıyla ilgili kişisel dosyalar tutar.

The company keeps personal files on all its employees.

Doyurucu sf./adj. Doyurma özelliği bulunan, tatminkar (TDK). having the quality of filling, satisfying, *filling*.

Doyurucu bir akşam yemeği oldu.

It was a filling dinner.

Dökmek f./v. Bir sıvıyı akıtmak, düşürmek (TDK). to drain liquid, to drop, to spill, *to shed*.

Annem bunu sezdiği gün, babamın arkasından döktüğü yaşları unutacak kadar bedbaht olur.

My mother becomes so unhappy when she finds that she will forget the tears she has shed after my father.

Dökülmek f./v. Dökme işi yapılmak veya dökme işine konu olmak (TDK). to do the act of shedding or being the subject of shedding, *to be shed*.

Bekliyorum. Bir gül döküldü vazoda / Bekliyorum. Ses yok ölgün piyanoda.

I am waiting. A rose is shed in the vase/ I am waiting. There is no voice on the exhausted piano.

Dönem a./n. Bir çağ içinde belli özellikleri olan sınırlı süre (TDK). an amount of time having certain features in an era, *period*.

Onların koleksiyonu yalnızca Roma dönemiyle sınırlıdır.

Their collection is confined solely to the Roman period.

Dönmek f./v. Geri gelmek, geri gitmek (TDK). to come back, to go back, *to return*.

Ertesi gün aynı yoldan Bodrum'a döndük.

We returned to Bodrum in the same way the next day.

Dördüncü sf./adj. Dört sayısının sıra sıfatı, sırada üçüncüden sonra gelen (TDK). the ordinal numeral adjective of number four, coming after the third in a line, *fourth*.

Sınavda dördüncü olduk.

We came fourth in the quiz.

Dört gözle beklemek f./v. çok isteyerek veya özleyerek beklemek (TDK). to wait willingly or by missing, *to look forward to*.

Terekesini paylaşmak için dört gözle ölümünü beklemekteydiler.

They were looking forward to his death to share his heritage.

Döviz a./n. Ülkeler arası ödemelerde kullanılacak para, çek, poliçe vb. her türlü ödeme aracı (TDK). a means of all kinds of paying such as money, cheque, bill etc. that can be used in payments intercountry.

Döviz bürosu a./n. Dövizin yasal olarak alınıp satıldığı özel yer (googlesözlük). The place where currency is bought and sold legally, *exchange office*.

Döviz bürosundan para bozdurmaya gidiyorum.

I am going to exchange money in the exchange office.

Dua etmek f./v. Allah'a yalvarmak (TDK). to beg Allah, *to pray*.

Onun en kısa zamanda iyileşmesi için hepimiz dua ettik.

We all prayed that she would soon recover.

Dudak a./n. Ağzın, dişleri örten ve dışarıya doğru az veya çok kıvrılan üst ve alt kenarlarından her biri (TDK). one of the two edges that from the top and bottom parts of the mouth that covers the teeth and curves outward more or less, *lip*.

Birdenbire kavalı dudaklarına götürdü ve üflemeye başladı.

Suddenly, he took the the pipet o his lips and started to blow.

Duman a./n. Bir maddenin yanması ile çıkan ve içinde katı zerrelerle buğu bulunan değişik renklerde gaz (TDK). a gas in different colors produced by a material's burning and has vapor with solid morsels in it, *smoke*.

Emin ol ki her sigara yakışta / Daha duman tüter tütmez ordayım.

Be sure that in every cigarette/ I am there as soon as it smokes.

Durmak f./v. Bir yerde bir süre oyalanmak, eğlenmek, eğleşmek, tevakkuf etmek (TDK). to linger somewhere for a while, to have fun, *to stop*.

Yolda nerede çeşme gördümse durdum, elimi yüzümü yıkadım, su içtim.

I stopped everywhere I saw a tap, I washed my face and hands and drank water.

Duş a./n. Temizlik veya tedavi amacıyla suyu yüksekten üzerine doğru püskürtme yoluyla yıkanma (TDK). to have a bath by spraying the water over for the purpose of cleaning or treatment, *shower*.

Soğuk bir duş, sonra da deliksiz bir uyku!

A cold shower, then wakeless sleep!

Duvar a./n. Bir yapının yanlarını dışa karşı koruyan, iç bölümlerini birbirinden ayıran, taş, tuğla vb. gereçlerden yapılan veya örülen dikey düzlem (TDK). an upright plane that protects a structure's sides against outside and separates the inner parts and is made

from stone, brick.etc., *wall*.

Bir duvar onarılır öteki çöker, ardından dam akardı.

A wall was repaired than the other collapsed, then the housetop leaked.

Duyarlı sf./adj. Dış etkenlere karşı duyarlılığı olan, duygun, hassas (TDK). to be aware of external factors, sensitive, fragile, *susceptible*.

Ordu yürürse sayısını, sırasını seçecek kadar duyarlı kulakları vardı.

She had such susceptible ears that she could hear the number and order of an army walking.

Duygu a./n. Belirli nesne, olay veya bireylerin insanın iç dünyasında uyandırdığı izlenim (TDK). an impression created by a certain object, incident or individuals on people's inner world, *emotion*.

Bu laflarda gerçek payı ne kadar çoksa duygu payı da ondan az değildir.

The more these words have the possibility of being true, the more they have emotion part.

Duygusal sf./adj. Duygularla ilgili, duygulara dayanan, hissî (TDK). related to emotions, based on emotions, sentimental, *emotional*.

Bu duygusal atmosferden etkileniyorum.

I am affected by this emotional atmosphere.

Duymak f./v. İşitmek, ses almak (TDK). to get voice, *to hear*.

Çamaşırıcı Fatma kadın annemin duymayan kulaklarına yalvarıyor.

The launderer Fatma begs to my mother's ears unable to hear.

Dükkan a./n. Esnafın perakende satış yaptığı, küçük zanaat sahiplerinin çalıştıkları yer, işyeri (TDK). a place where tradesmen make retail sale and small craftsmen work, the workplace, *shop*.

Küçük bir kahve dükkanında öğle yemeği yedik.

We had lunch at a little coffee shop.

Dünya a./n. Üzerinde yaşadığımız toprak ve denizler, yeryüzü (TDK). the lands and seas that we live on, earth, *world*.

Dünyanın ikliminde değişiklikler gözlemliyoruz.

We observe changes in the world's climate.

Dünyaca zf./adv. Tüm dünyayı etkileyen ya da içeren. Including or affecting the whole world (macmillandictionary), *globally*.

Yeni yatırımlarımız şirketimizin dünyaca adını duyurmasını sağlayacak.

Our new investments will enable the company to make a name globally.

Dünyaya gelmek f./v. (insan için) doğmak (turkcesozluk.org). to be born (for people), to come into the world.

Sonunda ne kadar istedilerse de erkek çocukları dünyaya gelmedi.

Eventually, their son couldn't come into the world however they wanted.

Dürüst sf./ adj. Sözünde ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan, doğru (kimse) (TDK). someone who is fair in his/her words and behaviors, upfront, *honest*.

Dürüst bir insan, inansa da inanmasa da mefhumları yerli yerinde kullanmak borcundadır.

An honest person is due to use conceptions in the proper place whether or not they believe it.

Düşman a./n. Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan kimse, yağı, hasım, antagonist, dost karşıtı (TDK). someone who wants to do harm to another person, hates them, hostile, foe, antagonist, opposite of friend, *enemy*.

Ben ki dans salonlarına, barlara düşman bir adamımdır.

I am a man who is an enemy to the dance saloons and bars.

Düşmanca zf./adv. Düşman gibi, düşmana yakışır bir biçimde, düşmancasına (TDK). like an enemy, not friendly, *unfriendly*.

Neden bu kadar düşmanca davrandığını bilmiyorum.

I don't know why she was so unfriendly.

Düşmek f./v. Durduğu, bulunduğu, tutunduğu yerden ayrılarak veya dayanağını, dengesini yitirerek yukarıdan aşağıya inmek (TDK). to go down from top to bottom by leaving the place you stand or hold on or lose the balance or base, *to fall*.

Çocukken ağaçtan düşüp ayağım kırılmıştı da ağlayamamıştım.

I fell off the tree and broke my foot when I was a kid but I couldn't cry.

Düşük sf./adj. Sayıca az (TDK). Slight in number, *low*.

Sebzeler yağ açısından düşük ve besin açısından yüksek değerlidir.

Vegetables are low in fat and calories and high in nutrition.

Düşünce a./n. Uzay ve zamanın ötesinde, öznenin dışında, kendiliğinden var olan, duyularla değil, yalnızca ruhen algılanabilen asıl gerçeklik, mütalaa, fikir, ide, idea (TDK). the real truth that can only be perceived spiritually not sensually and existing by itself apart from the subject ahead of space and time, opinion, idea, *thought*.

Bu düşünce ona epeyce azap verdi.

This thought considerably tormented him.

Düşündürmek f./v. Düşünmesine sebep olmak, düşünmesine yol açmak (TDK). to cause someone to think, to *make think*.

Yanlış tatbikat niçin seni bu türlü düşündürüyor?

Why does wrong drill make you think like that?

Düşünmek f./v. Zihniyle arayıp bulmak (TDK). to search and find in mind, *to think*.

Bu iş için ben bir çare düşündüm.

I thought of a solution to this.

Düz a./n. Engebesiz olan yer, düzlük, ova (TDK). an even place, smooth, plain, *flat*.

Çalışmak için düz bir yere ihtiyacın var.

You need a flat surface to work on.

Düzelme a./n. Düzeltmek işi, tashih (TDK). the practice of correcting, revision, *readjustment*.

Gerekli düzeltmelerin yapılmasını rica ederim.

I request you to make the necessary readjustments.

Düzenlenmek f./v. Yapılmak, tertip edilmek (TDK). to be arranged, to be organized, *to be held*.

Okulda düzenlenen programa konuşmacı olarak katıldı.

He attended the programme being held at the school as the speaker.

Düzenli sf./adj. Düzeni olan, yerli yerinde, kararlı, tertipli, muntazam (TDK). having an order, in the proper place, decided, neat, tidy, *regular*.

Hele, düzenli giyim diye bir dertleri hiç yoktur.

They didn't even worry about regular clothing.

Düzgün sf./adj. Doğru ve pürüzsüz, muntazam (TDK). steady and smooth, regular, *neat*.

Ayşe çayı demlemiş, düzgün dilimlerle francala kesiyordu.

Ayşe had made tea and was cutting french bread in neat slices.

Düzleştirmek f./v. Düzleşme işini yaptırmak (TDK). to do the act of flattening, *to flatten*.

Bu alıştırma gevşek bir karnı düzleştirmeye yarar.

This exercise helps to flatten a flabby stomach.

Edebiyat a./n. Olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı, yazın (II), gökçe yazın (TDK). the art of shaping the

events, ideas, emotions and dreams via language orally or written, *literature*.

Edebiyat hocasıyken talebeme bu nesir sanatından bir defa bahsetmişim.

When I was a Literature teacher, I mentioned this prose art once to my student.

Efsane a./n. Eski çağlardan beri söylenegelen, olağanüstü varlıkları, olayları konu edinen hayalî hikâye, söylence (TDK). an imaginary story mentioning the extraordinary creatures and events overtold since ancient times, myth, *legend*.

Efsaneye göre, Robin Hood burada gömülüymüş.

Here, according to legend, Robin Hood lies buried.

Eğitim a./n. Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye (TDK). to help children or the young to get the necessary knowledge, skills and intelligence to gain a place in the society and to help them improve their personality inside or outside the school directly or indirectly, nurture, *education*.

Sadece kolejinizde değil eğitim işlerinin tümünde güvenilir bir danışman olabilirim.

I can be a trustful advisor not only in your colleges but also in all your education stuff.

Eğitimli sf./adj. Eğitim görmüş, eğitilmiş (TDK). someone who has received education, trained, *educated*.

Bu iş için eğitimli insanlara ihtiyacımız var.

We need educated people for this job.

Eğlence a./n. Neşeli ve hoşça vakit geçiren şey veya kimse (TDK). something or someone that makes you have good time and fun, *entertainment*.

Karıma göre en güzel eğlence kırdan yayan gezmek, kırların havasından istifade etmektir.

The best entertainment according to my wife is to walk around the in the wild and benefit the fresh air.

Eğlenmek f./v. Neşeli, hoşça vakit geçirmek (TDK). to have a good time, *to have fun*.

Masadakiler eğlenirken vali dalgınlaşmıştı, pek dinlemiyordu konuşulanları.

The governor became preoccupied while the others around the table were having fun, he weren't listening to what they spoke much.

Ehliyet a./n. Sürücü belgesi (TDK). driver's licence, *driving licence*.

Yeni bir ehliyet için başvurmam gerekiyor.

I need to apply for a new driving licence.

Ekip a./n. Takım, insan grubu (TDK). Group of people, *team*.

Aramızda ekipler kuracağız, maçlar yapacağız, oyunlar oynayacağız.

We are going to organize teams, play football matches and games among us.

Ekmek a./n. Tahıl unundan yapılmış hamurun fırında, sacda veya tandırda pişirilmesiyle yapılan yiyecek, nan, naniyaziz (TDK). a food made from paste with grain flour and baked on sheet or tandouri, *bread*.

Odayı, tatlı, sıcak bir kızarmış ekmek kokusu bürümüş.

The room smells a sweet and hot toasted bread.

Ekmek kızartma makinesi a./n. Ekmek kızartmak için kullanılan bir tür elektrikli alet. A piece of electrical equipment used for making toast (macmillandictionary), *toaster*.

Ekmek kızartma makinesi aldığıma gerçekten çok memnunuz.

I am really pleased to buy a toaster.

El a./n. Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü (TDK). the part of the arm that is used to hold and work from the wrist to the fingertips, *hand*.

Sol elinde bir bardak kahve tutuyordu.

He was holding a mug of coffee in his left hand.

El işi a./n. Makine kullanmadan yapılan örgü, dikiş vb. el ürünü (TDK). hand care product such as knitting and stitching being made without using a machine, *handicraft*.

Annemin yaptığı el işlerini hâlâ kullanırım.

I still use the handicrafts that my mother made.

Elbette zf./adv. Her hâlde, şüphesiz, kuşkusuz, elbet (TDK). for sure, of course, no doubt, anyhow, *definitely*.

Bu şato sahibi elbette şatonun her şeyiyle uğraşmak zorundadır.

The owner of this castle has to deal with everything related to it definitely.

Elbise a./n. Giyilen giysi (TDK). Worn clothes, *dress*.

Üzerinde hafif elbiseler vardı, başı kavuksuzdu.

She had a light dress on her and she wasn't wearing quilted turban.

Elde etmek f./v. Bir şeye sahip olmak (TDK). to possess something, *to attain*.

Bütün atletler bu standartta bir fiziksel formu elde edemez.

Not all athletes attain this standard of physical fitness.

Eldiven a./n. Dış etkilerden korumak için ele giyilen kumaş, deri veya kauçuktan yapılan el giysisi (TDK). a hand clothing made from fabric, leather or rubber that is put on hand to protect from the external effects, *gloves*.

Bulaşık yıkarken eldiven giyeriz.

We wear gloves when washing dishes.

Elektrik süpürgesi a./n. Elektrikli süpürge (TDK). sweeper, *vacuum cleaner*.

Bu caminin hoparlör düzeni ve Halıları için elektrik süpürgesi bile var.

The mosque has even a vacuum cleaner for carpets and public address system.

Elektrikli süpürge a./n. Elektrik enerjisi ile çalışan süpürge, elektrik süpürgesi, süpürge (TDK). a sweeper working with electrical energy, sweeper, *vacuum cleaner*.

Elektrikli süpürgenin otomatik versiyonları yapılmış.

They have made the automatic versions of vacuum cleaners.

Elli a./n. Kırk dokuzdan sonra gelen sayının adı (TDK). the number coming after forty nine, *fifty*.

Erken yaşta iş hayatına atıldığı için elli yaşında emekli olabildi.

He could retire at the age of fifty because he had begun to work in early ages.

Emeklilik a./n. Emekli olma durumu, tekaütlük (TDK). the state of getting retired, *retirement*.

Hiç de haksız değilken emekliliğini istemekle kendi kendisini haksız çıkardı, diyorlar.

They say that he proved himself to be wrong by requesting retirement while he was not wrong at all.

Emin sf./adj. Güvenli olan (TDK). safe, *trusty*.

Bebesini emin ellere mi bırakmıştı acaba?

She was wondering whether she left her child to trusty hands.

Emir vermek f./v. Buyurmak, buyruk vermek (TDK). to command, to *order*.

Hükümet, kazanın sebebinin araştırılması için emir verdi.

The government has ordered an investigation into the cause of the accident.

En zf./adv. Başına geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu gösteren kelime (TDK). a word coming before an adjective and showing that it is superior, *most*.

Dinlediğim en ilginç dersti.

It was the most interesting lecture I've ever listened to.

Endişe a./n. Tasalı olma durumu, kaygı (TDK). The state of being anxious, concern, anxiety, *worry*.

Finansal endişelerinin geçmişte kaldığını söyledi.

He said his financial worries were a thing of the past.

Engel a./n. Bir şeyin gerçekleşmesini önleyen sebep, mâni, mahzur, müşkül, pürüz, mânia, handicap (TDK). a reason prohibiting something from happening, set, objection, roughness, handicap, *obstacle*.

Dağcılarını kurtarma çabalarının önündeki en büyük engel yorgunluktu.

Tiredness was the biggest obstacle in the way of their attempt to rescue the climbers.

Engel olmak f./v. Bir şeyi önlemek, geciktirmek (TDK). to hinder something, to prohibit, *to prevent*.

Düzenli temizlik enfeksiyona engel olmaya yardımcı olabilir.

Regular cleaning may help prevent infection.

Engellemek f./v. Bir şeyin gerçekleşmesini veya yapılmasını önlemek (TDK). to prevent something to be done, *to inhibit*.

Gelgelelim bu yalnız, bu mutlu ölüm düşünü tek bir şey engellemektedir.

However, one thing inhibits this alone, happy death dream.

Engelli sf./adj. Vücudunda eksik veya kusuru olan (TDK). having a deficiency or flaw in the body, *disabled*.

Hastalıktan ötürü engelliler bir yana, hep susan bir insan tasarlamaya yetmiyor hayal gücüm.

My imagination falls short of thinking a human being being quiet all the time except for the disabled due to their illness.

Enişte a./n. Bir kimsenin kız kardeşinin veya kadın hısımlarından birinin kocası (TDK). the husband of someone's sister or female relatives, *brother-in-law*.

Enişteniz olacak zat karısını çok seviyormuş.

The person who is your brother-in-law loves his wife very much.

Erik a./n. Gülgillerden, beyaz çiçekli bir ağaç ve Bu ağacın kabuğu ince, çeşitli renklerde, mayhoş veya tatlı, eti sulu, tek ve sert çekirdekli yemişi (TDK). a white flowered tree among rosaceae family and the fruit of this tree which has thin crust, various colors and one and stone seed which is sour or sweet and juicy, *plum*.

Bahçelerinde erik ve kiraz yetiştiriyorlardı.

They were growing plum and cherry in their garden.

Erimek f./v. Katı cisim sıvı içine karışarak sıvı durumuna geçmek (TDK). to change a solid substance into a liquid by mixing into the liquid, *to melt*.

The sugar melts in the water.

Şeker suda erir.

Erkek a./n. Yetişkin adam, bay, er kişi (TDK). an adult male, *man*.

Erkekler tekaüt olunca çocuğa dönüyorlar.

Men become like a child when retired.

Erken zf./adv. Sabahın ilk saatlerinde (TDK). at the first hours of the morning, *early*.

Ertesi gün iki kardeş erken çıkmışlardı yola.

Two brothers left early the next day.

Erkenden zf./adv. Erken olarak, çok erken, ercecik (TDK). soon, *early*.

Kısmet olursa erkenden yola düzüleceğiz.

We are going to take the road early if it is possible.

Eser a./n. Emek sonucu ortaya konan ürün, yapıt (TDK). a product made with effort, piece, *work*.

Boğaziçi doğrudan doğruya Türklerin eseridir.

Bosphorus is directly a work of Turks.

Eski sf./adj. Çoktan beri var olan, üzerinden çok zaman geçmiş bulunan, yeni karşıtı (TDK). existing for a long time, opposite of new, *old*.

Ey benim eski duygularım, eski düşüncelerim. Neden böyle uzaksınız benden?

My old feelings, old thoughts. Why are you so far away from me?

Eskiden zf./adv. Geçmiş zamanlarda, geçmiş çağlarda, geçmişte, mukaddema (TDK). in times gone, in the past years, of yore, *in the past*.

Aynı şeyi eskiden de görmemiş miydin?

Didn't you see the same thing in the past.

Esmes sf./adj. Teni ve saçları karaya çalan, koyu buğday rengi olan (kimse), yağız (TDK). someone having black and dark wheat-color hair and skin, *dark*.

Bir düğün dansında ayaklarının pırlıltısını seyrettiği esmer kızla evlendi.

He married the dark girl whose feet sparkle he watched in a dance of wedding.

Eş a./n. Karı kocadan her biri, hayat arkadaşı, refik, refika (TDK). one of the husband or wife, partner, companion, *spouse*.

Kadın diye eşini bellemiş, dürüst, aile babası bir adamdır.

He is an honest family man thinking his wife as woman.

Eşleştirmek f./v. Eşleşmesini sağlamak (TDK). to enable something to match, *to match*.

Verilen kelimeleri anlamlarıyla eşleştirmen gerekiyor.

You should match the given words with their meanings.

Eşlik etmek f./v. beraberinde gitmek, arkadaşlık etmek, refakat etmek (TDK). to go together, to be companion, *to accompany*.

Terminale kadar ona eşlik ettim.

I accompanied her to the terminal.

Eşya a./n. Türlü amaçlarla kullanılan, insan yapısı, taşınabilir cansız nesnelere (TDK). something used for various purposes, man made, portable inanimate objects, *stuff*.

Güçlük, ev bulmak ve eşyayı taşımak derdiyle başlar.

Difficulty starts with finding an apartment and moving the stuff.

Et a./n. Kasaplık hayvanlardan sağlanan kaslardan oluşmuş besin maddesi (TDK). a nutrient comprising of muscles of butchery animals, *meat*.

Et yemekten hoşlanmam.

I don't like eating meat.

Etek a./n. Bedenin belden aşağısına giyilen, değişik biçimlerde, genellikle kadın giysisi, eteklik (TDK). usually a cloth for women in various types being worn from the waist down, *skirt*.

Sevim'in eteği bir dikene takılıp yırtılmış, beyaz botinleri çamura batmıştı.

Sevim's skirt tore by sticking a thorn and her white boots got into a rut.

Etkilemek f./v. Etkiye uğratmak, tesir etmek (TDK). to have effect on something, to impress, *to influence*.

Toplum etkileyen olaylara herkes kendi yorumunu katıyor.

Everybody comments on the events influencing the society.

Etkinlik a./n. Bir işletmenin, bir kurumun belli bir alandaki eylemi, faaliyet, aktivite (TDK). actions of an institution, business on a certain field, operation, *activity*.

Her ülkede tiyatro etkinliğinin önemli bir kesimi amatör tiyatrolardan gelir.

A significant part of theatre activity in each country comes from amateur theaters.

Etli sf./adj. Yenecek kısmı çok olan (meyve) (TDK). a fruit having many parts to eat, *fleshy*.

Etli, lezzetli bir zeytin.

It is a fleshy and delicious olive.

Ev kadını a./n. Dışarıda herhangi bir işte çalışmayıp kendi ev işlerini gören kadın, ev hanımı (TDK). a woman who does not work in any job outside but doing the housework, *housewife*.

Ev kadını olmanın da zorlukları vardır.

To be a housewife has also some difficulties.

Evcil hayvan a./n. Evde bakılabilen, insana alışmış olan, evcilleştirilmiş hayvan (TDK). a domesticated animal that is looked after at home and familiarized with people, *domestic animal*.

Bazı kimselerin üç dört koyun ve ineğinden başka evcil hayvanı yoktur.

Some people do not have domestic animals other than three or four sheep and cows.

Evlât a./n. Bir kimsenin oğlu veya kızı, çocuk (TDK). daughter or son of someone, kid, *child*.

Zengin adamlarda evlat muhabbeti daha fazla mı oluyor?

Do rich men talk about child more?

Evlenmek f./v. Erkekle kadın, aile kurmak için yasaya uygun olarak birleşmek, izdivaç etmek (TDK). man and woman to be formally joined to start a family, *to marry*.

Öyle olmasa Musa ile evlenmez, talipleri içinde en beğendiği İsa'nın İstanbul'dan dönmesini beklerdi.

Otherwise, she wouldn't marry Musa and wait for İsa that she liked the most among her suitors to come back from İstanbul.

Evli sf./adj. Evlenmiş olan (kadın veya erkek) (TDK). someone who got married, *married*.

İlk tanıştığı adamlara derhâl evli olup olmadıklarını sorar.

She asks the men she met first whether they are married or not.

Evlilik a./n. Evli olma durumu (TDK). the state of being married, *marriage*.

Pek çok evlilik boşanmayla sonuçlanıyor.

Too many marriages end in divorce.

Evrak a./n. Resmî kurumlarda işlem gören belgeler (TDK). documents that are being processed in formal institutions, *document*.

Evrakları imzalamayı reddetti.

He refused to sign the documents.

Eyvah! Ün./ int. Beklenmedik, kötü, hoş gitmeyen bir haber veya olay karşısında duyulan acınma, üzülmeye sözü (TDK). an expression of ruth and worryment about

unexpected, sad or unpleasant news or incident, oh no!

Eyvah, ne yer ne yâr kaldı!

Oh no! There is no place or lover.

Ezmek f./v. Sıvı içinde bastırıp karıştırarak eritmek (TDK). to melt something by pressing and mixing inside a liquid, *to pulverize*.

Şerbet için şeker ezmek. Boya ezmek.

Pulverize sugar for syrup. To pulverize paint.

Fakir sf./adj. Geçimini güçlkle sağlayan, yoksul, fukara, zengin karşıtı (TDK).

someone who makes both ends meet hardly, indigent, opposite of rich, *poor*.

En fakir köyler taştaandır ve üstü kiremittir.

The poorest villages are made from stones and the upper side is tile.

Fare a./n. Sıçangillerden, küçük vücutlu, kemirgen, memeli hayvan (TDK). a rodent mammalian animal which has a small body among rats, *mouse*.

Kedi, başka bir fare daha yakaladı.

The cat has caught another mouse.

Fark a./n. Bir kimse veya nesnenin bir başkasıyla karıştırılmamasını sağlayan ayrılık, benzer şeyleri birbirinden ayıran özellik, başkalık, ayırım, nüans (TDK). a differentiation making something or someone not confused with another, a quality that differs the similar things, diversity, nuance, *difference*.

Emanete ihanet etmek veya etmemekle insan öteki mahlukattan ayrılır veya onlardan farkı kalmaz.

Human differs from other living creatures by misappropriating or not; or else, s/he does not have any difference.

Fark etmek f./v. Bir şeyi veya kimseyi görmek, seçmek (TDK). to see something or somebody, to choose, *realize*.

Neredeyse fark etmeden şarkı söylemeye başladı.

Almost without realizing it, he began to sing.

Farklı sf./adj. Farklı olan, aralarında fark bulunan, değişik, ayrımlı (TDK). having a difference, various, dissimilar, *different*.

En dipte ikişer ayak merdivenle çıkılan ayrı iki odada farklı aileler otururlardı.

Different families used to live in two separate rooms which was reached by climbing up two stairs at a time at the farthest.

Fasulye a./n. Fasulyegillerden, barbunya, çalı, ayşekadın, horoz vb. türleri bulunan bitki (TDK). a plant which has kinds such as kidney, runner, string and small white beans etc., *bean*.

Fasulye gibi sebze yemeklerinden hoşlanmaz.

She doesn't like vegetables like beans.

Fatura a./n. Satılan bir malın cinsini, miktarını ve fiyatını bildirmek için satıcının alıcıya verdiği hesap pusulası (TDK). the reckoning that the seller gives to the receiver in order to indicate the type, amount and price of a sold product, *bill*.

Camın arkasında oturmuş, ha babam fatura damgalayıp para üstü veriyor.

He sat behind the window stamping bills and giving changes continuously.

Faydalı sf./adj. Yararlı olan (TDK). The one that is beneficial, *useful*.

Çok faydalı bir şeyi anlatmak istiyorum.

I would like to tell something very useful.

Fazla sf./adj. Daha çok, aşkın (TDK). excess, over, *more*.

Biz ancak Cumhuriyet devrinde elli yıldan fazla bir barış devri geçirmiştir.

We had a peace period more than fifty years in the Republic period.

Fener a./n. Saydam bir maddeden yapılmış veya böyle bir madde ile donatılmış, içinde ışık kaynağı bulunan aydınlatma aracı (TDK). a lighting tool which is made from a transparent substance and equipped with such a substance and having a light source inside, *torch*.

Sigara içilmeyecek, kibrit, fener yakılmayacaktı.

It was forbidden to smoke and light match or torch.

Ferah a./n. Kalp, gönül, iç vb.nin sıkıntısız, tasasız olma durumu (TDK). the state of heart's being untroubled, carefree, *relieved*.

Bugün başım ne kadar dinç, gönlüm ne kadar ferah.

Today I am so carefree and relieved.

Festival a./n. Bir bölgenin en ünlü ürünü için yapılan gösteri, şenlik (TDK). a demonstration made for the most famous product of a region, carnival, *festival*.

Bu yılki kiraz festivali için hazırlıklar başlamış.

They started to prepare for the cherry festival of this year.

Fıkra a./n. Kısa ve özlü anlatımı olan, nükteli, güldürücü hikâyecik (TDK). an amusing humoristic story having a short and concise narration, *anecdote*.

Nasrettin Hoca'nın hemen bütün fıkraları insanla vicdan arasındaki münasebete ilişkindir.

Almost all the anecdotes of Nasrettin Hodja are concerned with the relation between human and conscience.

Fındık a./n. Kayıngillerden, kuzey yarım kürenin ılık yerlerinde ve yurdumuzun genellikle Doğu Karadeniz bölgesinde yetişen, boyu 6-7 metre, yaygın tepeli bir ağaççık (TDK). a common peaked small tree about 6-7 metres in height growing usually in the Eastern Black Sea Region in our country and warm places of the North hemisphere among fagaceae family, *hazelnut*.

Fırça a./n. Bir şeyin tozunu, kirini gidermekte veya bir şeye boya, cila sürmekte kullanılan, bir araya getirilerek bağlanmış kıl vb.nden yapılan araç (TDK). an object used for cleaning the dust or dirt of something or varnishing or painting something and made from bristle gathered and tied, *brush*.

Yer yer kireç artıkları ve fırça çizgileri duruyor.

There are still some lime scales and brush lines.

Fırçalamak f./v. Temizlemek veya parlatmak için fırça ile sürmek (TDK). to brush on in order to clean or polish, *to brush*.

Dişlerini ne sıklıkla fırçalarsın?

How often do you brush your teeth?

Fırın a./n. İçinde genellikle odun yanan, her yanda aynı derecede ısı oluşturarak ekmek, pasta vb. pişirmeye yarayan, tavanı tonoz biçiminde, önünde tek açıklık bulunan ocak (TDK). a stove having vault-shaped ceiling and one gap in front of it which is used for cooking bread, cake etc, by heating at the same level in every part and generally lighting wood inside, *oven*.

25 dakika pişirin sonra fırın derecesini düşürün.

Bake for 25 minutes, then reduce the oven temperature.

Fırınlı ocak a./n. Bir ateşle ısınan birkaç ocağın olduğu eski tür bir mutfak aleti. a very large old-fashioned piece of kitchen equipment with several ovens heated by a fire (macmillan dictionary), *range*.

Hâlâ o eski fırınlı ocaklardan kullanıyor.

She still uses that old range.

Fırka a./n. İnsan topluluğu (TDK). community, *party*.

Muhalefet fırkalar, iktidar partinin problemlerinden faydalandı.

The opposition parties had benefited from the problems of the ruling party.

Fırlamak f./v. Hızla, birdenbire bulunduğu yerden çıkmak, ayrılmak (TDK). to exit from the place they stand rapidly, to leave, *to hurtle*.

Çalgıcıların oğlu, elinde kenarları zilli kocaman bir tefle ortaya fırladı.

The son of musicians hurtled with a huge tambourine on his hand.

Fıstık a./n. Antep fıstığı, çam fıstığı veya yer fıstığı denilen yemişlerin genel adı (TDK). general name of nuts called pistachio, pine nut or peanut, *nut*.

Bana biraz fıstık verir misin?

Can you give me some nuts?

Filiz a./n. Tohumdan veya tomurcuktan çıkan körpe ve küçük dal, sürgün, ışıkn, eşkin (II), cımbaz, çıvgın, şıvgın (TDK). fresh and small branch of a seed or bud, canter, *sprout*.

Yeşil çeltik filizleri bir parmak uzunlukta idi.

Green paddy sprouts was a finger length.

Filozof a./n. Felsefe ile uğraşan ve felsefenin gelişmesine katkıda bulunan kimse, felsefeci, feylesof (TDK). someone who deals with and contributes to philosophy, *philosopher*.

Bu konuda filozofların farklı görüşleri vardır.

Philosophers have different viewpoints about this subject.

Firma a./n. Tüzel kişiliği olsun olmasın bir ekonomik etkinlik birimi (TDK). an economic activity unit whether it has legal entity or not, *firm*.

Büyük bir firmada çalışıyor.

She works for a large firm.

Fiyat a./n. Alım veya satımda bir şeyin para karşılığındaki değeri, eder, paha (TDK). the value of something in exchange for money in purchase or sale, worth, cost, *price*.

Fiyatı her ne ise derhâl tediye ederim.

I pay immediately whatever price it has.

Forma a./n. Öğrencilerin, sporcuların, bazı mesleklerde çalışanların giydikleri, bağlı buldukları okul, spor kulübü veya meslekleri belirten tek tip giysi (TDK).

standardized clothing that students, sportsmen and people in certain jobs wear indicating the school, sports club or jobs they belong to, *uniform*.

Hâlâ okul formasını giyiyordu.

He was still wearing his school uniform.

Fotoğrafçı a./n. Fotoğraf çeken veya basan kimse (TDK). someone who takes or prints photos, *photographer*.

Fotoğrafçılar, nerede bir toplaniş olsa resim alıyorlar, yolculuk hatıralarını birer birer tespit ediyorlardı.

Photographers were taking photos wherever they stopped and they were establishing journey memories one by one.

Galiba zf./adv. Görünüşe göre, sanılır ki, anlaşıldığı gibi (TDK). apparently, I suppose, as it is seen, *probably*.

Galiba o da babası gibi pek yetenekli değil.

He is probably not talented like his father.

Garip sf./adj. Acayip (TDK). strange, *weird*.

Aslında ben çok az konuşan biriyim. Dilimin böyle birdenbire çözülmesi çok garip.

Actually, I am a man of a few words. It is weird that I started to talk suddenly.

Gayret etmek f./v. emekle çalışmak, çabalamak, uğraşmak (TDK). to make an effort, to try hard, *to strive*.

Doğru olmak için gayret ettik ama bazı hatalar kaçınılmazdır.

We strive to be accurate, but some mistakes are inevitable.

Gazlı sf./adj. Gazlı olan veya gaz bulaşmış olan (TDK). having gas or got involved in gas, *gassy*.

Bileğini burkunca gazlı bezle sarmış.

He wrapped his ankle with gassy bandage when he hurt it.

Gece a./n. Genellikle saat 22.00'den itibaren gün ağarınca kadar geçen süre, tün, şeb (TDK). the time passes generally from 22.00 o'clock till dawn, *night*.

Kel Hasan kumpanyası o gece bir komedi dram oynuyordu.

Bald Hasan Company was playing a comedy drama that night.

Gece bekçisi a./n. Geceleyin iş yerlerini veya kuruluşları bekleyen kimse, ases (TDK). someone who watches the work places or institutions at nights, *night watchman*.

Yanımdan geçerken gece bekçisi düdüğünü öttürdü.

The night watchman blew the whistle while I was passing by.

Gecelik a./n. Bir gece için ödenen ücret (TDK). the price that is paid for a night, *overnight*.

Geceliği beş milyon lira olan oda.

The room which costs five million liras overnight.

Gecikmek f./v. Bir taşıt zamanında kalkmamak veya zamanında varamamak (TDK). a vehicle not taking off in time or not arriving in time, *delay*.

Uçağı beş saat kadar gecikti.

His plane had been delayed for five hours.

Geç zf./adv. Kararlaştırılan, beklenen veya alışılan zamandan sonra, erken karşıtı (TDK). after the time that was decided, expected or accustomed to, opposite of early, *late*.

Çiçekler bu yıl geç çiçek açıyor.

The trees are flowering late this year.

Geç kalmak f./v. Vaktinden sonra davranmak, gecikmek (TDK). to act belatedly, to delay, *to be late*.

Okula on dakika geç kalmıştı.

He was ten minutes late for school.

Geçen sf./adj. Bir önceki (hafta, ay, yaz, kış vb.) (TDK). the former (week, month, summer, winter etc.), *last*.

Yine bir gün o kıızı geçen yıl gördüğü incirlikte bir daha gördü.

He saw that girl again one day in the fig orchard where he saw her last year.

Geçici sf./adj. Kısa ve belli bir süre için olan, muvakkat, palyatif, kalıcı karşıtı (TDK). for a short and certain time, transitional, palliative, opposite of permanent, *temporary*.
Eğer yazmaktan para ve ün gibi iki geçici kıymet ve zevk elde edemezsem acaba yazı yazar mıydım?

I wonder if I would write when I didn't get two temporary value and pleasure from writing like money and fame?

Geçimsiz sf./adj. Çevresindekilerle iyi geçinemeyen, kavga çıkarıcı, dirliksiz (TDK). someone who does not get on well with the people around and has discussions, cantankerous, *quarrelsome*.

Onun kadar geçimsiz birini daha önce görmedim.

I have never seen a quarrelsome person like him before.

Geçirmek f./v. Zaman harcamak (TDK). *to spend time*.

Benim bu işlerle geçirecek vaktim yok.

I don't have time to spend for these things.

Geçmek f./v. Bir yerden başka bir yere gitmek (TDK). to go to somewhere else, *to pass*.
Elindeki kitabı bırakıp buldukları odaya geçtim.

I passed to the room they were by leaving the book.

Geçmiş a./n. Bugüne göre geride kalmış olan zaman, mazi (TDK). the time passed to today, bygone, *past*.

Onlar bu davranışlarıyla geçmişte sadece huzursuzluk yarattı.

They only created disturbance with their behaviors in the past.

Gelecek a./n. Daha gelmemiş, yaşanacak zaman, istikbal, ati (TDK). the time that has not arrived yet, the time to be lived, aftertime, *future*.

Bu genç insanlar geleceğin liderleridir.

These young people are the leaders of the future.

Gelenek a./n. Bir toplumda, bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışlar, anane, tradisyon (TDK). cultural residuals, habits, knowledge, morals and behaviours, traditions that have power of sanction and inherited from generation to generation by considering them reputable because they are things of the past in a society or a community, *tradition*.

Şair yeni bir dil yaratabilir ama bunun için gereken gücü gelenekten alır.

The poet might create a new language but he takes the power to do that from the tradition.

Geleneksel sf./adj. Geleneğe dayanan, gelenekle ilgili olan, ananevi, tradisyonel (TDK). based on traditions, related to tradiitons, *traditional*.

Üstünde, geleneksel pandomim giysileri olan siyah külot pantolon ve silindir şapka vardır.

He is probably wearing black pants and a topper which are the traditional pandomime clothes.

Gelişme a./n. Gelişmek işi, inkişaf, neşvünema, tekâmül, evolüsyon (TDK). the act of developing, growth, evolution, *development*.

Şiir, uygarlıkların doğuşunda, gelişmesinde ilk işaret oluyor.

The poem becomes the first sign of the rise and development of civilizations.

Gelişmek f./v. İlerlemek, olgunlaşmak, genişlemek, inkişaf etmek (TDK). to improve, to grow, to enlarge, *to develop*.

Hükümet kredilendirme programı, bölgenin ekonomisinin gelişmesine yardımcı oluyor.

A government lending programme is helping the region develop its economy.

Gelişmiş sf./adj. Gelişme gösteren, ümranlı (TDK). showing development, *developed*.

Dünyanın gelişmiş, gelişmemiş ülkelerini tek tek geziyorum.

I travel each of the developed and underdeveloped countries of the world.

Geliştirmek f./v. Gelişmesini sağlamak, gelişmesine yol açmak (TDK). to make something improve, to cause to develop, *to enhance*.

Alınan önlemlerin, sakinlerin hayat kalitesini önemli ölçüde geliştirmesi gereklidir.

The measures taken should considerably enhance the residents' quality of life.

Gelmek f./v. Bir yere ulaşmak, varmak (TDK). to reach somewhere, to arrive, *to come*.

Paris'e uçakla gittik ve geri kalan yolu da trenle geldik.

We flew into Paris and came the rest of the way by train.

Gemi a./n. Su üstünde yüzen, insan ve yük taşımaya yarayan büyük taşıt, sefine (TDK). a large vehicle used for carrying people or goods which is afloat, *ship*.

Bu yolculuğa bizi götürecek bir tek gemi bulamadık.

We couldn't find one ship to take us to this journey.

Genç sf./adj. Yaşı ilerlememiş olan, ihtiyar karşısı (TDK). someone who is not old, opposite of old, *young*.

Eliyle işaret etti genç adama.

He pointed to the young man with his hand.

Gençlik a./n. İnsan hayatının ergenlikle orta yaş arasındaki dönemi (TDK). the period of human life between puberty and adolescence, *youth*.

Hemen Yunus'un gençliğinde yavuklusunu kaybettiği güzel kızını hatırladım.

I suddenly remembered the beautiful girl whom Yunus lost in his youth as his girlfriend.

Genellik a./n. Genel olma durumu, yaygınlık, umumiyet, umumilik (TDK). the state of being general, generality, publicness, *universality*.

Araştırma bu sonuçla birlikte genellik kazanmıştır.

The research has obtained universality with this result.

Genellikle zf./adv. Genel olarak, büyük bir çoğunlukla, çoğu kez, çoğun, çoğunlukla, çoklukla, ekseri, ekseriya, ekseriyetle, umumiyetle (TDK). usually, mostly, often, in general, *generally*.

Türkler genellikle konukseverdir.

Turks are generally hospitable.

Geniş sf./adj. Alanı büyük olan, makro, dar karşıtı (TDK). having a large area, macro, opposite of narrow, *large*.

Bu ağaç, bir geniş bostan duvarının dış tarafında idi.

The tree was outside a large garden wall.

Genişletme a./n. Genişletmek işi (TDK). the process of enlarging, *enlargement*.

Bu kumaşta genişletme yapmak pek mümkün değil.

It is not possible to do enlargement in this fabric.

Gerçek sf./adj. Temel olarak, başlıca, asıl (TDK). basic, mainly, *real*.

Bir kişinin ahlaklı olması için, o benim dediğim gerçek ahlaka erişebilmesi için bir iç âlemi olmalıdır.

A person should have feelings to be ethical and to reach the real moral that I say.

Gerçekleşmek f./v. Gerçek olmak, gerçek duruma gelmek, meydana gelmek, tahakkuk etmek (TDK). to be real, to become real, to happen, to come true, *to occur*.

Sevgililerin birbirine kavuşması gerçekleşmeyecek bir uzak umut olarak gözükür.

Lovers' coming together seems like a hope far from occurring.

Gerçekleştirmek f./v. Gerçek duruma getirmek, yapmak, ortaya koymak (TDK). to make something become real, to do, to execute, to realize.

Her medeniyet kendine has değerleri gerçekleştirerek insanlığın ortak hazinesini zenginleştirir.

Every civilization enriches the common treasure of humanity by realizing the unique values.

Gerek a./n. İhtiyaç duyulan şey (TDK). The thing that is needed, requirement, *necessity*.

Vaziyeti bir bütün hâlinde ve bir anda kestirdikten sonra anların gereklerine göre davranırım.

I act according to the necessities of the moments after estimating the situation as a whole in a minute.

Gerekli sf./adj. Yapılması, olması veya bulunması uygun olan, yerinde olan, lüzumlu, vacip, mukteza, zaruri (TDK). something that is required to be done or happen, appropriate, essential, indispensable, *necessary*.

Bize gerekli olan şey, adamakıllı bir harita, bir de kılavuz.

The necessary things for us are a good map and a guide.

Gerekmek f./v. Bir şeyin yapılabilmesi veya gerçekleşmesi bazı nesne, fiil vb.ne bağlı olmak, gerek olmak, lazım olmak, icap etmek, iktiza etmek (TDK). to need some objects or verbs etc. to be done or realized, to need to, *to require*.

Dünyaya bakmayı aşır dünyayı görme noktasına ulaştığımızda neye talip olmamız gerektiğini de anlarız.

We understand what we are required to desire when we finally see the world after going beyond looking at the world.

Geri a./n. Arka, bir şeyin sonra gelen bölümü, art, alt taraf, ileri karşıtı (TDK). the next part of something, rear, the bottom part, opposite of forward, *back*.

Amerikan barın gerisinden işaret eden barmen seslendi.

The bar tender who was pointing at the back of the American bar called out.

Getirmek f./v. Gelmesini sağlamak (TDK). to make something come, *to bring*.

Dün bir deri bir kemik hâlinde eve getirip bırakmışlar.

Yesterday they brought him home all skin and bones.

Gezegen a./n. Güneş çevresinde dolanan, ondan aldıkları ışığı yansıtan gök cisimlerinin ortak adı, seyyare, planet (TDK). the common name of the celestial bodies entwining around the sun and shining, *planet*.

Gezegenlerin hareketleri nasıl kati bir nizam içinde cereyan ederse rakkaselerinki de öyledir.

The movements of the planets take place in an absolute order; that of the dancers look like that.

Gezmek f./v. Hava alma, hoş vakit geçirme vb. amaçlarla bir yere gitmek, seyran etmek (TDK). to go to a place for getting some fresh air or spending nice time, to travel, *to wander*.

Tek başına buralarda gezdiği hâlde aradığını bulamıyordu.

He couldn't find what he was looking for even though he wandered around.

Gıda f./v. Yenecek besin (TDK). Food to be eaten, *nourishment*.

Başka yerlerde süt, ekmekten üstün bir gıdadır.

Milk is a nourishment superior to bread in some other places.

Giriş a./n. Girme işi (TDK). the process of entering, *entry*.

Hattın hizmete girişinden az sonra savaş başladı.

The war broke out shortly after the entry of the line into service.

Girişimci a./n. Üretim için bir işe girişen, kalkışan kimse, müteşebbis (TDK). someone who attempts to something for production, *entrepreneur*.

Ailedeki girişimci rolünü üstlenmişti.

He played the entrepreneur role in the family.

Girmek f./v. Dışarıdan içeriye geçmek (TDK). to go inside from outside, *to enter*.

Birlikte kiliseden içeri giriyoruz, ben topallıyorum.

We are entering the church, I am limping.

Gişe a./n. İstasyon, sinema, banka, mağaza ve bazı giriş kapılarında bilet veya para alıp verilen, çoğu küçük pencere biçiminde olan yer, şalter (TDK). a place where ticket or money is taken or given at the station, cinema, bank, shop and some gates mostly in the shape of small window, *booking office*.

Gişeden biletlerimizi alarak büyükşehrin bahçesini geziyoruz.

We visit the garden of metropolis by getting our tickets at the booking office.

Gitmek f./v. Bir yere doğru yönelmek (TDK). to head towards some place, *to go*.

Banyoya gitti ve yüzünü soğuk suyla yıkadı.

She went into the bathroom and rinsed her face in cold water.

Giyecek a./n. Giyilen şey (TDK). The thing that is worn, dress, *clothes*.

Yiyecek ve giyecek gibi temel ihtiyaçlarını karşılayamıyordu.

He wasn't able to meet the basic needs such as food and clothes.

Giyim a./n. Giyme biçimi (TDK). the style of dressing, *clothing*.

Sonunda giyiminden garsonların başı olduğu anlaşılan biri yaklaştı.

Finally someone whose clothing looked like the chief waiter came close.

Giyinmek f./v. Üstünü giymek (TDK). to dress, *to wear*.

Herkes siyahlar giyinmiş.

Everybody wore black clothes.

Giymek f./v. Örtünüp korunmak için bir şeyi vücuduna geçirmek (TDK). to wear something in order to cover and protect, *to wear*.

Kapalı çarşı zevkine göre alafranga sayılabilecek bir entari giymişti.

She wore a dress that could be considered european to her covered market taste.

Göndermek f./v. Bir yere doğru yola çıkarmak, yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak, irsal etmek (TDK). to forward towards some place, to convey, to make it go, *to send*.

Hepimizi esir edip Malta'ya gönderecekleri ağızlarda dolaşıyordu.

It was spoken out that they would send us to Malta by enslaving.

Görenek a./n. Bir şeyi eskiden beri görüldüğü gibi yapma alışkanlığı, âdet (TDK). the habit of doing something as in the past, tradition, *custom*.

Muhitin ve göreneğin şımarttığı bu kız beni de tahrik ederse ne yapacaktım?

What would I do if the girl spoiled by the neighborhood and customs irritated me?

Görmek f./v. Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek (TDK). to perceive the existence of something with the help of eyes, to choose, *to see*.

Kardeşini bugün hiç gördün mü?

Have you seen your brother today?

Görüntü a./n. Bir film üzerinde sıralanmış resimlerin gösterici yardımıyla ekrana art arda düşürülmesi sonunda hareketin yeniden kurulmasıyla ortaya çıkan görünüş, görüntülük üzerindeki hareketli resimler bütünü (TDK). the display occurring by bringing the ordered pictures on a film on the screen successively with the help of projector and reestablishing the movement at the end, a whole of moving pictures on screen, *image*.

Filmdeki görüntüler büyüleyiciydi.

The images on the movie were fascinating.

Görünüm a./n. Bir şeyin dıştan bakıldığında görünen biçimi, görünme durumu, görünüş, manzara, zevahir, vizyon (TDK). the Outlook of something when looking from outside, the state of being seen, the appearance, the sight, *view*.

O geniş caddeler bugünkü hazin görünüşleriyle nihayet bulurlar.

Those large streets end up in piteous view they have today.

Görüşmek f./v. Buluşup konuşmak, konuşup sohbet etmek (TDK). to meet and talk, to chat, *to keep in touch*.

Ara sıra görüşelim.

Let's keep in touch sometimes.

Gösteri a./n. İlgi, dikkat çekmek için bir topluluk önünde gösterilen beceri veya oyun (TDK). the skills or plays demonstrated in front of a community to draw attention, *demonstration*.

Uçakların uçuş gösterileri büyüleyici.

The flight demonstrations of the planes are fascinating.

Göstermek f./v. Birini veya bir şeyi işaretle belirtmek (TDK). to specify something or someone with a marker, *to show*.

Vitrindeki oyuncuğu parmağıyla gösterdi.

He showed the toy at the shop window with his finger.

Götürmek f./v. Taşımak, ulaştırmak veya koymak (TDK). to transport, to carry or put, *to take*.

Yemeği götürmek için o an en uygun kişiydim.

I was the most available person to take the food that moment.

Gözbebeği a./n. Çok sevilen, önem verilen kimse vb (TDK). someone who is loved and given importance too much, *the apple of one's eye*.

Şimdi yirmi yaşında, koca hastanenin göz bebeği.

He is twenty years old now and the apple of everyone's eye.

Gözden geçirmek f./v. Okuyarak analiz etmek (TDK). To analyze by reading, to read, *to review*.

Sınavdan önce notlarını son kez gözden geçirdi.

She reviewed her notes before the exam the last time.

Gözlükçü a./n. Gözlük satan veya onaran kimse (TDK). someone who sells or repairs glasses, *optician*.

Gözlüğü kırılınca tamir için en yakın gözlükçüye gitti.

He went to the closest optician to repair his glasses because they were broken.

Gözlüklü sf./adj. Gözlük takmış olan, gözlük kullanan (TDK). someone wearing and using glasses, *with glasses*.

Arkasındaki masada biri gözlüklü iki adam vardı.

There were two men at the table behind him; one of them was with glasses.

Gözün aydın ünl./interj. sevinçli bir olay dolayısıyla kullanılan bir kutlama sözü (TDK). an expression used for a joyous incident, *congratulations*.

'Sürüş testi geçmişim.' 'Gözün aydın!'

'I've passed my driving test.' 'Congratulations!'

Gözyaşı a./n. Gözyaşı bezlerinin salgıladığı, bazı etkilerle akan duru sıvı damlacıklarından her biri, yaş (TDK). each of the lucid liquid drops released by lachrymal due to some reasons, *tear*.

Birer kalp bıraktılar bize kırık / Ömrümüzce gözyaşı döktürecek.

They left me us a broken heart/ that will shed tears for a lifetime.

Gururlu sf./adj. Kendi kişiliğine önem veren, onurlu, mağrur (TDK). giving importance to his/her own personality, honorable, haughty, *proud*.

Halet Efendi akıllı, iktidarlı, cerbezeli, gururlu, insafsız, garazkâr bir adamdı.

Mr. Halet was a wise, powerful, convincing, proud, merciless and nasty man.

Güç a./n. Fizik, düşünce ve ahlak yönünden bir etki yapabilme veya bir etkiye direnebilme yeteneği, kuvvet, efor (TDK). the ability to make an effect or resist an effect in terms of physical, opinion and moral, force, effort, *power*.

Ailesinin, onun üzerinde hâlâ çok gücü var.

Her parents still have a lot of power over her.

Güçlenmek f./v. Güçlü duruma gelmek, kuvvetlenmek (TDK). to get stronger, to strengthen.

Doktorlar incinmiş olan omzunun güçlenmesinin zaman alacağını söylüyor.

Doctors say his injured shoulder will take time to strengthen.

Güçlü sf./adj. Gücü olan, kuvvetli, yavuz (TDK). having power, powerful, inflexible, *strong*.

Kalın gövdeli, güçlü bir ihtiyardı.

He was a strong old man with a thick body.

Güldürmek f./v. Gülmesine sebep olmak (TDK). to cause someone to laugh, to make laugh.

Bu sözler, benzerimi ilk defa olarak kahkahayla güldürdü.

These words made me laugh out loud for the first time.

Güle güle zf./adv. Üzüntüsüz bir hayat sürerek, gönül ferahlığı ile (giy, otur, kullan, büyüt vb.)" anlamlarında bir iyi dilek sözü (TDK). a greeting that means living a life without sadness, with contentment (wear, sit, use, grow etc.), *enjoy it*.

Bu yüzükle bu pırlanta küpe benim sana yadigârım olsun. Güle güle kullan!

Let me give you these ring and diamond earring as a reminder of me. Enjoy it.

Gülmek f./v. İnsan, hoşuna veya tuhafına giden olaylar, durumlar karşısında, genellikle sesli bir biçimde duygusunu açığa vurmak (TDK). to reveal emotions generally out loud against some incidents and situations you find strange or enjoyable, to laugh.

O ne söylese sinirli sinirli ve tabii olmayan gülüşü ile gülüyordu.

She was laughing angrily with her unnatural laughter whatever he said.

Günaydın ünl./interj. "İyi sabahlar" anlamında sabahları söylenen bir selamlama sözü (TDK). a greeting word to say in the mornings, *good morning*.

Günaydın demeden yanımızdan uzaklaştı.

She moved away without saying good morning.

Gündelik sf./adj. Her günkü, yevmi (TDK). of every day, *daily*.

Her evde olduğu gibi gündelik yaşantısı boyunca kimse bunları fark etmezdi.

No one would realize it in daily life as in every home.

Gündem a./n. Yaşanan günlük olaylar (TDK). events happening in a day, *agenda*.

Sağlık hizmetlerini finanse etmek tekrar hükümetin gündemine girdi.

Funding the health service is now back on the political agenda.

Gündüz a./n. Günün sabahtan akşama kadar süren aydınlık bölümü (TDK). the sunny part of the day from morning till the evening, *daytime*.

Tan yeri ağarmış, gündüz olmaya başlamıştı.

The dawn broke and it started to be daytime.

Güneş a./n. Güneş ışınlarının ve ısısının etkilediği ortam (TDK). the environment affected by sun rays and solar heat, *sun*.

Güneye bakan pencereler çok güneş alır.

The windows facing south get a lot of sun.

Güney a./n. Solunu doğuya, sağını batıya veren kimsenin tam karşısına düşen yön, dört ana yönden biri, cenup, kuzey karşıtı (TDK). the direction that is at the front when you stand your left to the east and your right to the west, one of the four directions, opposite of the north, *south*.

Konya, Ankara'nın güneyindedir.

Konya is in the South of Ankara.

Günlerce zf./adv. Pek çok gün boyunca (TDK). during many days, *for days*.

Ağaç gövdelerini yonttular, günlerce uğraştılar, bir kağrı yaptılar.

They sharpened the trunks of the trees, they worked for days and made a tumbrel.

Günlük sf./adj. O günkü, o günle ilgili (TDK). of that day, related to the day, *daily*.

Annesiyle günlük olarak görüşür.

She is in daily contact with her mother.

Güreş a./n. Belli kurallar içinde, güç kullanarak iki kişinin türlü oyunlarla birbirinin sırtını yere getirmeye çalışması (TDK). a sport in which two people try to thrpw each other with many games by using strength in accordance with rules, *wrestling*.

Güreş turnuvasında birinciliği yine kazandı.

He won the wrestling tournament again.

Gürültü a./n. Aralarında uyum bulunmayan düzensiz seslerin bütünü, patırtı, şamata (TDK). overall irregular voices that is not harmonized, disorder, uproar, *noise*.

Komşular çok fazla ses yaptığımızı söyledi.

The neighbours said that we were making too much noise.

Güven a./n. Korku, çekinme ve kuşku duymadan inanma ve bağlanma duygusu, itimat (TDK). the feeling of believing and bonding without having fear, diffidence and doubt, faith, *trust*.

Dediklerimin gerçekliği bozmadığına güvenim var.

I have trust in that the things I say don't ruin the reality.

Güvenmek f./v. Güven duymak, güveni olmak, itimat etmek (TDK). to count upon, to trust, *to rely on*.

Dostumuza güvenmeyelim de düşmanımıza mı güvenelim?

Will we rely on our enemy instead of our friend?

Güzel sf./adj. Göze ve kulağa hoş gelen, hayranlık uyandıran, çirkin karşıtı (TDK). seeming and sounding nice, evoking admiration, opposite of ugly, *beautiful*.

Yalının en güzel odası bizimdi.

The most beautiful room in the mansion was ours.

Güzelce zf./adv. İyice, adamakıllı (TDK). profound, thoroughly, *well*.

Kadın keçiyi sağmış, çardağın suyunu çekmiş, etrafını güzelce süpürmüştü.

The woman milked the goat, drained the arbor and swepted around well.

Güzellik a./n. Estetik bir zevk, coşku, hoşlanma duygusu uyandıran nitelik, hüsün (TDK). a quality arousing a feeling of pleasure, enthusiasm and enjoyment, *beauty*.

Bizim balıkçı Süleyman doyamamış bu güzelliği seyretmeye.

Our fisher Süleyman didn't get enough of this beauty.

Güzergah a./n. Yolüstü uğranılacak, geçilecek yer (TDK). the place to stop by on the road, *route*.

Dönüş yolumuz, Ayazağa, Kâğıthane güzergâhı idi.

Our return path was the Ayazağa, Kağıthane route.

Haber a./n. Bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi, salık (TDK). the information obtained from an event or fact, *news*.

Bir zabıt nefes nefese şu haberi getirdi.

An officer brought us this news out of breath.

Haber vermek f./v. Bildirmek, haber ulaştırmak (TDK). to report, to carry a message, to inform.

Velilere okulun kapanacağına dair haber verildi.

Parents were informed that the school was closing.

Haberdar sf./adj. Haberi olan, bilgili (TDK). knowing, having knowledge, informed.

Olup bitenden haberdardır.

He is probably informed about what has happened.

Hafif sf./adj. Miktarı az, sindirimi kolay (yiyecek) (TDK). food that is less in amount and digestible, mild.

Onlar da akşam yemeğini pek hafif yerlerdi.

They used to eat a quite mild dinner.

Hafifçe zf./adv. Hafif olarak, hafif bir biçimde, belli belirsiz (TDK). weightlessly, shadowy, softly, slightly.

Esmer yüzünün hafifçe kızardığını, gözlerinin garip bir ışıkla yanmaya başladığını görüyoruz.

We see that her dark face blushes slightly and her eyes starts to shine with a weird light.

Hafta a./n. Birbiri ardınca gelen yedi günlük dönem (TDK). a period of seven successive days, week.

Bir iki haftaya kadar taburcu olacağız.

We will come out of hospital in one or two weeks.

Hafta sonu a./n. Haftanın son günleri, genellikle cumartesi ve pazar (TDK). last days of the week, generally Saturday and Sunday, weekend.

Otobüs hizmeti hafta sonları ücretsizdir.

The bus service is free at weekends.

Haftalarca zf./adv. Uzun süre (TDK). for a long time, for weeks.

Bu telkin günlerce, haftalarca devam etti.

The inculcation continued for days, weeks.

Hak a./n. Adil olma durumu, adalet (TDK). The state of being fair, justice, right.

Haktan ayrılmamalı.

One should follow the right all the time.

Hak etmek f./v. Layık olduğu kötü karşılığı almak(TDK). to get the bad response to be deserved, to deserve.

Onun için üzölmüyorum. Hak ettiğini buldu.

I don't feel sorry for him. He got what he deserved.

Hâkim sf./adj. Egemenliğini yürüten, buyruğunu yürüten, sözünü geçiren, egemen (TDK). having domination, conducting command, having influence, ascendant, *dominant*.

Arkasında yavaş fakat çok hâkim bir ses işitmişti.

He heard a slow but very dominant voice behind him.

Hakkında zf./adv. İlgili olarak, üzerine (TDK). related, concerning, *about*.

Her iki eserde de bu suallerin cevapları hakkında uzun uzun tafsilat verilmektedir.

Long details are given about the answers of these questions in both works.

Haklı sf./adj. Hakka uygun, doğru, yerinde (TDK). justifiable, true, conformable, fair.

Fakat aşta ne hak ne haklı ne haksız ne de bir hakikat vardır.

However, there is neither right nor fair or unfair or a truth.

Hal a./n. Sebze, meyve, bakliyat vb.nin satıldığı yer (TDK). the place where fruit, vegetables, legumes etc. are sold, *wholesale market hall*.

Halden aldığı meyveleri konserve yaptık.

We have done canning with the fruits he got from the wholesale market hâll.

Hâl a./n. Bir şeyin içinde bulunduğu şartların veya taşıdığı niteliklerin bütünü, durum, vaziyet (TDK). all the conditions or features that something has, situation, *condition*.

Herkes hâline göre bir hediye verdi.

Everyone gave a gift according to their condition.

Hala a./n. Babanın kız kardeşi, bibi (TDK). sister of the father, *aunt*.

Amcamı ve halamı ziyaret etmeyi çok severdim.

I loved visiting my aunt and uncle.

Hâlâ zf./adv. Şimdiye kadar, o zamana kadar, hâlen, henüz (TDK). until now, till that time, yet, *still*.

Annesini yanına aldığı günlerdeki mutsuzluğum hâlâ içimi karartıyor.

My unhappiness during the days when she took her mother along still depresses me.

Halı a./n. Yere veya mobilya üstüne serilmek, duvara gerilmek için, genellikle yünden dokunan, kısa ve sık tüylü, nakışlı, kalın yaygı (TDK). an embroidery thick ground cloth having short and frequent hair being weaved generally from wool in order to lay on the floor or furniture or to tighten on the wall, *carpet*.

Pencerelerden Türk kadınlarının dokuduğu Halılar ve seccadeler sarkıyor.

Carpets and prayer rugs weaved by Turkish women are dangling from the windows.

Hâline gelmek f./v. Gibi olmak (turkcesozluk.org). to be like, to become.

Bu onda alışkanlık hâline gelmek üzereydi.

It was about to become a habit for him.

Halk a./n. Aynı ülkede yaşayan, aynı kültür özelliklerine sahip olan, aynı uyruktaki insan topluluğu, folk (TDK). a community living in the same country, having the same cultural aspects and the same nationality, folk, *public*.

Saldırının Amerikan halkının desteğini almadığı gayet açık.

It is clear that the attack did not have the support of the American public.

Halk oyunu a./n. halkın kültürel bir üretimi olan, kendine özgü devinimlerle ve genellikle müzik eşliğinde oynanan oyun, dans (googlesozluk). A type of dance usually in company with music and having unique movements which is a cultural production of the public, *folk dance*.

Halk oyunları topluluğunda yaptığı gösterilerle beğeni topladı.

He has got credit with the shows he performed in the folk dance group.

Hâlsizlik a./n. Hâlsiz olma durumu, bitkinlik, dermansızlık, takatsızlık (TDK). the state of feeling weak, exhaustion, debility, *weakness*.

Yalnız, yüzümün sarılığını, hâlsizliğimi babamdan nasıl saklayacağım?

How will I hide the yellowness and weakness of my face from my father?

Halter a./n. Birbirine metal sapla bağlanmış iki gülle veya disklerden yapılmış araç (TDK). a vehicle made from two shots or discs tied to each other with metal handle, *barbell*.

Vücut geliştirmek için halter kaldırıyor.

He lifts a barbell to do bodybuilding.

Halterci a./n. Hâlder sporu yapan kimse (TDK). someone who does the sport of barbell, *weightlifter*.

Millî haltercimiz Naim Süleymanoğlu 50 yaşında hayatını kaybetti.

Our national weightlifter Naim Süleymanoğlu passed away at the age of 50.

Hamur a./n. Unun su veya başka sıvılarla yoğrulmuş durumu (TDK). the state of the flour kneaded with water or other liquids, *dough*.

Bu hamuru kıvama getirmek için saatlerce uğraştı.

She tried hard for hours to temper with this dough.

Han a./n. Yol üzerinde veya kasabalarda yolcuların konaklamalarına yarayan yapı (TDK). the structure that is used by travellers to spend the night in towns or on the

drive, *inn*.

Bir handa, yorgun argın, tatlı bir uykudaydık.

We were in a nice sleep dead tired in an inn.

Hangi sf./adj. İki veya daha çok şeyden bir tanesini belirtecek bir cevap istemek için kullanılan soru sıfatı (TDK). an interrogative adjective used for asking for an answer to indicate one of the things among two or more things, *which*.

Zamanla nasıl değişiyor insan / Hangi resmime baksam ben değilim.

How people change in time? / Which picture looks like me?

Hanım a./n. Kız ve kadınlara verilen unvan, bayan (TDK). a title given to girls and woman, mrs., *lady*.

Fatma Hanım birden ağlamaya başladı.

Lady Fatma started to cry suddenly.

Hap a./n. Kolayca yutulabilmesi için toparlak duruma getirilmiş ilaç (TDK). a medicine that is made sphere to be swallowed easily, *pill*.

Doktorlar hap, banyo ve perhiz tavsiye etmiş.

Doctors recommended pill, bath and diet.

Harcamak f./v. Bir şey yapmak için kullanmak, tüketmek (TDK). to use or consume in order to do something, *to spend*.

Bir bütün günü mutfakta harcayıp çeşitli yemekler yapıyor.

She cooks various meals by spending a whole day in kitchen.

Hareket a./n. Yola çıkma (TDK). setting out, *departure*.

Hareketimiz iki gün ertelendi.

Our departure has been postponed for two days.

Hareket etmek f./v. Yola gitmek, yola çıkmak (TDK). to set out, to set off, *to depart*.

Uçak, öğlen hareket etti.

The plane departed at noon.

Hareketli sf./adj. Canlı, kıpırdak (TDK). alive, active, *lively*.

Ben olsam daha hareketli birini seçerdim ama zevkine saygı gösteriyorum.

I would chose someone more lively but I respect your decision.

Harika sf./adj. Çok büyük bir hayranlık uyandıran, eksiksiz, kusursuz, tam, mükemmel (TDK). something that is admirable, without flaw, flawless, complete, perfect, *great*.

Harika fikir doğrusu, kim akıl ettiyse iyi akıl etmiş.

It is a great idea, the person thought of it did a good job.

Hasta sf./adj. Hastalık, kaza veya yaralanma dolayısıyla fizik veya ruh sağlığı bozulmuş ve tedavi edilmesi gereken kimse, rahatsız (TDK). someone who needs to be treated because they have physical or mental disorders due to illness, accident or injury, ill, sick.

Annem o evin önü sofalı bir odasında hasta yatıyordu.

My mother was lying sick in a room with a hall in the front of that house.

Hasta olmak f./v. Saüliğını kaybetmek (turkcesozluk.org). to lose health, to become sick, to be ill.

Birkaç gün önce hasta oldum.

I was ill a few days ago.

Hastalanmak f./v. Sağlığı bozulmak, esenliği yerinde olmamak, rahatsızlanmak, hasta olmak (TDK). to worsen one's health, not having welfare, to fall ill, to become sick, to get sick.

Mart başlayalı kırkını geçmiş nice tanıdıklarım hastalandı.

Many acquaintances on the shady side of forty got sick since March started.

Hastalık a./n. Organizmada birtakım değişikliklerin ortaya çıkmasıyla sağlığın bozulması durumu, rahatsızlık, çor, dert, sayrılık, illet, maraz, maraza, esenlik karşıtı (TDK). the state of worsening the health by having some changes in the organism, disorder, trouble, quarrel, opposite of welfare, illness.

Hastalık yüzünden okula beş gün gidemedi.

He missed five days of school because of illness.

Hata a./n. İstemeyerek ve bilmeyerek yapılan yanlış, kusur, yanılma, yanılđı (TDK). something wrong that is done without knowing or unwillingly, error, delusion, mistake.

Ağzını topladı, dedim ama hatamı anladım.

I said watch your mouth but then I saw my mistake.

Hatırlamak f./v. Bir şeyi ya da birini anımsamak (TDK). to recall something or somebody, to remember.

O zaman annemin ölmüş olduğunu hatırlıyorum.

I remember my mother being dead that time.

Hava a./n. Hava yuvarını oluşturan, bütün canlıların solunumuna yarayan, renksiz, kokusuz, akışkan gaz karışımı (TDK). a mixture of gas which is colorless, scentless and fluid used for respiration of all the living things consisting the atmosphere, air.

Bu arabaların havayı kirletmesini gerçekten istiyor muyuz?

Do we really want all these cars polluting the air?

Havacılık a./n. Havacının yaptığı iş (TDK). the job of aviator, *aviation*.

Havacılıkta uzmanlaşmak için yurtdışı eğitimlerine katıldı.

He attended the training abroad to specialize in aviation.

Havlu a./n. Vücudun çeşitli yerlerinin kurulanmasına yarayan dokuma bez (TDK). a fabric cloth used for drying various parts of the body, *towel*.

Ayaklarını yıkadı, otelin havlusuyla kuruladı.

He washed his feet and dried with the towel at the hotel.

Havuç a./n. Maydanozgillerden, koni biçimindeki etli kökü için sebze olarak yetiştirilen, iki yıllık otsu bir kültür bitkisi, yeregeçen (TDK). a cultivated plant which is herbaceous biyearly being grown up for its fleshy stem in cone shape among Umbelliferae family, *carrot*.

Havuç yemek göz sağlığına faydalıdır.

Eating carrot is beneficial for eye health.

Hayal a./n. Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şey, imge, hülya (TDK). something that is imagined and thought of in mind and missed to realize, symbol, *dream*.

Mustafa Kemal hayallerin değil hakikatlerin adamı idi.

Mustafa Kemal was a man of realities not dreams.

Hayalci sf./adj. Hayale kapılan, hayal kuran, hayalperest, hayalperver (TDK). someone having dreams and building high hopes, fantasist, *dreamer*.

Bizim kız biraz hayalci, biraz romantik, biraz çokça duygun olsaydı belki başka şeyler de öğrenecekti.

Our daughter would have learned many other things if she was a bit dreamer, romantic and sensitive.

Hayır ed./ prep. Yok, öyle değil, olmaz" anlamlarında onamama, inkâr bildiren bir söz (TDK). an expression to indicate disapproval, denial meaning “ no way, not so, *no*.

"Para var mı? -Hayır. -Yorgun musunuz? -Hayır."

"Do you have money? –No. – Are you tired? – No."

Hayırlı sf./adj. Yararı, hayrı olan (TDK). useful, beneficent, *beneficial*.

Dualarında hep hayırlı, dindar evlat isterdi.

He would always pray for a beneficial and faithful child.

Hayret etmek f./v. şaşmak, şaşırmaq, şaşakalmak (TDK). to wonder, to be astonished, to be surprised.

Eğer o buraya zamanında gelirse hayret ederim.

I'll be surprised if he gets here on time.

Hayvan a./n. Duygu ve hareket yeteneği olan, içgüdüleriyle hareket eden canlı yaratık (TDK). living thing that has emotions and ability to move and behave with instincts, animal.

İnce ruhlu insanlar gibi Atatürk de hayvanları severdi.

Atatürk, like sensitive people, also liked animals.

Hayvanat bahçesi a./n. Genellikle her tür hayvanın doğal şartlarda beslendiği, korunduğu, sergilendiği büyük bahçe (TDK). a big garden where every type of animal is usually kept, preserved and exhibited in natural conditions, zoo.

Hayvanat bahçesi çocukların ilgisini çekiyor.

Zoos attract children's attention.

Hazır olmak f./v. hazır durumda bulunmak (TDK). to get ready, to be ready.

Tam zamanında hazır olacağız.

We'll never be ready in time.

Hazırcevap sf./adj. Gerektiğinde çabuk, yerinde cevaplar bulup veren (kimse) (TDK). someone who gives quick and suitable answers when needed, witty.

Bu babacan, filozof ve hazırcevap insanlar kuşağı, tükenen bir görgü devrinin son kalıntıları gibidir.

This generation of philosopher, fatherly and witty people are like the last ruins of a consumed politeness era.

Hazırlamak f./v. Bir şeyi ortaya koymak, gerçekleştirmek (TDK). to produce something, to realize, to prepare.

Geminin şefi bize hafif bir öğle yemeği hazırladı.

The ship's chef prepared us a light lunch.

Hazırlanmak f./v. Kendini hazırlamak (TDK). to prepare oneself, to get ready.

Bir bayram günü, bütün köy halkı, o ikindi yapılacak deve güreşini seyretmeye hazırlanıyordu.

All the people in the village was getting ready for watching the camel wrestling that would take place at mid-afternoon that day in a holiday.

Hazırlıklı sf./adj. Bir şey için önceden hazırlanmış olan, tedarikli (TDK). something gotten ready beforehand, *prepared*.

Hazırlıklı bir konuşma.

It is a prepared talk.

Hedef a./n. Yapılması tasarlanan iş, amaç (TDK). a job that is planned to be done, goal, target.

Asıl önemlisi devlet büyük hedefler dikmişti; milletin benimsediği, övündüğü hedeflerdi bunlar.

What is important was that the government determined big targets; which were adopted and boasted by the nation.

Hem bağ./conj. Bir kimseyi uyarmak, bir şeyi açıklamak veya anlamı güçlendirmek için "özellikle, zaten, bir de, şurası da var ki" anlamlarında kullanılan bir söz (TDK). used for saying "especially, already, also, and what's more" in order to warn someone, explain something or strengthen the meaning, *besides*.

Hem benim oğlan yeni yeni okuyor.

Besides my son reads recently.

Hemşire a./n. Doktor tarafından acil durumlar dışında yazılı olarak verilen tedavileri uygulamak, hastanın bakımını düzenlemek, denetlemek ve değerlendirmekle görevli ve yetkili sağlık çalışanı, şvester (TDK). a health personel authorized and responsible for applying the treatments given by doctors as written apart from emergencies, to organize, inspect and evaluate the patient care, *nurse*.

Hemşirenin onlara ters ters bir şeyler söylediğini işitiyorum.

I hear the nurse talking to them in a bad-temper.

Hep zf./adv. Sürekli olarak, her zaman, daima (TDK). continually, always, every time, *all the time*.

Hep böyle canına yandığının, hep geç kalırım, hep treni kaçıyorum.

I get late and miss the train all the time.

Hepimiz zm./pron. (konuşanın kendisi de içinde olmak üzere onunla bir arada olanların tümünü anlatır) bizler, biz, tümümüz (googlesozluk). We, us, all of us (referring to all the people together with the speaker), *each of us*.

Hepimiz iyiyiz.

Each of us is fine.

Hepsi zm./pron. Bütünü, tamamı, tümü, cümlesi (TDK). whole, any and all, *all*.

Detayların hepsini duymak istiyorum.

I want to hear all the details.

Her sf./adj. Önüne geldiği ismin benzerlerini "teker teker hepsi, birer birer hepsi, birer birer tamamı" anlamıyla kapsayacak biçimde genelleştiren söz (TDK). a word generalizing the similar kinds of the noun that follows it as involving meanings" all individually, severally", *every*.

Bir hafta, her gece çalışmak suretiyle hikâyesini bitirdi.

He finished his story by studying every night in a week.

Herkes zm./pron. İnsanların bütünü, cümle âlem (TDK). all of the people, all the world, *everyone*.

Ben ve Karen dışında herkesi davet ettiler.

They invited everyone but me and Karen.

Hesap makinesi a./n. Birçok sayısal işlemi yapmaya yarayan araç (TDK). something used for making lots of numerical calculations, *calculator*.

Nitekim çocuklarımın bile kullandıkları hesap makineleri, bunların küçük modelleridir.

Thus, the calculators that my children use are the smaller ones of these.

Hevesli sf./adj. Bir şeye, bir işe istek duyan veya merak sarmış olan, istekli, heveskâr (TDK). enthusiastic about something, desiring or developing a passion for a job, eager, *willing*.

Üstelik bedenleri kesip biçmeye pek hevesli olan bu adam o güne kadar hiç maymun görmemişti.

Furthermore, the man who was willing to cut bodies hadn't seen a monkey until that day.

Heyecan a./n. Sevinç, korku, kızgınlık, üzüntü, kıskançlık, sevgi vb. sebeplerle ortaya çıkan güçlü ve geçici duygu durumu (TDK). a kind of strong and temporary mood resulted by delight, fear, anger, jealousy, love etc., *excitement*.

Çıngırağın her çekilişinde ikisinin de heyecandan yürekleri ağızlarına geliyor.

Both of them have their heart in their mouth because of excitement in every draw of the bell.

Heyecanlanmak f./v. Herhangi bir nedenle güçlü, geçici bir duygulanımdan etkilenmek, heyecana gelmek, coşmak (TDK). to be affected by a strong, temporary emotion because of any reason, to emotionalise, *to get excited*.

Cümleleri parlaktı, jestlerle konuşuyordu, heyecanlandırıyor ve heyecanlanmış görünüyordu.

Her sentences were bright, she was talking with gestures and she was etting excited.

Heyecanlı sf./adj. Heyecan veren (TDK). to cause excitement, *exciting*.

Benim için çok heyecanlı günlerdi.

Those were exciting days for me.

Heykel a./n. Taş, tunç, bakır, kil, alçı vb. maddelerden yontularak, kalıba dökülerek veya yoğrulup pişirilerek biçimlendirilen eser, yontu, statü (TDK). a work which is shaped by sculpting from materials such as stone, bronze, copper, clay, plaster, moulding or plasticizing and baking, statue, *sculpture*.

Ellerini ceketinin ceplerine sokarak amaçsız bir şekilde heykelin önünde oyalanmaya başladı.

He started to linger in front of the sculpture without a purpose by putting his hands in his jacket's pocket.

Hırsız a./n. Başkasının malını çalan kimse, uğru (TDK). someone who stoles other person's belongings, *thief*.

Hırsızlar bandosuna kumanda eden Ciyanni, asıl hırsız değilmiş.

Ciyanni, who commands the thieves band, is not the real thief.

Hiç zf./adv. Soru cümlelerinde belirsiz bir zamanı anlatan bir söz (TDK). a word telling an indefinite time in questions, *ever*.

Hiç ava gittiniz mi?

Have you ever gone hunting?

Hiçbir sf./adj. Bir addan önce getirilerek o adın bildirdiği varlıktan bir tanesinin bile olmadığını anlatan bir söz (TDK). a word coming before a name and meaning that there is not any of the object indicated by that name, *any*.

Fakat o bir çift gözü hayalinden, rüyasından hiçbir şey silemedi.

Yet, anything couldn't erase those eyes from his dreams.

Hiçbir zaman zf./adv. Gelecekte veya geçmişte hiçbir zamanda. At no time in the past or in the future (macmillandictionary), *never*.

Ben hiçbir zaman yalan söylemem.

I never lie.

Hikâye a./n. Gerçek veya tasarlanmış olayları anlatan düzyazı türü, öykü (TDK). a type of prose telling the real or designed events, narration, *story*.

Çeşitli çocuk hikayeleri yazdı.

She's written several children's stories.

Hisse senedi a./n. Ortaklık sermayesinin belirli bir parçasını değerlendiren belge, belgit, aksiyon (TDK). a document valuing a certain part of partnership funds, receipt, action, stock.

Bu zarflar hisse senedi dolu idi.

These envelopes were full of stocks.

Hissetmek f./v. Sezmek, farkına varmak, anlamak (TDK). to intuit, to notice, to understand, *to feel*.

Bu yıkılışın ona geldiğini hep hissediyorduk.

We always felt that the downfall was on him.

Hizmet etmek f./v. İş görmek, çalışmak (TDK). to operate, to work, *to serve*.

Frank, tüm çalışma hayatı boyunca bu şirkete hizmet etti.

Frank has served this company his whole working life.

Hoş sf./adj. Beğenilen, duyguları okşayan, zevk veren (TDK). something that is liked, felt nice, giving pleasure, *nice*.

Yukarıdaki pencereden hoş bir manzara görünüyor.

There's a nice view from the upstairs window.

Hoş bulduk. ünl./int. "hoş geldiniz" sözüne verilen karşılık (TDK). response to "welcome", *thank you*.

"Evimize hoş geldiniz." "Hoş bulduk."

"-Welcome to our home." "-Thank you!"

Hoş geldiniz. Ünl./int. Gelen kişiye söylenen selamlama sözü (TDK). a greeting said to the people come, *welcome*.

Türkiye'ye hoş geldiniz.

Welcome to Turkey.

Hoşa gitmek f./v. Beğenilmek, bir kişiden veya bir şeyden hoşlanmak (TDK). to be liked, to like someone or something, *to be liked*.

Bu yaptığın hoşa giden bir davranış değildir.

What you have done is not something to be liked.

Hoşaf a./n. Bütün veya dilimler hâlindeki kuru meyvenin şekerli suyla kaynatılmasıyla yapılan bir tatlı türü (TDK). a type of dessert made by boiling dried fruits in slices or as a whole with sugared water, *compote*.

Yaz günleri hoşaf sofraların vazgeçilmezidir.

Compote is essential on the tables in summer.

Hoşgörü a./n. Her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiği kadar hoş görme durumu, müsamaha, tolerans (TDK). tolerating everything by showing consideration, indulgence, tolerance.

Pek az kimseye göstermiş olduğu bir hoşgörüden yararlandım.

I've benefited from tolerance that he showed towards a few people.

Hoşgörülü sf./adj. Hoşgörüsü olan, hoşgörüyle davranan, hoşgörü sahibi, müsamaHalı, toleranslı (TDK). having tolerance, behaving tolerant, indulgent, tolerant.

Neyse ki Salâh Birsal dünyanın en hoşgörülü, en alçak gönüllü sanatçısı...

Fortunately Salah Birsal is the most tolerant and modest artist of the world...

Hoşlanmak f./v. Hoşuna gitmek, hoş bulmak, hazzetmek, sevmek (TDK). to take pleasure, to enjoy, to love, to like.

Annesi o tarz yaşayıştan hoşlanır mı?

Does her mother like that type of life?

Hukuk a./n. Toplumı düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaların bütünü, tüze (TDK). a body of laws regulating the society and determining the power sanction of the government, justice, law.

Hukuk daima âdetlerin peşinden gider, önüne geçmez.

Law always follows the customs, does not prevent them.

Hurma a./n. Hurma ağacı ve bu ağacın tatlı meyvesi (TDK). palm tree and sweet fruit of that tree, date.

Orucunu hurma yiyerek açar.

He breaks fast eating dates.

Huzur a./n. Dirlik, baş dinçliği, gönül rahatlığı, rahatlık, erinç (TDK). livelihood, contentment, comfort, tranquility, peace.

Fakat böyle bir zevk ve huzurun devam ve bekası olamaz.

However, such pleasure and peace cannot have continuation and survival.

Huzurevi a./n. Yaşlanmış kimselerin bakımlarının yapıldığı ve barındığı kurum (TDK). an institution where old people are looked after and take shelter, nursing home.

Haftasonları huzurevindeki yaşlılara kitap okumaya gidiyordu.

He used to go to the nursing home to read books for the old people there.

Hüner a./n. Beceri isteyen ustalık, beceriklilik (TDK). mastership that requires a skill, skillfulness, *talent*.

Benim gibi kurak çölde yaşayanların şiirden, hünerden dem vurmaları nasıl mümkün olur?

How is it possible for people living in dry desert like met o talk about poem and talent.

Isınmak f./v. Sıcak duruma gelmek (TDK). to be hot, *to get warm*.

Havalar ısınınca bizim ahbablar ayaklandılar.

Our friends rised up when the weather got warm.

Isırmak f./v. Dişleri arasına alıp sıkmak (TDK). to squeeze something by taking it between teeth, *to bite*.

Dolu bir kadeh içti ve meze yerine alt dudağını ısırıldı.

He drank a full glass and bit his lower lip instead of appetizer.

Isıtmak f./v. Sıcak duruma getirmek (TDK). to make something become hot, *to heat*.

Her gün birkaç ev kadını orada çalı çırpıyla su ısıtıp çamaşırını yıkıyor.

Some housewives do their laundry by heating water with brush everyday.

İsmarlamak f./v. Bir şeyin yapılmasını veya getirilmesini, bu işlerle uğraşan birine söylemek, sipariş etmek (TDK). to tell someone dealing with those things to bring something or do something, to give an order, *to order*.

Elbise için kumaş ismarladım.

I have ordered fabric for the cloth.

İsrar etmek f./v. bir konuda, bir düşüncede sürekli direnmek, ayak diremek (TDK). to resist on a subject, an opinion, *to insist on*.

Ben hiçbir yerde yemeğe bu kadar ısrar edildiğini görmedim.

I haven't ever seen that people insist on meals so much.

İssız sf./adj. Kimse bulunmayan veya az kimse bulunan, تنها, yaban (TDK). not involving anyone or a few people, deserted, wild, isolated.

Köşkün bütün odaları ıssız.

All the rooms in the mansion are isolated.

Işık kirliliği a./n. Işık kaynağının, konumu, yeri, yönü, zamanı ve yoğunluğu bakımından yanlış ve uygunsuz biçimde kullanılması (TDK). the usage of the light source in a wrong and inconvenient way in terms of its location, place, direction, time and density, *light pollution*.

Işık kirliliği çevreye zarar vererek doğayı etkilemektedir.

Light pollution harms the environment and affects the nature.

İbadet a./n. Bir dinin buyruklarını yerine getirme (TDK). to perform the orders of a religion, *worship*.

Babamla gittiğim bayram namazlarından başka ibadet bilmezdim.

I didn't know any worship other than salat al eid that we went with my father.

İç a./n. Herhangi bir durumun, cismin veya alanın sınırları arasında bulunan bir yer, dâhil, dış karşıtı (TDK). a place between the limits of a situation, an object or an area, inclusive, opposite of out, in.

Deniz gecenin içinde, gece denizin içindedir.

The sea is in the night and the night is in the sea.

İçe dönük sf./adj. Çevresiyle iletişim kurmada güçlük çeken, içine kapalı, sosyal ilişkileri zayıf olan (kimse) (TDK). someone who has difficulty in communicating with others, self-conscious, not good in social relations, *introvert*.

Yalnızca gençelme dönemlerinde rastlanılan imkânsız aşk duyarlığıyla suskun, içe dönüktür.

He is silent and introvert with the impossible love conscience that is encountered only in youth.

İçeri a./n. İç yan, iç bölüm, dışarı karşıtı (TDK). the inner part, opposite of outside, *inside*.

İçeriden sesler geliyor.

Some noises are coming from inside.

İçermek f./v. İçine almak, içinde bulundurmak, ihtiva etmek (TDK). to involve, to consist of, to embody, *to contain*.

Düpedüz tehdit içeren yazıların sayısı da hayli kabarıktı.

The number of the writings containing threats were quite a lot.

İçli köfte a./n. Yağsız kıyma ile ince bulgur iyice yoğrulup içi oyularak yumurta biçiminde hazırlanan ve içerisine kavrulmuş soğanlı kıyma konduktan sonra haşlanan veya kızartılan bir köfte türü (TDK). a type of meatball prepared by kneading with fat-free ground meat and fine bulgur and carving in egg shape and stuffed with roasted ground meat with onion and then served baked or fried, *kibbeh*.

Misafirleri için ilk defa içli köfte yaptı.

She cooked kibbeh for the first time for her guests.

İçmek f./v. Bir sıvıyı ağza alıp yutmak (TDK). to swallow a liquid through mouth, to drink.

Bir oluktan buz gibi bir su içtik.

We drank water as cold as ice from a gutter.

İğne a./n. Kas veya damar yoluyla vücuda sıvı bir ilacı basınçla vermek amacıyla enjektör ucuna takılan, boru biçiminde, ucu keskin metal araç (TDK). a sharp-edged metal substance in tubular attached to the end of injector in order to give the body a medication with pressure via vascular or muscle access, *needle*.

İnsanlar aynı iğneyi kullandıklarında hastalık riski artar.

People are at risk of disease when they share needles.

İğne yaptırmak f./v. Şırınga ya da iğne kullanarak deri yoluyla vücuda ilaç veya başka bir madde verilmesi. To put a drug or another substance into your body through the skin, using a needle and a syringe (macmillandictionary), *to inject*.

Anestezi iğnesi yapılıncaya birden bayıldı.

She had collapsed after being injected with the anaesthetic.

İhtimal a./n. Bir şeyin olabilmesi durumu, olabilirlik, olasılık (TDK). the chance that something might happen, likelihood, probability, *possibility*.

Bir ihtimal daha var, o da ölmek mi dersin?

There is another possibility, which is death, what do you say?

İhtiyaç duymak f./v. Bir kimseyi veya bir şeyi gerekli saymak (TDK). to consider something or someone necessary, *to need*.

Kış için kalın giysilere ihtiyaç duyacaksın.

You'll need some warm clothes for the winter.

İki nokta a./n. Kendisinden sonra örnek verilecek veya açıklama yapılacak cümlenin sonuna konulan noktalama işareti (:) (TDK). the punctuation mark coming at the end of the sentence that will be explained or exemplified after itself, *colon*.

Bu derste iki noktanın nerelerde kullanıldığını anlatacağım.

I am going to tell you where we use colons.

İkili a./n. iki kişiden oluşmuş topluluk (TDK). a community involving two people, *couple*.

Bu ikilini yapamayacağı iş yok.

There is nothing that couple cannot achieve.

İkinci sf./adj. Sırada önem bakımından birinciden sonra gelen (TDK). coming after the first one in terms of importance, *second*.

En fazla leylak ağaçlarını seviyordum, hele biri boyuma yakın olanı, âdeta ikinci odamdı.

I liked the lilac trees the most, especially the one closer to my height was my second room.

İkinci el sf./adj. Kullanılmış (araç vb.), elden düşme (TDK). used (vehicle etc.), *second hand*.

İkinci el kitap koleksiyonum var.

I have a collection of second hand books.

İkiz sf./adj. İki bir arada doğan (çocuk) (TDK). two children born at the same time, twin.

İkiz erkek kardeşim ve bir kızkardeşim var.

I have a twin brother and one sister.

İkram a./n. Bir şeyi armağan olarak verme, sunma (TDK). to give something as a gift, to present, *honouring*.

Üstat, bunların ikram olduğunun farkında değildi.

The mentor was not aware that those were honouring.

İl a./n. Ülkenin vali yönetimindeki bölümü, vilayet (TDK). the part of the country under the management of governor, county, *province*.

İllerin idaresi yetki genişliği esasına dayanır.

The administration of provinces is based on broad authority basis.

İlaç a./n. Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için türlü yollarla kullanılan madde, em, deva (TDK). a substance used via many ways to cure or prevent an illness, drug, *medication*.

Are you taking any medication?

Herhangi bir ilaç kullanıyor musun?

İlçe a./n. Yönetim bakımından yurt bölümlenmesinde ilden sonra gelen bölüm, kaymakamlık, kaza (TDK). the section following the province in the classification of country in terms of administration, district governorship, *district*.

Ankara'nın bir ilçesinde bir yazıhane açtığını duydum sonradan.

Afterwards, I have heard that he opened an office in a district of Ankara.

İletişim a./n. Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme, komünikasyon (TDK). transfer of emotion, opinion or information to others via all kinds of way coming to mind, transmission, conversation, *communication*.

Sözel olmayan iletişimin en güçlü yollarından biri vücut dilidir.

One of the most powerful forms of nonverbal communication is body language.

İlgi çekmek f./v. çevresinde ilgiyi, dikkati ve merakı üzerine toplamak, alâka çekmek, alâka toplamak veya alâka uyandırmak (turkcesozluk.org). to arouse interest, attention and curiosity, to draw interest, to catch attention, *to attract attention*.

İki üç ders içinde ilgisini çeken bir öğrenci olmuştum.

I became a student attracting his attention in two or three lessons.

İlgilenmek f./v. İlgi göstermek, alakalanmak (TDK). to show interest, to be concerned, *to be interested*.

Tarlaları gezdim, okuluma gittim, çocukları tanıdım, köylülerle ilgilendim.

I have visited the fields, went to my school, met the children and interested in the villagers.

İlgili sf./adj. İlgilenmiş olan, ilgisi bulunan, alakalı, alakadar, müteallik (TDK). about, concerning, relevant, pertinent, *related*.

Demokrasiyle ilgili sorunlara tanık olmuş ve önemli dersler almıştı.

He witnessed the problems related to democracy and learned important lessons.

İlginç sf./adj. İlgi uyandıran, ilgi ve dikkat çekici olan, enteresan (TDK). arousing curiosity, compelling, *interesting*.

Kızına ilginç mektuplar yazardı.

She would write interesting letters to her daughter.

İlişki a./n. İki şey arasında karşılıklı ilgi, bağ, münasebet, temas (TDK). mutual interest between two things, tie, connection, *relation*.

Arkadaşlık ve dostluk şeklinde bile bir ilişki aramadığını kesinlikle anlatacaktı.

She would definitely tell that she was not even looking for a relation as friendship.

İlk sf./adj. Zaman, sıra, yer ve önem bakımından ötekilerden önce gelen, son karşıtı (TDK). preceding the others in terms of time, place, row and importance, opposite of last, *first*.

Bu benim sahip olduğum ilk arabam.

This is the first car I've ever owned.

İlk yardım a./n. Kaza, hastalık, yangın, deprem vb. tehlikeli ve ani durumlarda hastaya kesin tedavi öncesi, olay yerinde uygulanan ilk ve ivedi işlem, sıhhi imdat (TDK). the first and urgent operation applied in the scene of accident before the definite treatment to the patient in dangerous and immediate cases such as accident, illness, fire, earthquake etc., *first aid*.

İlk yardım kursuna gittiği için bu konuda ona danışabiliriz.

We can consult her on this issue because she has attended to the first aid course.

İlkokul a./n. Zorunlu öğrenim çağındaki kız ve erkek çocuklarının temel eğitim ve öğretimini sağlamak için devletçe açılan veya açılmasına izin verilen dört yıllık okul, ilk mektep, iptidai, iptidai mektep (TDK). A school lasting four years given permission by the government to be opened in order to provide the basic education and training of boys and girls at the age of compulsory education, *primary school*.

Onu ilkokuldan beri görmedim.

I haven't seen her since we were at primary school together.

İmza atmak f./v. Bir şeyin üzerine kendi stilinle adımı yazmak. to write your name on something in your own personal way (macmillandictionary), *to sign*.

Rapora henüz imza atmadın.

You haven't signed the report yet.

İnanılmaz sf./adj. Az rastlanan, olağanüstü (TDK). occasional, extraordinary, *unbelievable*.

Pencereden ancak birkaç metre yüksekte olduğu hâlde manzara inanılmaz derecede değişiyordu.

The view was changing in an unbelievable way even though it was a few meter higher than the window.

İnanmak f./v. Birini doğru sözlü olarak bilmek, güvenmek (TDK). to know someone as truthful, to trust on someone, *to believe*.

Ben size inanırım.

I believe in you.

İnce sf./adj. Kendi cinsinden olanlara göre dar ve kalınlığı az olan, kalın karşıtı (TDK). narrower and less thick than the ones of its kind, opposite of thick, *thin*.

Bardakta ince bir çatlak var.

There is a thin crack in the glass.

İncelemek f./v. Bir işi veya bir şeyi ele alıp özelliklerini, ayrıntılarını inceden inceye, özenli bir biçimde anlamaya, öğrenmeye çalışmak, tetkik etmek (TDK). to handle something and try to comprehend and learn its features and details closely and attentively, to explore, *to examine*.

Ne kitap okur ne de başkalarının düşüncesini inceler.

Neither he reads books nor examines the opinions of others.

İnci a./n. İstiridyeye gibi bazı kavrıklı deniz hayvanlarının içerisinde oluşan, değerli, küçük, sert, sedef renginde süs tanesi (TDK). ornamental piece in the color of pearl which is valuable, small and rigid forming inside some full of shells marine animals like oyster, *pearl*.

Dişleri inci gibi parlıyordu.

Her teeth was shining like pearl.

İncir a./n. Dutgillerden, asıl yurdu Akdeniz kıyıları olan, yaprakları geniş dilimli bir ağaç (TDK). a large leafed tree among moraceae family of which the real homeland is the Mediterranean coast, *fig*.

Kuru incir yemenin birçok faydası vardır.

Eating dried figs has many benefits.

İndirim a./n. Fiyatta yapılan değer düşürümü, tenzilat, iskonto (TDK). devaluation of the price, reduction, allowance, *discount*.

Müşteriler önceden rezervasyon yaptırarak büyük indirimler alabilirler.

Customers can get huge discounts by booking in advance.

İndirim yapmak f./v. Fiyatta değer düşürümü yapmak, iskonto yapmak (TDK). to make devaluation of the price, to make reduction, *to give a discount*.

Ankara Palas'ta kendisine dörtte üç oranında indirim yapılırdı.

He was given a three-quarter discount in Ankara Palace.

İnek a./n. Dişi sığır (TDK). female cattle, *cow*.

Her sabah inekleri sağma işi ona aitti.

Milking the cows every morning was his responsibility.

İnmek f./v. Bir taşıt veya binek hayvanından yere basmak (TDK). to step on from a vehicle or mount, *to get off*.

Tramvayın ön tarafından hızla inerken, arkasından bir sesin bağırdığını gördü.

He saw a voice shouting at him from behind while getting off the front part of the tramway quickly.

İnsan kaynakları a./n. özlük işleri, personel işleri (googlesozluk). Personel affairs, *human resources*.

Şirketin insan kaynakları bölümünde çalışıyorum.

I work in the department of human resources in the company.

İnsanca zf./adv. İnsana yakışır bir biçimde, insancasına (TDK). worthily for a human, *humanly*.

İnsana insanca muamele etmek, Türk geleneğinde bir fevkaladelik sayılmazdı.

Treating the human humanly wouldn't count as an exceptionality in Turkish traditions.

İnsanlık a./n. İnsanların tümü, beşeriyet (TDK). all the people, mankind, *humanity*.

İnsanlığın belli bir sonuca yöneldiğini gösterir hiçbir alamet yok.

There is no sign to show that humanity inclines to a definite result.

İnşallah ünl./int. "Allah dilerse, Allah nasip ettiyse" anlamlarında dilek anlatan bir söz (TDK). an expression expressing a wish meaning that "If Allah wants, If Allah destines", *hopefully*.

İnşallah memlekete hayırlı olursunuz.

Hopefully you will be beneficial for the country.

İpek a./n. İpek böceği kozaları çözülerek çıkarılan ve dokumacılıkta kullanılan çok ince, esnek ve parlak tel (TDK). very thin, elastic and bright string taken out by untying the silk cocoons and used in weaving, *silk*.

Hamam takımları hep sırma ve ipek işlemeli imiş.

Her bath set is brocaded and inlaid with silk.

İrice sf./adj. İriye yakın, biraz iri (TDK). close to huge, a bit enormous, *largish*.

Şapkanın üstünde irice bir kırlangıç var.

There is a largish swallow on your hat.

İsimli sf./adj. Adı olan, adlı (TDK). With name, called, *named*.

Teslim, bu orijinal isimli kadın dayımın emektar aşçısıdır.

Teslim, who is named an original name, is the veteran cook of my uncle.

İstek a./n. Bir şeye duyulan eğilim, arzu, şevk (TDK). tendency to something, desire, eagerness, *wish*.

Yanıma yaklaşan gölge, o eski şarkıyı gerçek bir istekle tekrarlıyordu.

The shadow coming closer to me was repeating that old song with a real wish.

İstemek f./v. İstek duymak, arzulamak (TDK). to desire, to wish, *to want*.

İçeri girmekten korkarak bahçedeki demir kanepeye oturmak istedi.

He wanted to sit on the iron couch in the garden because he was afraid of entering the house.

İş f./v. Geçim sağlamak için herhangi bir alanda yapılan çalışma, meslek (TDK). a study in any field to earn one's keep, occupation, job.

Somunda bir iş buldum.

Finally, I have found a job.

İş adamı a./n. Kazanç sağlamak amacıyla ticaret veya sanayiye yatırım yapan kişi (TDK). someone who invests in trade or industry to gain income, *businessman*.

Bu iş adamı, şimdiye dek tanıdıklarımızdan oldukça farklı, iyi okutulmuş.

This businessman is very different from the ones that we've known so far, he is well educated.

İş hayatı a./n. Belli bir iş veya mesleği yürüten kimselerin uğraşmakta oldukları alan (TDK). the field that people doing a certain job or occupation deal with, *business life*.

Ekonomik sebeplerden ötürü erken yaşta iş hayatına atıldı.

He started business life at early ages because of economic reasons.

İş işten geçmek f./v. bir işi gerçekleştirme imkânı kalmamış olmak (TDK). not having the opportunity to realize a job, *the damage is done*.

Onu üzmemek istememişti ama iş işten geçti.

He hadn't meant to upset her. But the damage was done.

İş kadını a./n. Kazanç sağlamak amacıyla ticaret veya sanayiye yatırım yapan kadın (TDK). a woman investing on trade or industry in order to gain an income, *businesswoman*.

İyi bir anne olduğu kadar aynı zamanda başarılı bir iş kadınıdır.

She is a successful businesswoman as well as a mother.

İş yeri a./n. bir görevin yapıldığı yer (TDK). a place where a job is done, *workplace*.

İş yerindeki sorunlar onun istifasına sebep oldu.

The problems in the workplace caused him to resign.

İşaretleme f./v. Bir şeye işaret koymak, bir şeyi işaretle belirtmek (TDK). to put a mark on something, to specify something with a mark, *to mark*.

Gazetesini muhtelif renkli kalemlerle işaretlemiş ve itinayla saklamış.

He would mark his newspaper with various colored pencils and keep them carefully.

İşitmek f./v. Kulakla algılamak, duymak (TDK). to perceive with ears, *to hear*.

Doktorun sesini işitince koştı, yanakları kırmızı, gözleri parlıyordu.

He ran when he heard the doctor's voice; his cheeks became red and his eyes were sparkling.

İşlem a./n. Bir işi sonuçlandırmak için yapılan iş veya uygulamaların hepsi, muamele, muamelat (TDK). all the actions and applications to result a work, process, *operation*.

Bilgisayar bu işlemi her gün birçok kez uyguluyor.

The computer performs this operation many times every day.

İşlemek f./v. Herhangi bir konuyu ele alarak incelemek, öğretmek (TDK). to examine a subject, to teach, *to discuss*.

Bu konuyu sonraki dersimizde işleyeceğiz.

We will discuss the subject in our next lesson.

İştahsızlık a./n. İştahsız olma durumu (TDK). being with poor appetite, *lack of appetite*.

Niteliğini kestiremediği müzmin iştahsızlıktan, sürekli kırıklıklardan yorgun düşmüş.

He got tired of continuous weakness and habitual lack of appetite of which kind he couldn't make out.

İşte ed./prep. Anlatılan şeye dikkat çekmek için kullanılan bir söz (TDK). used for drawing the attention to the thing that is being told, *there*.

Ekmek, peynir, yumurta, marul, limon, ne bulursan al işte.

Take what you find there; bread, cheese, egg, lettuce, lemon...

İşyeri a./n. bir görevin yapıldığı yer (TDK). a place where a job is done, *workplace*.

İş yerindeki sorunlar onun istifasına sebep oldu.

The problems in the workplace caused him to resign.

İtfaiye a./n. yangın söndürme kuruluşu (TDK). fire extinction institution, *fire service*.

İtfaiye ekipleri olay yerine geldi.

Fire service has come to the scene.

İtibaren zf./adv. -den başlayarak, -den beri (TDK). beginning from, dating from, *since*.

İşte o dakikadan itibaren onun boyalı dudaklarından, yapma sarı saçlarından nefret ediyordum.

I hated her painted lips and fake yellow hair since that moment.

İyi niyetli sf./adj. İyi niyet sahibi (TDK). having good intentions, *gracious*.

Akıllı, iyi niyetli, dürüst, tatlı dilli bir adamdı.

He was a smart, gracious, honest and smoothie man.

İzin a./n. Bir kimseye çalıştığı yerde verilen tatil (TDK). a holiday given to someone at work, *leave*.

Yıllık iznini kullanıyor.

He is using his annual leave.

İzin vermek f./v. birini bir şey yapmada serbest bırakmak (TDK). to set free someone in doing something, *to allow*.

Çocuklara sadece haftasonları televizyon izmelerine izin verir.

She only allows the children to watch television at weekends.

İzlemek f./v. Eğlenmek, görmek, öğrenmek için bakmak, seyretmek (TDK). to look at to have fun, see, learn, *to watch*.

Dün gece haberleri izledin mi?

Did you watch the news last night?

İzleyici a./n. izleme işini yapan kimse (TDK). someone who performs the watching action, *viewer*.

Gösteri yirmi sekiz milyon izleyiciye hitap etti.

The show attracted twenty-eight million viewers.

Kabakulak a./n. Tükürük bezlerinin, özellikle kulak altı bezlerinin iltihaplanmasıyla beliren bulaşıcı, salgın ve ateşli bir hastalık, kabaşış, yazma (TDK). a contagious, epidemic and inflammatory disease appearing with the inflammation of salivary glands, especially parotid glands, *mumps*.

Her ikisi de şimdiye değin kabakulak geçirmemiş olduklarından, uzak durmaları gerekiyordu kardeşimden.

Since both of them haven't had the mumps yet, they should stay away from my brother.

Kabartma a./n. Kil, alçı, taş vb. işlenebilir gereçleri girintili çıkıntılı yüzeyler durumunda biçimlendirerek yapılan eser, rölyef (TDK). a work done by shaping the processable stuff such as clay, plaster, stone etc. in wavy surfaces, *relief*.

Bir sanatkâr eliyle alçıdan yapılmış, bembeyaz, tertemiz bir kabartma.

It is a snow-white and clean relief made from plaster by a craftsman's hands.

Kabir a./n. Ölülerin bulunduğu mezar, sin (TDK). tomb, *grave*.

Ve serin serviler altında kalan kabrinde / Her seher bir gül açar, her gece bir bülbül öter.

On his grave under cool cyrpress/ a rose blossomes every dawn, a nightingale sings every night.

Kabuk a./n. Bir şeyin üstünü kaplayan ve onu dış etkilere karşı koruyan, kendiliğinden oluşmuş sertçe bölüm, kışır (TDK). the hard part came into being by itself that covers the surface of something and protects it, *shell*.

Yumurta kabuklarından kendine bir maske yaptı.

She made a mask from egg shells.

Kabul a./n. Bir şeye isteyerek veya istemeyerek razı olma (TDK). agreement on something willingly or unwillingly, *acceptance*.

Teklifin kabulü birleşme için ilk adımdır.

Acceptance of the offer is the first step to a merger.

Kabul edilmek f./v. Kabul etmek eylemi yapılmak (googlesozluk). Being done the act of accepting, *to be accepted*.

Teklifinin kabul edildiğine çok sevindi.

She was delighted because her offer was accepted.

Kabul etmek f./v. Bir şeye isteyerek veya istemeyerek razı olmak (turkcesozluk.org). to agree on something willingly or unwillingly, *to accept*.

It gives me great pleasure to accept this award.

Bu ödülü kabul etmek benim için büyük bir zevktir.

Kaçırmak f./v. Zor kullanarak yanında götürmek (TDK). to take away by using force, *to kidnap*.

Üç Amerikan gazeteci siyasi radikaller tarafından kaçırıldı.

Three American journalists have been kidnapped by political extremists.

Kadın a./n. Erişkin dişi insan, hatun, hatun kişi, zen (TDK). adult female person, lady, *woman*.

Yanlarında, kendileriyle ahbaplık edecek dostlar, hizmetlerine koşacak kadınlar veya erkekler görmek isterler.

They would like to see friends to be with them and woman or man giving service beside them.

Kadro a./n. Bir kamu kuruluşunun, bir işletmenin, denetim veya yönlendirme işlerini gerçekleştirenler ve bunların taşıdığı ödev, yetki ve sorumlulukların hepsi (TDK). the ones carrying out the supervision and guidance works of a public enterprise or a business and all of the assignment, authorization and responsibilities of them, *staff*.

Bir disiplin kadrosu içinde anonim kalmak Türk gençlerinin hoşuna gitmez.

To remain anonymous among a discipline staff is not liked by Turkish youth.

Kafa a./n. İnsan başı, ser (TDK). human head, *head*.

Kafasında garip bir şapka vardı.

He was wearing a weird hat on his head.

Kafes a./n. Hayvanlar için aralıklı tel, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış taşınabilir bölme (TDK). a portable compartment made from spaced wire, metal or tree sticks for animals, *cage*.

Dağdan kestim kereste / Kuş besledim kafeste

I cut lumber in mountain/ I fed a bird in cage.

Kâğıt a./n. Hamur durumuna getirilmiş türlü bitkisel maddelerden yapılan, yazı yazmaya, baskı yapmaya, bir şey sarmaya yarayan kuru, ince yaprak (TDK). dry, thin sheet made from various herbal materials turned into paste and used for writing, pressing or wrapping something, *paper*.

Ahmet, bana üzerinde adres yazılı olan bir kağıt parçası verdi.

Ahmet handed me a piece of paper with an address written on it.

Kahraman a./n. Bir olayda önemli yeri olan kimse (TDK). someone who has an important role in an event, *hero*.

Son golün kahramanının yüzü, öpülmekten tükürük içinde kalmıştı.

The face of the hero of the last goal was all covered with saliva because of all the kissing.

Kahvaltı a./n. Genellikle sabahları yenilen hafif yemek (TDK). a light meal usually eaten in the mornings, *breakfast*.

Sabah kahvaltısından sonra otelimden çıktım.

I left the hotel after the breakfast.

Kahvehane a./n. kahve vb. içecek satan yer (TDK). The in which coffee etc. drinks are sold, cafe, *coffee house*.

Emekli olduktan sonra her gün kahvehaneye gitmeye alıştı.

He has gotten used to go to coffee house everyday since he retired.

Kalabalık sf./adj. Sayıca çok (TDK). too many in number, *crowded*.

O kalabalık caddenin canlılığı çok hoşumuza gidiyor.

We really like the liveliness of that crowded street.

Kaldırılmak f./v. Kaldırma işi yapılmak (TDK). to be done the act of removing, *to be removed*.

Kaldırılmış harman yerlerinden buğday toplayıp açlığımızı öldürdük.

We suppressed hunger by picking wheat from the threshing fields that was removed.

Kaldırım a./n. Yaya kaldırımı (TDK). pedestrian way, *sidewalk*.

Döndük, karşı kaldırıma atladık.

We turned and jumped to the opposite sidewalk.

Kaldırmak f./v. Bulunduğu yerden almak (TDK). to take something from where it stays, *to remove*.

Örtüyü masanın üzerinden kaldırı.

Remove the cover from the table.

Kaleci a./n. Bazı top oyunlarda kalenin önünde durarak topun kaleye girmesini önlemekle görevli oyuncu, file bekçisi (TDK). the player responsible for preventing the ball to enter the goal by standing in front of it in some ball games, *goalie, goalkeeper*.

Sonra topu en yükseğe kaleciler vurur, çıkarırlar.

Then, goalkeepers kicks the ball and uprises the ball the most.

Kalecilik a./n. Kalecinin yaptığı iş, file bekçiliği (TDK). the job of a goalkeeper, *goalie, goalkeeping*.

Kalecilik yaptığı yıllarda çok meşhurdu.

He was very famous during the years he was doing goalkeeping.

Kalkmak f./v. Uyanarak yataktan ayrılmak (TDK). to leave the bed by waking up, *to get up*.

İstemeye istemeye, altüst olmuş yataktan kalktım.

I got up from the disorganized bed involuntarily.

Kalmak f./v. Konaklamak, konmak (TDK). to stop over, to put up, *to stay*.

Hemen karargâha yerleşmezsem ne geri dönebilir ne de otelde kalabilirdim.

I couldn't have turned back or stayed at the hotel if I didn't settle in the quarters immediately.

Kan dökmek f./v. ölüme yol açmak, cana kıymak (TDK). to cause death, to kill, *to shed blood*.

Bu çatışmada fazlasıyla kan döküldü.

Too much blood has already been shed in this conflict.

Kan ter içinde kalmak f./v. çok terli, yorgun ve perişan bir durumda olmak (TDK). to be very sweaty, tired and miserable, *to sweat blood*.

Kan ter içinde kalsa da işini tamamladı.

He finished his job even if he sweated blood.

Kanat a./n. Kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ (TDK). an organ enabling birds and insects to fly, *wing*.

Kuş, heyecanla kanatlarını çırptı.

The bird flapped its wings excitedly.

Kapı a./n. Bir yere girip çıkarken geçilen ve açılıp kapanma düzeni olan duvar veya bölme açıklığı (TDK). a wall or division opening passing while entering or exiting somewhere and having an order of opening and closing, *door*.

Çıtalarla yapılmış telli bir kapı koymuşlardı ortasına.

They put a wired door made from laths in the middle of it.

Kaplamak f./v. Her yanını örtmek, istila etmek (TDK). to clothe everywhere, to invade, to cover.

Her tarafı sessizlik kaplamış, ovalar, biten bir günün hüznü içinde susmuştu.

Everywhere was covered with silence, plains were quiet in a gloom of a complete day.

Kaplan a./n. Kedigillerden, enine siyah çizgili, koyu sarı postu olan, Asya'da yaşayan çevik ve yırtıcı hayvan (TDK). a nimble and predatory animal living in Asia having horizontal black lines and dark yellow fur among felidae, *tiger*.

Kaplanlarla ilgili bir belgesel izledim.

I watched a documentary about tigers.

Kapmak f./v. Bulaşmış olmak, geçmek (TDK). to be infected, to pick up.

Çoğu turist, ciddi bir mide virüsü kapacaklarından endişeli.

Most tourists are worried that they'll pick up a nasty stomach bug.

Kapsam a./n. Sınırları içine başka konuları veya anlamları alma durumu, şümul (TDK). the state of involving other subjects or meanings within its boundaries, *scope*.

Bu konular kitabın kapsamı dışında.

These issues are beyond the scope of this book.

Kar a./n. Atmosferdeki su buharının yoğunlaşmasıyla oluşan ve yeryüzüne beyaz ve hafif billurlar biçiminde donarak düşen su buharı (TDK). water vapor occurring by the condensation of the water vapor in the atmosphere and falling down the earth by freezing in the shape of white crystals, *snow*.

Kıştı, yerler iki karış kar tutmuştu.

It was winter, the snow settled in two spans.

Kara a./n. Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü, toprak (TDK). the part of the earth which is not covered with sea, ground, *land*.

Kurbağa karada da soluk alır, suda da.

Frogs can breathe in land and also under water.

Karakalem a./n. resim yapmada kullanılan kömür kalem (TDK). a pencil used in painting, *charcoal*.

Karakalemle yaptığı çalışmaları sergilemek istiyor.

She wants to exhibit the paintings that she made with charcoal.

Karanlık a./n. Işık olmama durumu (TDK). the condition of not having light, *dark*.

Karanlıkta duyduğumuz çam kokularına artık yakınlaştığımız denizin rutubeti karışıyordu.

The smell of pinewood in the dark was joining with the dampness of the sea that we were approaching.

Karar a./n. Bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargı (TDK). a definite judgment made by thinking about a work or a problem, *decision*.

Bu kararı söyleyen sesin tesiri gözlerimizi yaşla doldurdu.

The effect of the voice telling this decision made our eyes filled with tears.

Karar almak f./v. Bir davayı, bir sorunu sonuca bağlamak (TDK). to bring a case or a problem to a conclusion, *to take a decision*.

Yöneticilerin bazen hızlı karar alması gerekir.

Sometimes managers need to take decisions quickly.

Karar vermek f./v. Bir sorunu karara bağlamak, kararlaştırmak (TDK). to make a decision about a problem, to settle, *to decide*.

Ne yapacağıma karar veremiyorum.

I can't decide what to do.

Kararmak f./v. Işık sönmek, kısılmak veya gücü azalmak (TDK). to go out of the light, die away or fade, *to darken*.

Hava iyice kararmış, caddenin bütün elektrikleri yanmıştı.

The weather darkened and all the lights of the street were on.

Kardeş a./n. Aynı anne babadan doğmuş veya anne babalarından biri aynı olan çocukların birbirine göre adı (TDK). the name of the children to each other who have the same mother or father or born to have the same mother and father, *sibling*.

Onun hiç kardeşi yok.

He has no siblings.

Karga a./n. Kargagillerden, kanatları geniş, tüyleri kara renkte, tarla ve bahçelere çok zarar veren kuş (TDK). a bird having large wings and dark colored feather among corvidae family, which does harm to fields and gardens, *crow*.

Balkona gelen karganın sesiyle uyandı.

He woke up by the noise of a crow that came to the balcony.

Karınca a./n. Zar kanatlılardan, toplu olarak yaşayan, yuvaları toprağın altında olan ve birçok türü bulunan böceklerin genel adı (TDK). the general name of the insects living collectively and having their nests under the ground that have many kinds among hymenoptera, *ant*.

Bir karınca incitmekten bile korkardı.

She was afraid of hurting an ant.

Karışık sf./adj. Anlaşılması güç olan, açık seçik olmayan, çapraşık (TDK). difficult to understand, not explicit, *complex*.

Tuhaf şey! Hakikaten karışık bir kadın.

It's weird! She is a really complex woman.

Karışım a./n. Birden çok şeyin karıştırılmasıyla elde edilen veya ortaya çıkan şey (TDK). something obtained by mixing more than one thing, *mixture*.

Melez bir insan ırkının karışımı, bu adama kuvvet vermiş.

The mixture of a hybrid human race strengthened this man.

Karışmak f./v. İki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirinin içinde dağılmak, birbirinin içine girmek (TDK). two or more things coming together and dispersing in each other, penetrating into each other, *to meddle*.

Araba sallana sallana içim bağırum birbirine karıştı.

My organs meddled because of the car swinging.

Karıştırmak f./v. Karışma işini yaptırmak (TDK). to make the meddling done, *to mix*.

Malzemeleri iyice karıştırdıktan sonra ocağın altını açtı.

She put the stove on after mixing the ingredients.

Karmaşık sf./adj. İçinde aynı cinsten birçok öge bulunan, birbirine az çok aykırı birçok şeyden oluşan, mudil (TDK). involving many elements of the same kind, consisting of many things contradictory to each other more or less, *complicated*.

Bu çeşitten karmaşık soruları bir çırpıda çözmeye kalkışacak değilim buracıkta.

I am not going to try to solve these complicated questions here at once.

Karpuz a./n. Kabakgillerden, sürüngen gövdeli parçalı sert yapraklı, sarı çiçekler açan bir bitki ve Bu bitkinin dışı yeşil kabuklu, içi kırmızı ve sulu, iri meyvesi (TDK). a sclerophyllous plant blossoming yellow flowers with creeping stem among gour family and the fruit of this plant which is green crusted, red inside, juicy and huge, *watermelon*. *İstediğim zaman da bu karpuzlardan birini önüme çekip keser, kütür kütür, serin serin yerim.*

I eat this cool and crunchy watermelon whenever I want.

Karşı a./n. Yol, deniz, ırmak vb.nin öbür kıyısı veya yanı (TDK). the other side of the road, sea, stream etc., *opposite*.

Okul yolunun karşısında kilise vardı.

On the opposite side of the road from the school was the church.

Kartal a./n. Kartalgillerden, genellikle kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek kayalıklar üzerinde kuran, iri, yırtıcı bir tür kuş (TDK). a predatory bird usually with red black feather and very strong which builds its nest on high rocks among falconidae family, *eagle*.

Kartal yükseldi yükseldi, kıyadaki dağların üstünde küçüle küçüle göze görünmez oldu.

The eagle got higher and higher, then it disappeared above the mountains on the coast.

Kasaba a./n. Şehirden küçük, köyden büyük, henüz kırsal özelliklerini yitirmemiş olan yerleşim merkezi, belde (TDK). a centre of population stil having its rural features which is smaller than a city and bigger than a village, *town*.

Biz, yolun üstünde, kasabanın çıkış yerinde boş bir handa otururduk.

We used to live in an empty inn on the town's exit on the road.

Kâse a./n. Cam, çini, toprak vb.nden yapılmış derince çanak (TDK). a deep cup made from glass, ceramics, soil etc., *bowl*.

Kocaman bakır kâsede kuskus çorbası vardı.

There was couscous soup in a huge copper bowl.

Kaşık a./n. Sulu veya bazı ufak taneli yiyecekleri ağza götürmeye yarayan saplı sofraya aracı (TDK). a stemmed table tool used for eating juicy or small grainy food, *spoon*.

Kaşık ve çatalları da masaya koyunca sofraya hazır oldu.

The dinner was ready after putting the spoons and forks at the table.

Kaşıntı a./n. Vücutta kaşınma isteği uyandıran duygu (TDK). an emotion arousing the fell to scratch in the body, *itch*.

Vücutundaki kaşıntının sebebini öğrenmek için cildiyeye başvurdu.

She consulted a dermatologist to learn the reason of the itch on her body.

Katı sf./adj. Sert, yumuşak karşıtı (TDK). hard, opposite of soft, *firm*.

Bu hâl, onu ilk defa giyilen katı gömlek gibi sıkıyordu.

The situation was bothering him like a firm shirt that he was wearing the first time.

Katılmak f./v. Bir topluluğa girmek, iştirak etmek, iltihak etmek (TDK). to attend in a community, to join, to adhere, *to participate*.

Üç dört ev ötedeki boş arsada çocukların oyunlarına katıldım.

I have participated in the games of children in the empty land three or four houses beyond.

Katkı a./n. Bir işin yapılmasına, gerçekleşmesine emek, bilgi, para vb. ile katılma, yardım (TDK). to contribute something to be done or realized with information, money, effort etc., help, *contribution*.

Her geçen gün ününe, sanatına yeni katkılar getiriyordu.

He has been bringing new contributions to his fame, art every day.

Kavga etmek f./v. birbiriyle atışmak, dövüşmek (TDK). to quarrel with each other, to hassle, *to fight*.

O zamanlar kavga etmeyi bilmek bizim için çok önemliydi çünkü kavga yaşam biçimimizdi.

Knowing how to fight was significant for us back then because it was our lifestyle.

Kavşak a./n. Yol vb. uzayıp giden şeylerin kesiştikleri veya birleştikleri yer (TDK). the place where things like road, etc. intersect or merge, *intersection*.

Okul, iki ana yolun ortasındaki kavşakta.

The school is at the intersection of two main roads.

Kavuk a./n. Pamuktan yapılmış, üzerine sarık sarılan erkek başlığı (TDK). a hat for men made from cotton and covered with turban on it, *quilted turban*.

Orada herkes kavuk ve şalvar giyerdi.

Everyone wore quilted turban and shalwar there.

Kavun a./n. Kabakgillerden, sürüngen gövdeli, iri meyveli bir bitki ve bu bitkinin genellikle güzel kokulu, sulu ve etli meyvesi (TDK). a plant with big fruits and creeping stem among gourd family and juicy and fleshy fruit with a nice scent of that plant, *melon*.

Kavun yaz akşamlarının favori meyvelerindedir.

Melon is one of the favorite fruits of summer nights.

Kavurmak f./v. Bir şeyi bir kabın içinde kendisinden başka bir malzeme koymadan pişirmek (TDK). to cook something in a pot without putting anything other than itself, *to parboil*.

Madenden bir kap içine bunları koyup kavuracağız.

We will parboil them after putting inside a pot from mine.

Kavuşmak f./v. Ayrı kalınan, sevilen bir kimseyle bir araya gelmek, onu yeniden görmek (TDK). to meet someone that is loved and missed to see them again, *to meet*.

Yurtdışından döndüğünde onunla kavuşacağız.

We will meet when he comes back from abroad.

Kaybettirmek f./v. Kaybetme işini yaptırmak (TDK). to make the act of losing done, *to cause to lose*.

Bilgisayarın bozulması bize çok vakit kaybettirdi.

The computer breakdown caused us to lose time.

Kaygı a./n. Üzüntü, endişe duyulan düşünce, tasa (TDK). a thought causing sadness and worry, concern, *anxiety*.

Aşırı kafein; kaygı, depresyon ve uykusuzluğa sebep olabilir.

Too much caffeine can cause anxiety, depression, and insomnia.

Kaygılanmak f./v. Kaygı duymak, üzölmek (TDK). to be concerned, to be sorry, *to worry*.

Psikolojik sorunlar çıkacak diye kaygılanıyorum.

I worry that psychological problems might occur.

Kaygılı sf./adj. Kaygısı olan, üzüntülü (TDK). worried, sad, *anxious*.

Kadın kaygılı bir sesle bağırdı.

The woman screamed with an anxious voice.

Kayıp sf./adj. Kaybolmuş olan, yitik, zayı (TDK). something that is lost, missing, *lost*.

Ben dünyadan bihaber bir çocuğum / Kayıp zipziplarımı arıyorum.

I am a boy unaware of the world/ I am looking for my lost migs.

Kayısı a./n. Gülgillerden, sıcak veya ılık iklimlerde yetişen, çiçekleri pembemsi beyaz bir ağaç ve Bu ağacın açık turuncu renkte, eti sulu, güzel kokulu, tek ve sert çekirdekli tatlı meyvesi (TDK). a tree with pinkish white flowers growing in hot and warm climates among rosaceae and the only and stone fruit of this tree which is orange colored, fleshy and juicy with a beautiful scent and sweet taste, *apricot*.

Benim kayıslara müşteri çıkmam ihtimalini düşünmüştü.

He thought of the possibility of me to be a customer for apricots.

Kayıtlı sf./adj. Kaydı yapılmış, kayda geçirilmiş olan (TDK). to be recorded, to be filed, registered.

Bu kursa kayıtlı mısınız?

Are you registered for the course?

Kaymaklı sf./adj. Üzerine veya içine kaymak konulmuş olan (TDK). something that has been put cream on it, cream.

Kaymaklı çileği yarına kalmaz bahanesiyle tüketti.

He ate the cream strawberry on the ground that it would be finished till the next day.

Kaynak a./n. Bir suyun çıktığı yer, kaynarca, pınar, memba, göz (TDK). the place where water discharges, fount, spring, source.

Sonra yavaşça kaynağa doğru eğildi.

Then, he bended over the source.

Kaynamak f./v. Bir sıvı, sıcaklığı belli bir dereceyi bulduğunda buhar durumuna geçerek fokurdamak (TDK). to bubble of a liquid by vaporizing when it heat up to a certain temperature, to boil.

Su, 100 °C'de kaynar.

The water boils at 100 °C.

Kaza a./n. İstem dışı veya umulmayan bir olay dolayısıyla bir kimsenin, bir nesnenin veya bir aracın zarara uğraması (TDK). suffering a damage of a person, an object or a vehicle because of an involuntary or unexpected event, accident.

Kaza, yoldaki buzlanma sebebiyle olmuş.

The accident was caused by ice on the road.

Kaza geçirmek f./v. can ve mal kaybına veya zararına neden olan kötü bir olayla karşılaşmak (TDK). to encounter a bad event causing damage or loss of life and property, to have accident.

Okula giderken kaza geçirdi.

She had an accident while going to school.

Kazak a./n. Baştan geçirilerek giyilen, genellikle kollu, örme üst giysisi (TDK). a top clothing usually with sleeves being worn through the head, jersey.

Siyah bir kazak giymiş aşağıya geldi.

She came down dressed in a black jersey.

Kazan a./n. Çok miktarda yemek pişirmeye veya bir şey kaynatmaya yarayan büyük, derin kap (TDK). a big and deep pot used for cooking a large amount of food or boiling something, *cauldron*.

Koca bir kazan patates kaynattık.

We boiled potato in a huge cauldron.

Kazandırmak f./v. Kazanmasını sağlamak (TDK). to enable to win, *to bring in*.

Yabancı öğrenciler harç parasıyla yılda 30 milyon eurodan fazla kazandırıyor.

Overseas students bring in more than £30 million a year in tuition fees.

Kazanmak f./v. Olumlu, iyi bir sonuç elde etmek (TDK). to obtain a positive and good result, *to win*.

Böyle yazılara hiç cevap vermeyiz ve yazı çok ağırsa dava açarak çok defa kazanırız.

We don't answer those kind of writings and if it is too serious we will take an action and win many times.

Kek a./n. Ana maddeleri yumurta, un ve şeker olan, içerisine kuru üzüm, kakao, fındık vb. konularak fırında pişirilen tatlı çörek (TDK). a sweet muffin baked in the oven including egg, flour and sugar as the main ingredients and being added dried grapes, cacao, nuts etc., *cake*.

Bir dilim kek ister misin?

Would you like a slice of cake?

Kekik a./n. Ballıbabagillerden, karşılıklı küçük yapraklı, beyaz, pembe, kırmızı başak durumunda çiçekleri olan ve çiçeği baharat gibi kullanılan, odunsu saplı, kokulu bir bitki (TDK). scented plant arboreal stemmed having flowers in white, pink, red spica shape and small opposing leaves of which flowers used as spices among summer savory, *thymus*.

Bütün Çamlıca'yı bir kekik kokusu içinde duyardık.

We would hear all Çamlıca in the smell of a thymus.

Kelebek a./n. Pul kanatlılardan, vücudu, kanatları ince pullarla ve türlü renklerle örtülü, dört kanatlı, çok sayıda türleri olan böceklere verilen genel ad (TDK). the general name of the insects having various kinds with four wings of which body and wings are covered with thin scales and various colors among lepidoptera family, *butterfly*.

Kelebek gibi uçmada ruhumuz / Barış dolu bu yıldız bahçesinde.

Our soul is flying like a butterfly/ In this garden of stars full with peace.

Keman a./n. Dört teli olan, çenenin altına dayayarak çalınan yaylı saz (TDK). a stringed instrument with four strings played by leaning it under the chin, *violin*.

Açık sarı saçlı, zayıf bir kadın keman çalıyordu.

A thin woman with blonde hair was playing violin.

Kendi zm./pron. İyelik ekleri alarak kişilerin öz varlığını anlatmaya yarayan dönüşlülük zamiri, zat (TDK). a reflexive pronoun used for indicating the self worth of people by taking possessive suffix, person, *self*.

Ankara Palas'ta kendisine dörtte üç oranında indirim yapılırdı.

He was given a three-quarter discount himself in Ankara Palace.

Kepçe a./n. Sulu yiyecekleri karıştırmaya ve dağıtmaya yarayan, uzun saplı, yuvarlak ve derince kaşık (TDK). a deep, round and long handled spoon used for mixing and distributing the liquid food, *ladle*.

Tahta kaşık ve kepçe yontar, geçimini bunları satarak sağlardı.

He used to sharpen wooden spoon and ladles and make a living from selling them.

Kese a./n. Bir kimsenin mal varlığı (TDK). personal assets of someone, *pocket*.

Bu sadeleşme, vücut ve keseye daha elverişli idi.

This simplification was more suitable to the body and pocket.

Kesinlik a./n. Kesin olma durumu, katiyet (TDK). being precise, definiteness, *certainty*.

Bu sözde kesinlik yok.

There isn't certainty in this statement.

Kesişmek f./v. Birbirini kesmek (TDK). to intersect, *to cross*.

Yıllar sonra yolları tekrar kesişti.

They crossed paths with each other after many years.

Kesit a./n. Ayırıcı özellikleriyle belirlenen süreç (TDK). a process determined by distinctive features, *period*.

Bu süreç, bu çok önemli yaşam kesiti bilinmez olarak kalacak.

This process, a very important life period, will remain unknown.

Kesmek f./v. Bıçak, makas vb. bir araçla bir şeyi ikiye ayırmak, parçalamak, doğramak (TDK). to divide something into two by using a tool such as a knife, scissors, etc., to shiver, to chop, *to cut*.

The apples had been cut in half.

Elmalar ikiye kesilmişti.

Kestane a./n. Kayıngillerden, ılıman iklimlerde yetişen, 25-30 metre kadar boylanabilen, kerestesi doğramacılıkta kullanılan bir orman ağacı (TDK). A forest tree growing in temperate climate and growing taller to 25-30 metres among fagaceae family of which timbers are used in woodwork, *chestnut*.

Saçlarını kestane rengine boyatmıştı.

She had her hair dyed in the color of chestnut.

Keşfetmek f./v. Var olduğu bilinmeyen bir şeyi bulmak (TDK). to find something of which existence hasn't been known, *to discover*.

İki genç kadın, birbirlerini keşfeden iki yalnız çocuk gibi memnundular.

Two young ladies were satisfied like two lonely kids discovering each other.

Kez a./n. Bazı sayı sıfatlarıyla birlikte kullanılarak bir olayın ve olgunun her bir tekrarlanışını bildiren söz, defa, kere, sefer (TDK). a word indicating the repetition of an incident and fact used with some numeral adjectives, *times*.

İki kez İstanbul'a gittim.

I have been to Istanbul two times.

Kılavuz a./n. Herhangi bir alanda ve konuda bilgi veren, yol yöntem gösteren kitap vb (TDK). a book etc., giving information or guiding about a subject or a field, *guide*.

İyi bir seyahat kılavuzu almaya değer.

It is worth buying a good travel guide.

Kıpkırmızı sf./adj. Her yanı kırmızı (TDK). something that is red all over, *bright red*.

Annemin kıpkırmızı gözleri, bana rüya görmediğimi söylediler.

My mother's bright red eyes told me that it wasn't a dream.

Kırgın sf./adj. Bir kimseye gücenmiş, gönlü kırılmış olan (TDK). to be angry with someone, to be displeased, *hurt*.

Sana çok kırgın olduğunu söyledi.

She told me that she was hurt.

Kırık sf./adj. Kırılmış olan (TDK). something that has been broken, *broken*.

Ahmet hemen heybesini açtı ve makasını, kırık tarağını çıkardı.

Ahmet open his bag quickly and took his scissors and broken comb out.

Kırılğan sf./adj. Kolay ve çabuk gücenen (TDK). someone being hurt easily and quickly, *fragile*.

Kırılğan bakışlarından, onca tehditten sonra bana yine sorabileceği aklıma geldi.

It occurred to me that he could ask me again after all these threats from his fragile look.

Kırışıklık a./n. kırışık olma durumu (TDK). being wrinkled, *wrinkle*.

Cildindeki kırışıklık için türlü kremler kullansa da fayda etmedi.

Even though she used many creams for wrinkles on her skin, it didn't work.

Kırlangıç a./n. Kırlangıçgillerden, geniş gagalı, çatal kuyruklu, ince uzun kanatlı, küçük göçebe kuş (TDK). a type of small nomad bird having long thin wings with scissor tail and large billed among hirundinidae family, *swallow*.

Kırlangıç yapar yuvayı / Çamur sıvayı sıvayı.

The swallow makes the nest/ by puddling muds.

Kırmak f./v. Dileğini kabul etmeyerek veya beklenmeyen bir davranış karşısında bırakarak gücendirmek, incitmek (TDK). to hurt the feelings of someone by refusing their wish or putting them in an unexpected situation, *to hurt*.

Bazen bir kelimenin, bir ses tonunun sevdiğimiz bir insanı kırdığını görürüz.

Sometimes we see that a word or tone of voice hurt someone we love.

Kırmızı sf. /adj. Al, kızıl renk ve bu renkte olan (TDK). scarlet color and something that is in this color, *red*.

Kırmızı ruj sürmüştü.

She was wearing red lipstick.

Kısa sf./adj. Az süren, uzun olmayan (TDK). lasting short, not long, *short*.

Türk milleti en kısa zaman içinde yeni harflerle okumaya, yazmaya başladı.

Turkish nation started to read and write with new alphabet in a short time.

Kısa vade sf./adj. Kısa zaman süren. Lasting for a short period of time (macmillandictionary), *short-term*.

Bu probleme kısa vadeli bir çözüm bulacağımıza eminim.

I am sure we could find a short-term solution for this problem.

Kısaca zf./adv. Kısa olarak, özetle, hülasa, hülasaten (TDK). briefly, concisely, in short course, *shortly*.

O hafta çocukluk arkadaşı ile iki defa daha kısaca görüşebildi.

She could meet her childhood friend more shortly twice that week.

Kısaltma a./n. kısaltmak işi, taksir (TDK). the job of shortening, negligence, *shortening*.

Paça boyu kısaltma işlemi için terziye gittim.

I went to a tailor for shortening the trouser leg.

Kısaltmak f./v. Kısa duruma getirmek (TDK). to make something shorter, *abridge*.

Ben bu sözü biraz daha kısaltarak tekrar edeceğim.

I am going to repeat this word by abridging it.

Kısım a./n. Parçalara ayrılmış bir şeyin her bölümü, bölüm, kesim (TDK). each section of something parted, company, cutting, *part*.

Felsefenin teorik olan kısmına pek aldırılmaz.

He doesn't mind the theoretical part of philosophy.

Kıskanmak f./v. Sevgide veya kendisiyle ilişkili şeylerde bir başkasının ortaklığına, üstün durumda görünmesine dayanmamak (TDK). not being able to stand sharing someone's love or other things related to himself/herself or being superior, *to envy*.

Hep kendine güvenen insanları kıskanırım.

I envy people who are always confident.

Kış a./n. Kuzey yarım kürede 22 Aralık-21 Mart tarihleri arasındaki zaman dilimi, sonbaharla ilkbahar arasındaki soğuk mevsim (TDK). the time period between December 22 and March 21 in the North Hemisphere, the cold season between autumn and spring, *winter*.

Kıştı. Yerler iki karış kar tutmuştu.

It was winter. The snow settled in about two spans.

Kıta a./n. Yeryüzündeki altı büyük kara parçasından her biri, ana kara (TDK). each of the six pieces of land in the earth, mainland, *continent*.

Kıtalar arası uçuşlar çok yorucu geçer.

Cross continental flights are very tiring.

Kıtır kıtır sf./adj. Çok pişirilmekten veya kızartılmaktan kuru ve gevrek bir duruma gelmiş olan (TDK).

Kıtır kıtır bir börek.

It is a crispy pie.

Kıvam a./n. sıvılarda koyuluk, yoğunluk (TDK). stiffness in liquids, density, *consistency*.

Fıstık ezmesinin kalın kremalı bir kıvamı vardır.

Peanut butter has a thick creamy consistency.

Kıvrık sf./adj. Küçük küçük kıvrımları olan (TDK). having little curls, *curly*.

Amcam ise kıvrık saçlı, biraz daha uzun, sağlam ve kalınca yapılı, yüz çizgileri çok güzel bir gençti.

My uncle was taller and well-built having curly hair and nicer facial lines.

Kıyı a./n. Kara ile suyun birleştiği yer (TDK). an area between the land and the water, coast.

Kıyıda güzel bir gün geçirdik.

We had a nice day on the coast.

Kıyma a./n. Çekilmiş et (TDK). minced meat, ground meat.

Mantı yapmak için kıymaya ihtiyacımız var.

We need ground meat to cook mantı.

Kız a./n. Dişi çocuk (TDK). female child, daughter.

Oğlu savaşın birinde şehit düştü, iki kızı da evlenip ücra yerlere gittiler.

His son fell a martyr in a war and two daughters got married and went to remote towns.

Kızamık a./n. Genellikle küçük yaşlarda görülen, kuluçka dönemi bir iki hafta süren, bulaşıcı, ateşli, ufak kızıl lekeler döktüren hastalık (TDK). an infectious and inflammatory disease usually common in small children which lasts for a few weeks in incubation times and makes the patient got small red blemishes, measles.

Kızamık olduğu için bir hafta okula gidemedi.

She couldn't go to school because she had measles.

Kızarıklık a./n. kızarıklık olma durumu (TDK). the state of being red, rash.

Elindeki kızarıklık için krem kullanabilirsin.

You can use a gel for the rash on your hand.

Kızıl a./n. Parlak kırmızı renk (TDK). bright red in color, scarlet.

Gökyüzünün rengi kızıla döndü.

The color of the sky became scarlet.

Kimlik a./n. Toplumsal bir varlık olarak insanın nasıl bir kimse olduğunu gösteren belirti, nitelik ve özelliklerin bütünü (TDK). all of the signs, quality and features indicating the human as a social being, identity.

Sanırım uzun zaman kimliğini korumak, güçlü kalabilmek için direndi.

I think he resisted to be strong and preserve his identity for a long time.

Kimlik kartı Kişinin kim olduğunu tanıtan belge, kimlik belgesi, tanııtma kartı, hüviyet (TDK). a document introducing someone, id card, identification card, identification, identity card.

Lütfen kimlik kartı bilgilerinizi eksiksiz doldurunuz.

Please fill in your identity card information.

Kimse Herhangi bir kişi, kim olduğu bilinmeyen kişi (TDK). anyone, someone who is unknown, *anybody*.

Kimsenin girdisi çıktıı, alacağı borcu ile uğraşmak istemiyordum.

I didn't want to deal with input-output, credit and debit of anybody.

Kira a./n. Bir konutun, bir mülkün veya taşıt gibi herhangi bir şeyin belli bir bedel karşılığında, bir süre için sahibi tarafından başkasına verilmesi, icar (TDK). something such as a residence, property or vehicle being given to someone else by its owner in exchange for a price for a period of time, *rent*.

Eski kirayı yükseltiyorum, isterseniz gidin mahkemeye.

I am raising the rent, you can go to the court if you want.

Kiralık sf./adj. Kiraya verilecek olan (TDK). to be rented, *rental*.

Tatile geldiğimde kullanmak için kiralık araç bakıyorum.

I am looking for a rental car to use in the vacation.

Kiraz a./n. Gülgillerden, ılıman iklimlerde yetişen bir meyve ağacı ve bu ağacın kırmızı veya beyaz renkte, etli, sulu, tek çekirdekli meyvesi (TDK). a fruit tree growing in mild climates among rosaceae and one stoned, juicy and fleshy fruit of this tree in red or white color, *cherry*.

Tabaktan ikişer kiraz daha alıyoruz.

We are taking two cherries for each from the plate.

Kirlenmek f./v. Kirli duruma gelmek, pislennmek (TDK). to become dirty, to get dirty, *to be polluted*.

Dünya, her geçen gün gitgide kirleniyor.

The world is gradually being polluted day by day.

Kirletmek f./v. Kirli duruma getirmek, pisletmek (TDK). to make something dirty, to contaminate, *to pollute*.

Madenî kol düğmeleri bunları yeşilimtırak bir leke ile kirletirdi.

Metal cufflinks would pollute them with a greenish stain.

Kirli sf./adj. Leke, toz vb. ile kaplı, pis, murdar, mülevves (TDK). covered with staini dust etc., filthy, *dirty*.

Restoranda kirli tabaklarla yemek verdiklerini görmüştüm.

I have seen that they give food with dirty plates in the restaurant.

Kişi a./n. Kadın veya erkeğe verilen genel ad, şahıs, zat, nefer (TDK). general name of the woman or man, feller, *person*.

Sınıfta, sürekli olarak numarası yaramazlar listesinin başına yazılan kişi bendim.

The person whose school number was always written on the top of the naughty list in the class was me.

Kişi başı sf./adj. Etkilenen her insan için ortalama değeri gösteren hesaplamalara dayalı olan. based on calculations that show the average amount for each person affected (macmillandictionary), *per capita*.

Otelin bir gecelik kişi başı fiyatı çok yüksekti.

The price of the hotel per capita for a night was really high.

Kişilik a./n. Bir kimseye özgü belirgin özellik, manevi ve ruhsal niteliklerinin bütünü, şahsiyet (TDK). all of the features, moral and spiritual qualifications special to someone, character, *personality*.

Birbirinden çok farklı kişiliklere sahip insanlar, zamanlarının büyük bölümünü bir arada geçirmek zorundaydılar.

People having different personalities from each other had to spend most of time together.

Kişisel sf./adj. Kişi ile ilgili, kişiye ilişkin, kişinin kendi malı olan, şahsi, zatî (TDK). about person, related to person, property of a person, individual, personal.

Bu özü susma ile tanımlamak pek kişisel, rastgele bir yargı kurmak oluyor.

Defining this self as silence is like making a rather personal and random judgment.

Kitap a./n. Ciltli ve ciltsiz olarak bir araya getirilmiş, basılı veya yazılı kâğıt yaprakların bütünü (TDK). all of the printed and written papers gathered as bound or unbound, *book*.

Ama ben, bir kitap üzerine bir fikir edinmek istedim mi o kitabı kendim okurum.

However, if I want to have an idea about a book, I read it myself.

Kitapçık a./n. Genellikle bir şeyi tanıtmayı amaçlayan, sayfa sayısı az,küçük kitap, risale, broşür (TDK). a small book aiming at introducing something having a few number of pages, leaflet, brochure, *manual*.

Cihazın tanıtım kitiğinde nasıl kullanıldığı yazıyor.

How to use the device is written on the manual.

Kitaplık a./n. Kitapların yerleştirildiği raflardan oluşan mobilya, kütüphane (TDK).

furniture consisting of shelves on which books are put, library, *bookcase*.

Ben bunu kitaplıkta saklayarak günaha giriyorum.

I commit a sin by hiding this in the bookcase.

Klima a./n. Soğuk veya sıcak hava vererek kapalı bir yerin havasını değiştiren elektrikli

araç, iklimleme cihazı (TDK). an electrical device changing the air of a closed area by blowing hot or cold air, *air conditioner*.

Arabanın kliması bozuk olduğu için yolculuk zor geçti.

We had a difficult travel because the air conditioner in the car was broken.

Kocaman sf./adj. Çok iri, büyük, koca (TDK). huge, very big, *enormous*.

O gece mahalleye kocaman kamyonlar geldi.

Enormous trucks came to the neighborhood that night.

Koku a./n. Nesnelere yayılan küçük zerrelerin burun zarı üzerindeki özel sinirlerde uyandırdığı duygu (TDK). an emotion aroused by little morsels spread from objects on special nerves on nose membran, *smell*.

Çöp kokusuyla beraber mutsuzluğu da artıyordu günbegün.

Her unhappiness was increasing with the smell of garbage day by day.

Kol a./n. Giyside vücudun bu bölümünü saran parça (TDK). the part of the cloth covering the arm, *sleeve*.

Kara yağız oğlan yalandan gözlerinin yaşını pembe mintanının kollarına siliyordu.

The dark boy was drying his tears on the sleeves of his pink cloth.

Kol saati a./n. Bileğe takılan saat, bilek saati (TDK). a watch being worn on the wrist, *wristwatch*.

Sınava girerken kol saati takmak yasak.

It is forbidden to wear a wristwatch during the exam.

Kolay sf./adj. Sıkıntı çekmeden, yorulmadan yapılabilen, emeksiz, zahmetsiz, güç ve zor karşısı (TDK). something that can be done without having difficulty or getting tired, no effort, opposite of difficult and hard, *easy*.

Cebimde mevcut paradan bu kadar bir şey buna tahsis etmek pek kolaydı.

It was quite easy to allocate that amount of money for this from my pocket.

Kolaylaştırmak f./v. Kolay bir duruma getirmek, güçlükleri ortadan kaldırmak (TDK). to make something easy, to remove the difficulties, *to ease*.

Tatbikatınızı kolaylaştıracak bir kitap herhâlde.

It is probably a book that will ease your drills.

Koltuk a./n. Kol dayayacak yerleri olan geniş ve rahat sandalye (TDK). a large and comfortable chair that has arm rest, *armchair*.

Dinlenmek için uzandığı koltukta uyuyakalmış.

She fell asleep on the armchair after lying down for a rest.

Komşu a./n. Konutları yakın olan kimselerin birbirine göre aldıkları ad (TDK). the name of the people whose dwelling is close to each other, *neighbor*.

Çok geçmeden odaya çevredeki komşular dolmaya başladı.

Neighbors living around started to fill in the room soon.

Konu a./n. Üzerinde konuşulan şey, bahis (TDK). something that is being talked about, subject, *topic*.

Daha fazla tafsilata girmeyi bugün zararlı gördüğüm için bu konuda susacağım.

I am going to keep quiet about this topic because I think that it is harmful to go in detail more today.

Konuk a./n. Bir yere veya birinin evine kısa bir süre kalmak için gelen kimse, misafir, mihman (TDK). someone who comes to somewhere or someone else's house to stay for a while, visitor, *guest*.

Şatoda yaşayanlarla konuklar, buralarda, topluca yıkanmışlar.

People living in the castle and guests used to have a bath as a whole here.

Konulmak f./v. Koyma veya konma işi yapılmak (TDK). to do the job of putting, *to be put*.

Yemeğe tuz konuldu.

Salt was put in the meal.

Konuşmak f./v. Belli bir konudan söz etmek (TDK). to mention a certain subject, *to talk*.

Mehmet yedi yaşındayken anasıyla konuştuklarından fazla bir şey konuşmazdı.

Mehmet didn't talk much except from the subjects he talked to his mother at the age of seven.

Konuşturmak f./v. Konuşmasını sağlamak, konuşmasına yol açmak (TDK). to make it speak, to cause it speak, *to make somebody speak*.

Karagözcü hem görüntüleri hareket ettirir hem de her kişinin özelliğine göre sesini değiştirerek her birini ayrı ayrı konuşturur.

He motions the displays and also he makes everyone speak separately by changing their voices according to their personality.

Kopmak f./v. Birdenbire gürültülü veya tehlikeli olaylar birdenbire başlamak veya ortaya çıkmak (TDK). to start or occur noisy and dangerous events suddenly, *to break*.
Birdenbire bir fırtına koptu.

Suddenly, a storm broke out.

Korkmak f./v. Korku duymak, ürkmek, dehşete kapılmak (TDK). to fear, to shrink, to be horrified, *to be scared*.

Karanlık yerde insan korkmaz mıydı?

Isn't anyone scared in the dark?

Korku a./n. Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı, üzüntü (TDK). to be worried about a danger or thought of danger, sadness, *fear*.

Yarı çocuk kalbimde korku, kapıya yaklaştıkça büyüyor.

Fear in my half-child heart is growing while I am getting closer to the door.

Koruma a./n. Korumak işi (TDK). the act of protecting, *protection*.

Bütün oba sevdalıları korumanın sevinci, övüncü içindeydi.

All the tent lovers were happy and proud of the protection.

Korumak f./v. Bir kimseyi veya bir şeyi dış etkilerden, tehlikeden, zor bir durumdan uzak tutmak, esirgemek, muhafaza etmek, vikaye etmek, sıyanet etmek (TDK). to keep someone or something away from external effects, danger, difficult situation, to preserve, to conserve, *to protect*.

Orasını tozdan, yağmurdan korumak borcumuzdur.

It is our duty to protect there from dust and rain.

Korunmak f./v. Kendini korumak, sığınmak, sakınmak (TDK). to protect oneself, to take shelter, to avoid, *to protect*.

Şiddetli soğuktan korunmak için üzerlerinde üç kat keçe vardı.

They were wearing threefold mats to protect themselves from cold.

Koskocaman sf./adj. Çok büyük, çok iri, muazzam (TDK). very big, huge, giant, *huge*.

O sıralarda insana hayret verecek kadar koskocaman ve sapsarı bir ay fırladı.

A huge and bright yellow moon appeared, which was astonishing.

Koşmak f./v. Adım atışlarını artırarak ileri doğru hızla gitmek (TDK). to go forward by increasing the number of steps, *to run*.

Ben kaçıyorum, abim de arkamdan koşuyor.

I am escaping and my brother is running behind me.

Kovalamaca a./n. Arkasından koşma, peşinden gitme (TDK). to go after, to pursue, chase.

Bu kovalamaca günlerce sürüp gitti.

This chase went on for days.

Kovalamak f./v. Kaçanın arkasından koşmak, yakalamaya çalışmak (TDK). to run after the escaper, to try to catch, to chase.

Kendilerini kovalayanlardan kurtulmalarına rağmen tehlike henüz geçmiş değildi.

Although they got rid of chasers, the danger wasn't over yet.

Koymak f./v. Bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek (TDK). to leave something somewhere, to place something somewhere, to put.

Öteki elini doktorun omzuna koydu.

He put his other hand on doctor's shoulder.

Kozalak a./n. Kozalaklıların, genellikle dibi yuvarlak, tepesi koni biçiminde ve odunsu dokulu meyvesi (TDK). the fruit of the coniferae with xylem and usually round bottom and cone shaped top, *pine cone*.

Kozalaklar çıtırdıyor çamlarda...

Pine cones are crunching on pinewoods.

Kökнар a.n. Çamgillerden, yüksek bölgelerde yetişen, iğne yaprakları kısa, yassı olan, reçineli ve kozalaklı bir orman ağacı (TDK). a forest tree with pine cones and resin having small needle-leaved and flat growing up in high regions among pinaceae, *fir*.

Kökнар ağacından dekoratif amaçlı faydalanılmaktadır.

Fir tree is also used for decorative purposes.

Köpek a./n. Köpekgillerden, boy ve biçim bakımından pek çok cinsi olan, çok iyi koku alan, sadık, bekçilik ve avcılık gibi işler için beslenen memeli hayvan (TDK). a loyal mammalian animal being fed for watching and hunting that has sensitive nose and many kinds in terms of length and shape among canidae family, *dog*.

Onun vaktiyle pek sevdiği küçük, sırtı siyah ve göğsü beyaz, oynak bir köpeği varmış.

She had a small playful dog that was black in back and white in chest once.

Köprü a./n. Herhangi bir engelle ayrılmış iki yakayı birbirine bağlayan veya trafik akımının, başka bir trafik akımını kesmeden üstten geçmesini sağlayan ahşap, kâgir, beton veya demir yapı (TDK). a wooden, stone, concrete or steel structure that connects two sides separated by an obstacle to each other or enables traffic stream to flow above

without preventing any other traffic stream, *bridge*.

Bu camiler, bu çeşmeler, bu köprüler rastgele yapılmadı.

These mosques, these fountains and bridges weren't done randomly.

Köşe a./n. İki duvarın birleştiği girintili veya çıkıntılı yer (TDK). wavy or coign place where two walls merge, *corner*.

Seniha Hanım parmağını odanın köşesine uzattı.

Mrs.Seniha reached her finger towards the corner of the room.

Kötü sf./adj. İstenilen, beğenilen nitelikte olmayan, hoş gitmeyen, fena, iyi karşıtı (TDK). not in a quality that is liked or wanted, unpleasant, poorly, opposite of good, *bad*.

Hamakat, dalalet ve kötü niyetin bu kadarına söylenebilecek bir şey yoktur.

There is nothing to say to this degree of stupidity, perversion and bad intention.

Kötülük a./n. Kötü olma durumu, kemlik, şer (TDK). being bad, enormity, *evilness*.
Bunun için iyilerle kötülere, iyilikle kötülüğü ayırt edebilmek lazım.

It is essential to distinguish the good and bad; favor and evilness.

Köy a./n. Yönetim durumu, toplumsal ve ekonomik özellikleri veya nüfus yoğunluğu yönünden şehirden ayırt edilen, genellikle tarımsal alanda çalışılan, konutları ve öteki yapıları bu hayata uygun yerleşim birimi, köylük yer, köy yeri (TDK). a dwelling unit distinguished from the city in terms of its management, social and economic features or population and where people usually work in agricultural area and has housing and other structures suitable for this kind of life, country side, *village*.

Vatanseverlik, doğduğu yeri, evini, köyünü, müstakil devlet sınırları içinde memleketini sevmektir.

Patriotism is to love the place where you were born, your house, your village and hometown inside the sovereign state borders.

Köylü a./n. Köy halkı (TDK). countryman, *villager*.

Köylüleri, özellikle onları çok iyi tanıyordu.

He knew the villagers especially them very well.

Kral a./n. En yüksek devlet otoritesini, bütün devlet başkanlığı yetkilerini kalıtım veya soylularca seçilme yoluyla elinde bulunduran kimse (TDK). someone who has all the authority of presidency, the biggest state authority, via heredity or election of nobles, *king*.

Oswald, 634'te kral oldu.

Oswald became king in 634.

Kravat a./n. Bir ucu ince, diğ er ucu daha geniş, gömlek yakasının altından geçirilerek önde üçgen biçiminde bağlanan, özel kumaşt an yapılan giysi aksesuarı, boyun bağı (TDK). a dress accessory made from a special fabric tied in triangle shape by crossing under the shirt collar and thin in one end and larger in the other end, *tie*.

Muallim Bey, kravatınızın rengi gömleğ inize uymamış, dedi, suratıma güldü.

The teacher said that the color of my tie wasn't suitable to my shirt and laughed to my face.

Kucak a./n. Açık kollarla göğüs arasındaki bölüm, aguş (TDK). the part between open arms and chest, *lap*.

Kucağ ımdaki yavrumla yapayalnız kalmış tık.

We were on our own with my baby on my lap.

Kucaklamak f./v. Kollarla sarıp göğüs üzerine bastırmak (TDK). to suppress someone on chest by embracing with arms, *to hug*.

Erhan'ı doyumsuz bir sevgi ile kucakladılar.

They hugged Erhan with an insatiable love.

Kulak a./n. Başın her iki yanında bulunan iş itme organı (TDK). an organ for hearing at two sides of head, *ear*.

Kulaklarımın uğ ultusu içinde, söylediğ i lakırtıların hiçbirini duymuyordum.

I didn't hear any nonsense he was saying in the gabble of my ears.

Kullanım a./n. Kullanma, yararlanma, tasarruf (TDK). usage, benefit, saving, *use*.

Çiftç iler besin ürünleri üzerinde böcek ilacı kullanımını azaltıyor.

Farmers are reducing the use of pesticides on food crops.

Kullanmak f./v. Bir şeyden belli bir amaçla yararlanmak (TDK). to benefit from something for a certain purpose, *to use*.

Parmaklarının arasındaki mendili eskiyinceye kadar kullandığ ın hiç oldu mu?

Have you ever used a napkin between your fingers until it wears away?

Kumaş a./n. Pamuk, yün, ipek vb.nden makinede dokunmuş her türlü dokuma (TDK). any kind of material weaved in machine from cotton, wool, silk, etc., *fabric*.

Her şey, esvap ve eşya Bursa'da dokunan ipek kumaşlardan yapılmıştır.

Everything, clothing and furniture were made from silk fabric weaved in Bursa.

Kumbara a./n. Para biriktirmek için kullanılan, bozuk veya kâğıt para atılan deliği olan, metal, toprak, plastikten yapılmış küçük kap (TDK). a small pot made from metal, soil or plastic which has a hole to throw the money and used for saving money, *moneybox*.

Kumbarasında biriktirdiği parayla istediği oyuncuğu aldı.

He bought the toy he wanted with the money he saved in the moneybox.

Kurbağa a./n. Kurbağalardan, yumurta ile üreyen, yavruları gelişimlerini durgun sularda tamamladıktan sonra kuyruğu ve solungacı körelerek karada yaşayabilen, sıçrayarak yürüyen ve suda iyi yüzen küçük hayvan (TDK). a small oviparous animal among frogs which can live on the land after completing its development in slack waters with the dulling of its tail and gill and walks by jumping and swims well in the water, *frog*.

Kurbağa aniden ses çıkarınca korktu.

She scared of the frog when it made a sound suddenly.

Kurnaz sf./adj. Kolay kanmayan, başkalarını kandırmasını ve ufak tefek oyunlarla amacına erişmesini beceren, açığöz, hin (TDK). someone who is not fooled easily, succeeds in tricking others and reaching his/her aims with small plays, vigilant, *crafty*.

Kurnaz Ünal, böyle vakitsiz gelişinden pirelendiğini anlamıştı.

Crafty Ünal found out that he was worried by suspicion from his untimely arrival.

Kurt a./n. Köpekgillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Amerika'da yaşayan, postu gri sarı renkli, yırtıcı, etçil memeli hayvan (TDK). a carnivore predatory mammalian animal having yellow gray fur and living in Europe, Asia and North America among canidae family, *wolf*.

Kışın soğuklarında köye kurtlar inerdi.

Wolves used to come to the village in winter colds.

Kurtarma a./n. kurtarmak işi (TDK). the act of saving, *rescue*.

Suya düşen çocuk için kurtarma operasyonu düzenlendi.

A rescue operation was organized to save the boy who had fallen into the water.

Kurtarmak f./v. Bir canlıyı bir felaketten, tehlikeden veya zor durumdan uzaklaştırmak (TDK). to move a living being away from a disaster, danger or difficult situation, *to save*.

İşte böyle bir eser onları bu külfetten kurtarmış olur.

Such a work would save them from this trouble.

Kurtulmak f./v. İstenmeyen, sıkıntı veren, hoşlanılmayan bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşmak (TDK). to stay away from a person, a place, a situation that is not wanted, not liked and bothering, *to get rid of*.

Her gülüşte, ihtiyarlığın içlerine çöktürdüğü birkaç yıldan kurtularak çocuk masumluğuyla güldüler.

They laughed with child innocence by getting rid of a few years they felt because of old age in every smile.

Kuru sf./adj. Yağış almayan ve üzerinde bitki olmayan (TDK). not receiving rain and not having plants on it, *arid*.

Yazın buranın havası sıcak ve kuru oluyor.

The weather is hot and arid in summers here.

Kuru yemiş a./n. Fındık, fıstık, leblebi gibi yemek dışında yenilen yiyecekler (TDK). food eaten except from meals such as nuts, pistachio and roasted chickpea, *dried fruits*.

Kırk türlü kuru yemişle donanmış masanın ortasına dikilmiş bir ince, ufak mum vardı. There was a thin and small candle stucked in the middle of the table which was full of dried fruits of forty kinds.

Kurucu a./n. bir kuruluşu oluşturan kimse (TDK). someone who establishes an institution, *founder*.

O, bu derneğin kurucularından birisidir.

He is one of the founders of this association.

Kurulmak f./v. Kurma işine konu olmak veya kurma işi yapılmak (TDK). being subject to the act of establishing or being done the job of establishing, *to be established*.

Kurulmuştu benim adıma bir saray / Çevresini dolanmış gümüşten bir çay.

A palace was established on behalf of me/ a stream from silver surrounded its environment.

Kurum a./n. Evlilik, aile, ortaklık, mülkiyet gibi köklü bir yapıyı içeren, genellikle devletle ilişkisi olan yapı veya birlik, müessese (TDK). a structure or unity including a rooted base such as marriage, family, partnership, ownership and usually related to the government, administration, *institute*.

Konu ile ilgili tüm kurumlara başvurumu yaptım.

I have made an application to each institute regarding this issue.

Kuruntu a./n. Olmayacak bir şeyin olacağını sanma, vehim (TDK). to suppose something to happen that is not going to happen, *misgiving*.

Bu davranış yersiz kuruntuların tam bir panzehridir.

This behavior was totally an antidote of irrelevant misgivings.

Kurutmak f./v. Suyunu ve ıslaklığını giderip kuru duruma getirmek (TDK). to make something dry by eliminating its water and humidity, *to dry*.

Gözyaşlarını kurut, dedi, bilirsin ki kader değişmez.

He said dry out your tears, you know, fate doesn't change.

Kuş a./n. Yumurtlayan omurgalılarından, akciğerli, sıcakkanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı (TDK). the general name of the flyer animals with two wings and two legs and beaks which is pulmonate, sympathetic and covered with feather among vertebrates that can ovulate, *bird*.

Çalılıkların üstünde kuşlar cıvıldaarak uçuşuyordu.

Birds were flying and chirping on the bushes.

Kutlamak f./v. Önemli bir olayın gerçekleşmesinin yıl dönümü dolayısıyla tören yapmak, tesit etmek (TDK). to perform a ceremony due to an anniversary of an important event, *to celebrate*.

Ben her sene 11 Mayıs'ta doğum günümü kutlarım.

I celebrate my birthday on May 11th every year.

Kutsal sf./adj. Güçlü bir dinî saygı uyandıran veya uyandırması gereken, kutsi, mukaddes (TDK). something that needs to arouse a strong religious respect, divine, *holy*.

Kutsal topraklara gelmiş olmanın sevincini yaşıyordu.

He was feeling the happiness of being in holy land.

Kutu a./n. İnce tahta, mukavva, teneke, plastik vb.nden yapılmış, genellikle kapaklı kap (TDK). usually a covered pot made from a thin wood, cardboard, tin, plastic, etc., *box*.

Enfiyesini, üstü mineli bir kutudan çekerti.

He used to take his snuff from a box covered with enameled on it.

Kuyruk a./n. Hayvanların çoğunda, gövdenin sonunda bulunan, omurganın uzantısı olan uzun ve esnek organ (TDK). a long and flexible organ at the end of the body as an extension of backbone in most of the animals, *tail*.

Hayvan, kuyruğunun altından bir bezden sıvı püskürtür.

The animal sprays liquid from a gland under its tail.

Kuzen a./n. erkek yeğen (TDK). male nephew, *cousin*.

Kuzenimle sinemaya gittik.

We went to the cinema with my cousin.

Kuzey a./n. Sağını doğuya, solunu batıya veren kimsenin tam karşısına düşen yön, dört ana yönden biri, şimal, güney karşıtı (TDK). the direction that is right across the one who is taking the east on his right and west on his left, one of the four main dimensions, opposite of south, *north*.

O, Fransa'nın kuzeyinde büyüdü.

She grew up in the north of France.

Küçük sf./adj. Boyutları, benzerlerininkinden daha ufak olan, mikro, büyük karşıtı (TDK). having smaller sizes than the similar ones, micro, opposite of big, *small*.

Duvar, çeşitli küçük kâğıtlara basılmış resimlerle kaplıydı.

The wall was covered with pictures printed in small papers.

Küçümsemek f./v. Değer ve önem vermemek, küçük görmek (TDK). not to appreciate, to look down, *to underestimate*.

Bu bir nevi başkasını yok farz etmek ve sonunda küçümsemek değil midir?

Is it not a kind of ignoring someone else and finally underestimating them?

Küsmek f./v. Birine veya bir şeye darılmak (TDK). to take offense to somebody or something, *to be angry with*.

Bana küstün mü?

Are you angry with me?

Kütüphane a./n. Kitap satılan dükkan, kitabevi (TDK). a shop where books are sold, library, *bookshop*.

Bu kitabı kütüphaneden satın alabilirsiniz.

You can buy this book from the bookshop.

Kütüphaneci a./n. kitaplıkta görevli kimse, bibliyotekçi (TDK). someone who is in charge of a library, *librarian*.

Okulda kütüphaneci olarak çalışarak harçlığımı çıkarıyordu.

He earned money by working as librarian at the school.

Kütür kütür sf./adj. Tazeliğinden dolayı kütür sesi çıkaran (TDK). sounding as crisp because of its freshness, *crunchy*.

Dur ben seçeyim, dedim, kütür kütür bir karpuz seçtim.

I wanted to pick it myself and took a crunchy melon.

Küvet a./n. Banyoda içinde yıkanılan tekne (TDK). the basin in which people have a bath in the bathroom, *bathtub*.

İçeri girince gözüme ilk ilişen şey küvetle oturak oldu.

The first thing I realized when I came into was the bathtub and seat.

Lakap a./n. Bir kimseye, bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan, o kimsenin veya o ailenin bir özelliğinden kaynaklanan ad (TDK). a name which is given to someone or a family separately from their own names, a name which derives from a feature of that person or family, *nickname*.

Öyleyse bana da bir lakap bul, dedi, sallanmaktan başı dönen tuzluğu nihayet masaya bırakabildiğinde.

He told me to find a nickname for him when he finally left the dizzy salt cellar from shaking on the table.

Lambalar a./n. Petrol gibi yanıcı bir madde yakarak veya elektrik akımıyla içindeki teller akkor durumuna geçerek ışık veren alet (TDK). a device giving light by burning a combustible material like petroleum or becoming glow of the wires inside with the electrical current, *lamp*.

Saat kaçtı bilmiyorum, lambalar söndü / Anladım ki davetliler evlere döndü.

I don't know what time it was, the lamps went off/ I got that the guests returned home.

Lavabo a./n. Üzerinde su muslukları bulunan, porselen, emaye, sac vb.nden yapılmış, el, yüz, bulaşık yıkamaya yarar, çukur yer veya eşya (TDK). a hollow place or article made from porcelain, enamel, plate, etc., having water faucets on it and used for washing dishes, *sink*.

Lavabonun aynasında yorgun bir suratla kendini anlamaya çalışan bu adama bakıyorum.

I am looking at the man who tries to understand himself with a tired face in the mirror of the sink.

Lavanta a./n. Lavanta çiçeğinden yapılan ispirotolu esans (TDK). an alcoholic extract made from flos lavandulae, *lavender*.

Bu el hafiften benzin, tütün ve bayıltıcı bir lavanta kokuyordu.

This hand smelled like gasoline, tobacco and sickly lavender.

Lazım sf./adj. Gerek, gerekli (TDK). required, essential, *necessary*.

Yaratıcı hamleler yapmak isteyen bir millet için mutlaka bir şeye inanmak lazım.

It is absolutely necessary for a nation who wants to make creative moves to believe in something.

Levha a./n. Bir yere asılmak için yazılmış yazı, safiha (TDK). an article written to be hanged on somewhere, *signboard*.

İçeri girince göze ilk çarpan şey duvardaki yazı levhaları oluyordu.

The first thing standing out when you come in was the signboards on the wall.

Leylek a./n. Leyleksilerden, kışın tropikal Afrika'da yaşayan, siyah telekli, uzun gagalı, uzun bacaklı, büyük, beyaz, göçmen kuş (TDK). a big white and migrant bird with long beak and legs and black quill living in tropical Africa in winters among ciconiformes, *stork*.

Ona en çok hüznü veren, leyleklerin gidişleriydi.

What made him feel sad the most was leaving of storks.

Lezzetli sf./adj. Tadı güzel (TDK). yummy, *delicious*.

Bizim yazıcı için bundan daha iyi, bundan daha lezzetli bir ilaç olamaz.

There can't be any more delicious medicine than this for our printer.

Lise a./n. Sekiz yıllık ilköğretimden sonra en az dört yıllık bir eğitimle hayata veya yükseköğretime hazırlayan ortaöğretim kurumu, ortaöğretim (TDK). secondary school preparing for higher education or life with at least four year of education after primary education lasting for eight years, secondary education, *high school*.

İlkokulu, liseyi birlikte okuduk, belki onda nostalji uyandırıyorum.

We went to the primary school and high school together, maybe that's why I arouse nostalgia on him.

Lokanta a./n. Yemek pişirilip satılan yer, aşevi, restoran (TDK). a place where meals are cooked and sold, diner, eatinghouse, *restaurant*.

Galata lokantalarının yemekleri üzerine tetkikler yapmaya başlamış.

He started to do investigations on meals in Galata restaurants.

Lokma a./n. Ağza bir defada alınıp götürülen yiyecek parçası, sokum (TDK). a piece of food taken to mouth at one move, morsel, *bite*.

Öbür yemeklerden bile ağızına bir lokma koyamadı.

He didn't take a bite from other meals.

Lütfen zf./adv. Birinden bir şey isterken "dilerim, rica ederim" anlamında kullanılan bir söz (TDK). a word used for saying "I wish, if you please" while desiring something

from someone, *please*.

Lütfen yukarıya teşrif buyurun beyefendi!

Please grace us with your presence sir!

Macera a./n. Baştan geçen ilginç olay veya olaylar zinciri, serüven, sergüzeşt, avantür (TDK). an event or chain of events lived through, exploit, *adventure*.

Türk şiirinin ve Türk musikisinin bir gurbet macerası olduğunu bilirdim.

I knew that Turkish poetry and music was a foreign place adventure.

Maceracı sf./adj. İlginç ve tehlikeli olayları göze alan, serüvenci, sergüzeştçi, maceraperest (TDK). taking the risk of interesting and dangerous events, adventurous, *adventurer*.

Bizim gibi maceracı insanlarda ne gibi meziyetler bulunduğunu anlamak herkesin kârı değildir.

Not everyone can understand what kind of virtue that adventurer people like us have.

Madalya a./n. Savaşta yararlık gösterenlere, yarışlarda derece alanlara ödül, bazen de önemli bir olay dolayısıyla ilgililere hatıra olarak verilen metal nişan (TDK). a metal medal given as a reward to the ones who help during war or placed in a competition or given as a memory to those concerned of an important event, *medal*.

Hemen gümüş ve mireden kendi madalyamı verdim.

I gave my own medal from silver and enamel instantly.

Madde a./n. duyularla algılanabilen nesne (TDK). object that can be perceived by senses, *substance*.

Bazı çalışanlar radyoaktif maddelere maruz kaldıktan sonra kanser oldular.

Some workers had developed cancer after exposure to radioactive substances.

Mafya a./n. Yasa dışı işlerle uğraşan, zor kullanarak birtakım gizli çıkarlar sağlayan örgüt (TDK). an organization having some secret profits by using force and involved in illegal activities, *mafia*.

Mafyadan aldığı parayı geri ödeyememiş.

He couldn't pay back the money he took from mafia.

Mağara a./n. Bir yamaca veya kaya içine doğru uzanan, barınak olarak kullanılabilen yer kovuğu, in (TDK). ground hollow that can be used as shelter and extending through the inside of a slope or rock, *cave*.

Şu karşiki dağda derin bir mağara vardır.

There is a deep cave in the opposite mountain.

Mantar a./n. Mantarlardan, içinde zehirlileri de bulunan, silindirik bir gövde ve üst tarafı şapka biçiminde olan ilkel canlıların genel adı (TDK). the general name of the primitive creatures having a cylinder body and hat shaped top, which also has venemous kinds among fugni, *mushroom*.

Sen domalan bilir misin? Patates gibi bir şeydir, mantar gibi lezzetlidir.

Do you know earthnut? It is something like a potato and delicious as a mushroom.

Manti a./n. İçine kıyma konularak küçük bohçalar biçiminde dürülen hamur parçaları (TDK). pieces of paste rolled up as small packets by putting ground meat inside, *meat pasty*.

Güveçten sonra bir koca sini manti gelmiş.

Meat pasty in a huge tray came after casserole.

Mantıklı sf./adj. Mantığa uygun, akla uygun, mantıksal, mantiki, lojik (TDK). logical, sensible, legitimate, *reasonable*.

Harekete geçmek için mantıklı sebepleri vardı.

They had reasonable grounds for taking action.

Manzara a./n. Dış görünüş (TDK). appearance, *view*.

Boğaz'ın ucundan Karadeniz'e bir kapı gibi açılan manzara...

The view opening like a door to the Black Sea from the end of Bosphorus...

Marifet a./n. Ustalık, hüner, uzmanlık (TDK). mastership, ability, expertness, *skill*.

Zaten dünyada her şeyin bir izahı vardır ama marifet, onu izah etmesini bilmeli.

There is an explanation for everything in the world but the skill is to know how to explain it.

Martı a./n. Martıgillerden, çoğu beyaz renkte, eti yenmez, yüzücü, perde ayaklı deniz kuşlarının ortak adı (TDK). the common name of the totipalmate sea birds which are swimmers not eaten in white color among laridae family, *seagull*.

Martıların ve askerlerin oranın en sadık nöbetçileri olduğunu her geçişimde gördüm.

I have seen that seagulls and soldiers are the most loyal guards there everytime I pass there.

Masal a./n. Genellikle halkın yarattığı, hayale dayanan, sözlü gelenekte yaşayan, çoğunlukla insanlar, hayvanlar ile cadı, cin, dev, peri vb. varlıkların başından geçen olağanüstü olayları anlatan edebî tür (TDK). a type of literary genre telling the extraordinary events happening between creatures like witch, gin, giant, fairy, etc. and animals and people mostly, living in oral tradition, based on imagination and created

usually by folks, *tale*.

Masal olsun roman olsun, ikisi de anlatı sanatıdır.

Both tales and novels are narrative arts.

Masmavi sf./adj. Her yanı mavi, gömgök (TDK). all blue, dark blue, *deep blue*.

Gökyüzü mavi, masmaviydi / Güneş gittikçe ısıtıyordu.

The sky was blue, deep blue/ the sun was heating up increasingly.

Masraflı sf./adj. Çok masraf gerektiren, paHaliya çıkan (TDK). requiring cost much, sumptuous, *costly*.

Bu, masraflı bir iş.

This is a costly job.

Medeni durum a./n. evli olup olmadığını resmi olarak sormak için kullanılan söz. Used for asking officially whether you are married or not (macmillandictionary), *marital status*.

Kimlikte medeni durumunu değiştirmeyi unutmuş.

He forgot to change his marital status on the identity card.

Mekan a./n. Yer, bulunulan yer (TDK). place, whereabouts, *location*.

Yeni ofisler için uygun bir mekan bulamadık.

We have not found a suitable location for the new offices.

Mektup a./n. Bir şey haber vermek, sormak, istemek veya duyguları bildirmek için birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kâğıt, name (TDK). written paper in an envelope usually sent by mail route to someone in order to inform, ask or want something or Express emotions, *letter*.

Askerlerin çoğu eve uzun mektuplar yazdı.

Most of the soldiers wrote long letters home.

Menekşe a./n. Menekşegillerden, bir veya çok yıllık otsu bir bitki (TDK). herbaceous plant for one or more years, *violet*.

Annesine bir menekşe hediye etmişti.

She gave her mom a violet as a gift.

Menkul sf./adj. Bir yerden bir yere taşınabilen (mal) (TDK). movable from somewhere to somewhere, *movable*.

Merak a./n. Bir şeyi edinme, yapma, bir şeyle uğraşma isteği (TDK). desire to have, do or involve in something, *curiosity*.

Öteden beri güzel giyinmeye, güzel konuşmaya merakım vardır.

I have curiosity about dressing nice and talking nice since before now.

Merak etmek f./v. anlamak veya öğrenmek istemek (TDK). to understand or want to learn, *to wonder*.

Bu bilgiye nasıl ulaştıklarını merak ediyorum.

I wonder how they found out this information.

Meraklı sf./adj. Her şeyi anlamak ve bilmek isteyen, araştırmacı, mütecessis (TDK). someone who wants to understand and know everything, researcher, *curious*.

Başımı kaldırıncı Mustafa'nın meraklı gözleriyle karşılaşıyorum.

I see Mustafa's curious eyes when I raise my head.

Mercimek a./n. baklagillerden, beyaz çiçekli bir tarım bitkisi (TDK). an agricultural plant with white flowers among legume family, *lentil*.

Yemekte mercimek çorbası olduğunu duyunca çok sevindi.

He became happy when he heard there was lentil soup in the dinner.

Merdiven a./n. Bir yere çıkmaya veya bir yerden inmeye yarayan basamaklar dizisi, basak (TDK). series of steps used for going up or down somewhere, *stair*.

Bir alt kata iki merdivenle iniliyordu ve arada ufak bir platform vardı.

Two stairs were used for going down one floor and there was a small platform.

Merkez a./n. Bir bölgenin veya kuruluşun yönetim yeri (TDK). the place of management of a region or institution, *centre*.

Turist danışma merkezinden şehir haritası alabilirsiniz.

You can get a city map from the Tourist Information Centre.

Merkezi sf./adj. Merkezde olan, merkezi oluşturan (TDK). being in the centre, comprising of the centre, *central*.

Dur bakalım, biraz daha merkezî mahallelere yaklaşalım, diyordu.

He was telling me to wait a little more and get closer to the central neighborhoods.

Mesela ed./prep. Söz gelişi (TDK). for instance, *for example*.

Mesela hep aynı saatlerde telefon çalardı.

For example, the telephone used to rang at the same time.

Meslek a./n. Belli bir eğitim ile kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş (TDK). a job of which rules are determined and done to earn money in return or to service or to produce beneficial goods to people based on systematic information and skills obtained with a certain education, *occupation*.

Beş yıldır bu mesleği yapıyorum.

I have been in this occupation for five years.

Meşgul sf./adj. Bir işle uğraşan, iş görmekte olan (TDK). dealing with something, doing something, *busy*.

Belediye doktoru, kışın kimya tecrübeleri ile meşguldü.

The municipality doctor was busy with chemistry experiences in winters.

Meşhur sf./adj. Ünlü, tanınmış, herkesçe bilinen, angın (kimse) (TDK). noted, known by everyone, fable (someone), *famous*.

Yeni Park gazinosunda kasabanın meşhur karadut şerbetiyle beraber bir parça da içki içilir.

A little alcohol is taken with the famous black mulberry sherbet in the New Park casino of the village.

Metin a./n. Bir yazıyı biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan kelimelerin bütünü, tekst (TDK). all of the words comprising of a writing with form, narration and punctuation features, *text*.

Aslında kâğıda gerek yoktu çünkü bütün metni satır satır ezbere biliyordu.

Actually there was no need for paper because he knew the whole text by rote line by line.

Mevsim a./n. Yılın, güneşten ısı, ışık alma süresi ve dolayısıyla iklim şartları bakımından farklılık gösteren dört bölümünden her biri, sezon (TDK). each of the four parts of the year showing difference in terms of time of absorbing heat and light from the sun and accordingly climate conditions, *season*.

Bütün bir mevsim vur patlasın çal oynasın, eğlenildi.

They lived it up for a whole season.

Meyve a./n. Bitkilerde çiçeğin döllenmesinden sonra yumurtalığın gelişmesiyle oluşan tohumları taşıyan, genellikle yenebilen organ, yemiş (TDK). usually edible organ of plants forming ovarians after insemination of flower and carrying the seeds, dessert, *fruit*.

Tatlı olarak her zaman bir parça meyve yer.

She always has a piece of fruit for dessert.

Mezar a./n. Ölünün gömülü olduğu yer, kabir, sin, makber, gömüt (TDK). the place where the dead people is buried, tomb, rest, burial place, *grave*.

Yurdumuzun on dört yerinde Yunus'a ait olduğu söylenen türbe ve mezarlar vardır.

There are mausoleums and graves that are said to belong to Yunus in fourteen parts of the country.

Mezun sf./adj. Bir okulu bitirerek diploma almış (kimse) (TDK). someone who gets diploma after finishing a school, *graduate*.

Bu kitabı ilk okuduğumda, çiçeği burnunda bir fakülte mezunuydum.

I was a brand new graduate of faculty when I first read this book.

Mezun olmak f./v. Okul, kurs vb.ni bitirmek (TDK). to finish school, course, etc., *to graduate*.

İstanbul üniversitesinden geçen yıl mezun oldum.

I graduated from Istanbul University last year.

Mısır a./n. Buğdaygillerden, gövdesi boğumlu ve kalın, yaprakları şerit biçiminde, boyu yaklaşık 2 metre olabilen, erkek çiçekleri tepede salkım durumunda, dişi çiçekleri yaprakla gövde arasında koçan biçiminde olan bir kültür bitkisi (TDK). a cultivated plant in stem shape of which female flowers are between the leaves and body and male flowers are in the bunch condition at the top, which can be about 2 metres in height and has leaves in strip shape and nodose and thick body among poaceae, *corn*.

Mısır en çok Karadeniz Bölgesinde yetiştiriliyor.

Corn is grown up in the Black Sea Region the most.

Mikrodalga fırın a./n. Elektromanyetik dalga ile yiyecekleri kısa sürede pişiren veya ısıtan fırın (TDK). an oven baking or heating the foods with electromagnetic wave in a short time, *microwave oven*.

Mikrodalga fırın zararlı olduğu için kullanmıyoruz.

We don't use microwave oven because it is harmful.

Millet a./n. Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu, ulus (TDK). community having the unity of language, history, emotion, target, custom and tradition among them and usually living in the same land, *nation*.

Farklı milletlerden birçok öğrenci bu projeye bir araya geldi.

Many students from different nations came together with this project.

Milletçe zf./adv. Millet tarafından, millete göre, millet olarak (TDK). by the nation, according to nation, as a nation, *nationally*.

Türk ata yurduna ve Türk'ün istiklaline tecavüz edenler kimler olursa olsun, onlara bütün milletçe mukabele ve onlarla mücadele eylemek icap ediyordu.

Whoever attacks the Turkish country and independence, they should be responded and struggled nationally.

Millî sf./adj. Milletle ilgili, millete özgü, ulusal (TDK). about nation, unique to nation, *national*.

İstiklal Harbi'nde millî duyguları aksettiren ümit ile dolu yazılarını hâlâ unutmadık.

We still remember the articles full of hope reflecting the national feelings in the War of Independence.

Millî marş a./n. Ülkelerin bağımsızlık simgelerinden olan, resmî makamlarca onaylanmış, çeşitli etkinliklerde seslendirilen marş (TDK). the anthem which is among the independence symbols of the countries and approved by official authorities and performed in various activities, *national anthem*.

Törenlerde önce millî marşımız okunur.

Our national anthem is sang in the ceremonies first.

Millî takım a./n. Uluslararası yarışmalarda bir ülkeyi temsil etmek için bir araya gelmiş sporcular grubu (TDK). a group of sportsman coming together to represent a country in international competitions, *national team*.

Millî takımımız dünya çapında başarılı oldu.

Our national team has become successful internationally.

Milyonlarca sf./adj. Pek çok, çok sayıda (TDK). too many, a large number, *millions of*.

Her milletten milyonlarca insan kafiyeyi bu gözlerle görür.

Millions of people from every nation see rhyme with these eyes.

Mimar a./n. Yapıların planını yapıp bunların gerçekleşmesini sağlayan kimse (TDK). someone who does the plans of structures and realizes them, *architect*.

Binanın mimarını da bulsanız bu sualinize cevap vermez.

Even if you find the architect of the building, he won't answer your question.

Minik sf./adj. Küçük ve sevimli (TDK). small and cute, *tiny*.

Ne minik şey!

What a tiny thing!

Mola vermek f./v. uzun süren yolculuğa, yürüyüşe veya çalışmaya, dinlenmek amacıyla bir süre ara vermek, oturup dinlenmek (TDK). to stop a long journey, walk or working for a while to rest, to sit and rest, *to have a break*.

Köye gidinceye kadar iki yerde mola verdik.

We had a break in two places until we arrived the village.

Mont a./n. Kumaştan veya deriden yapılan, genellikle belden kemerli, üstünde cepleri bulunan, gömlek, hırka vb. üzerine giyilen kısa, hafif giysi (TDK). a short light cloth being worn on shirt, sweater,etc., having pockets on it and usually belted on waist and made from fabric or leather, *coat*.

Montunu giy. Dışarı çıkıyoruz.

Put on your coat- we are going out.

Mosmor sf./adj. Her yanı mor, koyu mor (TDK). livid, black-and-blue, *deep purple*.

Uykusuzluktan gözleri mosmor olmuştu.

Her eyes became deep purple due to lack of sleep.

Muayene olmak f./v. hekimce bakılmak (TDK). to be examined by doctor, *to get examined*.

Doktora muayene olmak için saatlerce sıra bekledi.

He awaited his turn to get examined by the doctor.

Muhabir a./n. Basın ve yayın organlarına haber toplayan, bildiren veya yazan kimse (TDK). someone who collect, informs or writes news for media organs, *reporter*.

Ben de Tanin muhabiri olarak aynı trenle gidecektim.

I was going to go in the same train as Tanin reporter.

Muhasebe a./n. Hesap işleriyle uğraşma (TDK). dealing with accounts, *accounting*.

Muhasebe ile defter tutma işlerini de üzerine aldığından milleti burnundan yakalamıştı.

Everyone fell into his hands because he took on the responsibility of accounting and record keeping.

Mum a./n. Bir fitilin etrafına erimiş bal mumu, içyağı, stearik asit veya parafin dökülerek genellikle silindir biçiminde dondurulan ince, uzun aydınlatma aracı (TDK).

a long thin lightning device usually frozen in cylinder shape by shedding melted beeswax, grease, stearic acid or parafin around a candlewick, *candle*.

Mumlarla süslü masada güzel bir yemek yediler.

They had a nice dinner in a table candles on it.

Mutfak a./n. Yemek pişirilen yer, aş damı (TDK). the cooking place, food roof, *kitchen*.

Bir bütün günü mutfakta harcayıp çeşitli yemekler yapıyor.

She cooks various meals by spending a whole day in the kitchen.

Mutlu a./n. Mutluluğa erişmiş olan, ongun, mesut, saadetli, bahtiyar, berhudar (TDK).

having reached the happiness, fortunate, felicitous, holiness, elated, *happy*.

Beni orada sıcak bir yuva, huzurlu konuklar, mutlu bir kadın bekliyor.

A warm house, peaceful guests, a happy woman is waiting for me there.

Mutlu etmek f./v. Mutlu bir duruma getirme, mutluluk vermek (googlesozluk). To give happiness, *to make happy*.

Öğrencilerin bu davranışı beni çok mutlu etti.

The behavior of the students made me very happy.

Mutlu olmak f./v. Mutluluk duymak, bahtiyar olmak (TDK). to be glad, to be fortunate, *to be happy*.

Mutlu olman için elinden geleni yapıyor.

She does her best for you to be happy.

Mutluluk a./n. Bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu, mut, ongunluk, kut, saadet, bahtiyarlık, saadetlilik (TDK). the state of feeling proud because of reaching all missings completely and continuously, *happiness*.

Hele bir de birkaç sünger bulabilse artık mutluluğunun sınırı olmayacaktı.

His happiness would be limitless if he found a few sponges.

Mutsuz sf./adj. Mutlu olmayan, bedbaht, saadetsiz (TDK). not happy, miserable, *unhappy*.

Neden bu kadar mutsuzsun?

Why are you so unhappy?

Muz a./n. Muzgillerden, sıcak bölgelerde yetişen, bir çenekli, çok yıllık bir bitki (TDK). an univalve perennial plant growing in hot climates, *banana*.

Mersin'in en önemli simgelerinden biri muzdur.

Banana is one of the most important symbols of Mersin.

Mücadele a./n. Herhangi bir amaca erişmek, bir kuvvete karşı koyabilmek için bir kişi veya topluluğun güçlü, sürekli çabası, savaşı (TDK). strong and continuous effort of someone or a community to reach an aim or resist to a force, fight, *struggle*.

Bu İslam merkezinde içten içe bir yığın mücadele vardı.

There were many secret struggles in this Islamic centre.

Müddet a./n. Zaman dilimi, süre (TDK). Period of time, *while*.

Odada yalnız kalınca iki eski arkadaş bir müddet daha ağlaştılar.

Two old friends cried for a while when they were alone in the room.

Müdür a./n. İdare eden, yöneten (TDK). managing, directing, *director*.

Yazı işleri müdürleri böyle öyküler istiyorlar.

The directors of editorial office want such stories.

Müfredat a./n. Öğretim programı (TDK). syllabus, *curriculum*.

Matematik müfredatımız şimdi daha geniş.

Our mathematics curriculum is much broader now.

Müjde ünl./int. Sevindirici haber verileceği zaman söylenen bir söz (TDK). an exclamation used for declaring happy news, *good news*.

Müjde! Bir oğlunuz oldu.

Good news! You had a son.

Nane a./n. Ballıbabagillerden, yaprakları sapsız, çiçekleri beyaz veya menekşe rengine, güzel kokulu, yaprakları baharat olarak kullanılan, çok yıllık ve otsu bir kültür bitkisi (TDK). a perennial and herbaceous cultivated plant having stemless leaves and flowers in white and violet with a beautiful scent of which leaves are used as spices, *mint*.

Hasta olduğumda yaptığı nane limon çayı çok iyi geldi.

The tea with mint and lemon that she made for me when I was ill really worked.

Nasıl zf./adv. Bir işin ne biçimde, hangi yolla olduğunu belirtmek için kullanılan bir söz (TDK). used for indicating what kind of a job or which way a job occurs, *how*.

Sistemin nasıl işlediğini bilmiyorum.

I don't know how the system works.

Nazik sf./adj. Başkalarına karşı saygılı davranan (TDK). treating others with respect, *kind*.

Seçilmişlik duygusu insanları birbirine yakınlaştırdığından içeride herkes birbirine karşı son derece nazikti.

Everybody was kind to each other indoors because the feeling of being selected get people closer to each other.

Ne zaman zf./adv. Bir şeyin ne zaman olduğunu sormak için kullanılan söz. Used for asking at what time something happens (macmillandictionary), *when*.

Sınav sonuçlarımızı ne zaman öğreneceğiz?

When will we know our test results?

Neden zf./adv. Bir olayı doğuran başka bir olayı sormak için kullanılan bir söz; niçin (TDK). used for asking another event creating an event, *why*.

Biz Şarklılar neden ille her şeyi büyütüp efsaneleştiririz?

Why do we easterners exaggerate and mythologize everything?

Nefes a./n. Soluk (TDK). respiration, *breath*.

Sakinleşmek için uzun ve yavaş bir nefes aldı.

She took a long slow breath to calm down.

Nefes almak f./v. Havayı ciğerlerine çekmek, soluk almak (TDK). to take air into lungs, to inhale, *to breathe*.

Doktorlar nefes almada güçlük çektiğini söyledi.

Doctors said he was having difficulty breathing.

Nere a./n. Hangi yer? (TDK). Which place?, *Where?*

Buranın nere olduğunu biliyor musunuz?

Do you know where it is?

Nereden zf./adv. Hangi yerden (TDK). from which place, *where?*

Paket nereden geldi?

Where did the package come from?

Neşeli sf./adj. Sevinçli, keyifli, şen, pürneşe (TDK). happy, joyful, pleased, *cheerful*.

Yaşadığımızın önemini ve yapıp ettiklerimizde ölçüyü gözeterek yani edebe riayet ederek hem ciddi hem neşeli olabiliriz.

We can be both serious and cheerful by conforming to decency and looking out for the bounds in what we do and importance of what we live.

Neşesiz sf./adj. Neşesi olmayan (TDK). not having cheer, *cheerless*.

Bu kadar neşesiz olmasının bir sebebi olmalı.

There should be a reason why he is so cheerless.

Ney a./n. Klasik Türk müziğinde ve özellikle tekke müziğinde yer alan, kaval biçiminde, yanık sesli, kamıştan yapılmış, üflemeli bir çalgı (TDK). a wind instrument made from reed in shape of pipe with a touching voice which plays part in Classical Turkish music and especially monastery music, *reed flute*.

Bu ücra ve metruk sarayda yalnız arada sırada bir Türk gencinin neyi işitiliyor.

The voice of reed flute of a Turkish boy is occasionally heard in this solitary and deserted palace.

Ney üflemek f./v. Ney çalmak (googlesozluk). To play reed, *to blow reed*.

Ney üflemeyi öğrenmek için kursa gittim.

I went to a course to learn how to blow reed.

Nezle a./n. Soğuk almaktan ileri gelen, burun akması, aksırma ile beliren hastalık, ingin, tumağı, dumağı, çaputlama, zükâm, nevazil (TDK). an illness emerging with a runny

nose and sneezing resulting from getting cold, snuffle, *cold*.

Havaların değişik gitmesi, bir sıcak bir soğuk olması adamcağızı nezle etmiş.

The poor man caught a cold since the weather changes rapidly and it was sometimes hot and sometimes cold.

Niçin zf./adv. Hangi amaçla, hangi sebeple, neden, niye (TDK). for which purpose, what reason, *why*.

Sen misin Çalikuşu, dedi, niçin böyle kendi kendine yavaş yavaş yürüyorsun?

He said "is it you, Çalikuşu? Why are you walking slowly by yourself?"

Nine a./n. Torunu olan kadın, büyükanne, nene (TDK). a woman having grandchildren, grandmother, *nana*.

Altmışlık bir ninenin evinde oda tutmuştum.

I rented a room in a nana's house.

Nişanlı a./n. Evlenmek için söz verip yüzük takmış olan kimse, adaklı (TDK). someone who promises to get marry and wears a ring, engaged, *fiancé*.

Artık bizimki, nişanlısı Perihan'ı ekiyor, her gün tek başına plaja geliyordu.

He stood her fiancé Perihan up and came to the beach alone every day.

Nişasta a./n. Tahıl tanelerinden, mercimek, bezelye vb. bakla türleri veya patates gibi birtakım yumrularдан özel yöntemlerle çıkarılan una benzer bir madde (TDK). a substance like flour subtracted by special methods from some burls like beans such as kernel, lentil, peas or potato, *starch*.

Meşhur nişastalı kekinden yapmıştı.

She made her famous cake with starch.

Niye zf./adv. Hangi sebeple, neden (TDK). for what reason, *why*.

Böyle hiddetlenecektin, niye razı oldun?

Why did you agreed if you got furious like that?

Niyet a./n. Bir şeyi yapmayı önceden isteyip düşünme, maksat (TDK). to think and want doing something previously, purpose, *intention*.

Ama benim asıl niyetim eski sevgilisinin adını öğrenmek.

But my real intention is to learn her ex-boyfriend's name.

Nohut a./n. Baklagillerden, ana yurdu Akdeniz kıyıları olan, birleşik telek yapraklı, çiçekleri sarımtırak renkte, tanesi baklamsı bir bitki (TDK). a plant of which grains are podded and flowers are yellowish with composite quill leaves and homeland is Mediterranean beaches among legume family, *chickpea*.

Annem akşam yemeğine nohut pişirmiş.

My mother cooked chickpea for dinner.

Nokta a./n. çok küçük boyutlarda işaret, benek (TDK). marker in very small sizes, point, *spot*.

Kafamı çarptığım yerde hassas bir nokta var.

There is a sore spot on my head where I bumped it.

Not almak f./v. biri konuşurken onun söylediklerini yazmak (TDK). to write what someone says while s/he is talking, *to take notes*.

Kitaplardan birinin kenarına bir not yazmışsın.

You have taken a note on the side of a book.

Nüfus a./n. Bir ülkede, bir bölgede, bir evde belirli bir anda yaşayanların oluşturduğu toplam sayı, popülasyon (TDK). the total number of people living in a country, in a region, at a house for a certain amount of time, *population*.

Nüfusun %40'ından daha azı son seçimlerde oy kullandı.

Less than 40% of the population voted in the last election.

Ocak a./n. Isı vererek üzerine veya içine konulan maddeleri ısıtan, pişiren, kaynatan, eriten araç veya alet (TDK). a tool or device heating, cooking, boiling, melting the stuff put inside or over by giving heat, *oven*.

Yemeği servis etmeden önce ısıtmak için tekrar ocağa koyun.

Return the dish to the oven to heat through before serving.

Oda a./n. Evin veya herhangi bir yapının oturma, çalışma, yatma gibi işlere yarayan, banyo, salon, giriş vb. dışında kalan, bir veya birden fazla çıkışı olan bölümü, göz (TDK). sections having one or more exits that is out of bathroom, living room or hallway of a house or a structure used for sitting, studying or sleeping, *room*.

Her odanın ziyareti bir saat sürmüştü.

Visits of each room took one hour.

Odaklanmak f./v. Belli bir noktada, yerde veya olguda toplanmak, odaklaşmak (TDK). to gather in a certain point, place or fact, to focalize, *to focus*.

Bütün sporseverler olimpiyat oyunlarına odaklandı.

All the sports lovers focused on olympic games.

Odun a./n. Yakılmak için kesilmiş, parçalanmış ağaç (TDK). a tree which is cut or splitted into pieces to be burned, *wood*.

Sobada çıralar hemen alev almış, odunları da tutuşturmuştu.

The kindles burned in the stove at once and ignited the woods.

Oğlan a./n. Erkek ocuk (TDK). male child, boy.

Biraz sonra oğlan da doğrulup kızın karşısına geti.

After a while, the boy straightened up and stood against the girl.

Oğul a./n. Erkek evlat (TDK). male child, son.

Benim kk oğlum doktor.

My younger son is a doctor.

Ok a./n. Yn göstermek amacıyla belli yerlere konulabilen, oka benzer işaret (TDK). a sign looks like an arrow that is used for showing direction, *arrow*.

Fotoğraftaki oklar kimyasalların varlığını belirtir.

Arrows on the photograph indicate the presence of the chemical.

Oksijensiz sf./adj. Bileşiminde oksijen iermeyen (TDK). not including oxygen in its compounds, *oxygen-free*.

ok kalabalık olunca ortam oksijensiz kaldı.

It was an oxygen-free environment because of the crowd.

Okuma a./n. Okumak işi, kıraat (TDK). the act of reading, recitation, *reading*.

Kk oğlum okumada zorluk yaşıyor.

My little boy is having difficulty with his reading.

Okur a./n. Okuyan kimse, okuyucu, kari (TDK). someone who reads, *reader*.

Bu iki yazar, ok okuru olmanın tadını ıkarmasını da bilmişlerdir.

Those two authors knew to enjoy having many readers.

Olay a./n. Ortaya ıkan, oluşan durum, ilgi eken veya ekebilecek nitelikte olan her trl işi, hadise, vaka (TDK). any type of action that draws or can draw attention, a situation occurring, incident, case, *event*.

O olaydan sonra bir daha yalnız kalmamıştık onunla.

We didn't stay alone with him again after that event.

Olgunlaşma a./n. Olgunlaşmak işi (TDK). the act of maturing, *maturation*.

ocuğun gelişmesi bir ölçüde olgunlaşma, bir ölçüde ğrenme yoluyla olur.

Development of the child takes place through partly maturation and partly learning.

Olgunlaşmak f./v. İnsanın bilgi, grg ve hoşgrs gereği kadar gelişmiş olmak (TDK). to develop knowledge, experience and tolerance adequately, *to mature*.

O zamanlar hepsi de daha genti, bugn yaşlandılar, elbette daha olgunlaştılar.

Back then, they were all young; they have grown old now and of course matured.

Olmak f./v. Meydana gelmek, varlık kazanmak, vuku bulmak (TDK). to occur, to take place, *to happen*.

En şiddetli münakaşa, kumpanyanın ismi için oldu.

The biggest quarrel was for the name of the company.

Olumlu sf./adj. Gözetilen amaca veya beklenilene uygun, yararlı, müspet, pozitif (TDK). suitable to what is expected or aimed, beneficial, affirmative, *positive*.

Spor sayfalarını okuyarak toplumumuzdaki olumlu gelişmeleri de izleyebilirsiniz.

You can follow positive developments in our society by reading the sports pages.

Olumsuz sf./adj. Yapıcı ve yararlı olmayan, hiçbir sonuca ulaşmayan, gözetilen amaca veya beklenilene uygun olmayan, menfi, negatif (TDK). not being constructive or beneficial, not reaching any conclusion, not suitable to what is expected or aimed, *negative*.

Umarım boşanma çocuklar üzerinde olumsuz bir etki bırakmaz.

I hope the divorce won't have a negative effect on the children.

Oluşturmak f./v. Oluşmasını sağlamak, meydana getirmek, teşekkül ettirmek, tekvin etmek (TDK). to make something happen, to create, *to form*.

Erkekler ve kızlar öğretmenin arkasında sıra oluşturdular.

The boys and girls formed a line behind their teacher.

Onlarca sf./adj. Pek çok, çok sayıda olan (TDK). many, a large number, *tens of*.

Yüzlerce ilaç, onlarca yöntem hep bunu amaçlamıştı.

Hundreds of medications and tens of methods have aimed at this all the time.

Onuncu sf./adj. On sayısının sıra sıfatı, sırada dokuzuncudan sonra gelen (TDK). ordinal numeral adjective of ten, coming after nine, *tenth*.

Onuncu yaş gününü okulda kutladılar.

They celebrated his tenth birthday at school.

Ora a./n. O yer (TDK). that place, *there*.

Hawai'ye gidiyorlar ve Mart'ın sonuna kadar orada kalmayı planlıyorlar.

They're going to Hawaii, and they plan to stay there until the end of March.

Oran a./n. Büyüklük, nicelik, derece bakımından iki şey arasında veya parça ile bütün arasında bulunan bağıntı, nispet, rasyo (TDK). the relation between piece and whole or two things in terms of size, quantity, level, correlation, *rate*.

Yerli oyunların çeviri oyunlara oranı değişti ve yükseldi.

The rate of local games to translated ones has changed and increased.

Orman a./n. Ağaçlarla örtülü geniş alan (TDK). a large area covered with trees, *forest*.

Bütün evi bir ormanmış gibi rahatça ve her anlamda kullanabiliyorlardı.

They could use the whole house easily in every sense like a forest.

Orta a./n. Bir şeyin kenarlarından merkeze doğru yaklaşık olarak aynı uzaklıkta olan yer (TDK). the place approximately at the same distance from the adges to the center of something, *middle*.

Tam bağın ortasına geldikleri zaman düşman askerlerini gördüler.

They saw the enemy soldiers when they they came to the middle of the vineyard.

Ortalama sf./adj. İki veya ikiden fazla sayının toplamının toplanan sayıların adedine bölünmesiyle elde edilen (sayı), vasati, averaj (TDK). the number obtained by dividin the total of two or more numbers by the added number, *average*.

Ortalama bir hesapla doksan yıllık bir ev demektir.

It means a ninty years old house in an average calculation.

Ortalık a./n. Bulunulan yer, çevre (TDK). the surroundings, the place around, *environment*.

Ortalık karanlık, bizi kimse görmez, merak etme.

The environment is dark, no one can see us, don't worry.

Ortaokul a./n. Öğrencileri genel eğitim yoluyla bir yandan hayata, bir yandan da liseye hazırlayan, genellikle üç yıllık ortaöğretim okulu (TDK). secondary education school usually for three years preparing students fort he life and high school with general education, *secondary school*.

Ortaokulun üçüncü yılına geçince okuldan ayrıldı.

He left school in the third year of secondary school.

Ortaya çıkmak f./v. yokken var olmak, meydana çıkmak, türemek (TDK). *to appear, to show up, to emerge*.

Birkaç hafta sonra tırtıl kozasından ortaya çıkar.

After a few weeks, the caterpillar emerges from its cocoon.

Oruç a./n. Tanrı'ya ibadet amacıyla yeme, içme vb. şeylerden belli bir süre kendini alıkoyma (TDK). to constrain yourself from certain things such as eating and drinking for a period of time with the purpose of worship to God, *fasting*.

Eh, biz her vakit duamızı, orucumuzu eksik etmeyiz, çok şükür!

We always do our pray and fasting.

Otlu sf./adj. Otu olan (TDK). with grass, *grassy*.

Ona çok güzel, sulak, otlu bir ova buldum.

I have found him a nice, watery and grassy lowland.

Otobüs a./n. yolcu taşıyan motorlu büyük taşıt (TDK). large motor vehicle carrying passengers, *bus*.

Yolcu otobüsü Eskişehir yolunda kaza yaptı.

The passenger bus had an accident on Eskisehir road.

Oturmak f./v. Vücudun belden yukarısı dik duracak biçimde ağırlığı kaba etlere vererek bir yere yerleşmek (TDK). settling on somewhere by giving the weight to the buttocks in a way that the upper-waist part of the body will be steep, *sit down*.

Bir sandalyenin üzerinde oturmuş, önüne bakıyordu.

He was sitting on a chair and looking ahead.

Otuz a./n. yirmi dokuzdan sonra gelen sayının adı (TDK). the name of the number coming after twenty-nine, *thirty*.

Otuz yaşına gelince evlenebildi.

She could marry when she turned thirty.

Ova a./n. Çevrelerine göre çukurda kalmış, çoğunlukla alüvyonla örtülü, eğimi az, akarsuların derine gömülmediği, geniş veya dar düzlük, yazı (TDK). wide or narrow plane remaining in hollow when compared to its surroundings, mostly covered with aluvium, with little slope and in which rivers do not flow deep, *plain*.

Birdenbire, ovaların sessizliği içinde dalga dalga yükselen bir türkü başladı.

Suddenly, a ballad rising in waves among the silence of the plains has started.

Oynamak f./v. Vakit geçirme, eğlenme, oyalanma vb. amaçlarla bir şeyle uğraşmak (TDK). dealing with something for the purposes such as spending time, having fun and amusement etc., *play*.

Çimenler üzerinde çocuklar oynuyor, kuzular otluyor.

Children are playing on the grass, sheep are feeding.

Oyun a./n. Yetenek ve zekâ geliştirici, belli kuralları olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence (TDK). Entertainment improving skills and mind, with certain rules and working for having good time, *game*.

Tenis, tavla, dama, çelik çomak, bale oyundur.

Tennis, backgammon, tipcat and ballet are games.

Oyuncu a./n. Sinema, perde veya bir gösteride rol alan sanatçı, aktör, aktris (TDK). The artist or actor having a role in cinema, theatre or a show, *artist*.

Hiç kibar sınıftan, asilzade bir gencin oyuncu olduğunu gördünüz mü?

Have you ever seen a noble young in upper class to be an artist?

Ödeme a./n. Ödemek işi, tediye (TDK). The act of paying, discharge, *payment*.

Aradan yedi sekiz ay geçmiş, hiç aksama olmamıştı ödemelerde.

It has been seven or eight months, but there has not been any problem with the payments.

Ödemek f./v. Bir alışveriş ilişkisinde, borcu alacaklıya vermek, tediye etmek (TDK). giving the debt to the claimant in a relation of shopping, *pay*.

Borç varsa benimkidir, onu ödemek ve teşekkür etmek lazım.

It is mine if there is a debt, I need to pay for it and thank.

Ödev a./n. Öğretmenin öğrencilere okul dışında yapmaları için verdiği çalışma (TDK). the tasks given by the teacher to the students to complete out of school, *homework*.

Öğretmenleri ödev vermiş, ders çalışıyorlar.

Their teacher gave homework to them, they are studying.

Ödül a./n. Bir başarı karşılığında verilen armağan, mükâfat (TDK). the gift and incentive given in return for a success, *prize, award, reward*.

Öğretmen sınavı geçen öğrencilere ödül olarak kitap verdi.

Teacher gave books to the students passing the exam as a reward.

Ödünç sf./adj. İleride geri verilmek veya alınmak şartıyla alınan veya verilen (şey) (TDK). the item taken or given on condition that it will be taken in the future, *loan*.

Kalemini ödünç alabilir miyim?

Can I take your pencil on loan?

Öfkeli sf./adj. Öfkelenmiş olan, kızgın, hiddetli (TDK). The one that is angry, *mad, furious*

Meydan okuyan öfkeli bekleyiş karşısında sustum.

I remained silent in front of the challenging angry waiting.

Öğle a./n. Gün ortası, öğlen, öğle vakti (TDK). *noon, midday*.

Ertesi gün öğleye kadar nasıl vakit geçireceğini bilemedi.

He couldn't know how to spend time until the noon of the next day.

Öğle yemeği a./n. Öğle saatlerinde yenen yemek (TDK). the meal eaten at noon hours, *lunch*.

Tam on ikiyi çeyrek geçe öğle yemeğini yiyor dakikası dakikasına.

She has her lunch right at quarter past twelve, minute by minute.

Öğrenmek f./v. Bilgi edinmek (TDK). attaining information, *learn*.

Gerçi yeni nesil, eskiyi öğrenmekte bir fayda görmüyor ama ben gene de yazayım.

Though the new generation does not see any benefit in learning the old, but let me write still.

Öğretim üyesi a./n. Yükseköğretim kuruluşlarında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçent, akademisyen (TDK). the professors or academicians working in higher education institutions, *instructor*.

Öğretim üyesi olmak için yıllardır çalışıyor.

He is studying for years to become an instructor.

Öğretmek f./v. Bir kimseye bir konuda bilgi ve beceri kazandırmak (TDK). giving information and ability to a person in a subject s/he does not know, *teach*.

Böyle görünmesini öğretmişler, sağlam bir terbiye almış.

They taught him to look like this, he had a good education.

Öğretmen a./n. Mesleği bilgi öğretmek olan kimse, hoca, muallim, muallime (TDK). the person, hodja, educator whose profession is to teach, *teacher*.

Öğretmenimizin verdiği konuları manzum yazardım bazen.

I would sometimes write the subjects our teacher gave us in verse.

Öğretmenlik a./n. Öğretmenin görevi (TDK). the task of the teacher, *teaching*.

Bir köy okulunda öğretmenlik yapmak onun çocukluk hayaliydi.

Teaching in a village school was his childhood dream.

Öğütmek f./v. Tane durumundaki nesnelere bir araçla ezerek un durumuna getirmek (TDK). crushing the objects in grain state with a tool and turning them into powder, *grind*.

Karabiber öğütmek için makine aldım.

I bought a machine to grind the black pepper.

Öksürük a./n. Ciğerlerdeki havanın, solunum organlarının kasılması ve zorlanmasıyla ağızdan gürültü ile çıkması (TDK). the release of the air in lungs in a noisy way with the spasm and compulsion of the respirative organs, *cough*.

Trende herkes uyuyor, uzun bir öksürük silsilesi ve bazı iniltilerden başka ses yok.

Everybody is sleeping in the train, there is no voice other than a long coughing strain and some wailings.

Ölçü a./n. Ölçme sonucu bulunan rakam (TDK). the number found as a result of measuring, *scale*.

Pantolon için boy ölçünüz gerekiyor.

We need your length scale for the trousers.

Ölçü almak f./v. Terzi vücut ölçülerini tespit etmek (TDK). to determine the body measurements, *measure*.

Ölçü alırken bir yanlışlık yapmış olmalı.

He must have made a mistake while measuring.

Öldürmek f./v. Bir canlının hayatına son vermek (TDK). putting an end to the life of a living being, *kill*.

Beni öldürmek için birisi fazla bile / Ancak onun elinden çıkar böyle haile

One is even much to kill me / Such a tragedy comes only from his hands

Ölmek f./v. Yaşamaz olmak, hayatı sona ermek, can vermek (TDK). not to live anymore, perish, *die*.

Şerefli insanlar olarak yaşayacak, şerefli insanlar olarak öleceğiz.

We will live as the honorable men, and die as the honorable men.

Ömür a./n. Yaşam süresi (TDK). *lifespan, life*.

Yok yere geçirdim günü, ah nideyim ömrüm seni.

I spent the day for nothing, what shall I do with you, my life.

Ömür boyu zf./adv. Sağ kalındığı, yaşandığı sürece, ömür boyunca, yaşam boyu, yaşam boyunca, hayat boyu (TDK). as long as lived, during life, *lifelong*.

Yeter ki bana kıymayın. Ömür boyu muhbiriniz olurum sizin.

Please do not kill me. I will be your informant lifelong.

Ön a./n. Bir şeyin esas tutulan yüzü, arka karşıtı (TDK). the actual face of a thing, antonym of rear, *front*.

Arabam bir gece kulübünün önünde duruyor.

My car remains in front of a nightclub.

Önce zf./adv. İlk olarak, başlangıçta, sonra karşıtı (TDK). first of all, at the beginning, antonym of after, *first*.

Önce hep birlikte basın suçunu tarif edelim.

First, let's describe the press crime altogether.

Önder a./n. Gücü, ünü ve toplumsal yeri dolayısıyla, belli zaman ve durumlar içinde, ilişkili bulunduğu küme veya toplumun tutum, davranış ve etkinliklerini değiştirip yönetme yeteneğini gösteren kimse, lider, şef, alemdar (TDK). the person who shows the ability of changing and managing the attitudes, behaviors and activities of a group or society they are in relation within certain periods of time and situations due to their power, reputation and social status, *leader*.

Ulu önderimizi anmak için tören düzenlendi.

Ceremony has been arranged to remember our great leader.

Önem a./n. Bir şeyin nitelik veya nicelik bakımından değeri olma durumu, ehemmiyet (TDK). the status of being valuable in terms of quality and quantity, *importance*.

Karacaoğlan'ı okudukça deyişin önemini daha iyi anlarız.

We understand the importance of folk poem better as we read Karacaoğlan.

Önem vermek f./v. değer vermek, önemli saymak (TDK). give value, count important, *give importance*.

Benim önem verdiğim şeyleri ciddiye almıyorsun.

You do not take seriously the things I give importance to.

Önemli sf./adj. Önemi olan, mühim, ehemmiyetli (TDK). of significance, weighty, *important*.

Benim için ne kadar önemli olduğunu tahmin edebilirsiniz.

You can estimate how important it is for me.

Önermek f./v. Bir sorunu çözmek üzere bir şey öne sürmek, teklif etmek (TDK). offer and put something forth to solve a problem, *suggest*.

Şimdilik, bu amaçla özel bir komisyonun hazırlığı niteliğinde bir kurul oluşturulmasını öneriyorum.

For the time being, I suggest the foundation of a council with the qualification of the preparation of a private commission for this purpose.

Öpmek f./v. Sevgi, saygı, bağlılık, teşekkür belirtmek amacıyla dudaklarını bir şeye veya birine değdirmek (TDK). to touch the lips on something or someone for the purpose of expressing love, loyalty and thank, *kiss*.

Heyecandan mest olarak öptüm elini / Sonra akşam yemeğine çağırdı beni.

I kissed his hand being in trance out of excitement / Then he invited me to dinner.

Ördek a./n. Perde ayaklılardan, evcil ve yabani türleri bulunan su kuşu, badi, badik (TDK). water bird with domestic and wild species from totipalmates, *duck*.

Üç ördek onları görünce paytak paytak kaçıştılar.

Three ducks escaped waddled around when they saw them.

Örmek f./v. İplik, yün, tel, saz vb.ni birbirine dolayarak veya geçirerek işlemek veya tezgâhta dokumak (TDK). to process the rope, wool, wire etc. by winding or stringing or weaving on the counter, *knit*.

Balık ağı örerken, ağları tamir ederken okur o!

He studies while knitting the gill net and repairing the nets!

Örnek a./n. Benzeri yapılacak olan, benzetilmek istenen şey, model (TDK). the thing that will be simulated or that is wanted to be made similar, model, *example*.

Mehmet Akif'in yetişmesi, gençlere bir örnek olarak anlatılmaya layıktır.

The growth of Mehmet Akif is worth telling the youth as an example.

Örnek almak f./v. bir kimseye huy ve davranışta uymak, birini ölçü olarak benimsemek (TDK). to obey someone in behaviors and attitudes and adapt someone as a scale, *take as an example*.

Küçüklükten beri hep babasını örnek almıştır.

He has always taken his father as an example since his childhood.

Öyle sf./adj. Onun gibi olan, ona benzer (TDK). the one like it, similar to it, *such*.

Ben öyle bir şey demedim.

I did not say such a thing.

Öz geçmişi a./n. Bir kimsenin doğumundan yaşadığı güne kadar geçirdiği belli başlı evreleri içeren yazı, hayat hikâyesi, hayat öyküsü, yaşam öyküsü, hâl tercümesi, tercümeihâl, biyografi (TDK). the letter, life story or biography containing certain stages of a person from his/her birth up to his/her last day, *curriculum vitae, CV*.

Yazarın öz geçmişini okuduktan sonra romanlarına farklı bir gözle bakmaya başladım.

I started to see his novels in a different way after I read the CV of the writer.

Öz güven a./n. İnsanın kendine güvenme duygusu (TDK). the feeling of the human for trusting himself/herself, *self-confidence*.

Özgüvenli bireyler yetiştirmek için çaba sarf ediyoruz.

We are making some effort to raise individuals with self-confidence.

Özel sf./adj. Yalnız bir kişiye, bir şeye ait veya ilişkin olan, spesiyal (TDK). regarding or belonging to only a single person or a thing, *special*.

Bu işi alabilmek için özel bir eğitimden geçti.

He underwent a special training to be able to get this job.

Özellik a./n. Bir şeyin benzerlerinden veya başka şeylerden ayrılmasını sağlayan nitelik, hususiyet, hasiyet, hassa, mahsusluk, spesiyalite (TDK). the quality, qualification, peculiarity or speciality ensuring the separation of a thing from its similar or other things, *characteristics, property*.

Tek özelliği, yüzünün dayanılmaz çirkinliğiydi.

Her only property was the unbearable ugliness of her face.

Özellikle zf./adv. Özel olarak, her şeyden önce, başta, hele, bilhassa, hassaten, hususuyla, bahusus, mahsus, mahsusen (TDK). specially, before everything, mainly, *especially*.

Evde, özellikle yaz ve güz aylarında çeşit çeşit kadınlar çalışırdı.

Various women would work at home especially in summer and autumn months.

Özen göstermek f./v. bir şeyi özenerek elden geldiğince iyi olmasına gayret ederek yapmak, itina etmek (TDK). to do something by trying to make an effort to make it better as much as possible, *pay attention, care*.

Her konuya kibar bir ses ve bir iki sözcükle katılmak özenindeydi.

He paid attention to attending every subject with a sound or a few words.

Özenmek f./v. Beğendiği şeye benzemeye çalışmak, yapmaya kalkışmak (TDK). to try to be like what s/he likes, *ape*.

Biri hukuktan çıkar, hariciye memurluğuna göz diker; diğeri tıbbiyeyi bitirir, aktörlüğe özenir.

One graduates from law and wants to be officer in External Affairs, the other one graduates from medicine and apes actors.

Özet a./n. Bir yazı veya sözün anlamını daha kısa ve özlü biçimde veren yazı veya söz, hülasa, fezleke, ekspoze (TDK). the letter or word giving the gist of a writing in a shorter way, *summary*.

Kitapları okuduktan sonra özetlerini hazırlamalısın.

You should prepare the summaries of the books after reading them.

Özgü sf./adj. Birine, bir şeye ait olan, öze, has, mahsus (TDK). belonging to someone or something, *peculiar*.

Bu, içinde doğduğu, geliştiği, biçim kazandığı topluma özgü dildir.

This is the language peculiar to the society he was born in, grew up and gained a shape.

Özlemek f./v. Bir kimseyi veya bir şeyi görmeyi, kavuşmayı istemek, göreceği gelmek (TDK). to desire to see or reach someone or something, want to see, *miss*.

*Bütün özlediğim eserlerle bir kütüphane yapabilsem artık yapılacak bir iş kalmayacak.
There will not be any other work to do if I could make a library with all the works I miss.*

Özür dilemek f./v. özrünü ileri sürerek bir işi yapmayı istememek, bir işten bağışlanmasını istemek (TDK). to demand to be forgiven, not to desire to do something by putting his/her excuse forth, *apologize*.

Harp tarihi bu saldırı için hiçbir özür bulamayacaktır. Özür dileyerek kurtulamayacaklar.

War history will not be able to find any excuse for this attack. They won't be able to get free by apologizing.

Özürlü sf./adj. Özü olan (TDK). with disability, disabled.

Aydın denen kişilerimizin bile önemli bir bölümü, okuma özürlü.

A significant part of even the people called intellectual are reading-disabled.

Pahalı sf./adj. Fiyatı yüksek olan, ucuz karşıtı (TDK). with high price, antonym of cheap, *expensive*.

İkisini de sevinçlerinden çıldırtacak kadar ağır, paHalı hediyeler getirmişti.

She brought heavy and expensive gifts as much as driving both of them crazy out of happiness.

Paket a./n. İçinde bir veya birçok şey bulunan, kâğıda sarılarak veya kutuya konularak bağlanmış, elde taşınacak büyüklükte nesne (TDK). the object with one or more things inside, tied by wrapping in paper or inserted in box and that could be carried by hand, *package, box*.

Cebimden sigara paketimi çıkarıp içinden bir tanesini dudaklarıma yerleştiriyorum.

I take the cigarette box from my pocket and place one of them between my lips.

Palto a./n. Soğuk havalarda öbür giyeceklerin üstüne giyilen kalın kumaştan giysi (TDK). the cloth worn on other clothes in cold weather, *coat*.

Evlenirken ikimize de birer palto yapılmıştı.

We both got one each coat while getting married.

Pamuk a./n. Ebegümeçigillerden, koza biçimindeki meyvesi üç, dört, beş dilimli olan, sıcak bölgelerde yetişen tarım bitkisi (TDK). the agricultural plant whose fruit in cocoon shape is with three, four or five slices, growing in hot regions and from mallow family, *cotton*.

Ülkemizde pamuk üretimi Çukurova bölgesinde yapılmaktadır.

Cotton production is conducted in Cukurova region in our country.

Pamuklu sf./adj. Pamuk ipliği veya başka iplikler karıştırılarak dokunmuş (kumaş) (TDK). woven with cotton thread or by mixing other threads, *cotton, cottony*.

Üstünde pamuklu Şam hırkası, daha üstünde yorganlar ve battaniyeler vardı.

There was cotton Damascus sweater on it and quilts and blankets above it.

Pano a./n. Üzerine bildiri, açıklama veya tanıtma kâğıtları tutturmak için hazırlanmış levha (TDK). the plate prepared to attach notices, explanations or advertisement papers on it, *board*.

Okulun girişindeki panoya yazarın hayatıyla ilgili bilgiler yazmışlar.

They wrote information about the life of the writer on the board at the entrance of the school.

Papatya a./n. Birleşikgillerden, 20-50 santimetre yüksekliğinde, baharda çiçek açan, taç yaprakları beyaz, ortası sarı kömeçli, bir yıllık otsu bir bitki, yoğurt çiçeği (TDK). 1-year herbaceous plant from compositae family, with the height of 20-50 cm, blossoming in spring, whose petals are white and medium part is with yellow flower-head, *daisy*.

Bahçedeki papatyaları toplayıp annesine getirmiş.

She collected the daisies in the garden and brought them to her mother.

Para a./n. Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı, nakit (TDK). paper or metal payment tool issued by the state and on which its value is written, *cash, money*.

Çıkarken elini göğsüne sokup bir kese çıkardı, keseden alabildiği kadar para alıp delikten attı.

While leaving, he put his hand in his chest and took out a pouch, got cash as much as he could and threw them through the hole.

Para birimi a./n. Bir devletin para için kabul ettiği değer ve eder ölçüsü (TDK). the value scale accepted by a state as money, *currency*.

Gideceğin ülkeyle para birimiz neredeyse eşdeğer.

Our currency is almost equal to that of the country you will go.

Parasız pulsuz zf./adv. Parası olmadan (TDK). without money, *broke*.

Sefil perişan, parasız pulsuz sokaklarda gezerken dilencililiğe heves etmişti.

He had a fancy for beggarliness while wander around the streets as miserable and broke.

Patlamak f./v. Top, taşıt lastiği vb. şeyler değişik nedenlerle havası inmek (TDK). to flat due to various reasons for ball, car wheel etc. things, *blow out*.

Yolda arabamızın lastiği patladı.

The wheel of our car blew out on the road.

Patlıcan a./n. Patlıcangillerden, kalın saplı, uzunca yapraklı otsu bitki (TDK).

herbaceous plant with long leaves and thick stem, *aubergine*.

Patlıcan yemeğinden nefret eder.

He hates aubergine meal.

Pay a./n. Eşit bölüm (TDK). equal part, *share*.

Bunu beş pay yapın.

Separate this into five shares.

Paylaşmak f./v. Aralarında bölüşmek, pay etmek, üleşmek (TDK). separate among themselves, *share*.

Her derdini onunla paylaşırdı.

He would share all his troubles with her.

Paylaştırmak f./v. Herkese kendi payına düşeni aldirmek veya vermek (TDK). to give the shares of everyone, *apportion*.

Pastayı çocuklara eşit şekilde paylaştırdı.

She apportioned the cake to the children equally.

Pazarlamak f./v. Bir ürünü, bir malı, bir hizmeti satacak uygun piyasa bulmak (TDK). to find a convenient market to sell a product, goods or a service, *market*.

Yine bir elektrik süpürgesi pazarlamak için gelmişler.

They have come again to market a vacuum cleaner.

Pazarlık a./n. Bir alışverişte tarafların kendileri için en elverişli fiyatı karşısındakine kabul ettirmek amacıyla yaptıkları görüşme (TDK). the conversation between the parties in a trade for the purpose of making the opposite part accept the most convenient price for themselves, *bargain*.

Her alışverişte illa pazarlık yapmak ister.

He always wants to bargain in each trade.

Pek zf./adv. Gereken, beklenen veya alışılmış olandan çok (TDK). more than necessary, expected or the accustomed one, *much, many*.

Pek beğendikleri ve pek sevdikleri hâlde aldatırlar.

They cheat although they like very much and love very much.

Pekala ed./prep. "Dediğin gibi olsun, öyle kabul edelim" anlamlarında bir söz, peki (TDK). a word meaning "Have it your way, let's see it that way", *OK*.

Pekâlâ madem biliyordun, ne diye söylemedin?

OK; if you knew, why didn't you tell us?

Pembe a./n. Beyaza biraz kırmızı karıştırılmasıyla oluşan açık renk (TDK). the fair color occurring by mixing white with a little red, *pink*.

Dantele ve pembeye olan düşkünlüğünü ise mintanında yansıttı.

She reflected her addiction to lace and pink in her chainse.

Pencere a./n. Yapıları veya tren, vapur vb. ulaşım araçlarını aydınlatmak, havalandırmak amacıyla yapılan, çerçeve, cam, panjur, perde gibi eklentilerle daha kullanışlı bir duruma getirilen açıklık (TDK). the gap made for illuminating and ventilating the structures and transport vehicles such as train or ferry and turned into more useful states with the attachments such as frame, glass, shutter and curtain, *window*.

Yüzümü en çok da pencerelerden yana döndürüyorum.

I turn my face most to the window side.

Perde a./n. Görüşü, ışığı engellemek, bir şeyi gizlemek için pencereye veya bir açıklığın önüne gerilen örtü (TDK). the cover brought to the front of the window or a gap to prevent sight and light or to hide something, *curtain*.

Durmadan pencere kapatıyor, perde çekiyorum.

I always close the window and draw the curtain.

Perşembe a./n. Çarşamba ile Cuma arasındaki gün (TDK). the day between Wednesday and Friday, *Thursday*.

Perşembe akşamı buluşalım.

Let's meet on Thursday evening.

Peşin sf./adj. Bir alışverişte, alışveriş yapıldığı anda, alınan şeyin tesliminden önce veya teslimiyle birlikte ödenen, veresiye karşısı (TDK).the thing that is paid before or together with the delivery of a purchased thing at the moment of trade, *in cash*.

Aldığı şeyin parasını peşin olarak ödeyen bir insanın hâlinde bir gurur vardır.

The person who pays everything s/he buys in cash has a proud state.

Peynir a./n. Maya ile katılaştırılarak süttten yapılan ve birçok türü olan besin (TDK). the food made of milk by mixing with yeast and having many products, *cheese*.

Kuru ekmekle bayat peyniri lezzetle yiyen / Çeşmeden her su içerken şükür Allah'a diyen

The one eating the dry bread and cheese deliciously / The one saying Thank Allah while drinking water from the fountain

Pilav a./n. Pirinçten, bulgurdan veya kuskustan yapılan bir yemek (TDK). a meal made of rice, bulghur or couscous, *pilaf*.

Servis tabağını pilavla doldurdu, tepesine de kale burcu gibi etleri dikti.

He filled the service plate with pilaf and steeped the meats on top of it like bastion.

Pirinç a./n. Buğdaygillerden, kökleri bol su içinde yetişen bir bitki (Oryza sativa) (TDK). a plant from poaceae family and whose roots grow in abundant water, *rice*.

Oradaki uçsuz bucaksız pirinç bataklıklarının sahibidir.

He is the owner of the endless rice marshes there.

Pirinç unu a./n. Kurutulmuş pirinç tanelerinin öğütülmesiyle elde edilen un (TDK). the flour attained by grinding the dried rice grains, *rice flour*.

Bu tarifin püf noktası pirinç unu kullanılmasıdır.

The essence of this recipe is the use of rice flour.

Pişirmek f./v. Bir besin maddesini gerektiği kadar ısıda tutarak yenebilecek veya içilebilecek bir duruma getirmek (TDK). to turn a food substance into an edible or drinkable status by keeping in necessary heat, *cook*.

Makarnaları pişirmeden önce tavayı ısıtmayı unutma.

Do not forget to heat the pan before cooking the noodles.

Pişman olmak f./v. yaptığı bir işin yanlış veya uygunsuz sonuç verdiğini anlayarak üzülmek (TDK). to feel sorry by understanding that a conducted work has given wrong or inconvenient result, *regret*.

Bu sözleri söylediğine çok pişman olacaksın.

You will regret for saying these words.

Piyasa a./n. Satıcıların mal satmak için bir araya geldiği yer, Pazar (TDK). the place where sellers come together to sell the goods, *market*.

Bu günlerde piyasa çok durgun.

The market is very quiet these days.

Plaka a./n. Kamyon, otomobil vb. kara taşıtlarına takılan numara levhası (TDK). the number sheet given to the lorry, car etc. highway vehicles, *plate*.

Size çarpan aracın plakasını aldınız mı?

Did you get the plate of the car that hit you?

Planlanmak f./v. Planlama işi yapılmak (TDK). conducting the work of planning, *plan*.

Cuma akşamına yapılması planlanan yemeğimiz iptal edilmiştir.

Our dinner planned to be had on Friday evening has been cancelled.

Polisiye sf./adj. Konusu polisin ilgilendiği alanlarda olan (olay, roman, film vb.) (TDK).

the event, novel film etc. whose subject is in the areas dealt by the police, *detective*.

Bu öyküleri polisiye tekniği açısından gözden geçirmeden içinin rahat etmeyeceği ortadaydı.

It was clear that she would not feel comfortable without revising these stories in detective technique.

Pürüz a./n. Bir şeyin düzgünlüğünü bozacak çıkıntı, gedik veya kusur (TDK). the bulge, breach or defect that will distort the smoothness of a thing, *roughness*.

Cildindeki pürüzleri kapatmak için makyaj yapıyor.

She makes up to cover the roughness on her skin.

Rahat sf./adj. Üzüntü, sıkıntı ve tedirginliği olmayan (TDK). with no sorrow, problem or worry, *easygoing*.

Senin kadar rahat bir adam yok.

There is no man as easygoing as you.

Rahatlama a./n. Rahatlamak işi, relaks (TDK). the act of relieving, *relax*.

İşleri bitirince bir rahatlama hissettim.

I felt relaxed after finishing the chores.

Rahatlatmak f./v. Rahatlamasını sağlamak, ferahlatmak (TDK). ensure relaxation, *relieve*.

Onunla konuşmak içimi rahatlatıyor.

Talking to her relieves me.

Rahatlık a./n. Üzüntüsü, sıkıntısı, tedirginliği olmama durumu, rahat (TDK). the state of not having any sorrow, problem or worry, *comfort*.

Bu koltuk bana rahatlık veriyor.

This sofa gives me comfort.

Rahatsız sf./adj. Rahat kullanılmayan, sıkıntı, tedirginlik veren (TDK). the one that cannot be used comfortably and gives trouble and worry, *uncomfortable*.

Bu sandalye pek rahatsız.

This chair is very uncomfortable.

Rahatsız etmek f./v. rahatını bozmak, rahatını, keyfini kaçırmak (TDK). discomfort, bother, annoy.

Ömer Ağa rahatsız bir gülümseme ile yüzünü biraz daha buruşturdu.

Omer Aga made a grimace with an annoyed smile.

Rahmet a./n. Birinin suçunu bağışlama, yarlıgama, merhamet etme (TDK). to forgive the crime of someone, mercy.

Allah rahmet eylesin.

May Allah rest his soul and show mercy to him.

Rakip a./n. Herhangi bir işte, bir yarışta, birbirini geçmeye çalışan, aynı şeyi elde etmeye uğraşan kimse (TDK). the person trying to pass someone in a job or race and trying to attain the same thing, rival.

Bu sınavda rakiplerin çok güçlü.

Your rivals are very strong in this race.

Razı sf./adj. Uygun bulan, benimseyen, isteyen, kabul eden (TDK). the person who approves, adopts, desires and accepts, content.

Babam üniversiteyi yurtdışında okumana razı değil.

My father is not content with me studying abroad in university.

Reçel a./n. Meyvelerin şekerle kaynatılmasıyla hazırlanan tatlı (TDK). the dessert prepared by boiling the fruits with sugar, jam.

Onlar kahve, süt hatta kışın salep içmeyi, zeytin, peynir, reçel ve ekmeği yemeyi tercih ederler.

They prefer drinking coffee, milk and even salep in winter and eating olive, cheese, jam and bread.

Rekabetçi a./n. Rekabet yanlısı olan kimse, yarışçı, kompetitif (TDK). the person who is racer and demands competition, competitive.

Rekabetçi kişiliği yüzünden hiç dost edinemedi.

He could never make any friends due to his competitive personality.

Renk a./n. Cisimler tarafından yansılan ışığın gözde oluşturduğu duyum (TDK). the perception formed by the light reflected by the objects in the eye, color.

Gökkuşağının renkleri gibiydi gözlerin.

Your eyes were like the colors of the rainbow.

Resim a./n. Varlıkların, doğadaki görünüşlerinin kalem, fırça gibi araçlarla kâğıt, bez vb. üzerinde yapılan biçimleri (TDK). the shapes of the appearances of the entities in nature on paper and fabric etc. with the tools such as pencil and brush, *picture*.

Çocuklar resim çizerek hayal güçlerini yansıtıyor aslında.

Children are actually reflecting their imagination by drawing pictures.

Ressam a./n. Resim yapan sanatçı (TDK). the artist drawing pictures, *painter*.

Ben kendi hesabıma ressam olmak isterdim

I used to want to be a painter for my part.

Rica etmek a./n. İstekte bulunmak (TDK). *To make a request.*

İşinden atmışlar, tekrar işe almaları için patronuna ricaya gitmiş.

They dismissed him, but he went to request from his boss to take him back again.

Rol a./n. Bir kişiliği canlandıran oyuncunun söylemesi ve yapması gereken hareketlerin genel adı (TDK). the general name of the actions and speech necessary to be taken by the artist portraying a personality, *role*.

Bana bu filmde rol verirseniz pişman olmayacaksınız.

You will not regret if you give me a role in this film.

Rol almak f./v. Bir oyunda görev almak (TDK). take a task in a play, *take role*.

Rol aldığı tüm filmleri izledim.

I watched all the films she took role.

Roman a./n. İnsanın veya çevrenin karakterlerini, göreneklerini inceleyen, serüvenlerini anlatan, duygu ve tutkularını çözümleyen, kurmaca veya gerçek olaylara dayanan uzun edebî tür (TDK). long literary genre examining the characters and traditions of human or environment, telling their adventures, solving their feelings and passions based on fiction or real phenomena, *novel*.

Roman türünde verdiği eserler arasında en popüler olanı bu kitaptır.

The most popular one among the works he produced in novel genre is this book.

Röportaj a./n. Konusu bir soruşturma, araştırma olan gazete veya dergi yazısı (TDK). newspaper or magazine article whose subject is an investigation or research, *interview*.

Ben hayata İstanbul gazetelerine röportaj yapan bir genç olarak katılmışım.

I came to life as a young man giving interviews to Istanbul newspapers.

Röportaj yapmak f./v. Röportaj hazırlamak (googlesozluk). prepare an interview, *make an interview*.

Ünlü oyuncuyla röportaj yapmak için çok çabaladı.

She struggled very much to make an interview with the famous actor.

Saat a./n. Bir günlük sürenin yirmi dörtte birine eşit, altmış dakikalık zaman dilimi, zaman parçası (TDK). period of time equal to one out of twenty four of a daily period, period of sixty minutes, *hour*.

Beş altı mil ötedeki karşı kıyıya bir saatte varabilirdik ancak.

We could reach only in an hour at the shore which is five or six miles away.

Saatlerce zf./adv. Uzun süredir (TDK). For a long time, *for hours*.

Saatlerce konuştuk, onlar gittikten sonra da türküler çalındı.

We talked for hours and ballads were played after they went.

Sabah zf./adv. Güneşin doğduğu andan öğleye kadar geçen zaman (TDK). the period of time passing from the moment sun rises to the noon, *morning*.

Bütün ev işlerini sabah bitirdim.

I finished all the household chores in the morning.

Sabit sf./adj. Değişmeyen, hep aynı kalan, önceden ayarlanmış (TDK). not changing, remaining same, previously adjusted, *stable*.

Sabit gelirli bir iş bulmadan evlenmek istemiyor.

He doesn't want to get married before finding a job with stable income.

Saç a./n. Baş derisini kaplayan kıllar (TDK). the bristles covering the head skin, *hair*.
Kendisini son kez gördüğümde babamın saçları nasıl beyazsa ilk kez gördüğümde de bembeyazdı.

When I saw my father for the last time, his hair was as white as the first time I saw him.

Saç kurutma makinesi a./n. saçı kurutmada ya da kurutarak biçimlendirmede kullanılan, elektrikle çalışan, sıcak hava oluşturan bir aygıt (googlesozluk). a device used in drying or shaping the hair by drying, working with electricity and forming hot air, *hair dryer*.

Saç kurutma makinesinin faydasından çok zararı var.

Hair dryer has damages more than its benefits.

Sağ sf./adj. Vücutta kalbin bulunduğu tarafın karşısında olan, sol karşıtı (TDK). the one opposite to the side of body containing heart, antonym of left, *right*.

Sağ cebinde kocaman bir gazete tomarı görünüyordu.

A huge newspaper bundle was seen in his right pocket.

Sağlamak f./v. Bir işin olması için gerekli durumu, şartları hazırlamak, temin etmek (TDK). to prepare and supply the condition and situations necessary for the performance of a work, *provide*.

Kimse devletin bizler için sağladığı fırsatları inkar edemez.

Nobody can deny the opportunities provided by the state for us.

Sağlanmak f./v. Sağlama işine konu olmak (TDK). being the subject of the act of provision, *keep*.

Bu evin geçimi nasıl sağlanıyor?

How is the earn of this house kept?

Sağlık a./n. Bireyin fiziksel, sosyal ve ruhsal yönden tam bir iyilik durumunda olması, vücut esenliği, esenlik, sıhhat, afiyet (TDK). the individual to be in a complete wellness state in physical, social and spiritual terms, *health*.

Ayrıca bu dönemde seyircinin haklarını ve sağlığını korumak amacıyla bir de tiyatro yönetmeliği hazırlanmıştır.

Also a theatre regulation has been prepared in this period for the purpose of protecting the rights and health of the spectators.

Sağlıklı sf./adj. Sağlık durumu iyi olan, sağlam, esen, sıhhatli (TDK). the person whose health condition is well, sound, *healthy*.

Birbirlerine sağlıklı, esenlikli bir kış dilediler.

They wished themselves a healthy and sound winter.

Sahil a./n. Karanın deniz, göl, ırmak boyunca uzanan bölümü, kıyı, yaka, yalı (TDK). the part of the land lying along the sea, lake and river, shore, *coast*.

Üzerinde resmî elbise olduğu hâlde onu, sahile yanaşmış duran küçük ve meçhul bir sandala doğru ilerlerken görüyoruz.

Although there are uniforms on him, we see him proceeding towards a small and lost boat close to the coast.

Sahip a./n. Herhangi bir şey üstünde mülkiyeti olan, onu yasaya uygun bir biçimde dilediği gibi kullanabilen kimse, iye, malik (TDK). the person having property on any thing and who could use it as s/he wants in accordance with the law, *owner*.

Arsa sahibiyle görüşmeye gideceğim.

I will go and see the owner of the field.

Sahne a./n. İzleyicilerin kolayca görebilmeleri için genellikle yerden belli bir ölçüde yüksek yapılan, oyun, müzik vb. gösteri yapmaya uygun yer, oyunluk (TDK). the place

generally constructed at a certain height from the ground for the spectators to be able to see easily and convenient for the play, music etc. shows, *stage*.

Tiyatro yönetimi ve sahne düzeni her bakımdan ilkelidi.

Theatre administration and stage order was primary in every term.

Saka a./n. Evlere, çeşmeden su taşımayı iş edinmiş olan kimse (TDK). the person whose job is to carry water from the fountain to the houses, *water-bearer*.

Köydeki sakayı hatırlar mısın?

Do you remember the water-bearer in village?

Sakat sf./adj. Vücudunda hasta veya eksik bir yanı olan, engelli, özürlü (TDK). the one with an ill or flaw on his/her body, *cripple, disabled*.

Ben gördüğünüz gibi bir sakat askerim, malul.

As you see, I am a cripple soldier, disabled.

Sakatlanmak f./v. Sakat duruma gelmek (TDK). to become disabled, get injured.

Maçta sakatlanan oyuncu hastaneye kaldırıldı.

The player who got injured during the match was taken to the hospital.

Sakız a./n. Şekerli ve kokulu ağızda çiğnenen eğlence yiyeceği, ciklet (TDK). the entertainment food which is chewed in mouth and with sugar and smell, *gum*.

Derste sakız çiğneyince öğretmenden azar işitti.

She was reprimanded by the teacher when she chewed gum during the lesson.

Sakinleşmek f./v. Sıkıntısı, öfkesi veya heyecanı geçmek (TDK). to lose problem, anger or excitement, *calm down*.

Dakikalar geçtikçe sakinleşiyor.

She is calming down as the minutes pass.

Saklamak f./v. Elinde bulundurmak, tutmak (TDK). to keep at hand, hold, *hide*.

Sarayın sükûnu bir kederli muammayı saklar gibi ağırdı.

The silence of the palace was heavy as hiding a sorrowful mystery.

Saklanmak f./v. Kendini saklamak, gizlenmek (TDK). to hide oneself, *hide*.

O âdeta kaçıp saklanacak bir yer arıyormuş gibi sıkıntıdaydı.

She had a problem as if she was looking for a place to escape and hide.

Salata a./n. Genellikle bazı çiğ ot ve sebzelerle yapılan, yemeklerle birlikte yenen yiyecek (TDK). the food generally prepared with some raw plants and vegetables and eaten together with the meals, *salad*.

Adam salatayı âdeta pilav yer gibi yiyordu.

The man was eating the salad as if he were eating pilaf.

Saldırgan sf./adj. Başkasına saldıran, yapısında saldırma özelliği olan (devlet, kimse, hayvan), agresif, mütecaviz (TDK). the person who attacks others and having an attacking characteristic, *aggressive*.

Bu saldırgan angutlar, kuru gürültüden başka bir şey değildir.

These aggressive stupids are nothing but nonsense.

Sallamak f./v. Düzenli bir biçimde ve hep aynı doğrultuda hareket ettirmek (TDK). to move regularly and within the same direction, *shake*.

Sen yine anahtarını çıkar, salla, eğlendir.

You take out your key again, shake, amuse.

Sanat a./n. Bir duygu, tasarı, güzellik vb.nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık (TDK). all of the methods used in the expression of a feeling, design, beauty etc. or the superior originality occurring as a result of this expression, *art*.

Bir oyunun on beş gün sürmesi bir sanat hadisesi olduğunu gösterirdi.

A play to take fifteen days would show that it is an art phenomenon.

Sanatçı a./n. Güzel sanatların herhangi bir dalında yaratıcılığı olan, eser veren kimse, sanat adamı, sanat eri, sanatkâr, artist (TDK). the person having originality in any branch of fine arts, art man, *artist*.

Peki, yazarların, sanatçıların da ayrı bir cins olduğu ne zaman kabul edilecek acaba?

When is it going to be accepted that the writers and artists are a separate kind?

Sanayi a./n. Ham maddeleri işlemek, enerji kaynaklarını yaratmak için kullanılan yöntemlerin ve araçların bütünü, işleyim, uran, endüstri (TDK). the fullest extent of the methods and tools used to process raw materials and form energy resources, operation, *industry*.

Sanayi işleriyle uğraşıyorum.

I am dealing with the industry works.

Sandalye a./n. Arkalıklı, kol koyacak yerleri olmayan, bir kişilik oturma eşyası (TDK). one-person sitting item with backrest, but with no place to put the arms, *chair*.

Odalarda mobilya namına, uzun, kısa yuvarlak bir sürü masayla sandalyeden başka bir şey yok.

There is nothing in terms of furniture in the rooms except for a lot of long, short and round tables and chairs.

Sanmak f./v. Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zanneylemek (TDK). to believe more that something will happen though the probability of the occurrence of non-occurrence of a thing is accepted, estimate, *presume, assume*.

Babam, hiç hoşnut olmadığımı, beni yine sevindiremediğini sandı.

My father assumed that I was not happy and he could not make me happy again.

Santral a./n. Doğadaki başka enerji türlerini elektrik enerjisine çeviren fabrika (TDK). the company turning other energy types in nature into electricity energy, *power plant*.

Ülkemizdeki başlıca elektrik santrallerinden biridir.

It is one of the main power plants in our country.

Sapsarı sf./adj. Her yanı sarı, çok sarı (TDK). something whose everywhere is yellow, very yellow, *bright yellow*.

Mevki hırsından zangır zangır titreyen, sapsarı bir yüzle gezen adam.

A man who is all of a tremble and walking around with a bright yellow face.

Saray a./n. Hükümdarların veya devlet başkanlarının oturduğu büyük yapı (TDK). the great structure in which emperors or presidents reside, *palace*.

Sarayın içine girmiş olanlar bir bir süngülendiler.

Those who could enter the palace have been thrust one by one.

Sarılık a./n. Sarı olma durumu (TDK). the state of being yellow, *yellowness*.

Yalnız, yüzümün sarılığını, hâlsizliğimi babamdan nasıl saklayacağım?

But, how am I going to hide the yellowness of my face and my lassitude from my father?

Sarılmak f./v. Sarma işi yapılmak (TDK). perform the act of hugging, *hug*.

Ellerine sarıldım, öpüyorum, sorularımı tekrarlıyorum.

I hug her hands, I am kissing and repeating my questions.

Sarmak f./v. Sarmak işi (TDK). the act of wrapping, *wrap*.

Hediyeleri güzel sar ki hemen açamasın.

Wrap the presents nice so that he cannot open it immediately.

Satıcı a./n. Alıcıya bir şey satan kimse (TDK). the person selling something to the buyer, *seller*.

Bütün satıcılar onu tanıdık bir yüzle karşılıyorlardı ve her yerde aşırı bir itibar görüyorlardı.

All the sellers met him with a familiar face and we were respected too much everywhere.

Satın almak f./v. Bir nesneyi belirlenen fiyatını ödeyerek kendine mal etmek, mübayaâ etmek (TDK). to take an object for the self by paying for the determined price, purchase, *buy*.

İnternetten bir elektrik süpürgesi satın aldım.

I bought a vacuum cleaner on Internet.

Satış a./n. satma işi (TDK). the act of selling, *sale*.

Arabanın satışını iki gün önce gerçekleştirdik.

The sale of the car was carried out two days ago.

Satış fiyatı a./n. Malın satılırken uygulanan ücreti, satış bedeli (TDK). the price of the item while selling, sale cost, *sale price*.

Bu ürünün satış fiyatı piyasanın çok üzerinde.

The sale price of this product is too much above the market.

Savaşçı sf./adj. Savaşan, savaş durumunda bulunan, muharip (TDK). the one who makes war, is in war, *warrior*.

Savaşçıların hepsi meydanda toplandı.

All the warriors gathered in the square.

Savunmak f./v. Herhangi bir saldırıya karşı koymak, saldırıya karşı korumak, müdafaa etmek (TDK). to oppose an attack, protect against an attack, *defend*.

Vatani savunmak için herkes sokaklara döküldü.

Everybody rained in streets to defend the country.

Sayesinde zf./adv. Aracılığıyla, yardımıyla (TDK). via, with the help of, *thanks to*.

Çocuk, öğrendiği itiyatlar ve dil sayesinde ailesinin bir uzvu hâline gelir.

The child turns into a part of his/her family thanks to the language and practice s/he learns.

Saygı a./n. Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram (TDK). the feeling of love causing to behave carefully and deliberately towards a person due to his/her value, superiority, oldness, benefit and spirituality, *respect*.

İnsanlara saygıyı yitirdin mi yandın bittin, on paralık oldun demektir.

If you lose your respect for the humans, it means you are gone and over.

Sayı a./n. Sayma, ölçme, tartma vb. işlerin sonunda bulunan birimlerin kaç olduğunu bildiren söz, adet (TDK). the word and piece expressing what the found units are as a result of the works such as counting, measuring and weighing etc., *number*.

Bir, beş, yüz, birer sayıdır.

One, five and one hundred are numbers.

Sayın sf./adj. Konuşma ve yazışmalarda saygı belirtisi olarak kişi adlarının önüne getirilen söz (TDK). the word brought to the front of the person names as a remark of respect in the conversations and correspondences, *dear*.

Sayın müdürüm, toplantıya hoş geldiniz!

Dear headmaster, welcome to the meeting!

Saymak f./v. Bir şeyin kaç tane olduğunu anlamak için bunları birer birer elden veya gözden geçirmek, sayısını bulmak (TDK). finding the number or revising of the things one by one to understand the number of it, *count*.

Senden sonra günleri sayamadım.

I couldn't count the days after you.

Seans a./n. Bir işin yapılmasına ayrılan çalışma süresi, oturum (TDK). the working period separated for the performance of a work, *session*.

Bütün bunlar görünürde pazarlama taktiği ama aslında bir acındırma, kandırma seansı idi.

All these were apparently marketing techniques, but they were actually a cheating and a dramatization session.

Sebep olmak f./v. neden olmak, yol açmak (TDK). give rise to, *cause*.

Her medeniyet çöküş sebeplerini kendi içinde taşır.

Every civilization bears the collapse reasons within themselves.

Sebze a./n. Genellikle pişirilerek yenen bitkiler veya bunların taneleri, göveri, göverti, sebzevat, zerzevat (TDK). the plants or their grains generally eaten by heating, *vegetable*.

Taze sebzeleri bahçeden topladım.

I gathered the fresh vegetables from the garden.

Seçenek a./n. Birinin yerine seçilebilecek bir başka yol, yöntem, tutum, alternatif, opsiyon (TDK). another way, method, attitude and alternative that could be selected instead of something, *option*.

İkinci seçeneğin düşüncesi bile sinirlerini altüst etmeye yettiğinden, çaresiz birinci yolu seçti.

Because even the thought of the first option was enough for ruining his nerves, he helplessly chose the first way.

Seçilmek f./v. Seçme işine konu olmak (TDK). subjecting to the act of selecting, *to be selected.*

Seçilmiş ve görevlendirilmiş bir ekip tarafından satın alınıyordu.

It was purchased by a selected and assigned team.

Seçim a./n. Seçme işi (TDK). the act of selection, *election.*

Bu seçim sonuçları ülke için çok önemli.

The results of this election are very important for the country.

Seçmek f./v. Benzerleri arasında hoşça gideni seçip almak veya yararlanmak için ayırmak (TDK). select and take one among the similar or separate to benefit, *choose.*

Ben bu kitabı seçtim.

I chose this book.

Seçmen a./n. Seçimde oy verme hakkı olan kimse, müntehip (TDK). the person with the right to vote, *voter.*

Seçmenlerine meraklı insanların yufka yürekli olduklarına dair düşüncelerini açtı.

He expressed his voters his ideas about how softhearted the curious people are.

Sekiz a./n. Yediden sonra gelen sayının adı (TDK). the name of the number coming after seven, *eight.*

Günde sekiz saat derse girmek ona yorucu geliyor.

Having eight hours of lessons a day is tiring for him.

Sekizinci sf./adj. Sekiz sayısının sıra sıfatı, sırada yedinciden sonra gelen (TDK). the ordinal adjective of the number eight, *eighth.*

Henüz sekizinci sınıftayken tanışmışlar.

They just met when they were in eighth grade.

Seksen a./n. Yetmiş dokuzdan sonra gelen sayının adı (TDK). the name of the number coming after seventy nine, *eighty.*

Seksen yaşında hayata veda etti.

She lost her life at the age of eighty.

Selam a./n. Bir kimseyle karşılaşıldığında, birinin yanına gidildiğinde veya yanından uzaklaşıldığında kendisine söz ve işaretlerle bir nezaket gösterisi yapma, esenleme,

merhaba (TDK). to make a kindness show with words or signs when one meets someone, goes near someone or leaves someone, *greet*.

Selam vermeden yanımdan geçti gitti.

He walked past me without greeting me.

Semt a./n. Şehirde yerleşim bölgesi, yaka (TDK). settlement area in city, *district*.

Bizim semtimiz diğerleri gibi sakin değil maalesef.

Unfortunately, our district is not as calm as others.

Sene a./n. 365 günlük zaman dilimi (TDK). The period of 365 days, *year*.

Önde zeytin ağaçları, arkasında yâr / Sene 1946 / Mevsim sonbahar

Olive trees at front, cliff at behind / Year 1946 / Season autumn

Senet a./n. Bir kimsenin yapmaya veya ödemeye borçlu olduğu şeyi göstermek için imzaladığı resmî kâğıt, belgit (TDK). the official paper or document signed by a person to show that s/he is in debt to do or pay a thing, *note*.

Senetle alışveriş yapma dönemi artık sona erdi.

The age of shopping with notes is over now.

Sepet a./n. kamaş, ince dal veya tellerden hasır biçiminde örülerek yapılan, genellikle sapı olan, yiyecek ve eşya taşımak için kullanılan kap (TDK). the vessel prepared by weaving thin branches or wires in straw shape, generally with handle and used to carry foods and items, *basket*.

Yiyecekleri yerleştirmek için sepete ihtiyaç var.

We need basket to place the foods.

Serçe a./n. Serçeğillerden, insanlara yakın yerlerde yaşayan, kışın göçmeyen, koyu boz renkli, ötücü küçük bir kuş (TDK). a small bird living in places close to people, not migrating in winter, with dark dun color and singing, *sparrow*.

Balkona her gün bir serçe geliyor.

A sparrow comes to the balcony every day.

Sergi a./n. Alıcının görmesi, seçmesi için dizilmiş şeylerin tümü ve bu nesnelerin serildiği yer (TDK). all of the things lined for the buyer to see and choose and the place where these objects are lined, *exhibition*.

Bir karpuz sergisi açabilmek için projeler yapmakta idi.

He was conducting projects to be able to open a watermelon exhibition.

Sert sf./adj. Esnekliği az olan, kolayca eğilip bükülmeyen (TDK). with little flexibility, the one that does not easily bent, *hard*.

Tabakanın sert yaylı kapağını kapatıyor.

He closes the hard spring cover of the tin.

Ses a./n. Kulağın duyabildiği titreşim, seda, ün (TDK). the vibration heard by the ear, voice, *sound*.

Şafağa doğru otomobil sesi duyuldu.

The sound of a car was heard at dawn.

Seslenmek f./v. Uzaktan bağırarak çağırmak, ünlemek (TDK). call by screaming at a distance, *call on*.

Aşağıda daimî akislerle seslenen gürültülü, derin yarlar tehlike hissini kalbimizden ayırmıyordu.

The noisy and deep cliffs calling on with permanent echoes down were not leaving the feeling of danger from our hearts.

Sessiz sf./adj. Sesi olmayan, ses çıkarmayan (TDK). with no sound, *silent*.

Sessiz bir adam olmak zorunda kaldım yıllar içinde.

I had to be a silent man in years.

Sessizce zf./adv. Sessiz bir biçimde, sessiz olarak, sessizcesine (TDK). in a silent way, *silently*.

Sessizce odaya girdiği için onu görünce çok korktum.

Because he entered the room silently, I was too afraid when I saw him.

Sevgi a./n. İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu (TDK). the feeling directing the human to show a close interest and loyalty to a thing or person, *love*.

Sevgini hayvanlara gösteremezsen insanlara da gösteremezsin.

If you cannot show your love to animals, you can't show it to humans, either.

Sevgili a./n. Sevilen ve âşık olunan kimse, yavuklu, dost, yâr, canan (TDK). the person who is loved, *darling*.

Onun mezarında hayatının ilk ve son sevgilisinin mezarında ilk ve son defa ağladı.

She cried for the first and last time at his grave, the first and last darling of her life.

Sevimli sf./adj. Hoşa gitme özelliği olan, hoşa giden, cana yakın, şirin, sempatik (TDK). the one that is loved, amiable, cute, *lovely*.

O zaman hayat sevimli ve kolaydı.

Then, the life was lovely and easy.

Sevinç a./n. İstenen veya hoşça giden bir şeyin olmasıyla duyulan coşku (TDK). the enthusiasm felt with the occurrence of a desired or liked thing, *joy*.

İçim sevinç dolu, annemin yanına gidiyorum, elini öpüyorum.

I am full of joy, I go to my mum and I kiss her hand.

Sevinçli sf./adj. Sevinci olan ve sevinç veren (TDK). the one who has and gives joy, joyous.

Bu kederi dağıtmak için ha bire sevinçli türküler söylüyordu.

He was always singing joyous ballads to distract this gloom.

Sevinmek f./v. Sevinç duymak (TDK).to have joy, *rejoice*.

Babama, bana bir yazı makinesi aldığı için ne kadar sevindiğimi bile gösteremedim.

I couldn't even show my father how much I rejoiced for buying me a writing machine.

Sevmek f./v. Sevgi ve bağlılık duymak (TDK). feel love and loyalty, *love, like*.

Çok az lakırtı söylediği için sevdiği arkadaşları bile kendisini iyice anlayamamışlardı.

Because she talked too little, even her friends she loves could not understand her well.

Seyahat etmek f./v. uzak yerleri gezerek görmek, yolculuk etmek (TDK). see the faraway places by wandering, *travel*.

Her zamanki seyahat hatıralarını anlatmaya başladı.

He started to tell his usual travel memories.

Seyirci a./n. İzlemek, eğlenmek için bakan kimse, izleyici (TDK). the person who looks to watch and have fun, *spectator*.

Cenazeye gider gibi siyahlar giyinmişim, bu tepkisiz seyirciyi selamlayıp duruyorum.

I wore black as if I were going to a funeral and I was greeting these nonreactive spectators.

Sıcak sf./adj. Yakmayacak derecede ısısı olan, yakmayacak kadar ısı veren, soğuk karşıtı (TDK). the one with a heat which does not burn, which gives heat without burning, antonym of cold, *hot*.

Yorganın altında sıcak gözyaşları dökerek gecelerce beklemişti.

She waited for nights shedding hot tears under the quilt.

Sıcakkanlı sf./adj. Normal vücut sıcaklığı, içinde buldukları ortamın sıcaklığından bağımsız olan (hayvan) (TDK). the one (animal) whose normal body temperature is independent from the temperature of the environment they are in, *warm-blooded*.

Kuşlar, memeliler sıcakkanlı hayvanlardır.

Birds and mammals are warm-blooded animals.

Sıfır a./n. Kendi başına değeri olmayan, ondalık sayı sisteminde sağına geldiği rakamı on kere büyüten işaret (TDK). the sign which doesn't have any value all alone, but multiplies the number 10 times when it comes to its right, zero.

Hava yarın sıfır derece olacak.

The weather will be zero degree tomorrow.

Sığdırmak f./v. Bir şeyi bir kabın veya bir yerin içine aldırma (TDK). to fit in a box or place, *cram in*.

Kitapları çantaya sığdıramadım.

I couldn't cram the books in the bag.

Sık sf./adj. Benzerleri veya parçaları arasında çok az aralık bulunan, seyrek karşıtı (TDK). the one with too little distance among its similars or parts, *frequent, dense*.

Ağaçları sık bir bahçemiz var.

We have a garden whose trees are dense.

Sık sık zf./adv. Az aralıklarla (TDK). with little intervals, *often*.

Sahilde sık sık küçük köyler veya büyücek kasabalar birbirini kovalıyor.

Small villages or big towns run after one another in the coast.

Sıklamak f./v. Can sıkıntısı duymak (TDK). to feel boredom, *be bored, get bored*.

Ama lunaparkların dönme dolaplarına bakmaktan hiç sıkılmadı.

He never got bored of looking at the carousels of the fun fairs.

Sıkıntılı sf./adj. Sıkıntı veren, çileli, kasvetli, meşakkatli, mukassı (TDK). the thing which gives problem, gloomy, *problematic*.

Sıkıntılı, heyecanlı günler yaşıyoruz fakat endişeli değiliz, korkmuyoruz.

We are having problematic and exciting days, but we are not worried, we are not afraid.

Sıkışmak f./v. İki şey arasında kalmak (TDK). to remain between two things, *get jammed*.

Parmağı kapıya sıkışmış.

Her finger got jammed in the door.

Sınav a./n. Öğrencilerin veya bir işe girmek isteyenlerin bilgi derecesini anlamak için yapılan yoklama, imtihan, test (TDK). the test conducted for understanding the knowledge level of the students or those wanting to get a job, *exam*.

Annem, derslerine çalışıp eylülde sınavları başarması gerektiğini hatırlatıyordu.

My mother remembered her to study for her exams and pass the exams.

Sınıf a./n. Öğrencilerin yıllık öğrenime göre ayrıldıkları bölümlerden her biri (TDK). each one of the sections in which students are separated according to their annual teaching, *class, grade*.

Birinci sınıf öğrencileri 23 Nisan'da gösteri yapacaklar.

First grade students will make a show on 23rd April.

Sıra a./n. Bir şeye ayrılan, uygun görülen veya rastlayan zaman (TDK). the period of time separated for something, seen convenient or coinciding, *order, by the way*.

Bu sırada yan odadan sesler gelmeye başlamıştı.

By the way, sounds started to come from the adjacent room.

Sıra dışı sf./adj. Alışılmıştın dışında olan, olağan dışı, gayritabii, ekstrem (TDK). the one out of the usual, *unusual, extraordinary*.

Tam üstüne bastın canım, ben sıradan değil sıra dışı biriyim.

You hit the nail right on the head, sweetheart, I am not ordinary, I am extraordinary.

Sırasıyla zf./adv. Sırası gelince, sırasına dikkat ederek, sıra izleyerek (TDK). when the order comes, by paying attention to the order, *respectively*.

Sırasıyla dışarı çıktılar futbolcular.

Footballers went out respectively.

Sırt a./n. Omurgalı veya omurgasız hayvanlarda boyundan kuyruk sokumuna kadar uzanan üst bölüm (TDK). the upper part in the backboned and backboneless animals lying from the neck to the tail end, *back*.

Sürekli ağır eşyalar taşıdığı için sırt ağrısı var.

He has backache because he always carries heavy goods.

Sıvı a./n. Bulunduğu kabın biçimini alabilen ve üstü yatay bir düzlem durumuna gelebilen akışkan cisim, mayı, likit (TDK). the fluid object which could take the shape of the vessel it is in and whose upper surface could turn into a horizontal plane, *liquid*.

Bu aralar sıvı tüketimine dikkat etmelisin.

You should pay attention to your liquid consumption these days.

Sigorta a./n. Bir şeyin veya bir kimsenin herhangi bir yönden ileride karşılaşılabileceği zararı gidermek için önceden ödenen prim karşılığında bu işle uğraşan kuruluşla yapılan iki taraflı bağlantı sözleşmesi (TDK). two-party connection contract conducted by an institution dealing with these works in return for a previously paid premium for the purpose of compensating for the damage to be faced in any way by a thing or a person, *insurance*.

İsveç'te çok sağlam bir sigorta sistemi var.

There is a very tough insurance system in Sweden.

Silah a./n. Savunmak veya saldırmak amacıyla kullanılan araç (TDK). the tool used for the purpose of defending or attacking, *weapon*.

Silah kullanmayı öğrenmek istiyorum.

I would like to learn how to use weapon.

Silmek f./v. Bir şeyin ıslaklığını gidererek kuru duruma getirmek (TDK). to make something dry by terminating its wetness, *clean*.

Terlemiş gibi alnını elinin tersiyle sildi.

He cleaned his forehead with the back of his hand as if he were sweating.

Simsiyah sf./adj. Kapkara (TDK). as dark as pitch, *jet black*.

İkili koltuğun kenarındaki ufacık, simsiyah delik, bebeği görmeye gelen bir akrabanın sigarasının külünden hatıraydı.

The little jet black hole on the side of the double sofa was a memory from the ash of the cigarette of a relative coming to see the baby.

Sivri sf./adj. Ucu keskin ve baticı olan (TDK). the one with pointed and stinging end, *sharp*.

Sivri gagasından kelimeler çıkarken sanki birer ok oluyordu.

Words from her sharp peck was like turning into arrows while coming out.

Siyah a./n. Kara (II), ak, beyaz karşıtı (TDK). dark, antonym for white, *black*.

İri siyah gözlerini kalın kaşlarıyla beraber kaldırdı.

She lifted her big black eyes together with her thick brows.

Siz zm./pron. Çokluk ikinci kişi zamiri (TDK). second degree plural personal pronoun, *you*.

Siz bu haftasonu pikniğe mi gideceksiniz?

Will you go to picnic this weekend?

Size zf./adv. Size göre, sizin düşüncenizce (TDK). according to you, *in your opinion*, *you think*.

Sizece de bu konuyu çok uzatmadık mı?

Don't you also think that we dwelled on this subject?

Sofra a./n. Masa, sini vb. şeylerin, yemek yemek üzere hazırlanmış durumu (TDK). the prepared status of the table etc. things for eating, *dinner table*.

Yemek vakti gelmiş, misafirler sofraya oturmuşlardı.

Dinner time came and the guests sat at the dinner table.

Soğuk sf./adj. Isısı düşük olan, sıcak karşıtı (TDK). with low heat, antonym of hot, *cold*.

Bu el soğuktü ve titriyordu.

This hand was cold and trembling.

Sohbet a./n. Dostça, arkadaşça konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi, yârenlik, hasbihâl (TDK). having good time by talking friendly, *chat*.

Biraz evvelki sükûtu şimdi hararetli bir sohbet takip ediyordu.

Now a hot chat followed the previous silence.

Sohbet etmek f./v. dostça, arkadaşça konuşarak hoş bir vakit geçirmek, söyleşide bulunmak, yârenlik etmek, hasbihâl etmek (TDK). to have good time by talking friendly, *chat, have a talk*.

Seninle sohbet ederken vakit çabuk geçiyor.

Time passes quickly while chatting with you.

Sol sf./adj. Vücutta kalbin bulunduğu tarafta olan, sağ karşıtı (TDK). the one on the body in the side where there is heart, antonym of right, *left*.

Sol bacağım iki gündür ağrıyor.

My left leg has been hurting for two days.

Solgun sf./adj. Rengini, tazeliğini, canlılığını veya parlaklığını yitirmiş olan, solmuş (TDK). the one that has lost its color, freshness, liveliness or brightness, *pale*.

Yüzü o kadar solgundu ki onu tanıyamadık.

Her face was so pale that we could not recognize her.

Somut sf./adj. Varlığı duyularla algılanabilen, müşahhas, konkrete, soyut karşıtı (TDK). the one whose existence could be perceived with senses, antonym of abstract, *concrete*.

Taş, su, hava somut birer varlıktır.

Stone, water and air are concrete entities.

Son sf./adj. Şimdiki zamana en yakın zamandan beri olan veya bu zamanda yapılmış, olmuş olan, ilk karşıtı (TDK). the one that has occurred or has been conducted as closest to now, antonym of first, *last*.

Gündüzün son ışıklarıyla ufukta kayboldu.

It got lost in the horizon together with the last lights of the day.

Sonbahar a./n. Kuzey yarım kürede eylül, ekim ve kasım aylarını içine alan süre, güz, hazan, bağ bozumu (TDK). the period that contains the months of September, October and November in northern hemisphere, fall, *autumn*.

Sonbahardı, suyun üstüne boyuna yapraklar düşüyordu.

It was fall, leaves were falling on the water longitudinally.

Sonra zf./adv. Daha ileri bir zamanda, müteakiben, önce karşıtı (TDK). in the next period of time, following, antonym of before, *after*.

Önce girdim, sonra anladım.

First, I got in, after, I understood.

Sonuç a./n. Bir olayın doğurduğu başka bir olay veya durum, netice (TDK). another event or situation caused by a phenomenon, *result*.

Kaza sonucu 5 kişi yaralandı.

5 people got injured as a result of the accident.

Sorgu a./n. Sorma işi (TDK). the act of asking, *questioning, interrogation*.

Soracakları varmış yıllardır sorarlar / Anlaşılan bu sorgu daha yıllarca sürecektir.

They had things to ask, they ask for years / It is understood this interrogation will take more years

Sormak f./v. Birine soru yönelterek herhangi bir konuda bilgi istemek, sual etmek (TDK). to demand information about any issue by telling a question to someone, *ask*.

Hastanenin nöbetçi doktoru yok mu? diye soruyorum.

And I ask, "Isn't there any doctor in the hospital on duty?"

Soru a./n. Bir şey öğrenmek için birine yöneltilen ve karşılık gerektiren söz veya yazı, sual (TDK). word or letter requiring an answer and told to someone to learn something, *question*.

Sorduğum sorulara net cevaplar alamadım.

I couldn't get clear answers to the questions I asked.

Sorumlu sf./adj. Üstüne aldığı veya yaptığı işlerden dolayı hesap vermek zorunda olan, sorumluluk taşıyan (kimse), mesul (TDK). the person who has to answer to someone due to the works s/he does or undertakes, the one bearing responsibility, *responsible*.

Hekim hastasına ve çevresine karşı sorumludur, mesleğe ancak içerek girebilir.

Doctor is responsible to his/patient and those around him/her, s/he could only get this job by swearing.

Sorun a./n. Araştırılıp öğrenilmesi, düşünülüp çözümlenmesi, bir sonuca bağlanması gereken durum, mesele, problem (TDK). the situation which should be examined, learned, solved and concluded, *problem, issue*.

Türkiye'ye gölge oyununun ne zaman ve nasıl girdiği sorunu üzerine çeşitli yorumlar bulunmaktadır.

There are various comments on when and how shadow play entered Turkey.

Sosyal hayat a./n. İnsanın toplum içindeki yaşama biçimi, sosyal yaşam (TDK). the living way of human in society, *social life*.

Sosyal hayatta var olmak için sözel beceriler gereklidir.

Verbal skills are needed to exist in social life.

Soyadı a./n. Herkesin ailece anılmasına yarayan öz adından sonraki adı, aile adı, aile ismi, soy ismi (TDK). the name coming after the first name which is good for recognition of people by everyone, *surname*.

Babası evvela soyadını Öz-Cengiz diye kaydettirmişti.

His father firstly registered their surname as Oz-Cengiz.

Soymak f./v. Bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar vb.ni çıkarmak (TDK). to take off the crust or skin etc. on something, *peel*.

Eve geldiğimde elma soyuyordu.

She was peeling apply when I came home.

Soyunma odası a./n. Spor merkezlerinde veya alışveriş mağazalarında giyinip soyunmak için özel olarak hazırlanmış oda (TDK). the room specially prepared to get dressed and undressed in sport centers and shopping malls, *dressng room*.

En solda yarım ay biçiminde soyunma odaları ve duşlar bulunurdu ve burayı erkek çocuklar kullanırdı.

There were dressing rooms and showers like half moon on the left and the boys used here.

Soyunmak f./v. Üstündeki giysilerin bir bölümünü veya tümünü çıkarmak (TDK). to take off a part of all of the dresses on somebody, *undress*.

Islıkla hafif şarkılar mırıldanarak soyunuyorum.

I am undressing with whistle and singing light songs.

Soyut sf./adj. Varlığı duyularla algılanamayan, mücerret, somut karşıtı, abstre (TDK). the one whose existence cannot be perceived with senses, *abstract*.

En soyut konular üzerinde bile çarpıcı fikirleri vardı bu çocuğun.

This boy had striking ideas even on the most abstract issues.

Söylemek f./v. Düşündüğünü veya bildiğini sözle anlatmak (TDK).

Bu konak için de yine senelerden beri aynı şeyi söylerim.

Söz a./n. Bir konuyu yazılı veya sözlü olarak açıklamaya yarayan kelime dizisi (TDK).

the vocabulary order working for explaining a subject verbally or in written form, word.

Bir daha bana söz verme!

Do not give me your word anymore!

Söz geçirmek f./v. Söylediğini, istediğini yaptırmak (TDK). make what you want or say done, *make oneself listened to.*

Kardeşine söz geçirmek için sert davranıyor.

He behaves toughly to make his brother listen to him.

Sözlük a./n. Bir dilin bütün veya belli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre alarak tanımlarını yapan, açıklayan, başka dillerdeki karşılıklarını veren eser, lügat (TDK). the work which defines and explains all or partly used words and idioms according to the alphabetical order and gives their correspondences in other languages, *dictionary.*

Dil öğrenmek için bir sözlük edinmek şart.

It is obligatory to have a dictionary to learn a language.

Stres atmak f./v. bir etkinlikte bulunarak gerginlikten, sıkıntıdan kurtulmak (TDK). to get rid of tension and problems by conducting an activity, *blow off steam.*

Okuldan sonra stres atmak için spora gidiyorum.

I go to gym after school to blow off some steam.

Su a./n. Hidrojenle oksijenden oluşan, sıvı durumunda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde, ab (TDK). the colorless, odorless and tasteless substance consisting of hydrogen and oxygen and in liquid state, *water.*

Bir bardak su alabilir miyim?

Could I get a glass of water?

Su altı a./n. Deniz, göl gibi su yüzeyinin altında kalan bölüm (TDK). the part that takes place below the water surfaces like sea and lake, *underwater.*

Su altındaki hayatı çok merak ediyorum.

I wonder a lot the underwater life.

Subay a./n. Silahlı kuvvetlerde asteğmenden orgeneral veya oramirale kadar rütbedeki asker (TDK). The soldier in armed forces in the rank from the third lieutenant to full general or full admiral, *officer*.

Seni gelin edeceğiz, kılıçlı bir subayın koluna gireceksin.

We will get you married, you will take the arm of an officer with sword.

Suçlamak f./v. Bir kimsenin herhangi bir suç işlediğini öne sürmek, itham etmek (TDK). claim that someone has committed a crime, *blame*.

Dikkatle yüzüne bakıyorum ama beni suçladığına ilişkin hiçbir belirti göremiyorum.

I look at your face carefully, but I can't see any sign regarding the fact that you blame me.

Sulamak f./v. Toprak, bitki, hayvan vb.ne su vermek (TDK). give water to soil, plant, animal etc., *water*.

Babası çiçekleri suluyor ve öksürüyordu.

His father was watering the flowers and coughing.

Sulu sf./adj. Suyu olan, içinde su bulunan, koyu karıştı (TDK). the one with water, in which there is water, *watery*.

Eczanede acaba nane suyu yahut zararsız bir sulu ilaç var mıdır? Is there any mint water or any watery harmless drug in the pharmacy?

Sunmak f./v. Radyoda, televizyonda, bir eğlence yerinde programı takdim etmek (TDK). to submit a program in radio, TV or an entertainment place, *present*.

Programı sunmak için saatlerce hazırlanıyor.

He is preparing himself to present the program.

Sürdürmek f./v. Devam ettirmek (TDK). *sustain, keep*.

Tedirginlik içinde beklemeyi sürdürüyorum.

I keep waiting in anxiety.

Süre a./n. Bir olayın başı ile sonu arasında geçen zaman parçası, zaman aralığı, zaman bölümü, müddet (TDK). the period of time passing between the beginning and end of an event, *period of time, timespan, period*.

Maçın süresi bitmek üzere.

The period of the match is about to be over.

Sürekli sf./adj. Kesintisiz olarak süren, kalıcı, devamlı, baki, daimî (TDK). continuing without any interruption, *permanent, continuous, constantly*.

Sürekli yüksek sesle konuşması beni rahatsız ediyor.

He constantly talking loudly disturbs me.

Sürücü a./n. Karada kullanılan motorlu araçları sürüp yöneten kimse, şoför (TDK). the person driving the motor vehicles used on highway, *driver*.

İyi bir sürücü olmak tecrübe gerektirir.

To be a good driver requires experience.

Sürükleyici sf./adj. İlginin sürmesini sağlayan (TDK). ensuring the continuation of the interest, *thrilling*.

Sürükleyici bir roman.

A thrilling novel.

Sürüngen sf./adj. Sürünerek giden (hayvan) (TDK). the one going by crawling, *reptile*.

Kertenkele sürüngen bir hayvandır.

Lizard is a reptile animal.

Süt a./n. Kadınların ve memeli dişi hayvanların yavrularını besledikleri, memelerinden gelen, besin değeri yüksek beyaz sıvı (TDK). the white liquid with which women and female mammal animals feed their offsprings, coming from their breasts and with high nutritive values, *milk*.

Süt içmek çocuklar için çok faydalıdır.

Drinking milk is very beneficial for the children.

Şahsi sf./adj. Kişiyeye özgü, kişisel (TDK). *personal*.

Hareketin içinde şahsi kinler ve rekabetler vardı.

There were personal spite and competitions in that move.

Şaka yapmak f./v. şaka niteliğinde bir şey yapmak veya söylemek (TDK). to do or say something with joke qualification, *make jokes*.

Şaka yapmayı çok seviyor.

He likes making jokes very much.

Şampiyona a./n. Şampiyonluk yarışması, bökellik (TDK). the race of championship, *championship*.

Bu yıl şampiyonaya katılmadık.

We could not attend to the championship this year.

Şanslı sf./adj. Talihi olan, talihli, ballı (TDK). the one with luck and fortune, *lucky*.

Bugüne kadar hayatta kalabildiğin için şanslı olmalısın.

You must be lucky for being able to survive until this day.

Şarıl şarıl zf./adv. Su veya yağmur, bol ve sesli bir biçimde (akmak, yağmak), şar şar (TDK). in an abundant and noisy way (water or rain), *splashingly*.

İrmak aşağıda bir yandan kayalığın üzerine şarıl şarıl akıyor.

The river is flowing splashingly on the rock down there.

Şarkıcı a./n. Şarkı söyleyen, şarkı söyleme yeteneği olan veya mesleği şarkı söylemek olan kimse, okuyucu, hanende, muganni, muganniye (TDK). the person who is singing, has an ability of singing or whose profession is singing, *singer*.

Sevdiği şarkıcının konserine gitmiş.

She went to the concert of the singer she liked.

Şart a./n. Olması başka durumların gerçekleşmesini gerektiren şey, koşul (TDK). the thing whose occurrence requires the occurrence of other situations, *condition*.

İster istemez bu şartlara boyun eğecekti.

He had to obey to these conditions necessarily.

Şaşırma f./v. Ne yapmak gerektiğini bilememek, nasıl davranacağını kestirememek, içinden çıkamamak (TDK). not to know what to do, not to see how to act, *be surprised*.

Genç kızlar erkeklerin iltifatlarına nasıl karşılık vereceklerini şaşırmışlardı.

Young girls were surprised how to react to the compliments of the boys.

Şehir a./n. Nüfusunun çoğu ticaret, sanayi, hizmet veya yönetimle ilgili işlerle uğraşan, genellikle tarımsal etkinliklerin olmadığı yerleşim alanı, kent, site (TDK). the settlement area in which generally there is no agricultural activities and whose population mostly deals with the works such as trade, industry, service or administration, *city*.

Şehir hayatına uyum sağlamam zaman aldı.

It took some time for me to adapt to the city life.

Şehit a./n. Kutsal bir ülkü veya inanç uğrunda ölen kimse (TDK). the person who dies for a holy ideal or belief, *martyr*.

Şehitler ölmez!

Martyrs do not die!

Şehitlik a./n. Şehit olma durumu (TDK). the state of being martyr, *martyrdom*.

Ölenler şehitlik mertebesine gelir.

Those who die come to the level of martyrdom.

Şekerleme a./n. Toz şekerin içine meyve özleri konduktan sonra kaynatılmasıyla yapılan her türlü şeker (TDK). all kinds of candies made by boiling the sugar after adding the fruit pulps, *candy*.

Şekerlemeyi çok seviyor, bir gün yemezse ağlıyor.

She likes candies very much and cries if she does not eat it for one day.

Şekil a./n. Davranış biçimi, tutum, yol, tarz (TDK). way of behavior, *attitude, shape, way.*

Bu şekilde hareket etmek doğru değildir.

Acting this way is not correct.

Şelale a./n. Büyük çağlayan, çavlan (TDK). great waterfall, *cascade.*

Küçük şelalelerin bulunduğu turistik bölgeyi gezmeye gittik.

We went to walk around a touristic zone in which there were small cascades.

Şenlik a./n. Belli günlerde yapılan, coşku veren eğlendirici gösterilerin tümü, bayram (TDK). all of the entertaining shows conducted on special ays and giving enthusiasm, *festival.*

Bu şenlik gününde yüzüne bakan yok.

There is nobody dealing with her in this festival day.

Şerbet a./n. Meyve suyu ile şekerli su karıştırılarak yapılan içecek (TDK). the drink prepared by mixing fruit juice and sugared water, *sherbet.*

Şerbetli tatlıları pek sevmezdi.

She did not like the sherbet desserts much.

Şiddet a./n. Bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğlilik, sertlik (TDK). the degree of a movement or an action, *severity, violence.*

Rüzgarın şiddeti ağaçları devirdi.

The severity of the wind knocked the tree over.

Şiir a./n. Zengin sembollerle, ritimli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan, hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan edebî anlatım biçimi, manzume, nazım, koşuk (TDK). literar expression way, occurring with rich symbols, rhythmic words and the coherent usage of the sounds, equal in terms of syllable and stops and being a whole all alone, *poem.*

Şiir yazmaya yeteneği olduğunu çok sonradan fark etti.

She realized her ability to write poems too late.

Şikayet etmek f./v. birinin yaptığı yanlış bir iş veya davranışı ilgili makama veya daha üst makamdakine bildirmek (TDK). to notify a wront work or behavior to the related or upper authorities, *complain.*

Vali ne yapsa hâkim onu imzalar ve hiçbir şikâyet mevzusu duyulmaz.

Judge signs what governor does and no issue of complaining is heard.

Şimdi zf./adv. Şu anda, içinde bulunduğumuz zamanda (TDK). at the moment, at the time we are in, *now*.

Şimdi müsait değilim, sonra ara.

I am not available at the moment, call me later.

Şimdilik zf./adv. Şimdiki durumda veya zamanda, şimdiki zaman için, şu duruma göre (TDK). at the current status or time, *for the time being, for now*.

Sen şimdilik büyükbabanın yanında kal, babanı istediğin zaman görürsün.

You remain with your grandfather for the time being, you can see your father whenever you want.

Şişirmek f./v. Şişkin bir duruma getirmek (TDK). make something bulk, *blow up*.

1 saattir balonu şişirmeye çalışıyor.

She has been trying to blow the balloon up for an hour.

Şişlik a./n. Şiş olma durumu (TDK) the state of being bulk, *swelling*.

Bileğinde şişlik kalmamışsa da daha ağrısı varmış.

Although there is no swelling in her wrist, it still hurts.

Şişman sf./adj. Deri altında fazla yağ toplanması sebebiyle vücudun her yanı şişkin görünen (kimse), şişko, mülahham (TDK). the person every side of whose body looks bulk due to the gathering of much fat under the skin, *fat*.

Şişman olmak dünyanın sonu değildir bence.

I think being fat is not the end of the world.

Şöyle zf./adv. Şu yolda, şu biçimde (TDK). *in that way, so*.

Kendisi lisedeki ilk zamanlarını şöyle anlatmıştı.

She herself told her first experiences in high school in that way.

Şu sf./adj. Bu kelimesine göre yerde, zamanda veya söz zincirinde biraz uzak olanı niteleyen söz (TDK). the word qualifying the one a little away when compared to the word “this” in a place, time or word chain, *that*.

Bu parayı da şu adrese gönderiver.

Send this money to that address, too.

Şube a./n. Okullarda aynı düzeydeki sınıflardan her biri (TDK). each one of the classes at the same grade in schools, *branch*.

Lisede biz A şubesindeydik, o B şubesindeydi.

We were in Branch A, but she was in Branch B in high school.

Şura a./n. Anlatana veya söyleyene göre biraz uzakta olan yer, şu yer (TDK). the place a little away according to the teller or narrator, *there*.

Şuraya oturmuştu.

He sat there.

Şurup a./n. Çok kaynatılarak koyulaştırılmış şerbet (TDK). the sherbet stiffened by boiling too much, *syrup*.

Sen şu kadayıfın şurubuna bir göz ativer.

Take a look at the syrup of that kadayıf.

Şükür a./n. Mutlu bir olay veya durumdan, yapılan bir iyilikten duyulan hoşnutluğu bildirme (TDK). to express the happiness from a happy event or situation or a favour done, *thank*.

Hava kapanık geçti ama yağış olmadı şükür Allah'a!

It was overcast, but it didn't rain, Thank Allah.

Tabii sf./adj. Olağan, alışılmış, her zamanki gibi olan, beklenildiği gibi (TDK). usual, as always, as expected, *natural*.

Sıcaklar arttıkça serin yerler aramak, âdeta tabii bir ihtiyaç hâline geliyor.

As the temperature has increased, searching for cool places turns into something like a natural need.

Tadına bakmak f./v. ağızına alıp tadını denemek, test etmek (TDK). to try the taste of something by taking it to the mouth, test, *taste*.

Tatlının tadına bakmak için bir dilim kesti.

She cut a slice to taste the dessert.

Tahıl a./n. Buğday, arpa, mısır, yulaf, çavdar, pirinç vb. hasat edilen ürünler ile tohumlarının genel adı, hububat (TDK). general name of the harvested products and their seeds such as wheat, barley, corn, oat, rye and rice etc., *cereal, grain*.

Beslenme uzmanları tahıllı ekmek yememizi öneriyor.

Dieticians suggest us to eat grain bread.

Tahmin a./n. Akla, sezgiye veya bazı verilere dayanarak olabilecek bir şeyi, bir olayı önceden kestirme, kestirim (TDK). foresight of a phenomenon based on mind, insight or some data, *estimation*.

Güncel kurların tahmini bu günlerde çok zor.

The estimation of the currencies is very hard these days.

Takım a./n. Bir oyunda sahaya çıkan belli kuruluşlara bağlı oyuncular topluluğundan her biri (TDK). each one of the player groups taking the field and dependent on certain institutions, *team*.

Futbol takımında oynamak için çok çalıştı.

He worked very hard to play in the football team.

Takip etmek f./v. yetişmek, yakalamak veya bulmak amacıyla birinin arkasından gitmek, izlemek (TDK). to go after someone for the purpose of reaching, catching or finding, *follow*.

Günlerce takip ettikten sonra nereye gittiğini buldu.

He found where she went after following for days.

Taklit a./n. Birinin davranışlarını, konuşmasını tekrarlayarak eğlenme (TDK). to have fun by repeating the behaviors and speech of someone, *imitation*.

Taklit yapabilen bir kişi iyi bir tiyatro oyuncusu olabilir.

A person who can perform imitation could be a good stage actor.

Taksim a./n. Parçalara bölme, bölüştürme (TDK). to divide into parts, *distribution*.

Bu antlaşmalar, Osmanlı Devleti'nin taksimini öngörüyordu.

These agreements foresaw the distribution of the Ottoman Empire.

Taksit a./n. Bir borcun belli zamanlarda ödenmesi için gerekli olan parçalarından her biri (TDK). each one of the parts necessary to be paid at certain intervals for a debt, *installment*.

Sen nasıl olsa memursun, taksitle her şeyi alabilirsin.

You are officer already, you can buy anything with installments.

Tam sf./adj. Eksiksiz, kesintisiz (TDK). with no deficiency, flawless, *complete, right*.

Tam iki saat tamirle uğraştım.

I dealt with the repair right for two hours.

Tam pansiyon a./n. Konaklama tesislerinde oda, kahvaltı, öğle ve akşam yemekleri gibi hizmetlerin tamamının verildiği sistem (TDK). the system in the accommodation facilities in which all of the services such as room, breakfast, lunch and dinner are given, *full board*.

Tam pansiyon bir yer bulmak gerekir.

We need to find a full board place.

Tane a./n. Herhangi bir sayıda olan şey, adet (TDK). the thing in a number, *piece*.

Beş tane elma lütfen.

Five pieces of apples, please.

Tanıdık sf./adj. Tanışılıp konuşulan (kimse), bildik, tanış (TDK). the person who is known and spoken, *acquaintance*.

Mart başlayalı kırkını geçmiş nice tanıdıklarım hastalandı.

Most of my acquaintances above forty has become ill since March.

Tanımak f./v. Daha önce görülen, bilinen bir kimse veya şeyle karşılaşıldığında bunun kim veya ne olduğunu hatırlamak (TDK). to remember what and who that is when a previously seen or known person is met, *recognize*.

Zarfın üstündeki yazıyı hemen tanıdı.

She recognized the letter on the envelope immediately.

Tanınmak f./v. Kim veya ne olduğu bilinmek (TDK). *to be known*.

İçeride bir süre, tanınan bu sesin verdiği bir korku ile her şey sustu.

Everything silenced with a fear given by this known voice for a while at the inside.

Tanışmak f./v. Daha önce birbirini tanımayan kimseler birbirini tanımaya gelmek (TDK). people not knowing one another to know one another, *meet*.

Çağır hele arkadaşını, onunla da tanışalım, dedi.

Call your friend, let's meet him, too.

Tanıştırmak f./v. Birbirini tanımayanların tanışmasını sağlamak, tanıtmak, takdim etmek (TDK). to ensure those not knowing one another to know one another, *introduce*.

Seni rastgele bir yabancı ile tanıştıramam, bilirsin.

You know I can't introduce to a random foreigner.

Tanıtmak a./n. Tanıtma işi, lansman (TDK). the act of introducing, launching, *introduction*.

Kitapların tanıtımı için okula gelmişler.

They came to school for the introduction of the books.

Tapınak a./n. İçinde ibadet edilen, tapınılan yapı, mabet, ibadethane, ibadetgâh (TDK). the structure in which people pray, *temple*.

Yapılan kazıda çok eski bir tapınak bulundu.

A very old temple was found in the conducted excavation.

Taraf a./n. Ön, arka, sağ, sol, üst, alt vb. yanların her biri (TDK). each one of front, back, right, left, up, down etc., *side*.

Apartmanın temizliğine azami dikkat edilecek, her taraf pırıl pırıl olacak.

The cleaning of the apartment will be paid ultimate attention, every side will be very clean.

Tarafli sf./adj. Yanı ve yönü olan (TDK). with side and direction, *sided*.

İki taraflı olarak kullanılabilen bir nevresim takımı aldım.

A bought a bedlinen that could be used two-sidedly.

Tarif a./n. Bir işin yapılış yöntemini açıklama ve belirtme (TDK). the explanation and specification of the performance method of a work, *recipe*.

Meşhur pastasının tarifini kimseyle paylaşmıyor.

She doesn't share the recipe of her famous cake.

Tarih a./n. Bir olayın gününü, ayını ve yılını bildiren söz (TDK). the word specifying the day, month and year of a phenomenon, *date*.

Nikah tarihini almak için belediyeye başvurduk.

We applied to municipality to take a marriage date.

Tarihi sf./adj. Tarihe dayalı, tarihsel (TDK). Based on history, *historical*.

Amasya çok tarihi bir şehirdir.

Amasya is a very historical city.

Tarihsel sf./adj. Tarihe dair, tarihle ilgili, tarihî (TDK). regarding history, *historic*.

Bir ülkenin tarihsel varlığı, onun sahip olduğu ölçülemez bir değerler kalıtımıdır.

The historic existence of a country is a nonmeasurable values heritage owned by it.

Tarla a./n. Tarıma elverişli olan, sınırlı ve belirli toprak parçası (TDK). limited and certain soil convenient for agriculture, *field*.

Buralar eskiden tarla idi.

These places were fields in the past.

Tartışma a./n. Birbirine karşıt düşünceleri karşılıklı savunma (TDK). mutual defence of the ideas in contrast to one another, *discussion*.

Cahille tartışmaya girersen kaybedersin.

You lose if you get into a discussion with the ignorant.,

Tartışmak f./v. Karşılıklı ağır sözler söyleyerek çekişmek, münakaşa etmek (TDK). quarreling by saying high words mutually, *discuss*.

Usta da ben de tartışmak istemedik adamla.

Both the master and I didn't want to discuss with the man.

Tartmak f./v. Bir şeyin birim cinsten ağırlığını bulmak (TDK). to find the unit weight of a thing, *weigh*.

Yarım kilo fasulye tartar mısınız?

Could you weigh half kilo bean?

Taş a./n. Kimyasal veya fiziksel durumu değişiklikler gösteren, rengini içindeki maden, tuz ve oksitlerden alan sert ve katı madde (TDK). the hard and solid substance whose chemical or physicals condition may show differences and which takes its color from the minerals, salts and oxides inside it, *stone*.

Doğada bulunan farklı yapıda taşlarla ilgili bir sunum hazırladım.

I have prepared a presentation related to the stones in different structures existent in nature.

Taşımak f./v. Bir şeyi bir yerden alıp başka bir yere götürmek (TDK). to take something from somewhere to another place, *carry*.

Hastayı ekseriya yakın kasabaya kadar sırtta taşırlardı.

They generally used to carry the patient to the closest town on their back.

Taşınmak f./v. Başka bir yere gitmek, göçmek (TDK). to go to another place, *migrate*, *move*.

Çok yorucu olduğu için bu evden taşınmak istemiyorum.

I don't want to move out of this house because it is so tiring.

Taşlık sf./adj. Taşı bol, taşlı (yer) (TDK). with abundant stone, *stony*.

Atları erlerden birine bıraktılar, inişli yokuşlu taşlık bir keçi yolundan yürüdüler.

They left the horses to one of the men and walked along a rough and uneven stony path.

Tatil a./n. Kanun gereğince çalışmaya ara verileceği belirtilen süre, dinlenme (TDK). the period specified to be off as per law, resting, *holiday*.

Bu yıl tatile gidemedik.

We couldn't go on holiday this year.

Tatlı a./n. şekerle veya şekerli şeylerle yapılan yiyecek (TDK). the food prepared with sugar or sugary things, *dessert*.

Baklava geleneksel bir Türk tatlısıdır.

Baklava is a traditional Turkish dessert.

Tatmak f./v. Bir şeyden az miktarda yemek veya içmek (TDK). eat or drink something too little, *taste*.

O meşhur beyaz şaraplarını tattık.

We tasted their famous white wines.

Tatmin olmak f./v. istediği bir şeye ulaşarak hoşnut olmak, rahatlamak, doyurulmak (TDK). to be happy by reaching something wanted, *be satisfied*.

Yaptığı hiçbir şeyden tatmin olmadı.

She wasn't satisfied with anything he did.

Tavsiye a./n. Öğütleme, yol gösterme (TDK). way-showing, *advice, suggestion*.

Doktorların tavsiyesini yerine getirmek için yürüye yürüye evine vaktinde yetişir.

He reaches his home on foot to fulfill the suggestions of the doctors.

Tavsiye etmek f./v. bir şeyin yapılmasını veya yapılmamasını öğütlemek, salık vermek (TDK). to suggest the performance of non-performance of something, *advise*.

Bu saatten sonra bana hiçbir şey tavsiye etme!

Do not advise something to me after this moment!

Tavşan a./n. Tavşangillerden, eti yenen, hızlı koşan, kemirgen, postundan yararlanılan bir tür memeli (TDK). a kind of mammal whose flesh is edible, which runs fast, is rodent and whose fur is used, *rabbit*.

Tavşanlarını fiyatı dikkate almadan ilk çıkan alıcılara sattı.

She sold her rabbits to the first buyers without considering the price.

Tavuk a./n. Sülüngillerden, eti ve yumurtası için üretilen kümes hayvanı (TDK). the barnyard fowl produced for its egg and flesh, *chicken*.

Bahçesinde tavuk ve horoz yetiştiriyor.

He raises chicken and rooster in his garden.

Tavuklu sf./adj. İçinde tavuk eti bulduran (TDK). the one that contains chicken flesh in it, with *chicken*.

Tavuklu pilav, onun vazgeçilmezidir.

Chicken with pilaf is indispensable for him.

Tayin a./n. Ne olduğunu anlama, gösterme, belirtme, karşılaştırma (TDK). to understand, show, express and decide what happened, *assign*.

Yola devam edilmesini tayin için sordu.

He asked that to assign the continuation of the travel.

Taze sf./adj. Bozulmamış, bayatlamamış olan (TDK). not rotten, *fresh*.

Beyaz peyniri, ekmeğin taze kabuğuna sarıp ağzıma sokuyorum.

I put cheese in the fresh crust of the bread and eat it.

Tazelemek f./v. Yenisiyle veya tazesıyla değiştirmek (TDK). to change with the new or fresh one, *refresh*.

Barmenle yardımcısı boşalan kadehleri tazeliyorlardı.

The barman and bar porters refreshed the empty glasses.

Tedavi a./n. Çeşitli yöntemlerle hastalığı iyi etme, iyileştirme, sağaltım, sağaltma, terapi (TDK). to cure an illness with various methods, *treatment*.

Doktorlar hastaları tedavi için perhiz verir, bıçak, ilaç kullanırlar.

Doctors give diets to the patients and use drugs and knives for treatment.

Tedbirli sf./adj. Önceden hazırlıklı davranan, önlemini zamanında alan, müdebbir (TDK). the one who is prepared beforehand, who takes his/her precautions on time, *cautious*.

Terbiyeli, tedbirli, ağzı sıkı, aklı başında bir hizmetçi arıyorlar.

They are looking for a decent, cautious, reserved and levelheaded servant.

Tehlike a./n. Büyük zarar veya yok olmaya yol açabilecek durum, muhatara (TDK). the situation that may cause to a great damage or termination, *danger*.

Görülüyor ki atom harbi tehlikesi şimdiden tesirini göstermeye başlamıştır.

It is seen that the atom war danger has started to show its impact even now.

Tehlikeli sf./adj. Tehlikesi olan, korkulu, muhataralı (TDK). with danger, feared, *dangerous*.

Bizim aramızda, birbirimiz hakkında çok şey bilmek gereksiz olduğu gibi tehlikelidir de.

To know many things about one another among us is both unnecessary and dangerous.

Tek sf./adj. Eşi olmayan, biricik, yegâne (TDK). unpaired, single, *only*.

Hamit, biliyorsunuz edebiyatımızın tek dâhisidir.

As you know, Hamit is the only genius of our literature.

Tekerlek a./n. Merkezde bulunan, bir eksenin çevresinde dönebilen çember, teker (TDK). the circle that is at the center and can turn around and axis, *wheel*.

Arabanın tekerleği patladı.

The wheel of the car blew up.

Teklif a./n. İncelenmek veya kabul edilmek için bir şey sunma, önerme, öneri (TDK). submission of a thing for examination or acceptance, suggestion, *offer*.

Böyle bir teklifi kabul edeceğini sanmıyorum.

I don't think he will accept such an offer.

Teknik direktör a./n. Spor takımının oyuncularını kurduğu düzene göre oynatan, oyuncularla spor kulübü arasında ilişkileri düzenleyen kişi (TDK). the person who instructs the players of a sport team according to the order s/he arranges and regulates the relations between the players and sport club, *manager*.

Takımın teknik direktörü istifa etti.

The manager of the team resigned.

Tekrar a./n. Aynı olayın, işin, hareketin yeniden ortaya çıkışı, tekrarlanması (TDK). re-appearance of the same event, work or movement, *repetition, again*.

Hayat kitaba sığmayacak kadar geniştir fakat tekrarlarla doludur.

Life is too wide to fit in a book, but it is full of repetitions.

Telaş a./n. Herhangi bir sebeple acelecilik (TDK). hastiness due to any reason, *rush*.

Onun gelişini göremedik ama koridordaki telaştan meseleyi anladık.

We couldn't see him coming, but we understood the issue from the rush in the corridor.

Teleferik a./n. Birbirinden uzak iki yüksek yer arasında, havada gerilmiş bir veya birkaç çelik halat üzerinde kayarak hareket eden asılı taşıt (TDK). the hung vehicle moving by sliding on a few steel ropes tensioned on air between two high places away from each other, *telfer*.

Ayrıca bir de teleferik var ama o her tarafa işlemiyor.

There is also a telfer, but it does not go everywhere.

Telefon açmak f./v. telefon etmek (googlesozluk). *call*.

Eve vardığında bana mutlaka telefon aç.

Definitely call me when you reach home.

Temizlemek f./v. Kirlerden arıtmak (TDK). purify, *clean*.

Yeşil alanların, parkların, koruların klorofili kirli havayı süzer, temizler.

The chlorophyll of the green areas, parks and forests filters and cleans the dirty air.

Temizlik a./n. Temiz olma durumu, arılık (I), saffet, nezafet (TDK). the state of being clean, *cleanliness*.

Kırk beş sene geçti, servi sandığının temizlik kokusu hâlâ burnumdadır.

It has been forty five years and I still take the cleanliness smell of her cypress chest.

Temizlik yapmak f./v. Temiz hale getirmek (TDK). *to clean*.

Dışarı çıkmadan önce odanı temizle.

Clean your room before going out.

Temsil etmek f./v. hak ve görev bakımından bir kimse veya topluluğun adına davranmak (TDK). to act on behalf of a person or society in terms of rights and tasks, *represent*.

Sınıf başkanı bütün sınıfı temsil eder.

The class president represents the whole class.

Temsilci a./n. Hak ve görev bakımından birinin veya bir topluluğun adına davranan kimse, mümessil (TDK). the person who acts on behalf of a person or society in terms of rights and tasks, *representative*.

Demokrasinin en basit ve en açık tanımı halkın kendi temsilcilerini gizli oy ile seçmesidir.

The most basic and clearest description of democracy is the election of its own representatives via secret vote.

Tepki a./n. Herhangi bir etkiye cevap olarak doğan, genellikle olumsuz söz veya davranış (TDK). generally negative word or behavior rising as a response to any impact, *reaction*.

Seyircilerin şaşkınlığı geçince tepkisi başladı.

His reaction started when the surprise of the spectators went away.

Tepki göstermek f./v. bir olay veya durum karşısındaki düşüncesini söz veya davranışla belirtmek, tepki koymak (TDK). to express one's ideas in words or behavior towards a phenomenon or situation, *react*.

Bu kadar tepki göstereceğini düşünememiştik.

We couldn't think you would reach this much.

Tereddüt etmek f./v. kararsız davranmak, duraksamak (TDK). *hesitate*.

O noktada tereddüt edemezsin!

You can't hesitate at that moment!

Tereyağı a./n. Sütten çıkarılan yemeklik yağ, sağyağ, sadeyağ, sarı yağ (TDK). the fat taken out of the milk for meals, pure fat, *butter*.

Tereyağını sıcak ekmeğe sürer, yerd.

He would spread and eat the butter on hot bread.

Tertemiz sf./adj. Çok temiz, her yanı temiz, arı sili, pirüpak (TDK). very clean, *spick and span*.

Tertemiz, sıcacık bir oda.

A warm and spick and span room.

Terzilik a./n. Terzinin yaptığı iş, dikişçilik (TDK). the work performed by tailor, tailoring.

Terzilik yapmaya çocuklukta başladım.

I started tailoring in my childhood.

Teslim a./n. Bir şeyi sahibine verme (TDK). give something to its owner, *deliver*.

Ödünç aldığın bir şeyi teslim etmeyi unutma.

Do not forget to deliver something you borrow.

Teşekkür a./n. Yapılan bir iyiliğe karşı duyulan kıvanç ve gönül borcunu anlatma (TDK). expression of the pleasure and gratitude felt towards a favour done, thank.

Yeni nesil teşekkür bile etmiyor!

The new generation does not even thank!

Teyze a./n. Annenin kız kardeşi, ana yarısı (TDK). sister of mother, half of mother, aunt.

Teyzem de çok gecikiyor.

My aunt is also very late.

Tezgâhtar a./n. Kahve, gazino, mağaza vb. yerlerde tezgâhta duran, satış yapan kimse (TDK). the person remaining in the bench in the places such as coffee house, club or shops, *sales clerk*.

Bizim hatun bir manifatura mağazasında tezgâhtardı.

My wife was also a sales clerk in a drapery shop.

Tıkanıklık a./n. Tıkanık olma, iyi işleyememe durumu (TDK). to be stuck, state of not operating well, *deadlock, blockage, jam*.

Trafikte tıkanıklığa denk geldik.

We came across the traffic jam.

Tıklamak f./v. Tıkma işi yapılmak (TDK). *to be stucked*.

Bütün vücudu sanki ziftten bir kılıf içine tıklmış gibi idi.

All his body was like stucked into a cover made of tar.

Tıklatmak f./v. "Tık" sesi çıkararak hafifçe vurmak (TDK). to hit lightly with a voice of "tick", *click, knock*.

Kapıyı tıklattı.

She knocked the door.

Tır a./n. Genellikle uluslararası kara yolu taşımacılığında kullanılan, dingil sayısı fazla olan uzun kamyon (TDK). long lorry which is generally used in international highway transportation and whose axle number is a lot, *truck*.

Araba sürerken tırlardan uzak dur.

Stay away from trucks while driving.

Tıraş a./n. Saç veya sakalı kesme işi, yülüme (TDK). the work of cutting the hair and beard, *shaving*.

Bir daha tıraş olmadan okula gelme.

Do not come to school without shaving again.

Tırmanış a./n. Tırmanma işi (TDK). the act of climbing, *climbing*.

Kedi, köpeği görünce tırmanışa geçti.

Cat started climbing after seeing the dog.

Tırmanma a./n. Tırmanmak işi (TDK). the act of climbing, *climbing*.

Radyatörün suyunu tazeledikten sonra virajlı yolu tırmanmaya başladı.

It started to climb the curvy road after refreshing the water of the radiator.

Tırmanmak f./v. El ve ayaklarıyla tutunarak veya tırnaklarını ilâştirerek dik bir yere çıkmak (TDK). to go to a steep place by holding with hands and feet or attaching nails, *climb*.

Dağa tırmanmak kolay mı sanıyorsun?

Do you think it is easy to climb a mountain?

Tırnak a./n. İnsanda ve birçok omurgalı hayvanda parmak uçlarının dış bölümünü örten boynuzsu tabaka (TDK). the hornish layer covering the external part of the finger tips in humans and many backboned animals, *nail*.

Zarfın ucunu tırnağımla yırttım.

I tore the tip of the envelope with my nail.

Ticaret a./n. Ürün, mal vb. alım satımı (TDK). purchase and sale of products, goods etc., *trade*.

Ne ziraat ne ticaret için kâfi nüfus kaldı.

There is no population enough for neither agriculture nor trade.

Top a./n. Birçok spor oyununda kullanılan, türlü büyüklükte, genellikle kauçuktan yapılmış yuvarlak nesne (TDK). the round object used in mant sport games, in various magnitude and generally made of rubber, *ball*.

Havası boşalmış bir futbol topu...

A soccer ball whose air is gone...

Toplam a./n. Toplama işleminin sonucu, mecmu, yekûn (TDK). the result of the addition process, *total*.

Aşağıdaki sayıların toplamını bulunuz.

Find the total of the following numbers.

Toplamak f./v. Bir araya getirmek (TDK). join together, *compile, gather, collect*.

Şairin bütün eserlerini, bütün hatıralarını toplayacak.

She will compile all the works and memories of the poet.

Topluluk a./n. Nitelikleri bakımından bir bütün oluşturan kimselerin hepsi, toplum, camia, cemiyet (TDK). all of the people forming a whole in terms of their qualifications, *society*.

Bu müşterek duygu ve anlayış birçok zevkleri birleştirir ve bir topluluk meydana getirir.

These mutual feelings and understanding join together many pleasures and form a society.

Toplum a./n. Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için iş birliği yapan insanların tümü, cemiyet (TDK). all of the people living together on the same land and cooperating to meet their basic interests, *society*.

Toplumdaki problemlere eğilmek bizim görevimiz.

Dealing with the problems in the society is our task.

Toprak a./n. Yer kabuğunun, toz durumuna gelmiş türlü kütle kırıntılarıyla, çürümüş organik cisimlerden oluşan ve canlılara yaşama ortamı sağlayan yüzey bölümü (TDK). the surface part consisting of various powder mass crumbs and the rotten organic objects of the earth crust and providing a living environment for the living beings, *soil*.

Toprakla oynamak çocukların enerjisini alır.

Playing with soil takes away the energy of the children.

Toptancı a./n. toptan satış yapan tüccar (TDK). the merchant making whole sale, *wholesaler*.

Toptancıdan malzemeleri alıp gelir misin?

Can you go get the materials from the wholesaler?

Toz a./n. çok küçük ve hafif parçacıklara bölünmüş toprak (TDK). the soil divided into very little and light pieces, *powder, dust*.

Köy yolları tozdan ve çamurdandır ama sevgi ve ızdırapla doludur.

The village roads are dusty and muddy, but full of love and pain.

Tören a./n. Bir toplulukta, üyelerin belli bir olayı, kişiyi veya değeri ayırt edip sembolleştirmesi, bunların anlam ve öneminin güçlendirilmesi amaçlarıyla düzenlenen hareket dizisi, merasim (TDK). the movements order arranged to symbolize a certain event, person or value by the members in a society and to reinforce the importance and meaning of them, *ceremony*.

Töreni daha uzaktan izleyen annelerle babalar da sevinçle el çırpıyorlardı.

The parents watching the ceremony at a longer distance were clapping their hands, too.

Tutar a./n. Para miktarı, meblağ (TDK). amount of money, *sum*.

Hesabın tutarı ne kadarmış?

How much is the sum?

Tutkun sf./adj. Gönül vermiş, meftun, meclup (TDK). the one who gave his/her heart, *devotee, addicted*.

Sana tutkunum desem kalır mısın?

Will you stay if I say I am addicted to you?

Tutmak f./v. Elde bulundurmak, ele almak (TDK). keep at hand, *hold*.

Kucağında kundaklı bir çocuk tutuyordu.

She was holding a bundled baby in her arms.

Tükenmek f./v. Bitmek, sona ermek, kalmamak (TDK). finish, finalize, consume, *run out*.

Dünyanın kaynaklarının yakında tükeneyeceği söyleniyor.

It is said that the resources of the world will run out soon.

Tüketim a./n. Üretilen veya yapılan şeylerin kullanılıp harcanması, yoğaltım, istihlak, üretim karşıtı (TDK). using and spending the produced or made things, antonym of production, *consumption*.

Bu aracın yakıt tüketimi oldukça düşük.

The fuel consumption of this car is very low.

Tüketmek f./v. Kullanarak, harcayarak yok etmek, bitirmek, yoğaltmak (TDK). destroy and finish by using and spending, *consume*.

Ömrümü tükettin!

You consumed my life!

Tüm a./n. Bir şeyin bütünü, tamamı, hepsi (TDK). the whole of a thing, *all*.

Parasının tümünü kaybetti.

He lost all his money.

Türbe a./n. Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı (TDK). the structure generally constructed for a famous person and in which there is the grave of that person, *tomb*.

Çekirge'de Hüdavendigâr türbesini ziyaret ettim.

I visited Hudavendigar tomb in Cekirge.

Türkü a./n. Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle bestelenmiş manzume (TDK). the poem written with syllabic meter and composed with public songs, ballad.

Türkü dinlemeyi çok sever.

She likes listening to ballads very much.

Tüy a./n. İnsan ve hayvan derisi üzerinde bulunan ince, kısa, yumuşak ve sık uzantılar (TDK). thin, short, soft and frequent extensions taking place on the human and animal skin, *feather*.

Hayvanların tüyelerine dokunmak beni korkutuyor.

Touching the feather of the animals fears me.

Ucuz sf./adj. Fiyatı yüksek olmayan, pahası az, düşük fiyatlı, pahalı karşıtı (TDK). the one whose price is not high, with little value, *cheap*.

Geceleri tiyatroların önünde saatlerce bekleyerek ucuz yerlere yerleşirdik, sevdiğimiz piyesleri seyrederdik.

We used to wait in front of the theaters at nights, take cheap places and watch the plays we liked.

Uçmak f./v. Kuş, kanatlı böcek vb. hareketli kanatları yardımıyla havada düşmeden durmak, havada yol almak (TDK). for the birds, winged insects etc. to remain on air without falling with the help of moving wings, *fly*.

Bir başka kayaya kadar uçtu.

It flew up to another rock.

Uğramak f./v. Yola devam etmek üzere, bir yerde kısa bir süre kalmak (TDK). to stay at somewhere for a short time to go on the road, *stop by*.

Eve girmeden önce son bir kez uğramak istedim.

I wanted to stop by for the last time before going home.

Uğraşmak f./v. Bir iş üzerinde sürekli çalışmak (TDK). to work on something continuously, *struggle*.

*Muhacir kümeleri arasında, ekmek dağıtmakla uğraşan yaşlıca bir adama seslendi.
He called out to an old man struggling with distributing bread among the refugee clusters.*

Ulaşılmak f./v. Ulaşma işi yapılmak (TDK). to perform the act of reaching, *be reached*.
Bu dönemde artık tiyatrodan arama ve denemeden, yaratma ve kendini bulma aşamasına ulaşılmıştır.

At this period, the stages of formation and self-discovery have been reached from searching and essay in theatre.

Ulaşım a./n. Köyler, şehirler, ülkeler arasında bir yerden bir yere gidiş geliş, münakale, muvasala, temas (TDK). going and coming to somewhere from villages, cities and countries, *transportation, transfer*.

*Ulaşım için köprüye aktarılması gereken paralar yola yönlendirilmişti.
The money necessary to be transferred to the bridge for transportation has been directed to the road.*

Ulaşmak f./v. Varmak, gelmek (TDK). *reach, arrive*.

*Doğudan batıya kadar ulaştırmış bir zafer bestesi dinliyorum.
I am listening to a triumph song that reached from east to west.*

Uluslar arası sf./adj. Çeşitli milletlerin arasında yapılan, milletlerin arasında çok yönlü ilişkilerle ilgili olan, milletlerarası, beynelmilel, enternasyonal (TDK). the one which is conducted among various nations and which is related to multi-directional relations among the nations, *international*.

*Sadece toplumsal olmakla kalmayıp uluslararası ve evrensel de olan çağdaş şiirin önemi de bence buradadır işte.
The importance of contemporary poem which is not only social, but also international and universal is here, I think.*

Umumlu sf./adj. Umudu olan, umut besleyen, ümitli, ümitvar (TDK). the one having hope, feeding hope, *hopeful*.

*Bazı defa umutluymuz, bazen umutsuz.
We are sometimes hopeful, sometimes hopeless.*

Umutsuz sf./adj. Umudu olmayan, hiç umudu kalmayan, ümitsiz, neymit (TDK). the one not having hope, with no hope, *hopeless*.

*Çocuklar hasta, kadınlar güçsüz, erler umutsuzdu.
Children were ill, women were weak, men were hopeless.*

Un a./n. Öğütülerek toz durumuna getirilmiş tahıl ve başka besin maddeleri (TDK). the cereal or other food substances turned into powder by grinding, *flour*.

Pasta börek yapmak için una ihtiyacımız var.

We need flour to make cakes and pie.

Unutmak f./v. Aklında kalmamak, hatırlamamak (TDK). not to keep in mind, *forget*.

Evden çıkarken kapıyı kilitlemeyi unutma.

Do not forget to lock the door while leaving the house.

Uslanmak f./v. Yadırganan, ayıplanan davranışlardan vazgeçmek, davranışlarına düzen vermek (TDK). to give up the behaviors found odd and condemned, put behaviors in order, *come to heel*.

Deli eniştemiz bir hayli yaşlanmıştı fakat hiç uslanmış değildi.

Our crazy brother in law was so old, but he hadn't come to heel.

Usta a./n. Bir zanaatı gereği gibi öğrenmiş olan ve kendi başına yapabilen kimse (TDK). the person who has learnt a craft as required and could perform it alone, *master*.

Nöbetçi, ustanın anasına ters ters baktı.

The watch glared at the mother of the master.

Uşak a./n. Erkek hizmetçi (TDK). male servant, *butler*.

Sağda, duvar kıyısında ahır, arabacı, uşak odaları var.

There are stable, carter and butler rooms on right near the wall.

Utanmak f./v. Onursuz sayılacak veya gülünç olacak bir duruma düşmekten üzüntü duymak, mahcup olmak (TDK). to feel sorry for being in a funny or dishonorable situation, *be embarrassed, be ashamed*.

Düğün sofrasında kendisinden başka böyle çatal tutanı göremeyince pek utandı.

He felt so ashamed when he saw on the wedding table that there was nobody else holding the fork like him.

Uyanmak f./v. Uyku durumundan çıkmak (TDK). to get out of the state of sleeping, *wake up, get up*.

Seher vaktine yakın uyanmışım.

I got up around the dawn.

Uyarmak f./v. Bir kimseye bir davranışta bulunmasını veya bulunmamasını söylemek, ikaz etmek (TDK). to tell someone to do or not to do a behavior, *warn*.

Ergen olduğu için sadece uyarabiliyoruz artık.

We can only warn him anymore because he is a teenager.

Uygulanmak f./v. Uygulama işine konu olmak (TDK). to be subject to the act of application, *be applied, be implemented.*

Müdür, emrinin tastamam uygulandığını duyarak memnun oldu.

The manager got happy after seeing that his command has been implemented completely.

Uygun sf./adj. Yakışır, yaraşır, mutabık, mütenasip (TDK). *convenient, in accordance, proper, suitable.*

Ne var ki bunları şimdiye kadar kimseye anlatmadığım için uygun ifadeyi bulmakta zorlanıyorum.

I have difficulty in finding the suitable expression because I have not told them to anybody until now.

Uyku tulumu a./n. Uyumak amacıyla içine girilen tulum biçimindeki yatak (TDK). the bed in the shape of jump suit which is entered to sleep, *sleeping-bag.*

Kampta uyku tulumuyla uyumak çok rahat oluyor.

It is so comfortable to sleep in the sleepin-bag in the camp.

Uysal sf./adj. Başkalarına kolayca uyabilen, sözlerini dinleyip karşı gelmeyen, yumuşak başlı (TDK). the person who can easily adapt to others, who listens to them and who does not revolt to them, *obedient, easygoing.*

Kadın uysal olduğu zaman kuvvetlidir.

Woman is strong when she is obedient.

Uyumak f./v. Uyku durumunda olmak (TDK). to be in the state of sleeping, *sleep.*

Uyumadan önce mutlaka ılık süt içerim.

I definitely drink warm milk before I sleep.

Uyumlu sf./adj. Uyumlu olan, ahenkli, mevzun, imtizaçlı (TDK).with coherence, *compatible, coherent.*

Bu program bilgisayarla uyumlu mu?

Is this program compatible with the computer?

Uzak sf./adj. Gidilmesi çok süren, çok ötelerde bulunan, ırak, yakın karşıtı (TDK). the one which takes too long to go, is so faraway, *away, far.*

Muallâ, uzaklardan bir ses duyar gibi oldu.

Mualla felt like she heard a voice far away.

Uzak durmak f./v. Yaklaşmamak, karışmamak (TDK). not to get close, *stay away.*

Ondan uzak durmak istiyorum.

I would like to stay away from her.

Uzaklaşmak f./v. Bir şeyden, bir yerden veya kimseden ayrılıp uzağa gitmek (TDK). to go away by leaving something somewhere or somebody, *move away, become distant.*

Koşarak uzaklaştı onu görünce.

She moved away running when she saw him.

Uzamak f./v. Uzun duruma gelmek, boyu büyüme (TDK). to become long, *elongate.*

Kısa boylu Japon cinsi bile sporla üç parmak uzadı.

Even the short Japanese kind elongated for three fingers with sport.

Uzatma a./n. Uzatmak işi, temdit (TDK). the act of extending, *extension.*

Bunu takabilmek için uzatması lazım.

We need its extension to be able to insert this.

Uzatmak f./v. Baş, kolları veya bacakları bir yere yöneltmek (TDK). to direct the head, arms or legs to a place, *extend.*

Elmayı almak için kolunu uzattı.

She extended her arm to take the apple.

Uzun sf./adj. Başlangıcı ile bitimi arasında fazla zaman aralığı olan, çok süren (TDK). the one with much time interval between its start to its end, *long.*

Uzun ince bir yoldayım / Gidiyorum gündüz gece

I am on a long and thin road / Going day and night

Ücret a./n. Kiralanan veya satın alınan bir şey için ödenen para (TDK). the money paid for a rented or purchased thing, *price.*

Fiyatından daha yüksek bir ücretle satın aldı.

He bought it for a price higher than its value.

Ücretsiz zf./adv. Parasız olarak (TDK). *free.*

Üç ay ücretsiz çalıştı.

She worked for three months for free.

Üçüncü sf./adj. Üç sayısının sıra sıfatı, sırada ikinciden sonra gelen (TDK). the ordinal adjective of the number three, *third.*

Gelir vergisinin üçüncü taksitini verdik.

We gave the third installment of the income tax.

Üçüncülük a./n. Üçüncü olma durumu (TDK). the state of being the third, *third.*

Yarışmada ancak üçüncülüğü kazanabildi.

She could only be the third in the competition.

Üflemek f./v. Dudakları büzerek soluğu bir şey üzerine hızla vermek, üflemek (TDK).

to give the breath on something by puckering the lips, *blow*.

Kafirlere benzememek için doğum gününde mum üflemiyor.

She does not blow the candles not to be like the infidels.

Ülke a./n. Bir devletin egemenliği altında bulunan toprakların tümü, diyar, memleket (TDK). all of the lands under the sovereignty of a state, *country, state*.

Bu ülke kanla kazanıldı, parayla satılamaz.

This country was won with blood, it cannot be sold with money.

Ün a./n. Herkesçe bilinme, tanınma durumu, san, şöhret, şan (TDK). the state of being known by everyone, *fame*.

O kadar ünü ve başarıyı yakıştıramamıştı bu yüze.

She couldn't ascribe all those fame and success to this face.

Ünlü sf./adj. Ün salmış olan, şöhretli, meşhur, şanlı, namlı, namdar, anlı şanlı (TDK).

the one with a wide fame, *famous*.

Kimsenin üzerinde durmadığı birkaç ünlü kişiden birisi de kesinlikle o idi.

One of the few famous people nobody urged upon was definitely him.

Üretim a./n. Belirli faaliyet ve işlemler sonucu yeni bir mal veya hizmet meydana getirme, istihsal, tüketim karşıtı (TDK). formation of a new item or service as a result of certain activities and processes, antonym of consumption, *production*.

Bu arada üç beş yazarın üretimi de araya kaynayıp gidiyor.

By the way, the production three-five writers is also blending in.

Üretmek f./v. Aynı türden canlıları çoğaltmak (TDK). to multiply the same types of items, *produce*.

Üretmezsek tüketemeyiz.

We cannot consume if we do not produce.

Üst a./n. bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı, üzeri, fevk, alt karşıtı (TDK). the side of something that is towards upwards, *upper, superior*.

Köyün üst tarafında, saman, taş ve yangın arasında, üstü sazlarla örtülmüş bir kulübenin önünde ateş yanıyor.

There is a fire burning in front of a hut covered with straws between the straw, stone and fire in the upper side of the village.

Üşütmek f./v. Üşümesine sebep olmak (TDK). to cause to get cold, *catch a chill, catch a cold.*

Havanın üşütecek kadar serin olmasına göre sabah yakın.

The morning is close according to the cool air that will make us catch a cold.

Ütü a./n. Genellikle giysilerin buruşukluklarını gidermek için bunların üzerinden geçirilen kızgın demir araç (TDK). the hot iron tool crossed generally over the clothes to get rid of their wrinkles, *iron.*

Ütüyü odanın ortasında bırakıvermiş.

She left the iron in the middle of the room.

Ütülemek f./v. Ütü ile buruşukluklarını gidermek (TDK). to get rid of the wrinkles via iron, *iron.*

Bir erkek, hizmetçisini sevse ondan daha iyi kimsenin çamaşır ütüleyemeyeceğine inanır.

If a man loves his servant, he believes that nobody can iron clothes better than her.

Üye a./n. Herhangi bir topluluğu oluşturan bireylerden her biri, aza (TDK). each one of the individuals forming any society, *member.*

Böyle bir takımın üyesi olmaktan gurur duyuyorum.

I am proud of being a member of such a team.

Üzgün sf./adj. Üzölmüş, üzüntü duymuş, mahzun, melul, mükedder (TDK). the one who felt sadness, *sad, upset.*

Sen arayana kadar çok üzgündü.

She was so sad until you called.

Üzölmek f./v. Üzüntü duymak, kaygılanmak (TDK). feel sadness, *feel sorry.*

Bu apartmandan başka yere gideceksiniz diye üzölüyorum.

I am feeling sorry that you are leaving this apartment and going somewhere else.

Üzüm a./n. Asmanın taze veya kuru olarak yenilen ve salkım durumunda bulunan meyvesi (TDK). the fruit of the vine which is eaten as dry or fresh and in the state of bunch, *grape.*

Kuru üzüm kansızlığa iyi geliyor.

Dried grape is good for anemia.

Vade a./n. Bir işin yapılması veya bir borcun ödenmesi için tanınan süre, mühlet, mehil (TDK). the period of time given for the performance of a work or payment of a debt, *term.*

Borçlarını kısa vadede kapatmaya çalışıyor.

He is trying to pay his debts in short term.

Vadeli sf./adj. Vadesi olan (TDK). with term, deposit, forward.

Bankamızda vadeli hesap açtırmanın birçok avantajı var.

Opening a forward account in our bank has many advantages.

Vakıf a./n. Birçok kişi tarafından kurulan ve toplum yararına çalışmayı ilke edinen kuruluş (TDK). the institution established by many people and based on the principle of working for the benefit of the society, *foundation*.

Feminizmi destekleyecek bir dernek yahut vakıf kuracaklarmış.

They would establish a society of foundation that will support feminism.

Vali a./n. Bir ilde devleti temsil eden en yetkili yönetim görevlisi, ilbay (TDK). the most authorized administrative entity representing the state in a province, *governor*.

Validen sert bir emir aldım.

I got a very hard command from the governor.

Valiz a./n. Genellikle yolculukta içine çamaşır vb. eşya konulan küçük el bavulu (TDK). small hand luggage in which clothes etc. are put generally during travel, *suitcase*.

Uçaklarda valiz ağırlık sınırlaması var.

There is suitcase weight limitation in the planes.

Varlık a./n. Var olma durumu, mevcudiyet (TDK). the state of being existent, *existence*.

Bir millet, varlığını, her şeyden çok dilinde yaşatır.

A nation sustains its existence in language rather than everything else.

Varmak f./v. Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak (TDK). set foot on the place desired to go, *reach, arrive*.

Hangi limana varacağını bilmeyen gemiciye derin bir denizcilik bilgisinin faydası ne?

What is the benefit of a deep knowledge of navigation to the sailor who does not know which port he will arrive?

Varoluş a./n. Yaşama, var olma, bir şeyin ne olduğu, nasıl olduğu değil, var olduğu olgusu, mevcudiyet, öz karşıtı (TDK). living, being existent, *existence*.

Artık yaradılışının, varoluşunun, hayatla ödüllendirilişinin sebebini bilmektedir.

He knows the reason for his creation, existence and rewarding with life anymore.

Verici a./n. Veren, verme yanlısı olan kimse (TDK). the one that gives and tends to give, *giver, transmitter*.

Bu verici bozuk, o yüzden görüntü yok.

This transmitter is broken, that's way there is no display.

Verilmek f./v. Verme işine konu olmak (TDK). to be subject to the act of giving, *be given.*

Herkes telefonların verileceği odaya koşuyordu.

Everyone was running towards the room where phones would be given.

Verimli sf./adj. Kendisinden beklenen sonucu veren, semereli (TDK). the one that gives the result expected from it, fruitful, fertile.

Bunlar verimli toprak kardeş.

These are fertile soils, bro.

Vermek f./v. Üzerinde, elinde veya yakınında olan bir şeyi birisine eriştirmek, iletmek (TDK). to pass a thing that is on, at hand or close to someone, *give, transmit.*

Okumadığım zaman tavukların bahçesindeyim, yemlerini ben veririm.

I am in the garden of the chickens when I do not read, I can give their bait.

Vızıldamak f./v. "Vız" diye ses çıkarmak (TDK). give a sound of vız“, *buzz.*

Apansızın havada bir şey vızıldadı.

Suddenly, something buzzed on air.

Vişne a./n. Gülgillerden, dalları kırmızımtırak, çiçekleri beyaz renkte, kiraza benzer bir ağaç (TDK). a tree whose branches are reddish, flowers are white and which is similar to cherry, *sour cherry.*

Vişne zamanı henüz gelmedi.

The period of the sour cherry has not come yet.

Vurmak f./v. Elini veya elinde tuttuğu bir şeyi bir yere hızla çarpmak (TDK). to crash rapidly the hand or a thing hold by the hand, *hit.*

Elini masaya hızlıca vurunca herkes sustu.

Everyone shut up when she hit her hand on the table rapidly.

Vücut a./n. İnsan veya hayvan gövdesi, beden (TDK). the trunk of the human or animal, *body.*

Bu vücut sana boşuna verilmedi.

This body has not been given to you in vain.

Yabancı sf./adj. Başka bir milletten olan, başka devlet uyruğunda olan (kimse), bigâne, ecnebi (TDK). the one from another nation and in the nationality of another state, *foreign, foreigner.*

Bu toprak bizimdir, içinde yabancıların işi yok.

This soil is ours, foreigners have nothing to do on it.

Yabancı dil a./n. Ana dilinin dışında olan dillerden her biri (TDK). each one of the languages other than the mother tongue, *foreign language*.

Artık en az bir yabancı dil öğrenmek şart oldu.

It has been an obligation to learn a foreign language now.

Yağ a./n. Birleşiminde stearik, oleik, palmitik asitlerle gliserin bulunan ve bunların oranlarına göre kıvamları değişen bitkisel veya hayvansal madde (TDK). the vegetative or animal substance whose composition contains, stearic, oleic, palmitic acids and glycerine and whose consistency changes depending on their ratios, *oil, fat*.

Bu gıdaların içeriğindeki yağ oranı çok yüksek.

The fat ratio in the contents of these foods are too high.

Yağlama a./n. Yağlamak işi (TDK). the act of oiling, lubrication.

Arabaya yağlama yaptırmak için sanayiye gitti.

He went to the industry to conduct the lubrication of the car.

Yağlı boya a./n. Eşyaya renk vermek veya onu dış etkilerden korumak için sürülen, boyanın bazı özel sıvılarla karıştırılmasıyla yapılan kimyasal madde (TDK). the chemical substance spread to give color to the items or protect them from external impacts and prepared by mixing the dye with some special liquids, *oil paint*.

Pencerelerin camları beyaz yağlı boya ile boyanmış.;

The glasses of the windows were painted with the white oil paint.

Yağmak f./v. Yağmur, kar, dolu gökten düşmek (TDK). rain, snow and hail to drop from the sky, *precipitate, rain, snow*.

Her zaman yılbaşı gecesi kar yağardı.

It always used to snow on the New Year's Eve.

Yakın sf./adj. Aralarında sıkı ilgi bulunan (TDK). those with a tight interest between each other, *close, near*.

Her birinin muhakkak bir yakın arkadaşı vardır.

Every one of them definitely has a close friend.

Yakında zf./adv. Yakın bir yerde (TDK). in a close place, *around*.

Yakında mı oturuyorsunuz?

Do you live around?

Yakışıklı sf./adj. Güzel, gösterişli (erkek) (TDK). nice, flamboyant, *handsome*.

Kumral bıyıkları ve ölçülü yüz hatlarıyla her zamanki kadar yakışıklıydı.

He was as handsome as always with his auburn moustache and temperate features.

Yakıt a./n. Doğal gaz, mazot gibi ısı sağlamak amacıyla yakılan madde (TDK). the substance burnt to provide heat from natural gas and diesel oil, *fuel*.

Yakıt bittiği için kaloriferler yanmıyor.

The radiators are not working because the fuel is over.

Yaklaşık sf./adj. Gerçek değeri ve miktarı değil, ondan az fazla veya eksik bir niceliği gösteren, aşağı yukarı bir değerlendirme yapılarak bulunan, takribî (TDK). the one which shows not the real value and amount, but a little more or less quantity of it and which is found by conducting an approximate evaluation, *almost, approximately, nearly, rough*.

Yaklaşık bir hesap. Yaklaşık bir sayı.

It is a rough calculation. A rough number.

Yaklaşmak f./v. Arada az bir aralık kalacak biçimde ilerlemek, aradaki uzaklığı azaltmak veya büsbütün ortadan kaldırmak için ileri gitmek (TDK). to move forward in a way that there will be a little distance, decrease the distance between them or go forward to completely terminate the distance, *approach*.

Saat sekiz buçuğa yaklaşıyordu.

It was approaching half past eight.

Yakmak f./v. Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak (TDK). to cause something to burn, *burn, set fire*.

Kendi sigarası için yaktığı kibriti bana uzattı.

He passed the match he burnt for his own cigarette to me.

Yalan a./n. Doğru olmayan, gerçeğe uymayan söz, kıtır (TDK). the word that is not correct and not in accordance with the truth, *lie*.

Yalanı en güzel kullanmış olanlar eski şarklılardır.

Those using lies in the most beautiful way are the old song.

Yalnızca zf./adv. Belli durumun, şartın veya işin dışına çıkmaksızın, yalnız, ancak, tek, sırf, salt, sadece (TDK). without coming out of a certain situation, condition or work, *only, single, pure*.

Yalnızca duygulara, sezgilere başvurmak yanıltıcı olabilir.

Applying only to the feelings and intuitions may be misleading.

Yan a./n. Bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü, profil (TDK). the part of something except for the front, rear, lower and upper parts, *side, near*.

Yolcuların girdiği iskele yanından kendini denize attı.

She threw herself to the sea near the port side where passengers enter.

Yanak a./n. Yüzün göz, kulak ve burun arasındaki bölümü (TDK). the part of the face between eye, ear and nose, *cheek*.

Bir öptürmedin yanaktan.

You didn't let me kiss your cheek.

Yani bağ./conj. "Demek oluyor ki" anlamlarında bir söz (TDK). a saying meaning "which means", *namely, in other words, so*.

Yani, bittik!

So, we are over!

Yapı a./n. Barınmak veya başka amaçlarla kullanılmak için yapılmış her türlü mimarlık eseri, bina (TDK). all kinds of architectural works constructed for accommodation or other purposes, *building, structure*.

Bu eski yapıların değeri henüz anlaşılmadı.

The value of these old structures could not be understood.

Yapılmak f./v. Yapma işine konu olmak (TDK). subjecting to the act of performing, *be conducted, be made*.

Yalı, bolluk zamanında yapılmış çok pencereli, iki katlı yayvan bir binadır.

The mansion is a two-tier flat building with many windows and constructed in abundant times.

Yapım a./n. Yapma işi, inşa, imal, konstrüksiyon (TDK). the act of doing, *construction, production*.

Henüz yapım aşamasında olan binamızı gelip görebilirsiniz.

You can come and see our building which is at construction stage yet.

Yapışmak f./v. Yapışkan bir maddeye bulanmış olan bir şey ayrılmayacak bir biçimde bir yere tutunup kalmak (TDK). a thing dimmed in an adhesive substance to keep somewhere in a stuckable way, *adhere*.

Bir kağıdı yapıştıramadı.

She could not adhere just a piece of paper.

Yapmak f./v. Ortaya koymak, gerçekleştirmek, oluşturmak, meydana getirmek (TDK). reveal, conduct, *carry out, do, make*.

Her görevi ayırım gözetmeden aynı titizlikle yapmak başarının sırrıdır.

Doing every task without any separation with the same meticulousness is the secret of success.

Yaptırmak f./v. Yapmasını sağlamak, yapmasına imkân vermek (TDK). ensure and give opportunity for something to be done, *have sth done*.

Yeni yaptırdığım smokini giydim.

I wore the tuxedo I had just done.

Yaralanmak f./v. Yaralama işi yapılmak (TDK). to be subject to the act of damaging, *be injured*.

Yaralanmıştı, ümitsizdi. Olayı bütün yönleriyle anlattı.

He was injured and hopeless. He told the event with every aspect.

Yaralı sf./adj. Yarası olan, yaralanmış (kimse), mecruh (TDK). the one with scar, damaged, *injured, wounded*.

Yaralılarımızı develer üstünde götürüyoruz.

We are taking our wounded on the camels.

Yararlı sf./adj. Yarar sağlayan, yararı olan, yararlı, faydalı, nafi, avantajlı (TDK). the one that provides benefit, with benefit, *beneficial, fruitful, useful*.

Anlattıklarınız benim için çok yararlı.

What you tell is very useful for me.

Yardım a./n. Kendi gücünü ve imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanma, muavenet (TDK). using own power and opportunities for the favor or somebody else, *help*.

Bir insana yardım etmek tüm insanlara yardım etmek gibidir.

To give help a person is like giving help all the people.

Yardım etmek f./v. kendi gücünü, imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanmak (TDK). to use own power and opportunities for the favor or somebody else, *help*.

Bir insana yardım etmek tüm insanlara yardım etmek gibidir.

To help a person is like helping all the people.

Yardımcı a./n. Yardım eden veya gerektiğinde yardım edecek olan kimse vb., muavin, muin, yaver, asistan (TDK). the person who helps or who will help when necessary, assistant, *helper*.

Ev işlerinde annemin yardımcısı yine bendim.

It was me again who is the helper of my mother in the household chores.

Yardımcı doçent a./n. Üniversitede doktora sonrası öğretim üyeliğinin ilk basamağında olan öğretim üyesi (TDK). the instructor in the university who is in the first stage of teaching after doctorate, *assistant professor*.

Yardımcı doçent ünvanını almasına az kaldı.

There is too little time for her to get the title of assistant professor.

Yardımcı olmak f./v. yardımda bulunmak (TDK). *to help, give a hand*.

Ev işlerinde annemin yardımcısı yine bendim.

It was me again who helps my mother in the household chores.

Yardımsaver sf./adj. Hayırsever (TDK). *helpful*.

Türk milleti olarak yardımsaver bir yapımız vardır.

We have a helpful structure as Turkish nation.

Yarımada a./n. Yalnız bir yanından ana karaya bağlı, öbür yanları suyla çevrili kara parçası (TDK). the land connected to the mother land only by one side and whose other sides are covered with water, *peninsula*.

Anadolu bir yarımadadır.

Anatolia is a peninsula.

Yarın a./n. Bugünden sonra gelecek ilk gün (TDK). the first day coming after today, *tomorrow*.

Yarın sabahtan yola çıkmalıyız.

We should set off tomorrow morning.

Yasak sf./adj. Yapılmaması istenmiş olan, yok, memnu, haram (TDK). the one that is not desired to be done, absent, *forbidden*.

Hastanede sigara içmek yasaktır.

It is forbidden to smoke in hospital.

Yaş a./n. Doğuştan beri geçen ve yıl birimi ile ölçülen zaman, sin (TDK). the time passing since birth and measured with the unit of year, *age*.

Yaş otuz beş, yolun yarısı eder.

The age thirty-five, half of the road.

Yaşam a./n. Doğumla ölüm arasında yaşanan süre, ömür, hayat (TDK). the period lived between birth and death, *life*.

Yaşamın her anını iyi değerlendirmeli insan.

Human should make use of every moment of life well.

Yaşamak f./v. Canlılığını, hayatını sürdürmek (TDK). sustain liveliness and life, *live*.

Hiçbir şey yaşarken daha önemli değildir.

Nothing is more important while living.

Yaşanmak f./v. Yaşama işi yapılmak (TDK). to subject to the act of living, *be lived*.

Kitaplar ve uzantıları önemli olabilir ama gerçekte yaşananı silmeli mi?

Books and their extensions may be important, but should those which were lived in reality be deleted?

Yaşantı a./n. Hayat tarzı, içinde yaşanılan şartların tümü, hayat (TDK). life style, all the conditions lived, *life, experience*.

Eski alışkanlıkların yanı sıra genel yaşantıya tepki duymuşlardı.

They had reacted to the general life as well as the old habits.

Yaşlanmak f./v. Yaşı ilerlemek, ihtiyarlamak (TDK). *grow old*.

Allah'ın takdiri bilinmez ama ben seni hayli yaşlanmış görüyorum.

We can't know the volition of Allah, but I see you grew so old.

Yaşlı sf./adj. Yaşı ilerlemiş, kocamış, ihtiyar (kimse) (TDK). *old*.

Bir kez daha çocuğun taşkın neşesinden tedirgin oldu yaşlı kadın.

The old woman got tedious from the excessive joy of the child one more.

Yaşlılık a./n. Yaşlı olma durumu (TDK). the state of being old, *elderliness, senility*.

Yüzüne bir yaşlılık gelmiş vücudunu bir ağırlık kaplamış.

There is a senility on her face and a heaviness covered her body.

Yatak a./n. Uyuma, dinlenme vb. amaçlarla üzerine veya içine yatılan eşya, döşek (TDK). the item on or in which people lie for the purposes such as sleeping or resting etc., *bed*.

Günün yorgunluğundan sonra özlediğim tek şey yatağım.

The only thing I miss after the tiredness of the day is my bed.

Yatırımcı a./n. Yatırım yapan kimse (TDK). the person who invests, *investor*.

Şirket kurmak için bir yatırımcı bulmamız gerekiyor.

We need to find an investor to establish the company.

Yatkın sf./adj. Bir işte yeteneği, becerisi olan (TDK). the one with skill and ability in a work, *prone*.

O bu işlere çok yatkındır.

He is so prone to these works.

Yatmak f./v. Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak (TDK). to lie longitudinally on somewhere or a place, *lie*.

Bazen yatmak istersin günlerce.

Sometimes, you want to lie for days.

Yayılmak f./v. Genel hale gelmek (TDK). to become general, *expand*.

O zamanlarda saz, halkın bütün sınıfları arasında iyice yayılmıştı.

In those times, sedge expanded among all the classes of the public.

Yayımlamak f./v. Kitap, gazete, dergi vb. şeyleri basmak ve dağıtmak, neşretmek (TDK). to print and distribute the things such as book, paper, magazine etc., *publish*.

Türk Dil Kurumunun yeni yayımladığı kitapları gördüm.

I saw the books newly published by the Turkish Language Society.

Yayın a./n. Basılıp satışa çıkarılan kitap, gazete vb., neşriyat (TDK). the book, newspaper etc. published and sold, *publication*.

Bu yayınların hepsi çok faydalıdır.

All these publications are so useful.

Yayvan sf./adj. Eni boyundan ve derinliğinden çok olan, basık ve geniş (TDK). the one whose width is higher than its depth, broad and shallow.

İki katlı yayvan bir evdi.

It was a broad and shallow house.

Yaz a./n. Kuzey yarım kürede 21 Haziran 23 Eylül, güney yarım kürede 21 Aralık 21 Mart tarihleri arasındaki zaman dilimi, ilkbaharla sonbahar arasındaki sıcak mevsim (TDK). the period of time between 21st June and 23rd September in northern hemisphere and between 21st December and 21st March in southern hemisphere, the hot season between fall and spring, *summer*.

Çok sıcak bir yaz gecesi idi.

It was a very hot summer night.

Yazar a./n. Bilim, edebiyat, sanat alanlarında kitap yazan veya kitap hazırlayan, bir eseri ortaya koyan ve eserin sahibi olan kimse, kalem erbabı, müellif (TDK). the person who writes or prepares books in the areas of science, literature and art, who reveals a work and the owner of the work, *writer*.

Her tarih eseri, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak yazarın hayat tecrübesine bağlıdır.

Every historical work is directly or indirectly dependent on the life experiences of the writer.

Yazı a./n. Düşüncenin belli işaretlerle tespit edilmesi, yazma işi (TDK). the detection of the idea with certain signs, *letter, writing*.

Türklerde yazının kullanılması eskidir.

The usage of writing is old in Turks.

Yazık ünl./int. Acınma, üzüntü anlatan bir söz (TDK). a word expressing sympathy and sadness, *pity, alas*.

Yazık! Bu iş böyle mi olacaktı?

Alas! Would this thing be like this?

Yazılmak f./v. Yazma işi yapılmak (TDK). to undergo the act of writing, *be written*.

Kusursuz şiirler öyle kolay kolay yazılmıyor.

Flawless poems are not written that easily.

Yazmak f./v. Söz ve düşünceyi özel işaret veya harflerle anlatmak (TDK). to express the words and ideas in special signs or letter, *write*.

Büyük bir heyecan, bir haz içinde şu satırları yazıyorum.

I am writing these lines in a great excitement and a joy.

Yedi a./n. Altıdan sonra gelen sayının adı (TDK). name of the number coming after six, *seven*.

Tac Mahal dünyanın yedi harikalarından biridir.

Taj Mahal is one of the seven wonders of the world.

Yedinci sf./adj. Yedi sayısının sıra sıfatı, sırada altıncıdan sonra gelen (TDK). the ordinal adjective of the number of seven, the one coming after sixth, *seventh*.

Yedinci sırada duran kıızı görüyor musun?

Do you see the girl in the seventh row?

Yemek a./n. Yemek yeme, karın doyurma işi (TDK). the act of eating and satisfaction, *meal*.

Yemekten sonra gocuğuna sarar yatırırdu beni.

She used to wrap me in her coat and let me sleep after the meal.

Yemyeşil sf./adj. Her yanı yeşil, çok yeşil (TDK). green everywhere, *lush, very green*.

O gün de deniz su değil, inadına yemyeşil bir aydınlık, bir parlamıştı.

That day, sea was not water, but a lush brightness and a shining.

Yeni sf./adj. Kullanılmamış veya az kullanılmış olan, eski karşıtı (TDK). the one that has not been used or used too little, *new*.

Bayram için yeni giysiler alındı.

New clothes were bought for the bajram.

Yenmek f./v. Savaş veya yarışmada üstünlük sağlamak, üstün gelmek (TDK). to become superior and winner in a war or competition, *win*.

Kahramanlar daima yenmek ister.

Heroes always want to win.

Yepyeni sf./adj. Çok yeni, hiç kullanılmamış (TDK). very new, non-used, *brand-new*.

Yepyeni güzel bir çeşmeden su içtik.

We drank water from a brand-new beautiful fountain.

Yer a./n. Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân (TDK). the space occupied by a thing or a person, *place*.

Kimsenin olmadığı bir yere gitmek istiyorum.

I want to go to a place where there is nobody else.

Yer almak f./v. Bir işi hazırlayanlar arasında bulunmak (TDK). to be among those preparing a thing, *take place*.

Çalışmada yer alan öğrencilerimizi tebrik ediyoruz.

We congratulate our students taking place in the work.

Yerine koymak f./v. Gibi görmek, saymak (TDK). consider as, count, *take sb for*.

Beni kardeşin yerine koyabilirsin.

You can take me for your brother.

Yerleşke a./n. Bir üniversitenin genellikle kent dışında derslik, öğrenci yurdu gibi her türlü yapı ve etkinlik alanlarıyla toplu bir biçimde bulunduğu yer, kampus (TDK). the place where a university remains with all kinds of structures and activity areas such as classes and student dormitories which are generally out of the city, *campus*.

Üniversite yerleşkesinin içinde her türlü imkân bulunuyor.

There are all kinds of opportunities within the campus of the university.

Yerleşmek f./v. Yerine iyice oturmak, yerinde sabit olmak (TDK). take its place well, be fixed, *settle, fit*.

Bu taş buraya adamakıllı yerleşmiş.

This stone fitted here well.

Yerleştirmek f./v. Yerine koymak (TDK). *place*.

Kitabı rafa yerleştir.

Place the book on the shelf.

Yerli sf./adj. Yurt içinde yapılan veya bir yurdun kendine özgü niteliklerini taşıyan (TDK). the one that is conducted in the country or bearing the qualifications of a country peculiar to herself, *domestic*.

Yerli Hahları gördüm.

I saw the domestic carpets.

Yeşillik f./v. Yeşil bitkileri çok olan yer (TDK). the place with many green plants, *greenery*.

Yeşillik alanları korumalıyız.

We should protect the greenery areas.

Yetenek a./n. Bir kimsenin bir şeyi anlama veya yapabilme niteliği, kabiliyet, istidat (TDK). the quality of a person to understand or do something, *ability, skill*.

Her bir dönemin incelenmesi, sonuçlarının değerlendirilmesi ulusal yeteneklerimizi, eksiklerimizi anlamak bakımından uyarıcıdır.

The examination of each period and the assessment of its results are stimulants in terms of understanding our national abilities and deficiencies.

Yeterince zf./adv. Gerektiği kadar, gereğince, istenildiği kadar, yeter sayıda, kararında (TDK). as much as necessary, as per, as desired, *sufficiently, enough*.

Yeterince bağırdın!

You screamed enough!

Yeterli sf./adj. Gereksinimlere cevap veren, ihtiyaçları karşılayan (TDK). the one meeting the needs, *enough, sufficient*.

Yeterince süt var evde.

There is enough milk at home.

Yetkili sf./adj. Herhangi bir işte yetkisi olan (kimse), salahiyyetli, salahiyyettar (TDK). the person with authority in any work, *authorized*.

Fabrikanın bir yetkilisi onlara açıklamalar yapıyordu.

The most authorized person of the factory made a statement.

Yetmek f./v. Yeterli sebep olmak (TDK). *to be enough*.

Bir sigara bir ormanı yakmaya yeter.

A cigarette is enough for burning the forest.

Yetmiş a./n. altmış dokuzdan sonra gelen sayının adı (TDK). the name of the number coming after sixty-nine, *seventy*.

Yetmiş kilometre yol gittikten sonra telefonu unuttuğunu fark etti.

She realized after travelling for seventy kilometers that she forgot her phone.

Yıkamak f./v. Su veya başka bir sıvı kullanarak bir şeyi temizlemek (TDK). to clean something by using water or another liquid, *wash*.

Kazı yıkayıp temizlemişler, sonra da tencereye koymuşlar.

They washed and cleaned the goose and put it in the saucepan after that.

Yıkanmak f./v. Kendi vücudunu yıkamak, banyo yapmak (TDK). to wash own body, *have a shower, have a bath*.

Bu suyla yıkanan insanlarda çok geçmeden garip değişmeler ortaya çıkmaya başladı.
Weird changes have started to occur in the people having a bath with this water in a short time.

Yıl a./n. Miladi takvime göre ocak ayının birinde başlayıp aralık ayının otuz birinde sona eren on iki aylık dönem, sene (TDK). the period of twelve months starting from the 1st January and finishing on 31st December according to the Gregorian Calendar, *year*.

Her yıl tatile gitme planları yaparım.

I make plans to go on a holiday every year.

Yıllarca zf./adv. Yıllar boyu, birçok yıl, senelerce (TDK). *for years*.

Babam tek elbiseyi yaz kış yıllarca giyerdi.

My father used to wear a single cloth for years in both summer and winter.

Yiğit sf./adj. Gözü pek, düşüncelerini açıkça söylemekten çekinmeyen (kimse) (TDK). a person who is not afraid of telling what s/he thinks, *brave*.

O yiğit adamdır, gerçeği söylemekten çekinmez.

He is a brave man, he doesn't hesitate telling the truth.

Yirmi sf./adj. on dokuzdan sonra gelen rakam (TDK). the number coming after nineteen, *twenty*.

En az yirmi şiiri ezberimdeydi.

At least twenty poems of her was in my memory.

Yiyecek a./n. Yenmeye elverişli olan her şey (TDK). everything edible, *food*.

İnsan barınacak yerler yaptı, yiyeceğini pişirerek yemeye başladı.

People made places to accommodate and started eating their foods after cooking.

Yoğun sf./adj. Artmış, çoğalmış bir durumda olan (TDK). the one that has increased, *intensive, dense*.

O bölgede nüfus yoğundur.

The population is dense in that region.

Yoğun bakım a./n. Ağır hastaların tedavisi için uygulanan özel bakım (TDK). special care applied for the treatment of the extremely sick patients, *intensive care*.

Yoğun bakımda 1 hafta kaldıktan sonra taburcu oldu.

He got discharged after staying at the intensive care for 1 week.

Yok a./n. Olmayan, bulunmayan şey (TDK). the one that is not existent, *absent*.

Ali bugün yok.

Ali is absent today.

Yok etmek f./v. ortadan kaldırmak, ifna etmek, izale etmek (TDK). *terminate, destroy*.

O belgeleri hemen yok etmeliyiz.

We should immediately destroy those documents.

Yol a./n. Genellikle yerleşim alanlarını birbirine bağlamak için düzeltilerek açılmış ulaşım şeridi (TDK). the transportation line opened by rehabilitating generally to connect the settlements to one another, *road*.

Yolda oynayan çocuklara ne olduğunu sordu.

He asked the children playing on the road what happened.

Yola çıkmak f./v. araca binmek üzere yolüstünde durmak (TDK). to remain on the road to get on the car, *depart, take the road*.

Yola çıkmak için hazırlandık.

We got ready to depart.

Yolcu a./n. Yolculuğa çıkmaya hazırlanan kimse (TDK). the person preparing to set off, *passenger*.

Gişelerin önünde erken gelen yolcular dolanıyordu.

The early passengers were wandering in front of the booking offices.

Yolculuk a./n. Ülkeden ülkeye veya bir ülke içinde bir yerden bir yere gidiş veya geliş, gezi, seyahat, sefer (TDK). come and go from a country to another or from a place to another within a country, *travel, trip*.

Ertesi gün başladı gün doğmadan yolculuk.

The travel started before sunrise the next day.

Yoldaş a./n. Yol arkadaşı (TDK). *seatmate, fellow*.

Gel yoldaşım ol bu yolda.

Come and be my fellow on this road.

Yorgan a./n. Yatakta örtünmeye yarayan, içi pamuk, yün vb. şeylerle doldurularak dikilmiş geniş örtü (TDK). wide cover used for veiling in bed and which is filled with cotton, wool etc. things, *quilt*.

Yorganın içine girmeyi unutma, hava çok soğuk.

Do not forget to get in the quilt, it is too cold.

Yorucu sf./adj. çok yoran, yorgunluğa yol açan (googlesozluk). causing to tiredness, *tiring*.

Yorucu bir günü geçirdik.

We had a very tiring day.

Yorulmak f./v. Yorgun duruma gelmek (TDK). to be in the state of tired, *get tired*.

Artık eskisi gibi koşamıyorum, yoruluyorum, yaşılanıyorum.

I cannot run as before anymore, I am getting tired and old.

Yorum a./n. Bir olayı belli bir görüşe göre açıklama, değerlendirme (TDK). explanation and assessment of an event according to a certain view, *comment*.

Böyle bir yorum hiçbir şey öğretmez.

Such a comment does not teach anything.

Yorumlamak f./v. Bir olaya, bir duruma bir anlam vermek, tabir etmek (TDK). to give a meaning to a situation and event, *explain, describe, comment, interpret*.

Hasan Bey istediği gibi yorumlayabilir, bu beni ilgilendirmez.

Mr. Hasan could interpret it the way he wants, that does not concern me.

Yön a./n. Bir şeyin belli bir noktaya baktığı yan, veçhe (TDK). the side a thing looks at a certain point, direction.

Binanın batı yönü.

The western direction of the building.

Yönetmek f./v. Bir kurum veya kuruluşun yasalara, kurallara ve belli şartlara uygun biçimde işlemlerini sağlamak, idare etmek, tedvir etmek (TDK). to ensure an institution or organization to proceed in accordance with certain conditions, rules and laws, *administrate, manage*.

Bir şirketi yönetmek düşündüğünden daha zordur.

To manage a company is harder than you think.

Yönetmen a./n. Bir televizyon programını hazırlayan görevliler arasında eş güdümü sağlayan, onları belli konularda görevlendiren, yayın malzemelerini değerlendiren ve yayının görsel sorumluluğunu üstlenen kişi (TDK). the person who ensures coordination

among the attendants preparing a TV program, assigning them in certain issues, assessing the publication materials and undertaking the visual responsibility of the broadcasting, *director*.

Dizinin yönetmeni hakkında çok haber çıktı.

Many news have come up about the director of the series.

Yöre a./n. Bir bölgenin belli bir yer ve çevresini kapsayan sınırlı bölümü, havali, mahal, civar (TDK). the limited part of a region covering a certain place or its surroundings, *territory*.

Bu yörenin insanları çok misafirperverdir.

The people of this territory are so hospitable.

Yöresel sf./adj. Belli bir yöre ile ilgili, yerel, mahallî, mevzii, lokal (TDK). regarding a certain territory, *local*.

Yöresel lezzetlerle dolu bir masa hazırlamış.

She prepared a table full of local tastes.

Yufka a./n. Oklava ile açılan ince, yuvarlak hamur yaprağı (TDK). the thin and round dough leaf opened with rolling pin, *pastry*.

Bayram için yufkalar açıldı, baklavalar yapıldı.

Pastries were opened for bajram and baklavas were prepared.

Yukarı zf./adv. Üst tarafa, üstteki kata, üste, yükseğe, yukarıya (TDK). to the above side, high, *up*.

Yukarı gel, seni bekliyorum 1 saattir.

Come up, waiting for you for an hour.

Yulaf a./n. Buğdaygillerden, en çok hayvan yemi olarak yetiştirilen otsu bitki (TDK). the herbaceous plant grown mostly as animal baits, *oat*.

Diyet yapanlar için güzel bir yulaflı kurabiye tarifim var.

I have a nice oat cookie recipe for those on diet.

Yummak f./v. Kıсарak kapamak, sıkarak kapalı duruma getirmek (TDK). to close by shortening, to make something closed by tightening, *clench*.

Gözlerini sıkıca yum, yoksa yanar.

Clench your eyes, or they will burn.

Yumuk yumuk sf./adj. yumulmuş (bir biçimde) (googlesozluk). clenched, *closed*, *soft*.

Bebek, yumuk yumuk elleriyle pek güzeldi.

The baby was so beautiful with her soft and little hands.

Yumurta a./n. Tavuk yumurtası (TDK). chicken egg, egg.

Sabahları yumurta yemeden evden çıkmaz.

He doesn't leave the house in the morning without eating egg.

Yumuşak sf./adj. Dokunulduğunda veya üzerine basıldığında çukurlaşan, eski biçimini kaybeden, katı karşıtı (TDK). the one that dimples when touched or stepped on, antonym of solid, soft.

Pamuk yumuşaktır.

Cotton is soft.

Yurt a./n. Bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturduğu toprak parçası, vatan (TDK). the land where a nation lives on and forms their culture, country, state.

Türk yurduna Türkiye denir.

The country of the Turks is called Turkey.

Yurt içi sf./adj. Yurt sınırları içinde olan (TDK). within the country borders, domestic.

Yurt içi seyahatlerimizde araba kullanmayı tercih ediyoruz.

We prefer using car in our domestic travels.

Yutmak f./v. Tam ve doğru söylememek (TDK). not to be able to spell fully and correctly, swallow.

Bazı heceleri yutuyor.

He swallows some syllables.

Yuva a./n. Kuşların ve başka hayvanların barınmak, yumurtlamak, kuluçkaya yatmak, yavrularını büyötmek veya yavrulamak için türlü şeylerden yaptıkları ve türlü biçimlerde hazırladıkları barınak (TDK). the shelter of the birds and other animals made of various things and prepared in various shapes to accommodate, lay eggs, incubate, grow their offsprings or give birth, nest.

Evimizin balkonunda kuş yuvası var.

There is a bird nest in the balcony of our house.

Yük a./n. Araba, hayvan vb.nin taşıdığı şeylerin hepsi (TDK). all the things carried by car, animal etc., load.

Çölde yük götüren vasıtalar develerdir.

The means bearing loads in the desert are camels.

Yüklemek f./v. Bir yere, taşınması için belli ağırlıkta eşya veya araç gereç koymak (TDK). to put tools or items to a place for carrying in certain weight, load.

Arabayı neden bu kadar yüklüyorsunuz?

Why are you loading the car this much?

Yüklü sf./adj. Yapılacak işi çok olan (TDK). with so much work to do, *heavy, loaded*.

O çok yüklü, bu işi başkasına verelim.

That is so heavy, let's give that to another guy.

Yüksek sf./adj. Altı ile üstü arasındaki uzaklık çok olan, alçak karşıtı (TDK). the one whose distance is very much between its lower and upper part, antonym of low, *high*.

Artık yüksek binalar var etrafımızda.

There are high buildings around us anymore.

Yüksek lisans a./n. Lisans diplomasıyla doktora arasındaki akademik derece (TDK). the academic degree between the undergraduate diploma and doctorate, *graduate*.

Yüksek lisans tezini hangi konudan yapacağına karar verdi.

She decided on the subject of her graduate thesis.

Yükselmek f./v. Yükselme çıkma (TDK). *to rise, go high, arise*.

Derenin sağ tarafında yükselen tepenin yamaçları daha hafif eğimli, daha geniştir.

The sides of the hill rising in the right side of the river had light slope and was wider.

Yün a./n. Koyun tüyü (TDK). sheep feather, *wool*.

Bu şiltenin yünü az gelmiş.

The wool of this blanket is too little.

Yünlü sf./adj. Yünden yapılmış (TDK). made of wool, *wooly, wool*.

Yünlü battaniye bana alerji yapıyor.

I am allergic to wool blanket.

Yürümek f./v. Adım atarak ilerlemek, gitmek (TDK). go forward by taking a step, *walk*.

Okula her sabah yürürüm.

I walk to school every morning.

Yürüyüş a./n. Yürüme işi (TDK). the act of walking, *walk*.

Ordu kısa bir yoldan yürüyüşe tekrar başladı.

The army started walking again on a short path.

Yüz a./n. Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm, sima, çehre, surat (TDK). the front side of the head on which there are forehead, eye, nose, mouth, cheek and chin, *face*.

Bir güzel çocuk yüzüyle gülümsüyor.

She is smiling with face of a beautiful child.

Yüzde a./n. Herhangi bir sayı ile kullanıldığında yüze bölünen bir şeyin o kadarlık parçasını belirten bir söz (TDK). a word specifying the part of a thing divided into one hundred when used with a number, *percent*.

Denildiğine göre, nüfusumuzun yüzde kırkını on beş yaşından aşağı çocuklar teşkil ediyor.

It is said that forty percent of our population consists of children below fifteen.

Yüzgeç a./n. Balıklarda ve yüzen memelilerde karın ve göğüste çift, sırt, kuyruk ve anüste tek olarak bulunan, hareketi ve dengeyi sağlayan organ (TDK). the organ existent in the fish and swimming mammals as double on the stomache and chest and sinble on back, tail and anus and ensuring movement and balance, *fin*.

Balıklar yüzgeçleri sayesinde yüzerler.

Fish swim thanks to their fins.

Yüzlerce sf./adj. Pek çok, çok sayıda (TDK). many, very much, *hundreds of*.

Yüzlerce eser arasından bunu seçmenin sebebi nedir?

What is the reason for choosing this one among hundreds of works?

Yüzmek f./v. Kol, bacak, yüzgeç vb. organların özel hareketleriyle su yüzeyinde veya su içinde ilerlemek, durmak (TDK). to go forward and stop on the water surface or in the water with the special movements of the organs such as arm, leg, fin etc., *swim*.

Fakat bir gün onu denizde, şu mavi yeşil çizgilenen denizde yüzerken gördüm.

But one day, I saw him swimming in that blue and green lined sea.

Yüzyıl a./n. Yüzyıllık süre, asır (TDK). a period of one hundred years, *century*.

Son yüzyıl içinde bizi bu hâlden kurtarmak isteyen hiçbir davranış şifa getiremedi.

No action wanting to rescue us from this situation could bring any cure in the last century.

Zalim sf./adj. Acımasız ve haksız davranan, zulmeden (TDK). the person who acts pitilessly and unafirly, *tyrant, cruel*.

Alim olmayı da zalim olmayı da sen seçeceksin.

You will choose to be either a scholar or a cruel.

Zarar görmek f./v. kötü sonuca uğramak (TDK). undergo a bad result, *be damaged, be at a loss*.

Aldığı günlerde iyi para getiren oteli zararla kapatmaya başlamışlar.

They started to close the hotel at a loss that was bringing good money at the first days they bought.

Zarar vermek f./v. kötülük etmek (TDK). *do harm, damage.*

Arkadaşlarına zarar vermemeyi öğrenmelisin.

You should learn not to do any harm to your friends.

Zararlı sf./adj. Zarar veren, zararı dokunan, dokuncalı, muzır, tahripkâr (TDK). *the one giving damage, doing harm, harmful.*

Kanun ancak topluma zararlı olan şeyleri yasaklayabilir.

Law can only prohibit the things harmful for the society.

Zaten zf./adv. Doğrusu, doğrusunu isterseniz, esasen, zati (TDK). *actually, really, already.*

Şehir son elli yılda zaten mahşerleşmişti.

The city has already turned into a hell for the last fifty years.

Zayıf sf./adj. Eti, yağı az olan, sıska, cılız, arık (insan veya hayvan) (TDK). *(human or animal) whose flesh and fat are little, weak, thin, slim.*

Uzun boylu, zayıf, ellilik bir hanım.

A long, slim and fifty-year-old lady.

Zehirlemek f./v. Öldürmek amacıyla yedirme, içirme vb. yollarla zehir vermek, ağılamak (TDK). *to give poison via eating and drinking etc. for killing purposes, poison.*

Kimyasal atıklar çevremizi zehirliyor.

Chemical wastes are poisoning our environment.

Zehirli sf./adj. Zehri olan (TDK). *with poison, poisonous.*

Zehirli yılanlar insanları birkaç saniye içerisinde öldürebilir.

Poisonous snakes may kill people in a few seconds.

Zeki sf./adj. Anlama, kavrama yeteneği olan, zekâsı olan, zeyrek (TDK). *the one with an understanding and comprehending ability, clever.*

En zeki hayvan maymundur.

The cleverest animal is monkey.

Zekice sf./adj. Zeki bir şekilde, zeki olan (TDK). *in a clever way, witty, cleverly.*

Zekice bir hareketle rakibini geçiyor.

He is tackling his rival with a cleverly move.

Zengin sf./adj. Parası, malı çok olan, varlıklı, varlıklı, varlıklı, fakir, yoksul karşıtı (TDK). the one with abundant money and goods, antonym of poor, *rich*.

Nedense herkes zengin olmak istiyor bu hayatta.

I don't know why, but everybody wants to be rich in this life.

Zenginlik a./n. Zengin olma durumu, varlıklılık (TDK). the state of being rich, *richness*.

Dünya zenginliğine, bolluğuna, zenginlik ve bolluk katıyoruz.

We add richness and abundancy to the richness and abundancy of the world.

Zevk a./n. Hoşa giden veya çekici bir şeyin elde edilmesinden, düşünülmesinden doğan hoş duygu, haz (TDK). the nice feeling occurring from the attainment and consideration of a liked or attractive thing, *pleasure*.

Sizinle tanışmak benim için büyük bir zevk.

It is a great pleasure for me to meet you.

Zevkli sf./adj. Beğenilen, hoşa giden (TDK). liked, enjoyed, *pleasurable*.

Toplu oyunlar çok daha zevkliydi.

The ball games are much more pleasurable.

Zeytin a./n. Zeytingillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, 10-20 metre yüksekliğinde, dalları dikensiz, yaprakları karşılıklı, küçük ve gümüş renginde, uzun ömürlü bir ağaç (TDK). a long-lasting tree grown in Mediterranean countries, with the height of 10-20 meters, whose branches are thornless, leaves are mutual and which is small and in silver color, olive.

Kahvaltıda zeytin peynirden başka şey yemem.

I do not eat anything in breakfast other than olive and cheese.

Zıplamak f./v. Bir yere çarpıp yukarı fırlamak (TDK). to crash at somewhere and fly up, jump.

İhtiyar profesörün elinde tuttuğu silindir, canlı bir mahluk gibi zıpladı.

The cylinder held by the old professor jumped like a living being.

Zincirleme sf./adj. Birbirini izleyen, art arda gelen, müteselsil, teselsül (TDK).

following one another, coming respectively, *end-to-end*.

Kardan dolayı sabah zincirleme kaza oldu.

There has been an end-to-end accident due to the snow.

Ziyaret a./n. Birini görmeye, biriyle görüşmeye gitme, görüşme (TDK). going to see someone, *visit*.

Haftada iki gece ziyaretine giderdik.

We used to pay him a visit two nights a week.

Ziyaret etmek f./v. birini görmeye gitmek (TDK). to go to see someone, *visit*.

Haftada iki gece ziyaretine giderdik.

We used to visit him two nights a week.

Zor sf./adj. Sıkıntı veya güçlükle yapılan, kolay karşıtı (TDK). the one conducted with trouble and hardness, antonym of easy, *hard*.

Sabır güzel, faydalı fakat zor şeydir.

Patience is a good, useful but a hard thing.

Zoraki sf./adj. İstemeyerek yapılan (TDK). conducted involuntarily, *forced, unwilling*.

Sinirli ve zoraki bir şekilde güldü.

She smiled in an angry and unwilling way.

Zorlanmak f./v. Zorlama işi yapılmak (TDK). to subject to the act of forcing, *have difficulty*.

Oturduğu yerde uzun uzun düşünmesine rağmen karar vermekte zorlanıyordu.

He was having difficulty in reaching a decision although he was thinking for a long time on the place he sat.

Zorlu sf./adj. Zor, güç yapılan (TDK). the one conducted hard, *tough*.

Bu zorlu yolculukta sana başarılar diliyorum.

I wish you success on this tough travel.

Zorunda kalmak f./v. yapmak istemediği bir şeyi yapmaktan başka çaresi kalmamak (googlesozluk). not to have any other thing to do other than doing the thing that is not desired to do, *have to, be obliged to*.

Gitmek zorunda kaldığım için çok üzgünüm.

I am so sorry that I have to go.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Sözlükler, hem sözlük biliminin hem de dil öğrenme sürecinin şüphesiz en önemli araçlarıdır ve öğretmenlerden bulmaca çözenlere kadar birçok insan tarafından kullanılmaktadır. Sözlükler kullanıcılara bireysel olarak öğrenebilme yetisi ve olanağı tanımaktadır. Kullanıcılar sözlükler aracılığıyla dil ile iletişime geçebilmektedir. Lew ve Salaciak'a göre sözlüklerin kelime ile ilgili problemleri hızlı bir biçimde çözme yeteneği vardır (Lew ve Salaciak, 2015: 47). Bu durum ise sözlükleri dil öğrenme ve öğretme noktasında hayati bir noktaya getirmektedir.

Dünyadaki tüm sözlükler çoğunlukla tek dilli ve iki dilli sözlüklerden oluşmaktadır. Yetmişten fazla türü olan tek dilli sözlükler sözlük dendiğinde akla gelen ve en çok başvuru sözlük çeşididir. Yalnız buna rağmen tek dilli sözlükler ayrıntılı ve çeşitlilik içeren durum ve anlamlara fazla girememekte, genel söz varlığında takılı kalmaktadır. Ek olarak El-Sayed'e göre bu sözlükler öğrencilerin hedef dillerinde yürütecekleri muhakemeleri azaltmaktadır. Thumb'a göre de öğrenciler tek dilli sözlükleri kullanırken sözlükte verilmiş olan verilerin çoğunu anlayamamakta ve kullanamamaktadır, bundan dolayı da tam olarak ifadeleri anlayabilmek için oldukça fazla zaman kaybetmektedir. Bu bilgiler ışığında tek dilli sözlüklerin temel olarak ileri seviyedeki öğrenciler tarafından kullanılabilmesi sonucu çıkarılabilir.

İki dilli sözlüklerde ise hem kaynak hem hedef dil mevcuttur (Burkhanov, 1998: 29). Bu sözlükler çoğunlukla tercüme denince akla gelen sözlüklerdir. Tercüme yapan kişilere ve tercüme bazlı çalışan öğrencilere ciddi zaman kazandırır, sözlüklerin anlamını metinden veya tanımlamadan çıkarma ile zaman kaybettirmez, ana dilindeki karşılığını direk olarak verir. Bu özelliğinden ötürü de şu anda yabancı dil öğreniminde en sık kullanılan kaynaklar olmuştur. Her ne kadar tercüme ve kullanılan iki dilin benzerlik ve farklılıklarını ayırt edebilme hususlarında faydalı ve zaman kazandırıcı olsalar da bu sözlüklerin yabancı dil öğreniminde ciddi dezavantajları da bulunmaktadır. Bu sözlükleri kullanan kişiler hedef dilde düşünme denen olguyu yakalayamamaktadır. Dolayısıyla hedef dilin ritmini, tonunu, sesini, yapısını ve şeklini kendi kafalarında canlandıramaz ve hissedemezler. Bu da zaman içerisinde dil ile oynayabilme yeteneğini de köreltir, öğrencilerin özgün ifadeler üretebilme ihtimallerini ciddi derecede düşürür. Hazır bilgiye alışan öğrenciler araştırmaya sevk edilmezler ve tercüme yanlısı bir hâle

gelirler. Dili mekanikleştirir, esnekliklerini fark edemezler (Thumb, 2002: 35). Dolayısıyla öğrenciler için her ne kadar zaman kazanma noktasında faydalı da olsa, dile hakimiyet bakımından ciddi zararları da bulunmaktadır.

Yukarıda bahsedilen iki temel sözlük türünün avantajlarının yanında ciddi dezavantajlarının da bulunması yabancı dil öğrenen kişilerin ne tür bir sözlük kullanmaları gerektiği sorusunu ortaya çıkarmıştır. Bu sorunun cevabı niteliğinde yeni ortaya çıkmış bir sözlük türü olan iki dillileştirilmiş sözlük kavramı daha önce de bahsedildiği gibi bu iki tür sözlüğün bir sentezi niteliğindedir. Her iki türün de olumlu yönlerini bünyesinde barındıran bu sözlük türü yabancı dil öğrencileri için yeni bir bakış açısı sunmaktadır. Sözlüklerin yoğun kullanımından dolayı sözlük hazırlama süreçlerine zaman içerisinde faydalılık ilkesine ek olarak aynı zamanda kullanılabilirlik ilkesi de eklenmeye başlanmıştır. Artık insanların sadece sözlüğü kullanması değil, sözlükten memnun olmaları da hedeflenmeye başlamıştır. İki dillileştirilmiş sözlükler bu noktada kullanıcıların ihtiyacını daha kapsamlı bir şekilde gidermek amacıyla yeni ortaya çıkmış bir sözlük türüdür. Yabancı dil öğrenen kişiler bazı durumlarda hem tek dilli hem de iki dilli sözlükleri kullanma durumundadır. Dolayısıyla her iki türde bilgi barındıran karma bir ürünün hazırlanması ihtiyacı zuhur etmiştir. Bu ihtiyacı gidermek amacıyla *English-English-Hebrew Oxford Student's Dictionary for Hebrew Speakers* eseri 1986'da Kernerman ve Kahn tarafından hazırlanmış ve iki dillileştirilmiş sözlüğün ilk örneği bu eserle verilmiştir.

Hartmann ve James'e göre iki dillileştirme (*bilingualisation*) çeviri vasıtasıyla tek dilli bir referans çalışmasının iki dilli amaca uyarlanmasıdır ve iki dillileştirilmiş sözlük (*bilingualised dictionary*) girdileri tamamen veya kısmen başka bir dile çevrilen tek dilli sözlüğe dayanır (Hartmann ve James, 1998). İki dillileştirilmiş sözlükler sadece ana dilindeki bilgileri değil, aynı zamanda hedef dildeki bilgileri de içermektedir. Bu tür sözlüklerde kelimelerin hedef dildeki tanımları ve aynı zamanda ana dilindeki tercüme bulunmektedir. Dolayısıyla bu sözlüklerin diğer iki sözlük türünden daha fazla bilgi içerdiği söylenebilir. Bu sözlükler kullanıcılara her iki dili de aynı anda kullanabilme olanağı sunmaktadır. Bu sebepten dolayı dil öğrenimi bakımından oldukça fazla olumlu yöne sahiptir.

Bu sözlükler aynı zamanda kavramsal seviye ile kelime yapısının seviyesi arasındaki bağlantıyı kolaylaştırdığı için verilen tanımların öğrenci tarafından tam olarak anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu şekilde sadece tanımlar değil, aynı zamanda

verilen örnekler de tam olarak anlaşılabilir. Bu sözlüklerde hem örnek hem de tanım iki dille kullanıldığından iki dilli sözlükler sadece kelimelerin anlaşılmasında değil, aynı zamanda kullanılmasında da oldukça etkilidir (Lew, 2004: 12).

Genel olarak ifade etmek gerekirse, tek dilli sözlüklerde öğrenciler anlama problemi yaşarken, iki dillileştirilmiş sözlüklerde öğrenciler anlayamadığı noktalarda sözlükte bulunan ana dil bölümünde neyi nasıl anlaması gerektiğini görebilecek ve bu problemin önüne geçebilecektir. Ek olarak iki dilli sözlüklerde öğrenciler aradıkları kelimenin sadece ana dillerindeki veya hedef dillerindeki karşılığını görürken, iki dillileştirilmiş sözlüklerde aradıkları kelimenin hangi bağlamda hangi manaya gelecek şekilde kullanıldığını da görebilecektir ve bu sayede olası yanlış anlamaların önüne geçilecektir. Ayrıca bu şekilde öğrencilerin ana dilini ve hedef dili aynen eşitlemesi probleminin de önüne geçilecek, dillerin kendilerine özgü formatlarını ayırt edebilecektir (Thumb, 2002: 38). Tüm bu elde edilen sonuçlar ışığında her iki sözlük türünün de özelliklerini bünyesinde sentezleyebilmiş olan iki dillileştirilmiş sözlüklerin öğrencilere fosilleşmeyi engellemek adına daha dil eğitimlerine yeni başlarken bile tavsiye edilmesi ve öğrencilerin bu sözlüklere yönlendirilmesi gerektiği çıkarımında bulunulabilir.

İki dillileştirilmiş sözlükler daha önce de belirtildiği gibi ortak dil olarak İngilizceyi kullanmaktadır. Bu zamana kadar hazırlanan iki dillileştirilmiş sözlükler arasında İngilizce dışında hazırlanan sözlük sayısı yok denecek kadar azdır. Dolayısıyla iki dillileştirilmiş sözlüklerin büyük oranda İngilizce öğrenimi noktasında kullanılacağı sonucu çıkarılmaktadır. Yabancı dil dendiğinde akla gelen ilk dil İngilizce olduğu için, bu çalışmanın amaçları doğrultusunda bu çalışmada hazırlanmış olan iki dillileştirilmiş sözlük Türkçe-İngilizce yönlü olmuştur. Dünya çapında gerçekleştirilmiş iki dillileştirilmiş sözlük çalışmaları göz önünde bulundurulduğunda bu sözlüklerle İngilizcenin öğretilmeye çalışıldığı kolaylıkla görülebilmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi çalışmaları son zamanlarda oldukça kapsamlı hâle gelmiştir. Günümüzde yapılan yabancılara Türkçe öğretimi çalışmaları iki başlık altında incelenebilir. Bunlardan birincisi Türkiye ve Türk hocaların yönetiminde gerçekleştirilen yabancılara Türkçe öğretimi çalışmalarıdır. Bu çalışmalar birçok kurum ve okul tarafından gerçekleştirilmekte ve desteklenmektedir. Bu kurumlara başta TÖMER, dil kursları, Maarif Okulları ve dernekler tarafından açılan okullar örnek olarak verilebilir. Günümüzde en yaygın çalışmalar yapan kurum TÖMER'dir.

Üniversiteler bünyesinde kurulan TÖMER günümüzde birçok şubeye sahiptir. Yabancılar istedikleri zaman TÖMER tarafından açılan seviyelerine uygun dil kurslarına katılabilmektedir. Maarif Okulları da aynı şekilde TÖMER gibi aktiviteler gerçekleştirmektedir. Daha çok yurtdışında faaliyet göstermektedir. Yabancılara Türkçe öğretimi için birçok dernek kurslar açmakta ve eğitim vermektedir. Yunus Emre Derneği'nin yaptığı çalışmalar ve açtığı kurslar bu hususa örnek olarak verilebilir. Türkiye'de yapılan çalışmalara ek olarak yurtdışında da Türkçe öğretimi çalışmaları gerçekleştirilmektedir. İkinci başlık ise yabancı ülke kurumlarının yönetiminde gerçekleştirilen yabancılara Türkçe öğretimi çalışmalarıdır. Bu tür eğitimler genellikle üniversitelerde kurulan filoloji fakülteleri ve üniversite bünyelerinde seçmeli yabancı dil dersi olarak Türkçe öğretimi şeklinde verilmektedir. Üniversitelerde kurulan filoloji fakülteleri için Sırbistan Belgrad Üniversitesi Filoloji Fakültesi Türkoloji Bölümü ve Kiev Taras Shevchenko Üniversitesi Filoloji Fakültesi Türkoloji Bölümü örnek olarak verilebilir. Bu bölümlerde yabancılara Türkçe öğretimi profesyonel ve bilimsel metotlar kullanılarak verilmektedir. Seçmeli yabancı dil dersi olarak ise Ukrayna I.I. Mechnikov Odessa Millî Üniversitesi'nde verilen seçmeli Türkçe dersleri büyük öneme sahiptir. Ukrayna'da gerçekleştirilen Türkçe öğretimi çalışmalarında büyük paha sahiplerdir.

Yurtdışında gerçekleştirilen çalışmalar sadece bunlarla sınırlı değildir. Bosna Hersek'te bulunan çeşitli özel ve resmi eğitim kurumları, Sırbistan'da bulunan Belgrad Üniversitesi Felsefe Fakültesi Doğu Dilleri Bölümü, Yemen'de bulunan Sana'a Üniversitesi Diller Fakültesi Türk Dili Çeviri Bölümü, Ürdün, Mısır ve Lübnan'da kurulan Yunus Emre Enstitüleri, Japonya'nın önde gelen üniversiteleri olan Tokyo Üniversitesi, Kyoto Üniversitesi Osaka Üniversitesi ve Tsukuba Üniversitesinde açılan Türkçe bölümleri ve kürsüleri, Afganistan'da kurulan Yunus Emre Enstitüsü Afganistan-Kabil Türk Kültür Merkezi, Irak'ta kurulan Irak-Erbil Selahaddin Üniversitesi Türk Dili Bölümü, Tayvan'da kurulan Ulusal Chengchi Üniversitesi Türk Dili ve Kültürü Bölümü ve İskoçya'da kurulan Edinburgh Üçüncü Yaş Akademisi'nde verilen Türkçe ders ve kursları Türkçe öğretiminin dünya çapında ne kadar ileri bir noktada bulunduğunu göstermektedir. Bu ve bunun gibi yüzlerce kurum tarafından yapılan çalışmalar Türkçenin günümüzde sahip olduğu dünya çapındaki tanınırlık ve önemini her geçen gün artırmaktadır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkçenin dünya çapındaki önemi ve kullanıcı sayısı göz önüne alındığında dilimizin daha iyi bir şekilde öğretilmesi amacıyla gerçekleştirilecek en önemli çalışmalardan birisi de öğrencilerin kelimeleri ve dili daha iyi anlamalarını sağlayacak iki dillileştirilmiş sözlüklerin hazırlanmasıdır. Bu çalışmada Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanmış olan A2 seviyesindeki kelime listesi aynı zamanda dünya çapında tanınırlığı bulunan Cambridge Dictionary İngilizce sözlüğünün A2 seviyesi ile karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda bu liste içerisinde A2 seviyesinin dışında kelimeler de bulunmuştur. Bu kelime listeleri gruplarına göre aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Yukarıda hazırlanmış olan sözlükte toplam 1970 madde başı bulunmaktadır. Tüm bu madde başları önce hedef dilde tanım ve tanımın kaynak dildeki karşılığı, sonrasında yine hedef dilde örnek cümle ve cümlenin kaynak dildeki karşılığı verilecek şekilde yazılmıştır. Cambridge Dictionary ile karşılaştırıldığında toplamda 1039 kelime A2 seviyesinin haricinde bulunmuştur. Tüm bu kelimeler de aynı şekilde seviyelerine göre aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir. Bu durum İngilizce ve Türkçenin A2 seviyelerinde bulunan kelime sayısının farklı olduğunu göstermektedir.

Aşağıda bulunan Tablo 1’de, Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe isimli kitabında A2 seviyesinde bulunan, fakat Cambridge Dictionary içerisinde A1 seviyesinde bulunan kelimeler verilmektedir.

Tablo 1. Cambridge Dictionary ile kıyasla A1 seviyesinde olan kelimeler

Aç	Gecikmek	Her	Mesela	Sık sık
Aç kalmak	Geç	Heyecanlı	Meslek	Sıkılmak
Ad	Geç kalmak	Hiç	Meşhur	Sınıf
Adam	Gelmek	Hiçbir zaman	Meyve	Sıra
Adlı	Genç	Hissetmek	Mont	Siyah
Ağız	Gerek	Hoş	Mutfak	Siz
Aile	Gerekmek	Hoşa gitmek	Mutlu	Sofra
Ak	Gıda	Hoşlanmak	Muz	Soğuk
Akıllı	Gitmek	Hoşuna gitmek	Mümkün	Sonra

Akşam	Giymek	İçmek	Ne zaman	Soru
Alışveriş	Göndermek	İhtiyaç duymak	Neden	Sorun
Almak	Görmek	İkinci	Nerede	Söylemek
Altı	Görüşmek	İl	Niçin	Sözlük
Anahtar	Göstermek	İlginç	Niye	Spor yapmak
Anlamak	Güle güle	İnek	Ocak	Su
Anlatmak	Günaydın	İsim	Oda	Sualtı
Ara sıra	Güneş	İsimli	Oğlan	Surat
Araba	Gürültü	İstemek	Oğul	Sürücü
Arkadaş	Güzel	İşitmek	Okuma	Süt
Asla	Hafta	İzlemek	Olmak	Şehir
Aşık	Hafta sonu	Kadın	Ora	Şey
Aşk	Hakkında	Kafa	Otobüs	Şimdi
At	Haklı	Kağıt	Oturmak	Şişman
Ayak	Hangi	Kahvaltı	Oynamak	Şu
Ayakkabı	Hatırlamak	Kalmak	Oyun	Şura
Aynı	Hayat	Kapalı tutmak	Oyuncu	Tabii
Ayrılmak	Hayvan	Kapatmak	Ödemek	Tabip
Az	Hayvanat	Kapı	Ödev	Tamam
Bacak	bahçesi	Kapmak	Öğle yemeği	Tanışmak
Bahçe	Hazırlıklı	Kar	Öğrenmek	Taşımak
Bakmak	Hem	Kara	Öğretmek	Tatil
Balık	Hep	Kardeş	Öğretmen	Tatlı
Baş	Hepsi	Kasaba	Ölmek	Tek
Başlamak	Deniz	Kek	Ömür	Tekrar
Bayan	Ders	Kırmızı	Önce	Temizlemek
Bazı	Devlet	Kısa	Önemli	Tereyağı
Beğenmek	Diğer	Kış	Örnek	Top
Beklemek	Dip	Kız	PaHalı	Tören
Berber	Diş	Kişi	Para	Tüm
Bilgisayar	Dokuz	Kitap	Pek	Ucuz
Bilmek	Dolar	Kol	Pekala	Uyumak
Bir	Dost	Kolay	Peki	Uzun

Birçok	Durmak	Konuşmak	Pencere	Ülke
Birinci	Duş	Koymak	Perşembe	Ünlü
Bitirmek	Duvar	Köpek	Peynir	Üzgün
Biz	Duymak	Kötü	Pirinç	Vücut
Boyamak	Dünya	Köylü	Pişirmek	Yağmak
Bugün	Dünyaca	Kulak	Resim	Yalnızca
Bulmak	Düşünmek	Kullanmak	Saat	Yapmak
Buluşmak	Eğlence	Kuş	Sabah	Yardım
Bura	Ekmek	Kutu	Saç	Yardım etmek
Burun	El	Küçük	Sadece	Yardımcı
Bütün	Elbette	Lokanta	Sahil	olmak
Büyük	Elbise	Lütfen	Sandalye	Yarın
Cam	Erken	Mekan	Satın almak	Yaş
Can	Eski	Mektup	Sayı	Yaşam
Ceket	Et	Seyahat etmek	Sebze	Yaşlı
Cevap	Etek	Sıcak	Sekiz	Yatak
Cevap vermek	Evcil hayvan	Yüz	Selam	Yaz
Cumartesi	Fakat	Yüzmek	Sene	Yazmak
Cümle kurmak	Fakir	Zeki	Sepet	Yedi
Çalışma	Farklı	Ziyaret	Sevgi	Yedinci
Çalışmak	Fazla	Ziyaret etmek	Sevmek	Yemek
Çayır	Fena değil	Yuva	Yemek yapmak	Yine
Çiçek	Gece	Yürümek	Yeni	Yirmi
Çikolatalı	Çizmek	Daire	Yer	Yiyecek
	Çocuk	Dakika	Yıkamak	Yolculuk
	Çünkü	Davet etmek	Yıl	yapmak
	Daha	Deme		Yumurta

Tablo 1’de A1 seviyesinde olan kelimelerin toplam sayısı 338’dir.

Aşağıda da B1 seviyesinde bulunan kelimeler listelenmiştir.

Tablo 2. Cambridge Dictionary ile kıyasla B1 seviyesinde olan kelimeler

Abla	Düşük	Kıymet	Sivri
Acaba	Düz	Kimlik kartı	Sonuç
Affetmek	Düzeltilme	Kişisel	Sormak
Ağabey	Düzenlemek	Kocaman	Suçlamak
Ağaç olmak	Düzenli	Koku	Sulu
Ağırlık	Düzgün	Konu	Sükun
Ağrımak	Edebiyat	Korku	Sürdürmek
Akıl	Eğitim	Korumak	Süre
Akıntı	Engellemek	Kucak	Şahsi
Akıp gitmek	Engelli	Kucaklamak	Şaka yapmak
Aksi hâlde	Erkek	Kurbağa	Şampiyona
Aktarmak	Eşleştirmek	Kurtarma	Şart
Alan	Eşlik etmek	Kurtarmak	Şaşırmak
Alışkanlık	Eşya	Kurtulmak	Şekil
Ameliyat olmak	Etraf	Kutlamak	Şelale
Aptal	Evlilik	Kuyruk	Şikayet etmek
Arı	Fark etmek	Kuzen	Şişirmek
Artmak	Ferah	Küvet	Şube
Asker	Festival	Lakap	Şükür
Aydınlık	Fırın	Lavabo	Tabi
Ayrmak	Fırka	Lazım	Tadına bakmak
Aylık	Fıstık	Lezzetli	Tanımak
Azalmak	Geçen	Mağara	Tanıştırmak
Azim	Geçici	Manzara	Tapınak
Bahsetmek	Geçmek	Marifet	Tarif
Basmak	Gelişme	Merak etmek	Tarihsel
Başarı	Geliştirmek	Meraklı	Tartışma
Başarılı	Gerçekleştirmek	Merdiven	Tartmak
Başarmak	Gerekli	Merkezi	Tasarruf
Başlık	Gezegen	Mesafe	Tasarruf etmek
Başvurmak	Gözden geçirmek	Mevsim	Tasarrufta
Başvuru	Gözyaşı	Mısır	bulunmak

Belgesel	Gururlu	Mimar	Taş
Benek	Güven	Mimari	Tatmak
Berber	Güvenmek	Minik	Tavsiye
Beslemek	Güzellik	Muavin	Tavsiye etmek
Biçim	Güzergah	Muhabir	Tayin
Bilimadamı	Hak etmek	Mum	Taze
Bilimsel	Hakikaten	Mutluluk	Tecrübe
Boğa	Hanım	Müddet	Telefon açmak
Boy	Hap	Müfredat	Teslim
Bozdurmak	Hareketli	Nefes	Tır
Bölge	Hastalık	Nefes almak	Tıraş
Börek	Hesap makinesi	Nişanlı	Toplam
Bu yüzden	Heyecan	Nüfus	Toplum
Bu sebeple	Heykel	Okur	Toz
Bu nedenle	Hız	Olay	Tutar
Buyurmak	Hizmet	Olumlu	Tutkun
Canavar	Hukuk	Ortalama	Ulaşmak
Canlı	Huzur	Ödül	Umutlu
Cesur	Hüner	Ödünç	Umutsuz
Çağ	Isırmak	Öğretim üyesi	Un
Çağlayan	Isıtmak	Öğretmenlik	Unutmak
Çarpmak	Israr etmek	Öksürük	Unvan
Çekim	İçermek	Önder	Utanmak
Çevre	İkinci el	Önem	Uyarmak
Çiğ	İkiz	Önem vermek	Uygulamak
Çilek	İlçe	Önermek	Uygun
Çorap örmek	İletişim	Örmek	Uysal
Çöp	İlgi çekmek	Öyle	Üflemek
Çöp kutusu	İlgilenmek	Özel	Üretmek
Çözmek	İlişki	Özen göstermek	Ürün
Dağınık	İlk okul	Özür dilemek	Üst
Dalış	İnanılmaz	Özürlü	Üstelik
Dalmak	İnşallah	Pamuk	Ütü

Damat	İpek	Pamuklu	Ütülemek
Daraltma	İstek	Para birimi	Vade
Davranmak	İş başvurusu	Patlamak	Vasıta
Değer	İş görüşmesi	Pazarlık yapmak	Yağ
Değerli	İtfaiye	Polisiye	Yakışıklı
Delik	İşaretlemek	Pürüz	Yakıt
Dernek	İzin	Rahatlık	Yaklaşmak
Ders vermek	İzin vermek	Rahatsız	Yakmak
Dert	Kabul etmek	Rehber	Yanak
Dev	Kabul edilmek	Rica	Yaralanmak
Devam	Kafes	Rica etmek	Yardımsaver
Devam etmek	Kahraman	Roman	Yasak
Dışarı	Kaldırılmak	Röportaj	Yaşamak
Dikkat	Kaldırım	Saadet	Yaşantı
Dikkat etmek	Kaldırmak	Sağlamak	Yatmak
Dinlenmek	Kaleci	Sahne	Yayımlamak
Diyar	Kalecilik	Saklamak	Yenmek
Dizi	Kanat	Sallamak	Yetenek
Doğal	Kaplan	Saray	Yiğit
Dolayısıyla	Karar	Sarılmak	Yok
Dolmuş	Karınca	Satıcı	Yok etmek
Dondurucu	Katılmak	Savunmak	Yorucu
Donmak	Kavga etmek	Saygı	Yorum
Dökmek	Kavuşmak	Saymak	Yön
Dökülmek	Kazak	Seçenek	Yönetmek
Dört gözle beklemek	Kelebek	Seçmek	Yöresel
Dudak	Kesit	Semt	Yükselmek
Duman	Keşfetmek	Sergi	Zalim
Duygu	Kılavuz	Sessiz	Zayıf
Dükkan	Kıta	Sıradışı	Zevk
Dürüst	Kıvırcık	Sıvı	Zeytin
Düşman	Kıyı	Silmek	Zorlayıcı

B1 seviyesinde ise toplamda 389 kelime bulunmaktadır.
Aşağıda B2 seviyesinde bulunan kelimeler listelenmiştir.

Tablo 3. Cambridge Dictionary ile kıyasla B2 seviyesinde olan kelimeler

Acı	Etkilemek	Özgü	Seviye
Aday	Faydalı	Pano	Seyirci
Ait	Fener	Patlıcan	Sıgdırmak
Akıllıca	Filozof	Pişman olmak	Sık
Ancak	Garip	Rahatlama	Sıkışmak
Anıt	Gayret etmek	Rahatsız etmek	Sigorta
Ani	Gelenek	Razı	Silah
Ara	Gelişmiş	Razı olmak	Solgun
Arka	Gençlik	Rekabetçi	Somut
Asıl	Genellik	Rol	Soyut
Askerlik durumu	Genellikle	Rol almak	Söz geçirmek
Ata	Genişletme	Sakat	Subay
Bağımsız	Gerçekleşmek	Sakatlanmak	Sulamak
Bağır	Geri	Saldırgan	Sürekli
Bağlantı	Gezmek	Sanayi	Sürükleyici
Bakım	Giyecek	Satış	Şiddet
Bankacı	Görenek	Sayın	Tanıtım
Barış	Görüntü	Sebeup olmak	Tatmin olmak
Bariyer	Görünüm	Seçim	Tebrik etmek
Bayılmak	Güç	Kez	Tedbirli
Bel	Gündüz	Kısa vade	Temalı
Belli etmek	Haberdar	Kısaca	Temsilci
Beyefendi	Hâl	Kıskanmak	Tepki
Birey	Halk	Kıyafet	Tepki göstermek
Boğulmak	Halsizlik	Kimlik	Tercih
Borcu kapatmak	Hapşırarak	Kiraz	Tereddüt etmek
Borç	Hareket	Kirletmek	Tırnak
Bozulmak	Hazırcevap	Kişilik	Ticaret
Böylece	Hedef	Kitapçık	Topluluk

Buğday	Hesap	Kopmak	Toprak
Cehennem	Hevesli	Koruma	Tuhaf
Cennet	Hırslı	Koskocaman	Tüketmek
Cumhuriyet	Hızlı hızlı	Kovalamaca	Tüy
Çalılık	İç	Kurmak	Unsur
Çalıştırmak	İçeri	Kurt	Usta
Çam	İğne	Kurum	Uyum göstermek
Çamaşır	İhtiyaç	Kuyruklu	Ün
Çevirme	İlaç	Küçümsemek	Üretim
Çevirmek	İncelemek	Küsmek	Varlık
Çıkarmak	İp	Madalya	Varoluş
Çıkartmak	İşlem	Madde	Vişne
Çoğalmak	İşlemek	Malzeme	Yapı
Dağıtmak	İzleyici	Mantıklı	Yapım
Değerlendirme	Kalkmak	Merak	Yaralı
Dengeli	Kan dökmek	Mezar	Yararlı
Derece	Karışım	Mezun olmak	Yatırımcı
Desen	Karmaşık	Millet	Yayılmak
Destek	Kartal	Mücadele	Yayın
Destek olmak	Katı	Nane	Yazık
Devamlı	Katkı	Niyet	Yerleşke
Dinlenme tesisi	Kaynak	Ok	Yerleşmek
Dolaşmak	Kesinlik	Olumsuz	Yerli
Duyarlı		Oluşturmak	Yoğun
Duygusal		Ortaya çıkmak	Yurt içi
Efsane		Ödeme	Yutmak
Eğitilmiş		Öfkeli	Yük
Emeklilik		Özgüven	Yüklemek
Emir vermek		Özet	Yüzde
En			Zararlı
Engel			Zehirlemek
Enişte			Zehirli
Erimek			Zevk vermek

B2 seviyesinde bulunan kelimelerin toplam sayısı da 234'tür.

Aşağıda C1 seviyesinde bulunan kelimeler listelenmiştir.

Tablo 4. Cambridge Dictionary ile kıyasla C1 seviyesinde olan kelimeler

Alışmak	Mükemmeliyet
Aşırı	Not almak
Aşmak	Odaklanmak
Atılmak	Oran
Bakanlık	Örnek almak
Benzemek	Özenmek
Çekilmek	Rakip
Dışadönük	Sabit
Dikdörtgen	Samimi
Elde etmek	Savaşçı
Elektrikli ev aletleri	Sıkıntılı
Gündem	Sürüngen
Hakim	Şenlik
Hisse senedi	Tahıl
Issız	Taklit
İbadet	Tazelemek
İhtimal	Uzak durmak
İşyeri	Yani
Kabul	Yatkın
Kapsam	Yerleşim
Kısaltma	Yetkili
Kullanım	Yorumlamak
Kutsal	Zenginlik

C1 seviyesinde toplamda 47 kelime bulunmaktadır.

Aşağıda C2 seviyesinde bulunan kelimeler listelenmiştir.

Tablo 5. Cambridge Dictionary ile kıyasla C2 seviyesinde olan kelimeler

Ağaçlık	Hoşgörü
Aşı	Kırılğan
Atasözü	Kırıksıklık
Avuç içi	Köylü
Bağışıklık	Kurnaz
Boşuna	Kurucu
Çarşaf	Lokma
Dindirmek	Ölçü
Direnç	Ölçü almak
Doğurmak	Ömür boyu
Düzleştirmek	Seçmen
Empati kurmak	Temsil etmek
Eş	Verimli
Güçlenmek	Vızıldamak
Hakimiyet kurmak	Zirve

C2 seviyesi toplam 30 kelime içermektedir.

İki dillileştirilmiş sözlükler 1986 yılından bu yana hazırlanmaktadır ve bugüne kadar yirmiden fazla iki dillileştirilmiş mevcut sözlük bulunmaktadır. Bu sözlüklerde en yaygın olarak kullanılan dil İngilizcedir. Bu tür sözlüklerin neredeyse tamamında hedef dil İngilizcedir ve günümüzde birçok dil için mevcut bulunmaktadır. İngilizce-Arapça, Fransızca, Estçe, İspanyolca, Portekizce, Çince, İbranice ve Katalanca bu dillerden birkaçıdır (Durkin, 2016). English-English-Hebrew Oxford Student's Dictionary for Hebrew Speakers, Oxford FLTRP English-Chinese / Chinese-English Dictionary, Password Series by Kernerman Publishing, Easy English Dictionary with a Catalan-English Vocabulary iki dillileştirilmiş sözlüklere örnek olarak verilebilir. Bugün sadece İngilizce değil, aynı zamanda Fransızca, İspanyolca, Portekizce, İtalyanca, Lehçe, Yunanca, Slovence, Çekçe, Estçe ve Çince gibi diller için de iki dillileştirilmiş sözlükler bulunmaktadır. İkinci dil alanında Türkçenin de diğer diller ile rekabet etmesi için en kısa zamanda seviye seviye tertip edilmiş Türkçe iki dillileştirilmiş sözlüklerin üretilmesi gerekmektedir.

Üretilen iki dillileştirilmiş sözlükler, TÖMER ve diğer Türkçe öğretim merkezlerinde ders kitapları ile birlikte dağıtılmalı ve öğrencilerin bu sözlükleri kullanmaları teşvik edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Açık, F. (2008). Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretilirken karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu*, Lefkoşa.
- Aksan, D. (2001). *Türkçenin gücü*. Ankara: Bilgi Yayınları.
- Aksan, D. (2007). *Her yönüyle dil (ana çizgileriyle dilbilim)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aristoteles, (2002). *Poetika* (çev. Tunalı, İ.). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Atkins, B.T. ve Knowles, F.F. (1990). Interim report on the EURALEX/AILA research report into dictionary use. *BudaLEX 88 Proceedings*, 381-392.
- Barın, E. (2009). Yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla yazılan “ecnebilere mahsus” elifbâ kitabı üzerine. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 121-136.
- Baskın, S. ve Mumcu, M. (2017). İki dillileştirilmiş sözlükler ve türkçenin yabancılara öğretimi. *International Journal of Language Academy*, (19), 229-237.
- Bayraktar, N. (2002). *Yabancılara Türkçe öğretiminin tarihsel gelişimi*. I. Uluslararası Çanakkale-Truva Dil Eğitimi ve Okul Gelişimi Sempozyumu’nda sunuldu, Çanakkale.
- Béjoint, H. (2000). *Modern lexicography: an introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Bolinger, D.L. (1993). The melody of language. *Language*, 69(1), 99-112.
- Caferoğlu, A. (1984). *Türk dili tarihi*. (3. Basım). İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Crystal, D. (1985). How many millions? the statistics of English today. *English Today*, 1(1), 7-9. doi:10.1017/S026607840001302X
- Crystal, D. (2000). *Language death*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cuilian, Z. (2010). The effectiveness of the bilingualised dictionary: a psycholinguistic point of view. *Chinese Journal of Applied Linguistics (Bimonthly)*, 33 (5), 3-14.
- Çağatay, S. (1963). *Türk lehçeleri örnekleri-I*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- El-Sayed, A. ve Siddiek, A. G. (2013). Monolingual & bilingual dictionaries as effective tools of the management of English language education. *Theory and Practice in Language Studies*, 3 (10), 1744-1755.
- Ercilasun, A.B. (2005). *Başlangıçtan yirminci yüzyıla Türk dili tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Erdem, İ. (2009). Yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili bir kaynakça denemesi. *Turkish Studies*, 4(3), 888-937.
- Ergin, M. (2000). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım Yayın Dağıtım.
- Girmen, P., Kaya, M. F. ve Bayrak, E. (2010). Türkçe eğitimi alanında yaşanan sorunların lisansüstü tezlerle dayalı olarak belirlenmesi. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, Elazığ.
- Göçer, A. (2009a). Türkiye’de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen lise öğrencilerinin hedef dile karşı tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 4(8), 1288-1313.
- Günday, R. ve Aycan, A. (2016). Öğrenme kuramları ve flanel fle ve english page adlı yabancı dil eğitimi sitelerinde beceri geliştirme etkinlikleri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 15, 443-462.
- Hall, R. (1964). *Introductory linguistics*. Philadelphia/PA: Chilton.
- Hartmann, R.R.K. ve James, G. (1998). *Dictionary of lexicography*. Routledge: London and New York.
- Hengirmen, M. (1993). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi. *Dil Dergisi*, 10, 5-9.
- Hughes, J. P. (1968). *Linguistics and language teaching*. New York: Random House.
- İşcan, A. (2011). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin yeri ve önemi. *Turkish Studies*, 6(3), 939-948.
- Karakuş, İ. (2006). *Atatürk dönemi eğitim sisteminde Türkçe öğretimi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karal, E. Z. (2001). *Bilim kültür ve öğretim dili olarak Türkçe*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Karamanlıoğlu, A. F. (1994). *Kıpçak Türkçesi grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Karasar, N. (1984). *Bilimsel araştırma metodu*. Ankara: Hacetepe Taş Kitapçılık.
- Kirkness, A. (2004). Lexicography. A. Davies ve C. Elder (Ed.) *The handbook of applied linguistics* içinde (s. 54-81). Oxford: Blackwell Publishing.
- Korkmaz, Z. (2005). *Türk dili ve kompozisyon*. Bursa: Ekin Yayınları.
- Kridalaksana, H. (2011). *Kamus linguistik*. Jakarta: Gramedia Pustaka Umum.

- Laufer, B. (1994). Monolingual, bilingual and 'bilingualised' dictionaries: which are more effective, for what and for whom? *Euralex*, 565-576.
- Lew, R. (2004). *Which dictionary for whom? receptive use of bilingual, monolingual and semi-bilingual dictionaries by Polish learners of English*. Polonya: Motivex.
- Melanlıoğlu, D. (2013). Ortaokul öğrencilerinin sözlük kullanma alışkanlıkları: nitel bir araştırma. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2 (2), 266-284.
- Muin, F. (2017). Phonemic interference of local language in spoken English by students of English department of Lambung Mangkurat University. *Journal of Language Teaching and Research*, 8(1), 64-74.
- Ögel, B. (2002). *Sino-Turcica Çingiz Han'ın Türk müşavirleri*. İstanbul: IQ Kültürsanat Yayıncılık.
- Özbay, M. (2002). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretimi. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 602, 112-120.
- Özyetgin, A. M. (2001). *Ebu Hayyan-kitâbu'l-idrâk li lisâni'l-etrâk. fîl: tarihi-karşılaştırmalı bir gramer ve sözlük denemesi*. Ankara: Köksav Yayınevi.
- Özyürek, R. (2009). Türk devlet ve topluluklarından gelen Türk soylu yabancı öğrencilerin Türkçe öğreniminde karşılaştığı problemler. *Turkish Studies*, 4(3), 1819-1861.
- Pei, A. M. ve Gaynor, F. (1956). A dictionary of linguistics. *Philosophy*, 31(117), 187-188.
- Sapir, E. (1929). The status of linguistics as a science. *Language*, 5(4), 207-214.
- Sarıgül, E. (2009). The importance of using dictionary in language learning and teaching. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (22), 153-157.
- Sterkenburg, P. van (2003). *A practical guide to lexicography*. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Svensen, B. (1993). *Practical lexicography: principles and methods of dictionary-making* (çev. Sykes, J. ve Schofield, K.). Oxford: Oxford University Press.
- Tekin, T. (1993). *Hunların dili*. Ankara: Doruk Yayınları.
- Thumb, Y. F. J. (2002). *Dictionary look-up strategies and the bilingualised learners' dictionary: A Think-Aloud Study*. China: University of Hong Kong.
- Trager, G. ve Bloch, M. (1949). *The field of linguistics*. Norman: Battenberg Press.
- Türk, V. (2012). Yabancı dille öğretim. *Türk Yurdu*, 302, 35-38.
- Ungan, S. (2006). Avrupa Birliği'nin dil öğretimine karşı tutumu ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 217-226.
- Weinreich, M. (1980). *History of the Yiddish language*. Chicago: University of Chicago Press.
- Wibowo, W. (2001). *Manajemen Bahasa*. Jakarta: Gramedia.
- Yaman, H. (2010). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin sözlük kullanma alışkanlıkları üzerine bir değerlendirme. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 735- 751.
- Yavuz, K. (2003). Âşık paşa. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun'a Armağan*, 13, 29-39.

ÖZ GEÇMİŞ

Adı Soyadı	Uğur Can AKMAN
Kişisel Bilgiler	Uyruğu: T.C. Doğum Tarihi ve Yeri: 20.01.1992 / Samsun
İletişim Bilgileri	Tel: 0 553 216 81 79 E-posta: ugurcanakman@gmail.com
Öğrenim Bilgileri	Lise: 2006 – 2007 Akpınar Anadolu Öğretmen Lisesi 2007-2010 Giresun Keşap Anadolu Öğretmen Lisesi Lisans: 2010 - 2014 Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği
İş Deneyimi	2014-2015: Tercümanlık 2015 – Hâlen: Millî Eğitim Bakanlığı Göynücek İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü Atatürk Ortaokulu İngilizce Öğretmeni